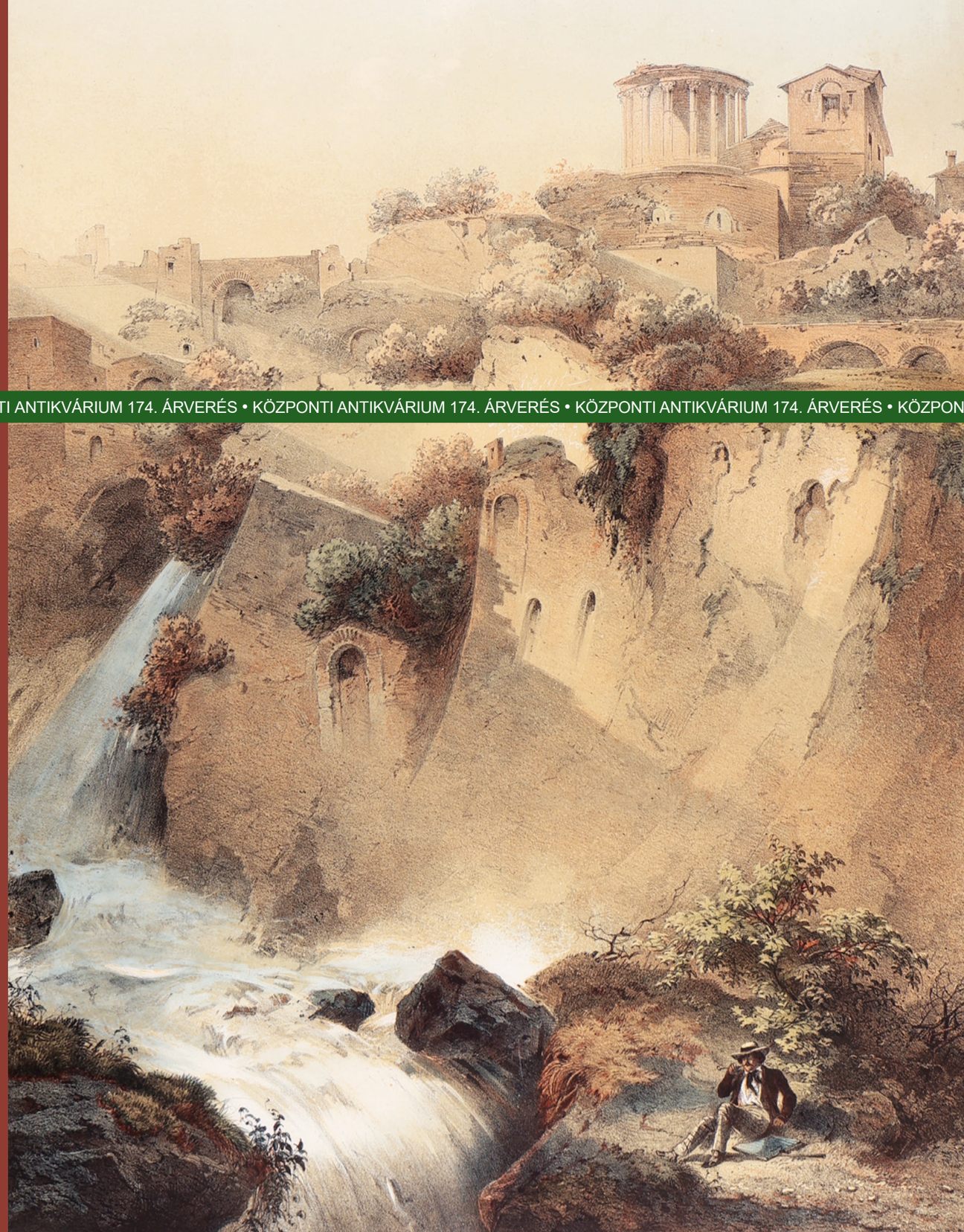
KÖZPONTI ANTIKVÁRIUM 174.

ANTIKVÁRIUM 174. ÁRVERÉS • KÖZPONTI ANTIKVÁRIUM 174. ÁRVERÉS • KÖZPONTI ANTIKVÁRIUM 174. ÁRVERÉS • KÖZPONTI ANTIKVÁRIUM 174. ÁRVERÉS • KÖZPONTI ANTIKVÁRIUM 174. ÁRVERÉS • KÖZPONTI ANTIKVÁRIUM 174. ÁRVERÉS • KÖZPON

A Központi Antikvárium 174. aukciója

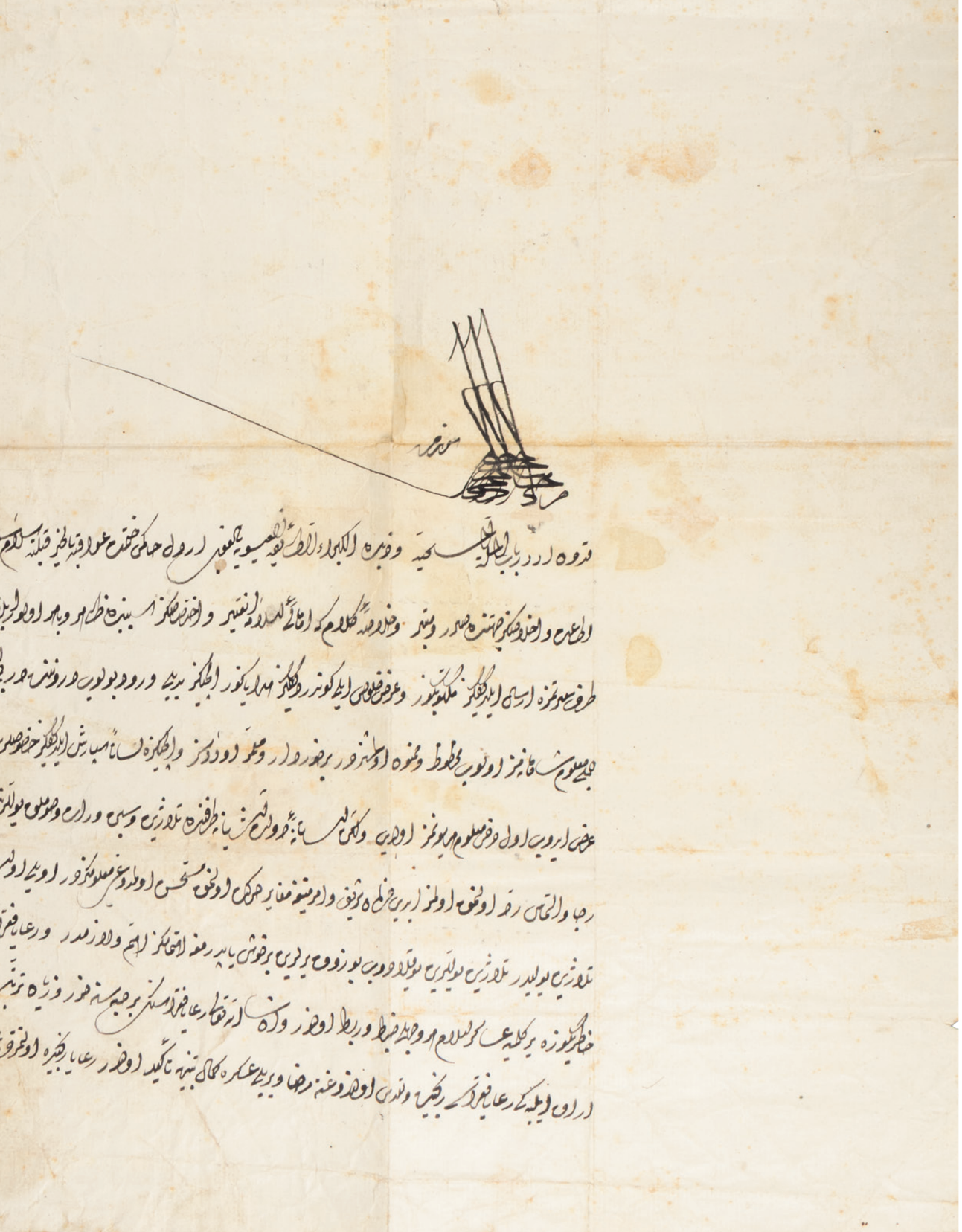
Az árverést vezeti:
Mélykuti Beatrix

Kiállítás / On view:
2026. november 25. – december 9.
hétköznap 10.00–18.00 óráig
1053 Budapest, Múzeum körút 13–15.

Árverés / Sale:
2026. december 10-én, csütörtökön, 17.00 órától.

Helyszín / Place:
Festetics Palota (Andrássy Egyetem)
1088 Budapest, Pollack Mihály tér 3.

H-1053 Budapest, Múzeum körút 13-15.
Telefon: (36-1) 317-3514
e-mail: aukcio@kozpontiantikvarium.hu

Árverési feltételek

Jelen árverési feltételek azokra a személyekre vonatkoznak, akik az árverésen személyesen vagy telefonos licitálással, vagy vételi megbízással vesznek részt. Azokra a személyekre, akik valamely online felületen keresztül vesznek részt az árverésen, mindig az adott felületen megadott árverési feltételek érvényesek.

1. A Központi Antikvárium mint Aukciósház az árverést a tételek tulajdonosainak megbízásából mint kereskedelmi megbízott szervezi, rendezi és vezeti.

2. A tételek a katalógus sorrendjében kerülnek kikiáltásra úgy, hogy az árverésvezető a sorra kerülő tétel katalógusszámát, valamint kikiáltási árát élőszóban kihirdeti, amire a venni szándékozók tárcsájuk felemelésével teszik meg ajánlatukat. A tétel vételi jogát leütéssel az a vevő szerzi meg, aki a legmagasabb árajánlatot teszi, kivéve ha a tétellel kapcsolatban valamely illetékes közgyűjtemény bejelenti elővásárlási jogát.

3. A vételár a tárgy leütési ára plusz 20 % árverési jutalék. Az online szolgáltatást igénybe vevők felé ezen felül az adott oldal szolgáltatási díját is felszámítjuk. Ennek mértéke az adott oldalon van feltüntetve. A vevők a vételárat 15 munkanapon belül kötelesek kifizetni.

4. A leütött tételt visszavenni és újra árverésre bocsátani tilos. Amennyiben a már leütött tétel vevőjének személye pontosan nem állapítható meg, az árverésvezető jogosult a tételt újra árverésre bocsátani.

5. Az árverés előtti kiállításon minden tétel megtekinthető. A katalógusban szereplő leírások és illusztrációk kizárólag azonosításul és tájékoztatásul szolgálnak, így a vevőknek saját maguknak kell az árverést megelőzően meggyőződniük az árverési tételek állapotáról és arról, hogy az megfelel-e a katalógusban leírtaknak. A tételek szavatosság nélkül, minden hibájukkal és hiányosságukkal együtt, abban az állapotban kerülnek eladásra, amelyben az árverés idején vannak.

6. Az eladásra kerülő tételek a kikiáltási ár alatt nem vásárolhatók meg. A vevő által tett árajánlatért, a kifizetett árverési árért az Aukciósház semmiféle felelősséget nem vállal, és nem kötelezhető, hogy nevezett tételt ugyanezen áron egy későbbi időpontban újra árverésre ajánlja vagy forgalomba hozza.

7. A megvásárolt tételek exportjához kiviteli engedély szükséges. Ennek beszerzését az Aukciósház vállalja. A védett tételeket – ezek sorszámát legkésőbb az aukció megkezdéséig az Aukciósház kihirdeti – Magyarországról kivinni nem lehet, valamint a mindenkori tulajdonos adatait rögzítik egy hatósági nyilvántartásban. A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény vonatkozó rendelkezései alapján az Aukciósház közölni tartozik a tételek tulajdonosainak adatait az illetékes hatósággal.

8. Amennyiben a vevő személyesen nem kíván részt venni az árverésen, az általa adott vételi megbízás alapján helyette az Aukciósház – a megbízásnak megfelelően – hivatalból licitálhat. Vételi megbízást adni a kiállítás ideje alatt személyesen vagy írásban az alábbi címen lehet: 1053 Budapest, Múzeum krt. 13-15. vagy e-mailben az aukcio@kozpontiantikvarium.hu címen. Közgyűjtemények megbízásait hivatalos formában, előleg nélkül elfogadjuk, magánszemélyek vételi megbízásainak elfogadásához a vételi megbízás összege 20%-ának mint előlegnek a befizetése szükséges. Sikertelen megbízás esetén az árverés után a megbízó az előleget levonás nélkül visszakapja. Amennyiben a megbízás sikeres, az előleg foglalónak tekintendő.

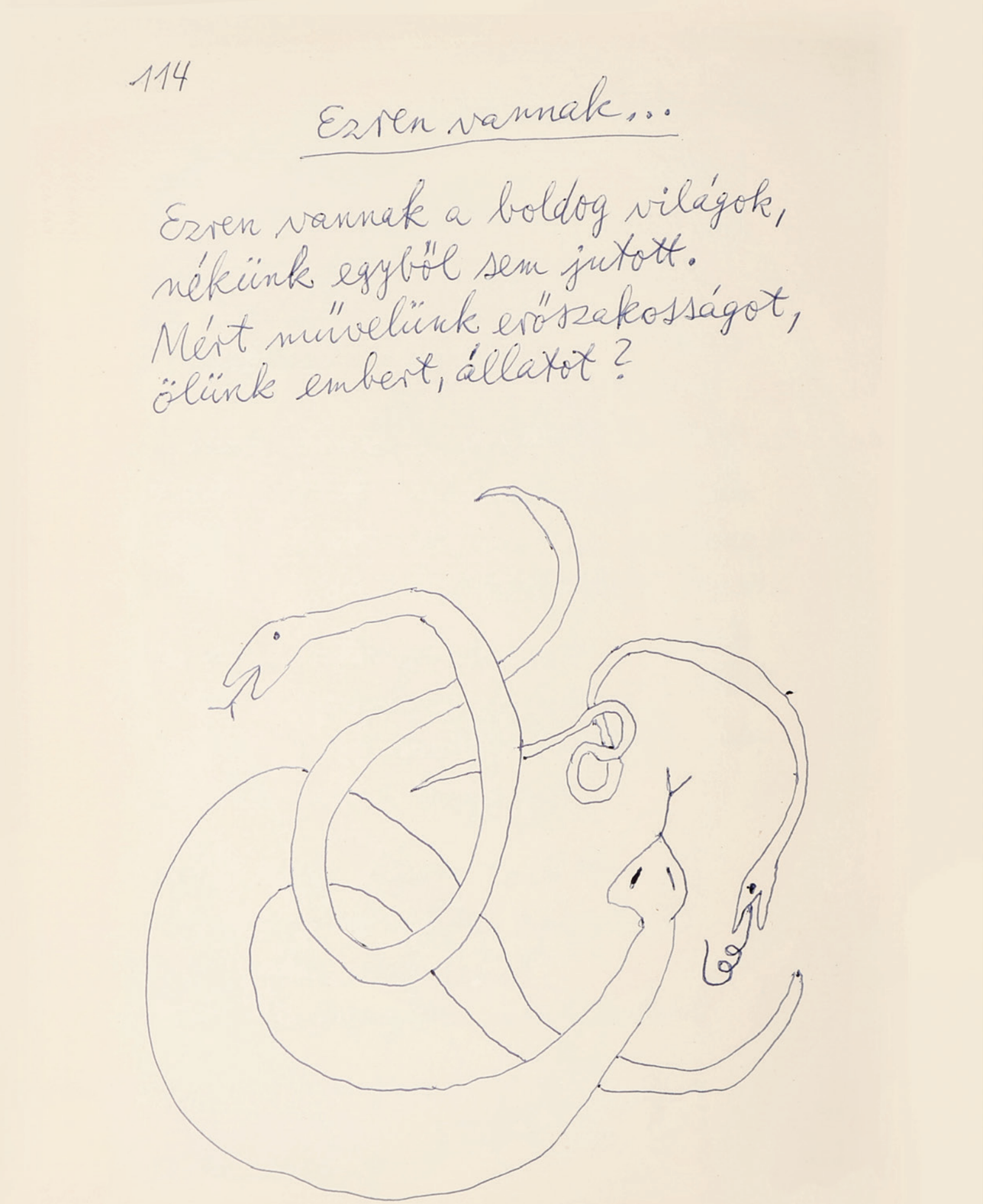
9. Az árverés végén az el nem kelt tételek újraárverezését lehet kérni.

10. Jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezései az irányadók, valamint vitás kérdés esetén a felek az Aukciósház székhelye szerinti általános hatáskörű bíróságok kizárólagos illetékességét kötik ki.

Budapest, 2026.
Központi Antikvárium

Magyar Antikváriusok Egyesülete

ILAB International League of Antiquarian Booksellers

Conditions of sale

Present terms and conditions apply only for those who participate in the auction in person or by agent, written bid, or telephone. Those who bid through one of our online partners, find the respective conditions of sale on the website of the partner.

1. Központi Antikvárium as Auction House organises, handles and conducts the auction on behalf of the vendors, and acts as a commercial agent.

2. The lots called up are presented in succession as in the catalogue. The auctioneer announces the catalogue number and the starting price of the lot and buyers indicate their wish to bid by raising their card. The buyer offering the highest bid shall win the lot at the hammer price, except for protected lots, when Hungarian authorities have a priority to purchase the lot at the hammer price.

3. The purchase price includes the hammer price and 20 % auction fee. Those who bid online through one of our online partners also pay the service fee of that partner. Buyer shall pay the price within 15 working days.

4. The bid item may not be reauctioned unless the identity of the buyer is impossible to establish.

5. All lots are exhibited for inspection prior to the auction. The descriptions and illustrations in the catalogue are only for identification. Each bidder is responsible for inspecting the condition of the lots prior to the auction, and for deciding if it is in accordance with the description in the catalogue. All the lots are sold without warranty with all the imperfections they may have at the time of the auction.

6. The items auctioned may not be sold below the starting price in the catalogue. The Auction House will not bear any liability in respect of the bid or the purchase price paid, and may not be compelled to reoffer the same item or market it at any time at the same price.

7. According to the Hungarian law no protected item – their number shall be made public by the beginning of the auction – may be taken abroad, and their owners will be registered. Owners are expected to report any change of ownership. The Auction House is liable to report the data of the owners of protected items to the Hungarian authorities. To take the purchased items abroad the buyer must have an export license (facilitated by the Auction House).

8. For absentee bids the auctioneer may be commissioned by the buyer to bid on his/her behalf. You may submit your bid in Központi Antikvárium (H-1053 Budapest, Múzeum krt. 13-15.), or send an e-mail (aukcio@kozpontiantikvarium.hu). Museums and libraries may submit their bids officially without an advance payment, which (20 % of the bid) is required of all other buyers. In case of an unsuccessful bid, the advance payment will be returned to the buyer in full after the auction. In case of a successful bid, the amount will be regarded as a deposit.

9. Unsold items may be reauctioned after the auction upon request.

10. The Civil Code (V./2013) shall govern any matter unregulated in the present Conditions of sale. Should any dispute arise, the parties accept the competence of district court, determined by the location of the Auction House.

Budapest, 2026.
Központi Antikvárium

Magyar Antikváriusok Egyesülete

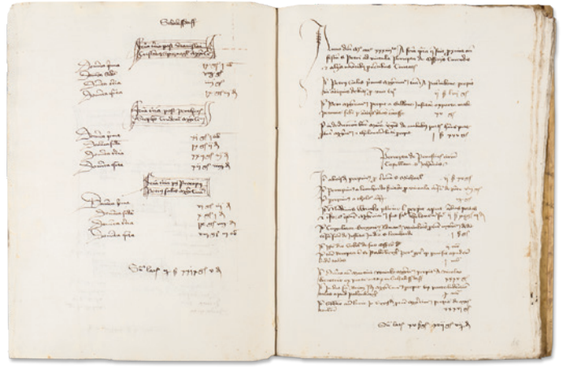
ILAB
International League of Antiquarian Booksellers

TARTALOMJEGYZÉK

TÖRTÉNELMI KÉZIRATOK, OKLEVELEK ..... 1–26. TÉTEL
XV–XVI. SZÁZAD ..... 27–33. TÉTEL
BIBLIA-KIADÁSOK ..... 34–39. TÉTEL
RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁR – HUNGARICA ..... 40–61. TÉTEL
RÉGI MAGYAR KÖNYVEK A REFORMKORIG ..... 62–70. TÉTEL
MAGYAR IRODALOM ..... 71–92. TÉTEL
TÖRTÉNELEM ..... 93–97. TÉTEL
TERMÉSZETTUDOMÁNY ..... 98–110. TÉTEL
ORVOSTÖRTÉNET ÉS ÁLLATORVOSLÁS ..... 111–115. TÉTEL
JOGTÖRTÉNET ..... 116–122. TÉTEL
HELYTÖRTÉNET, TOPOGRÁFIA ..... 123–131. TÉTEL
ÚTLEÍRÁS ..... 132–139. TÉTEL
KOSSUTH-FOTOGRÁFIÁK ..... 140–154. TÉTEL
GRAFIKA ..... 155–160. TÉTEL
BIBLIOFÍLIA, KÖNYVMŰVÉSZET ..... 161–169. TÉTEL
VARIA ..... 170–176. TÉTEL
ATLASZOK ..... 177–186. TÉTEL
LÁTKÉPEK-TÉRKÉPEK ..... 187–215. TÉTEL

Történelmi kéziratok, oklevelek

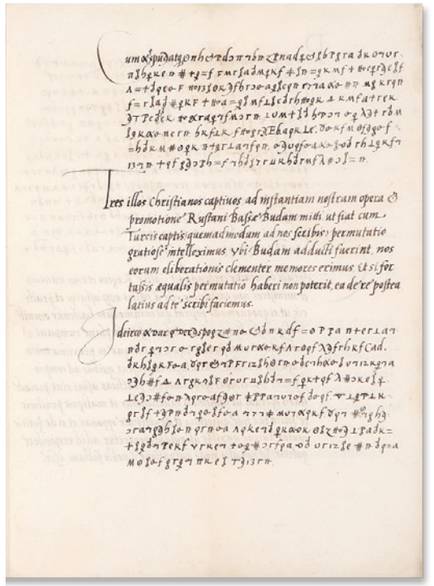
1. ZNOJMÓ VÁROS SZÁMADÁSKÖNYVE

1434

A dél-morvaországi Znojmo (Znaim) város számadáskönyve. Az első oldalon olvasható feljegyzés tanúsága szerint Albert osztrák herceg és morva őrgróf parancsára Ulrich Eyczinger kapitány 1434. július 28-án nevezte ki a város új – név szerint is említett – esküdtjeit, a számadáskönyvet is ekkor, az új tisztviselők hivatalba lépésével kezdték el vezetni. Az utolsó, már a hátulsó kötés belső oldalán olvasható bejegyzés Szent Hippolyt ünnepén, augusztus 13-án kelt, vagyis jelen dokumentum mintegy bő két hetet ölel fel, mikrotörténeti betekintést nyújtva a dél-morva város mindennapjaiba.

Papír, 27 fol. pergamen kötésben, az utolsó néhány oldal részben elválik a kötéstesttől.

1 200 000.-

2. I. FERDINÁND KÖVETUTASÍTÁSA

Bécs, 1548. július 15.

I. Ferdinánd magyar király 1548. július 15-én, Bécsben kelt latin nyelvű levele konstantinápolyi követének, Gianmaria Malvezzinek. A béke megtartása a levél visszatérő témája, nem véletlenül: majdnem pontosan egy évvel korábban, 1547. július 19-én, közel egy évnyi tárgyalássorozat eredményeképpen Ferdinánd követei ötéves fegyverszünetet kötöttek a szultánnal, amely először rögzítette a Habsburg uralom és az oszmán fennhatóság alá eső területeket, vagyis a Magyar Királyság politikai felosztását, kimondva egyúttal, hogy Ferdinánd évi 30 ezer dukátot köteles fizetni a Portának. A megállapodás ellenére Ferdinánd már 1548-ban arra utasította Malvezzit, hogy tegyen meg mindent annak érdekében, hogy Erdély is Habsburg-fennhatóság alá kerüljön – bár jelen levélben erről nem esik szó, mindez jól kirajzolja a követutasítás tágabb történeti kontextusát.

Malvezzi nem csak követ volt, hírszerző tevékenységet is folytatott, ennek izgalmas lenyomatát adják a levél titkosírással írt részei. Az itt használt titkosírás ugyanaz, amelyet a Ferdinánd és a konstantinápolyi követek más levelekben is használtak: egy fejlett, nagyrészt grafikus elemekből felépülő homofonikus rendszer, sok nullitással és ún. nomenklatorral.

Eredeti másodlat (fogalmazványa fennmaradt a bécsi levéltárban, másik eredeti tisztázatát pedig a rejtjelkulccsal együtt a budapesti Hadtörténeti Levéltár őrzi). Papír, latin nyelven, részben rejtjeles, 4 fol., hét és fél beírt oldal. Ferdinánd aláírásával, kancelláriai feljegyzéssel (ad mandatum), Johannes Jordanus titkár ellenjegyzésével.

4 800 000.-

3. NÁDASDY TAMÁS OKLEVELE

Livina [Lévna],1561. június 15.

Nádasdy Tamás nádor 1561. június 15-én, Livinán (Lévnán), Trencsén megyei birtokügyben kelt, latin nyelvű oklevele: hrabóci Hrabovszky György és borcsici Borcsiczy Menyhért a nádor előtt megjelenvén, előadták és megvallották, hogy az oklevélben részletezett körülmények és egyéb – Borcsicban, Hrabovában és Benyóban fekvő birtokrészeket érintő – birtokügyek következtében vitézlő (egregius) divékújfalusi Zsámbokréthy Györgynek és utódainak zálogba adták Kamenicsánban (Köveskő/Kameničany) fekvő birtokrészeiket.

Papír, restaurált, latin nyelven, rányomott felzetes viaszpecséttel, Aranyani Damján nádori ítélőmester feljegyzésével (lecta).

450 000.-

4. II. RUDOLF CÍMERESLEVELE

Bécs, 1578. június 14.

II. Rudolf német-római császár, magyar király 1587. június 14-én, Bécsben kelt, latin nyelvű oklevele, amellyel megerősíti Julian Migazzi birodalmi nemességét és a család III. Frigyestől kapott címerét, valamint újból udvari familiárisává fogadja, hasonlóképpen ahhoz – így az oklevél –, ahogyan Migazzi ükapja, Wilhelm is I. Miksa familiárisa volt annak idején. A szöveg leírja a címert, amelyet birodalmi szokás szerint az oklevél közepén festettek meg; a kompozíció a későreneszánsz miniatúrafestészet kvalitásos példája. Humanistica cursiva írás, egyes kötőszavak és tulajdonnevek nagybetűvel kiemelve, az első sor („Rudolphus Secundus") nagybetűvel kiemelt, második sora pedig normál betűs humanistica capitalis-szal írva. A svájci eredetű Migazzi család a 18. században Magyarországon is szerephez jutott: Migazzi Kristóf Antal több, mint két évtizedig Vác püspöke volt.

Pergamen, latin nyelven, hajtásnyomokkal, pecsétje hiányzik. Az uralkodó aláírásával, a kancellár ellenjegyzésével. Az oklevelet az uralkodó parancsára (ad mandatum) állították ki, a hátoldali jegyzet tanúsága szerint bevezették a birodalmi regisztrumkönyvekbe (Regestrata).

750 000.-

5. BÁTHORY ZSIGMOND NEMESSÉG- ÉS CÍMERADOMÁNYA

Gyulafehérvár, 1589. május 17.

Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem – bővebben nem részletezett – szolgálatai fejében rugonfalvi Csány/Csáni (Chanÿ) Mátyás (nobilis) részére nemességet és címert adományoz. Az oklevél leírja az adományozott címert (kék pajzsban balra néző, kardot tartó emberi kart), amelyet az oklevél elején megfestettek. A címerkompozíciót vastag, aranyszínű festett keret övezi, amely jobb oldalt, illetve alul rálóg a szövegre. Humanistica cursiva íráskép, az első sor („Nos Sigismundus") aranyszínű, festett humanistica capitalis-szal írva. A fejedelem aláírásával, Kovacsóczy Farkas ellenjegyzésével. Bár a címeradomány tényét ismerte a kutatás és szövegét az erdélyi királyi könyvek másolatban fenntartották (IV. köt. 520–522.), az eredeti oklevél – és így a címer maga – mindezidáig lappangott.

Pergamen, latin nyelven, restaurált. Hátoldalán nehezen olvasható, közel korabeli (1595-ös) feljegyzés (talán kihirdetési záradék), valamint egy további, 1751-es feljegyzés.

2 000 000.-

6. RUDOLF MAGYAR KIRÁLY NEMESSÉG- ÉS CÍMERADOMÁNYA

Prága, 1597. március 23.

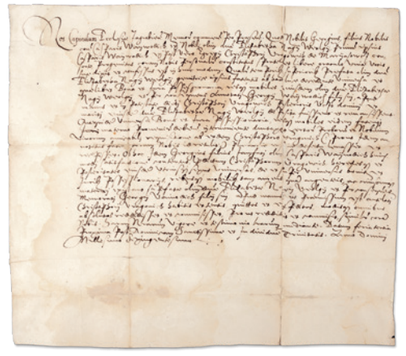
Rudolf magyar király 1597. március 23-án, Prágában kelt oklevele, amellyel magyar nemeséget és címert adományoz Faber, más néven Schmidt Pongrácnak.

Az oklevél két ponton tér el a címeradományok szokásos, a középkor óta bevett formájától: az értékesebb pergamen helyett papírra írták, a címerfestménynek pedig nem hagytak helyet az oklevél bal felső sarkában, így azt – rendhagyó módon – az oklevél hátulján festették meg. Ezen kívül annak sincs nyoma, hogy az oklevelet megpecsételték volna. Az oklevél ugyanakkor kétségkívül hiteles, a bécsi levéltár őrzi egy másik példányát, vélhetően az eredetit. A hátoldalon olvasható kihirdetési záradék szerint Pozsony megye 1618. július 9-én, Szencen (Zempcz) tartott közgyűlésén bemutatták és kihirdették.

Prov.: Karl Krahl (1819–1891) bécsi udvari címerfestő, címervizsgáló gyűjteményéből („C. Krahl / k. k. Hof-wappenmahler(!) / Krugerstrasse No. 1009. / Wien" bélyegzővel).

Formahű másolat, papír, restaurált, latin nyelven, hajtásnyomokkal. Hátulján címerfestménnyel, kihirdetési záradékkal, valamint Karl Krahl két egyszavas feljegyzésével (az egyik aláírt).

750 000.-

7. A ZÁGRÁBI KÁPTALAN OKLEVELE

1600. május 20.

A zágrábi káptalan 1600. május 20-án kelt latin nyelvű oklevele, amellyel a káptalan tanúsítja, hogy Vajvodics (Waywodich) néhai Gáspárnak Nagyvölgyi (Nagy Weolgy) Ilonától született fia, György megjelent a káptalan előtt és a következő felvallást tette: mivel a nemrég elhunyt anyja után az anyai jogon neki járó javakat és tárgyakat bizonyos megbízható nemesemberek útján anyja második férjétől, máriasóci Vragovics Kristóftól megkapta.

Papír, restaurált, a szöveget minimális mértékben érintő hiányokkal. Kissé foltos, hátlapján papírfelzetes káptalani pecséttel.

320 000.-

8. II. MÁTYÁS NEMESSÉG- ÉS CÍMERADOMÁNYA

Bécs, 1618. április 11.

II. Mátyás magyar király 1618. április 11-én, Bécsben kelt oklevele, amellyel magyar nemességet és címert adományoz Húsvét Istvánnak és általa fivérének, Györgynek, valamint unokatestvérüknek, Forgó Tamásnak. A címerfestmény egyes részei a vízkárosodás miatt mára elmosódtak, elhalványodtak: a kompozíció tetején megfestett koronás magyar kiscímer már csak nehezen kivehető; a szöveg leírja az oklevél elején megfestett címert.

Pergamen. latin nyelven, a hajtások mentén sérülésekkel, a szöveg nagy része elhalványult, nehezen olvasható. Humanistica cursiva írás, az első három sor kiemelt betűkkel. Kék-fehér-sárga sodrat, függőpecsétje elveszett. Az uralkodó aláírásával, Lépes Bálint kancellár, nyitrai püspök és Ferenczffy Lőrinc titkár ellenjegyzésével. A plicán kívül kihirdetési záradékkal (Aszaló, Borsod vm., 1619. január, a napi kelet olvashatatlan). Az oklevél 1731. évi hitelesített, formahű másolata korábban szerepelt árverésen (Pastinszky, 28/89. tétel, 2008).

450 000.-

9. II. FERDINÁND LEVELE

Bécs, 1620. július 12.

II. Ferdinánd 1620. július 12-én, Bécsben kelt, latin nyelvű levele, amelyben közli az ismeretlen címzettel, hogy elküldte megbízottjait (certos commissarios) Besztercebányára, „a közügyeket, az ország megőrzését és hűséges országlakóink békés megmaradását” megtárgyalandó (ad tractanda publica negotia, conservationem regni et quietem fidelium nostrorum regnicolarum permansionem concernentia). Meghagyta a küldötteknek, hogy keressék a címzettet, egyúttal pedig kéri a címzettől, hogy segítse a követek munkáját.

Bár a címzett kiléte ismeretlen, a „nagyságos” (magnificus) titulus és a tegező hangnem („hűséged”, fidelitas tua) magas rangú személyt sejtet – jóllehet, óvatosságra int, hogy a külzeten a címzés a szókezdő M(agnifico) kivételével üresen maradt: elképzelhető tehát, hogy a levelet – bár megpecsételték, az uralkodó, a kancellár és az udvari titkár pedig aláírta – végül mégsem küldték el. Kétségkívül csábító volna a levél címzettjének a június 21-én Krakkó felé menet váratlanul meghalt Homonnai Drugeth (III.) Györgyöt tartani, azonban az országbíró halála és a levél kelte közti viszonylag nagy, három hetes különbség nem gyámolítja minden kétséget kizáróan ezt a feltételezést.

Akárhogy is, 1620 nyarán jelentős esemény színhelye volt Besztercebánya: bár a május végén megnyílt országgyűlést a császári követek augusztus 15-tel befejezettnek tekintették, augusztus 25-én a magyar rendek zöme – a szultáni támogatást maguk mögött tudva – megválasztotta magyar királynak Bethlen Gábort, jóllehet ő maga végül az aktuálpolitikai helyzet tükrében visszalépett a koronázástól. Jelen tétel tehát ennek a rendkívül mozgalmas politikai időszaknak egy apró mozzanatába nyújt betekintést.

Papír, latin nyelven, az uralkodó sajátkezű aláírásával, Lépes Bálint választott kalocsai érsek és Ferenczffy Lőrinc udvari titkár ellenjegyzésével. Külzetén a címzés egy betű kivételével üresen maradt, papírfelzetes viaszpecséttel.

400 000.-

10. II. FERDINÁND NEMESSÉG- ÉS CÍMERADOMÁNYA

Bécs, 1621. szeptember 14.

II. Ferdinánd német-római császár és magyar király 1621. szeptember 14-én, Bécsben kelt, német nyelvű nemesség- és címeradománya Adam Olitor (Olitorius) von Großwycz (1586. k.–1637), a Bécsi Egyetem orvosprofesszora részére. A sziléziai (nissei/nysai) születésű Olitor a korábbi, illetve későbbi években az orvosi fakultás dékáni tisztségét is betöltötte (1616/17-ben, 1619/20-ban, 1625-ben, illetve 1634/35-ben), valamint 1624/25-ben rektor is volt. A füzet alakú oklevél le is írja az adományozott címert, címerfestmény kíséretében.

Prov.: Karl Krahl (1819–1891) bécsi udvari címerfestő, címervizsgáló gyűjteményéből („C. Krahl / k. k. Hof-wappenmahler(!) / Krugerstrasse No. 1009. / Wien” bélyegzővel).

Pergamen, német nyelven, 8 fol., tizenhat beírt oldal. Az uralkodó sajátkezű aláírásával, Johann Rudolph Pucher registrator ellenjegyzésével. Kartonált papírkötésben.

360 000.-

11. ANDREAS STIER CÍMERADOMÁNYA

Salzburg, 1649. április 7.

Andreas Stier császári palotagróf, mindkét jog doktora 1649. április 7-én, Salzburgban kelt, német nyelvű oklevele, amellyel a III. Ferdinánd által ráruházott kiváltságoknál fogva Hans Planernek és leszármazottainak címert adományoz. A brixeni származású Andreas Stier (1605–1661 után) jogot végzett Speyerben, 1642-ben kapott palotagrófi rangot, 1649-től pedig salzburgi udvari tanácsos volt. A magyar gyakorlattól eltérően a Német-római Birodalomban a császár által kinevezett palotagrófoknak (comes palatinus, kaiserlicher Hofpfalzgraf) joguk volt nem csak címert adományozni, hanem többek között közjegyzőt kinevezni, hitelesített iratmásolatokat kiállítani, vagy éppen törvénytelen gyermekeket törvényesíteni. Jelen tételünk ennek a sajátosan birodalmi gyakorlatnak egy szép példája.

Pergamen, német nyelven, hajtásnyomokkal. Andreas Stier aláírásával.

450 000.-

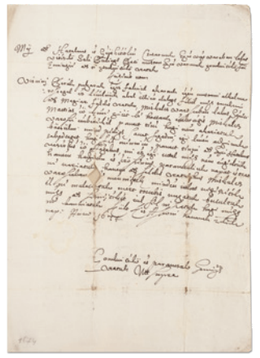
12. HÁROM DOKUMENTUM ERDÉLY TÖRTÉNETÉHEZ

1658 után/17. sz. második fele

Három, az 1658. végi erdélyi eseményekhez kapcsolódó irat másolata. A mindössze nyolc levél terjedelmű összeállítás provenienciája ismeretlen, az íráskép alapján az eredeti dokumentumokkal közel egy időben, vagy nem sokkal később (még a 17. század második felében) jegyezték le. Az iratok a bemásolás sorrendjében: 1.) Az erdélyi rendek válasza II. Rákóczi Györgynek a bonchidai gyűlésről, 1658. december 24. (egykorú másolat alapján megjelent: Erdélyi Országgyűlési Emlékek XII., 115–124.); 2.) Barcsai Ákos erdélyi fejedelem levele Bihar vármegyéhez, amelyben közli, hogy megküldi hozzájuk emberét, Serényi Mihályt, 1658. december 23.; 3.) Csengízáde Ali temesvári és jenői pasa levele az erdélyi rendekhez, (hiányos). A levelekből kirajzolódik a „zavaros esztendők” egy szeletének krónikája.

Papír, 8 fol., tizenöt és fél beírt oldal, helyenként a szöveget is érintő hiányokkal.

400 000.-

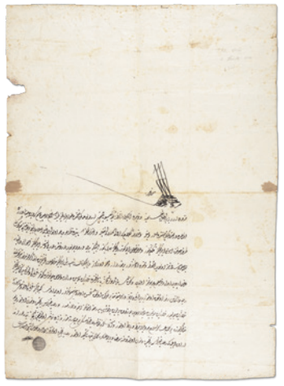
13. SALI BULING EGRI EMÍN LEVELE A VISNYÓIAKHOZ

Eger, 1674. augusztus 2.

Sali Buling basa, az egri emín (adószedő) magyar nyelvű (vagyis magyar írnokkal íratott), 1674. augusztus 2-án, Egerben kelt levele Visnyó (ma: Nagyvisnyó) falu bírójához és lakosaihoz. Közli a visnyóiakkal, hogy földesuruk, a Miskolcon lakó Szepessy Mátyás panaszt tett nála, mert a visnyóiak nem akarják őt „böcsülni, mind pedigh savat fogadni”. Sali Buling egyelőre nem engedte Szepessynek, hogy az egri pasa elé járuljon panaszával, hanem megparancsolja a visnyóiaknak, hogy teljesítsék a földesuruknak járó szolgálataikat: „az földes uratukhuz Miskolcz varasaban bé ménieték mindén iokat vegeziétek, él né mulassatuk, mért továbis magatuk busultuk mégh, az szeméitékét iul fél nissatuk, hogi mégh né banniatuk”.

Papír, magyar nyelven, kis, a szöveget is érintő sérüléssel.

200 000.-

14. MURAD GIRAY KRÍMI TATÁR KÁN LEVELE APAFI MIHÁLYHOZ

1683. május 5. előtt.

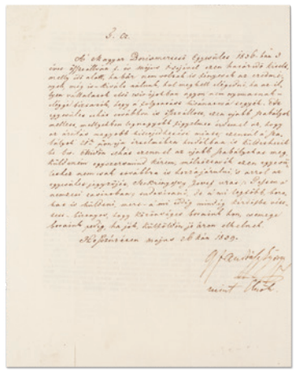
Murad Giray krími tatár kán (ur. 1678–1683) 1683. május 5. előtt kelt levele Apafi Mihály erdélyi fejedelemhez. A „nemes káni levél” (yarlıq-i şerif-khāni) útján közli, hogy megkapta a fejedelem levelét és ajándékait, a Porta parancsa értelmében azonban a Talāzin (vélhetően a Telejenel folyó) – Szeben (Seben) – Rān – Szolnok (Somluk) útvonalon kénytelen haladni; kéri továbbá, hogy a fejedelem gondoskodjon róla, hogy a talāzini út járható legyen, végül pedig megígéri, hogy az erdélyieknek nem fog bántódása esni a sereg átvonulásakor. A levél datálatlan, így csak a hátoldali, magyar nyelvű felirat alapján tudjuk hozzávetőlegesen keltezni: eszerint a levél 1683. május 5-én érkezett meg Fogarasra. Jelen levél ugyanakkor jól illeszkedik azon néhány levél sorába, amelyeket a krími tatár kán ekkortájt (április 9-én, május 13-án, illetve 21-én) küldött az erdélyi fejedelemnek. Ezekből kiderül, hogy a sereg végül Talāzin helyett a tatrosi úton volt kénytelen átkelni.

Tudomásunk szerint magyarországi árverésen krími tatár káni levél még nem szerepelt, a hazai közgyűjtemények is mindössze 40-50 darabot őriznek.

Hozzá: a levél német nyelvű, gépelt fordítása a bécsi magyar levéltári delegátus fejléces papírján.

Papír, rika jegyeket mutató divanî írás, káni kézjeggyel (tuğra) és jellegzetes, körte alakú, a tamgát is magában foglaló, virágdíszes pecséttel (mühür); utóbbi felirata: „khān / Murād Girāy / bin Mubārek Girāy / sulṭ ān”. Külzetén magyar nyelvű feljegyzés: „Murad Giraj Tatár Han Levele, hozta Nagj Istvan Úr, Fogaras, die 5. Maii Anno 1683

5 500 000.-

15. A' MAGYAR BORISMERTETŐ EGYESÜLET SZABÁLYAI GRÓF ANDRÁSSY GYÖRGY ELNÖK KÉZÍRÁSOS KIEGÉSZÍTÉSÉVEL

[Pesten], [1838. aug. 23.]. Ny. n.

Egy nyomtatott, hajtott levél, negyedik oldalán kézirat

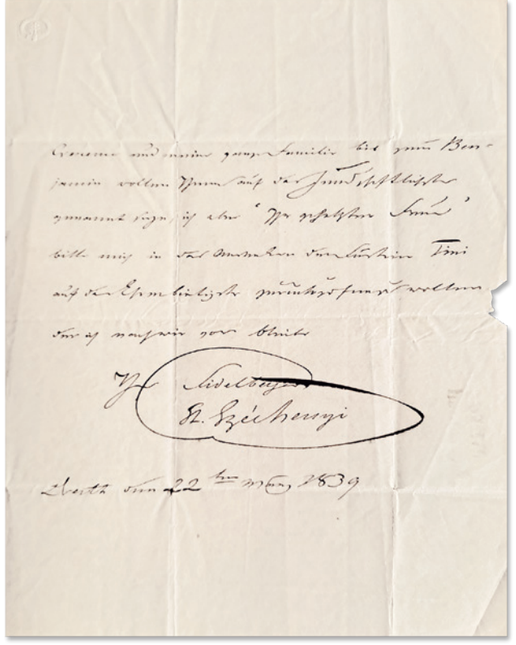
Ritka, reformkori történelmi dokumentum (alapszabályzat) 1838-ból, amely a pesti civil önszerveződés és a magyar borkultúra intézményesülésének egyik első fontos mérföldköve. Tételünk egyediségét a negyedik oldalt majdnem betöltő kézírásos összegzés adja, amelyet Andrássy György, a társaság elnöke jegyzett le 1939, május 26-án, Hosszúréten (Krasznahorkán).

Írásában - amelyet valószínűleg egy bortermelő főrendnek címzett - szabadkozik, hogy az egyesület bár már három éve elindult, de komoly előrehaladást még nem értek el. Hivatkozik a 21. pontra, mely szerint bort eddig csak üvegben fogadtak be, ezután már hordóval is lehet küldeni az egyesület számára. A továbbiakban kéri, hogy támogassa tovább egyesületüket és ezzel az egyesületi jegyzőt, Szekrényessy Józsefet keresse a Nemzeti Kaszinóban. Végül bízik benne, hogy közönséges boraink, csemegeboraink, ha jók, külföldön jó áron elkelnek. Aláírás, Andrássy György mint elnök. Hozzá tartozik:

Árjegyzéke a' magyar Borismértetö Egyesület azon borainak mellyek nagykereskedésemben eladás végett letéve vannak. Appiano Józs. Egy nyomtatott levél év nélkül. [1837] Nyomtatta Pesten Füskúti Landerer. A jegyzék érdekessége, hogy mindegyik borfajtánál közli a kiszerelést (messzely és itzés), az évjáratot, az árakat és a termelő nevét is.

Mérete: 95×225 mm.

240 000.-

16. SZÉCHENYI ISTVÁN LEVELE

Pest, 1839. március 22.

Széchenyi István 1839. március 22-én, Pesten kelt, német nyelvű levele Révay Valpurgához, amelyben dicséri a bárónő március 15-i levelében megküldött érzékletes leírását egy korábbi estélyről (soirée), egyúttal szabadkozik elfoglaltságai miatt – jelen levél megírására is felesége, Crescence unszolására kerített időt. Üdvözli továbbá a bárónőt és Tinit – mind Révay Valpurga (?–1853), mind Tini, azaz Grassalkovich Antalné Esterházy Leopoldina hercegnő (1776–1864) a Széchenyi-házaspár gyakori vendégei voltak, Ekkoriban vezetett naplóiban Széchenyi többször említi a közös étkezéseket egyikükkel-másikukkal, vagy akár mindkettejükkel.

Papír, 2 fol., német nyelven, külzetén címzés: „A Madame Madame la Baronne Val. de Révay".

Szarvasy Mihály gyűjteményéből.

900 000.-

17. BATTHYÁNY LAJOS LEVELE FELESÉGÉNEK AZ OLMÜTZI VÁRBÖRTÖNBŐL

[Olmütz], [1849. augusztus 12-20. között].

Az autográf és kiadatlan levél (tisztázat, nehezen olvasható) tartalma:

Batthyány Lajos (1807–1849) örömét fejezi ki leányai, Batthyány Eleonóra (Lori, szül. 1842) és Batthyány Emma (Emmy, szül. 1844) biztonságos hazaérkezése felett. A levél végén a béketárgyalásokról terjedő híreket említi. Címzés: "à Madame la Comtesse Antoine née Comtesse Zichy par Vienne - Stein am Anger - Sárvár – Ikervár". A postabélyegzőn: "Pressburg 20. Aug., valamint Szombathely Aug. 22 Sárvár 22/". A levél versoján: "In Grösten eine pour ne pas manquer la poste".

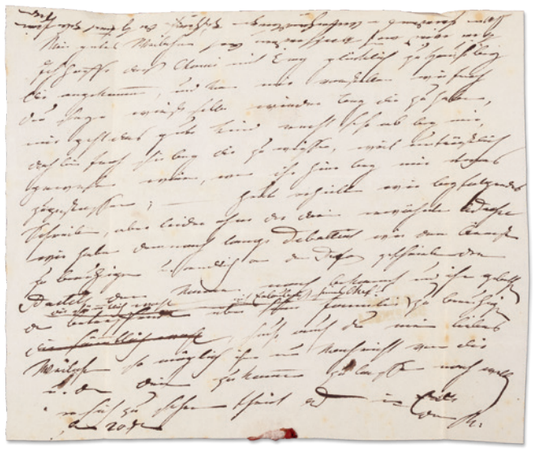
1 lev. 2 beírt oldal; hajtogatva, levélzáró (bontott) viaszpecséttel. (dr. Hermann Róbert szíves közlése nyomán)

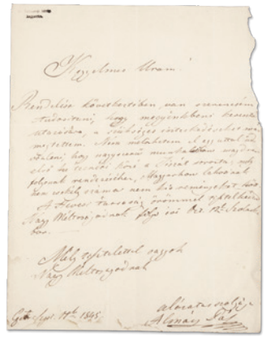
Gróf Batthyány Lajost Windischgrätz parancsára 1849. január 8-án tartóztatták le Budán, majd április végén Laibachba, augusztus 12-én pedig a császári udvarnak otthont adó Olmütz várába szállították, hogy a pozsonyi rokonságtól elszigetelve, a magyar hadi sikerektől távol, közvetlen bécsi hadijogi felügyelet alatt tartsák. Az olmützi erődítményben a rabokat a bástyák mélyébe vájt, dohos, sírboltszerű folyosóról nyíló cellákban őrizték; a főrangú rabok külön szobákat kaptak, míg fogolytársaikat négyesével zsúfolták be a lőréseken át világított odúkba. Batthyányt itt, Olmützben hallgatták ki augusztus 16. és 22. között, a haditörvényszék pedig augusztus 30-án hozta meg rá a felségsértés és felségarulás vádján alapuló halálos ítéletet (kötelező kegyelmi felterjesztéssel). Ebben a szigorúan őrzött börtönben a külvilágtól elzárt Batthyány a foglárokon, valamint apósának hűséges komornyikján és bizalmasán, Pastickon keresztül váltott titokban levelet feleségével, Zichy Antóniával, aki a hadi események közepette az abonyi és pozsonyi birtokok ügyeit intézte. A gróf német nyelvű levelét a tartalom, a postabélyegző, valamint a borítékon szereplő címzés és a gróf rájegyzése alapján – [Bécs] – [Szombathely] – Sárvár – Ikervár – az olmützi tartózkodás utolsó napjaira keltezhetjük. Haynau utasítására szeptember 8-án éjjel indították vissza Pestre a teljes fogolycsoportot: a három grófot (Batthyányt, Károlyi Istvánt és Zselénszky Lászlót), valamint mintegy harminc társukat – köztük ügyvédeket, mérnököket, tisztviselőket és papokat. Vonattal Pozsonyig, gőzhajóval Győrig, majd kocsival Kisbéren és Móron át szállították őket a hírhedt Újépületbe (Neugebäude), miközben a grófné orvosa segítségével Pozsonyban még kiharcolt egy utolsó félórás találkozást a gyermekeikkel a hajón. Pesti fogsága utolsó napjaiban a gróf az akasztás általi ítélet végrehajtását megelőzendő, törrel nyaksérülést ejtett magán, így végül október 6-án golyó általi halálra módosított ítélettel végezték ki.

Papír, hajtogatva, viaszpecséttel, postai bélyegzőkkel. A hajtás mentén apró gyűrődés. Nagyon jó állapotban.

4 000 000.-

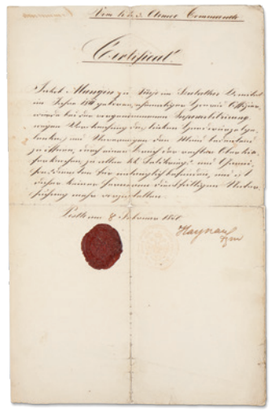
18. ALMÁSY PÁL ALISPÁN LEVELE SZÉCHENYI ISTVÁNHOZ

Eger, 1845. szeptember 11.

Almásy Pál (1818-1882), Heves megyei alispán, később az első népképviseleti országgyűlés alelnöke, levelében tudatja, miszerint a címzett kérésére megtette az intézkedéseket a gróf megyén keresztül való utazásával kapcsolatban. Örömének ad hangot, hogy Széchenyi a Tisza folyó szabályozásának lehetőségeit készül felmérni. Szeretné, ha a megye közönsége október 12-én Szolnokon kifejezhetné iránta érzett tiszteletét. Széchenyi 1845 augusztusában a helytartótanács közlekedésügyi osztályának vezetője lett. Ősszel Vásárhelyi Pállal és Tasner Antallal bejárta a Közép- és Alsó-Tiszát, aminek hatására megírta és 1846 elején kiadta Tisza-szabályozási programját ("Eszmetöredékek..."). Január 19-én megalakult a Tiszavölgyi Társulat, de az augusztusban megkezdődött munkálatok 1847-re kifulladtak.

Papír, 2 fol., 1 beírt oldal. Almásy autográf aláírásával. Gróf Széchenyi István hagyatéki bélyegzőjével. A levél jobb oldalán a szöveget nem érintő hiánnyal. Kisebb gyűrődésekkel, alul minimális foltosodással.

240 000.-

19. HAYNAU ALÁÍRÁSA KATONAI IGAZOLÁSON

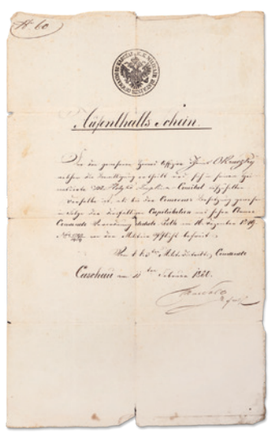
Pest, 1850. február 8.

A császári-királyi hadparancsnokság (k.k. 3. Armee Commando) Julius von Haynau által aláírt igazolása a Zala megyei Türjébe való Mangin Jakab, korábbi honvédtiszt részére arról, hogy a felülvizsgáló bizottság (Superarbitrirung) vizsgálata alapján bal csuklójának és jobb oldali arccsontjának sérülései miatt katonai szolgálatra alkalmatlan.

Mangin Kalocsán született 1812-ben (az igazolásban 1811 szerepel), 1849 januárjától előbb hadnagyként, majd századosként szolgált, június végén kérte áthegyezését a zalai honvédekhez. Egy időben Zala megyei esküdt és helyettes szolgabíró is volt, jelen tétel alapján egy évvel később a bizottsági vizsgálat idején Türjén lakott. Később, 1884–1886 között a főrendiház irattárnokaként szolgált, 1884-ben szerepelt Görgei rehabilitációs okmányának aláírói között is.

Papír, hajtott, német nyelven, 2 fol., fél beírt oldal. Haynau aláírásával, rányomott vörös viaszpecséttel.

80 000.-

20. TARTÓZKODÁSI ENGEDÉLY ÉS MENTESSÉG

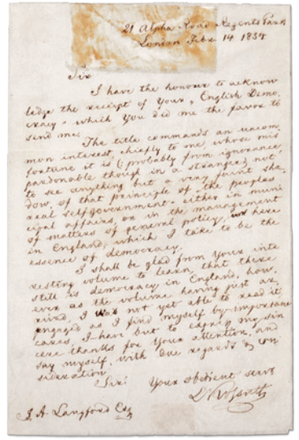
Kassa, 1850. február 11.

A kassai katonai kerületi parancsnokság 1850. február 11-én kelt tartózkodási engedélye (Aufenthaltsschein), amelyben Okrutzky Tamást, a komáromi várőrség tisztjét felmentik a hadkötelezettség alól. Okrutzky jogi tanulmányait Sárospatakon végezte, huszonkét évesen, 1848-ban csatlakozott a honvédséghez, ahol a hadnagyi rangig vitte, többek között – mint jelen tétel is tanúsítja – a komáromi várőrség tisztje volt Klapka vezetése alatt. A szabadságharc után Sátoraljaújhelyen gazdálkodott.

Papír, hajtott, német nyelven, a kerületi parancsnokság bélyegzőjével és a parancsnok aláírásával. Hozzá: Orkutzky Tamás 1848. december 3-án kelt, minden tárgyban kitűnő sárospataki iskolai bizonyítványa. A dokumentumot Kálniczky Benedek (1786–1861) református teológiatanár, igazgató nem csak aláírta, de egészében ő is töltötte ki. Hajtott, papírfelzetes pecséttel, 2×10 kr. okmánybélyeggel.

A két dokumentumról egy érdekes és váratlan említés maradt ránk Tamás fia, Dr. Okruczky Árpád jóvoltából, aki a pataki diákvilág kapcsán emlékezik meg róluk (A pataki diákvilág anekdotakincse. Szerk.: Panka Károly. II. köt. Bp., A Pataki Diákok Országos Szövetségének Budapesti Egyesülete, 1930. 77–78. p.).

180 000.-

21. KOSSUTH LAJOS LEVELE JOHN ALFRED LANGFORDHOZ

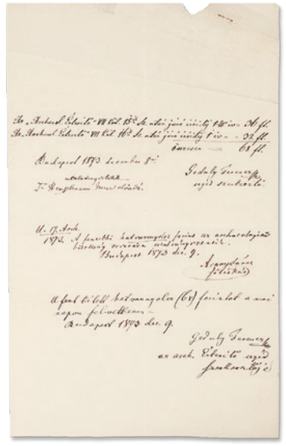
London, 1854. február 14.

Kossuth Lajos levelében köszönetet mond John Alfred Langfordnak az Angol demokrácia (English Democracy. Its History and Principles, London, 1853) című kötetért. Bár egyéb elfoglaltságai miatt a művet még nem olvasta, kifejti: Angliában a helyi és az országos politika szintjén is csupán árnyéka létezik a nép valódi önigazgatásának, melyet ő a demokrácia lényegének tekint, így érdeklődéssel várja a szerző ellenkező értelmű érveit.

John Alfred Langford (1823–1903) radikális angol újságíró, Kossuth elkötelezett híve s a birminghami Kossuth-bizottság tiszteletbeli titkára (1851) volt. Kapcsolatuk tartósságát a berlini Állami Könyvtárban őrzött, Kossuth által 1855. március 31-én Langfordnak írt levele is igazolja.

Papír, 2 fol., 1 beírt oldal. A levél felső részénél kisebb, a szöveget nem érintő foltosodás. Jó állapotban. Szarvasy Mihály gyűjteményéből.

280 000.-

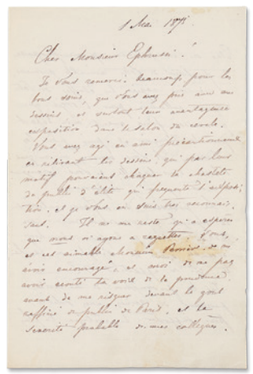
22. ARANY JÁNOS ÁLTAL ALÁÍRT NYUGTA

Budapest, 1873. december 8-9.

Az Archaeologiai Értesítő VII. kötet 15. és 16. száma után járó 68 Ft. írói díj (per ív) utalványoztatik Dr. Henszlmann Imre (1813–1888) előadó és Geduly Ferenc segédszerkesztő számára. Henszlmann volt az 1868 óta a magyar régészet első számú és máig létező "Archaeologiai Értesítő" főszerkesztője. Az összeg felvételét Geduly Ferenc hitelesítette aláírásával.

Kézirat, 1 fol., 1 beírt oldal, Arany János autográf aláírásával. Hajtás nyomai, a lap tetején hiány, ami nem érinti a szöveget. Jó állapotban.

180 000.-

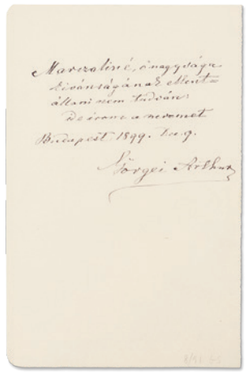
23. ZICHY MIHÁLY ALÁÍRT AUTOGRÁF LEVELE CHARLES EPHRUSSIHEZ

[Paris], 1875. május 1.

Zichy Mihály (1827–1906), a romantikus, dramatikus és erotikus rajzairól ismert festő, az orosz császári udvar hivatalos művésze párizsi tartózkodása idején (1874–1879) írta levelét Charles Ephrussi (1849–1905) francia művészettörténésznek, műgyűjtőnek, műkritikusnak, a tekintélyes Gazette des Beaux-Arts igazgatójának – aki, a fáma szerint, Marcel Proust Charles Swannjának fő modellje volt. A kéziratos levél kivételes művelődéstörténeti dokumentum, mely egyedülálló módon láttatja Zichy finom egyensúlyozását a művészi szabadság és a társadalmi konvenciók között, valamint a XIX. század végi Párizsban működő társadalmi cenzúrát.

Papír, 2 fol., 3 beírt oldal. Egy helyen folttal, mely a szöveg olvashatóságát nem befolyásolja. Jó állapotban.

100 000.-

24. GÖRGEI ARTHUR DEDIKÁCIÓJA MARCZALINÉNEK

1899. december 9.

A papírlapon Görgei autográf sorai és aláírása látható: „Marczaliné, ő nagysága kívánságának ellentállni nem tudván, ide írom a nevemet." A bejegyzés címzettje minden bizonnyal Schmidl Laura (1866–1920), a neves történész, Marczali Henrik felesége, akinek József körúti otthona a korabeli fővárosi szellemi élet meghatározó szalonjaként működött.

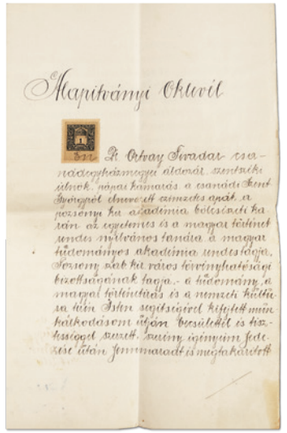
Papír 1 fol., 1 beírt oldal.

Méret: 11,5×18 cm.

Jó állapotban.

Szarvasy Mihály gyűjteményéből.

200 000.-

25. ORTVAY TIVADAR ALAPÍTVÁNYI OKLEVELE

Pozsony, 1906. január 10.

Ortvay Tivadar (1843–1916), történész, földrajztudós, harmincéves pozsonyi tanári munkássága emlékére 50 000 koronás alapítványi tőkét létesített Pozsony közösségének, hogy annak kamataiból „Dr. Ortvay Tivadar napközi gyermekotthon"-t hozzon létre a szegény sorsú gyermekek számára, mely a tanításon kivüli időre menedéket, pedagógiai felügyeletet, valamint tisztálkodási lehetőséget és étkezést hivatott biztosítani. Az 1906. január 10-én kelt, három eredeti példányban kiállított okiratot Pozsony város törvényhatósági bizottsága 1906. február 5-én hivatalosan elfogadta és átvette. Példányunk a háromból az egyik eredeti, hitelesített oklevél.

Papír, 4 fol., 8 beírt oldal. Nemzetiszín fonallal, szárazpecséttel, illetékbélyeggel, Ortvay aláírásával és két tanú ellenjegyzésével, továbbá Pozsony Sz. Kir. Város Közönsége pecsétjével, a polgármester és a főjegyző aláírásával, valamint a Magyar Királyi Belügyminiszter pecsétjével, iktatószámmal és Forray Ferencz miniszteri tanácsos autográf aláírásával. A hajtás nyoma mentén szakadás, ezt leszámítva, jó állapotban.

120 000.-

26. SVÉD KÖVETSÉGI VÉDLEVÉL (SCHUTZPASS) BLUM EMIL RÉSZÉRE

1944. szeptember 26.

1 félbehajtott levél

Raoul Wallenberg által 1944. szeptember 26-án, Budapesten kiállított, autográf aláírásával ellátott 02650-es iratszámú oltalomlevél Blum Emil részére.

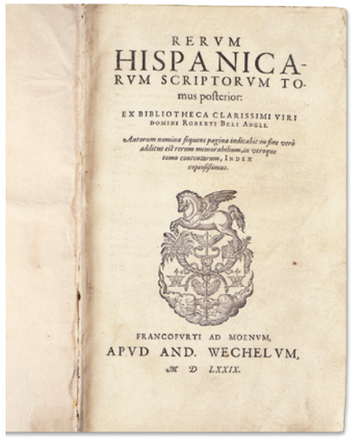
Wallenberg érkezése előtt a budapesti svéd nagykövetség már állított ki úti okmányokat, amelyek svéd útlevélként funkcionáltak a magyarországi zsidók számára. A dokumentumoknak nem volt valódi törvényi felhatalmazásuk, de a svédeknek sikerült meggyőzniük a magyar hatóságokat arról, hogy az azokat birtokló személyek a svéd korona védelme alatt állnak. Amikor Wallenberg 1944. július 9-én Budapestre érkezett és követségi titkári minőségben átvette a mentési ügyeket, úgy döntött, hogy a tanúsítványoknak hivatalosabbnak kell kinézniük, ezért újratervezte őket. A dokumentumokra rávezette a svéd zászló színeit, a kéket és a sárgát, az iratokat kormánybélyegzővel jelölte meg, és a svéd koronát is rárakatta. A jelen Schutzpass még a korábbi, egyszerűbb formát követte, annak ellenére, hogy ebben az időszakban már léteztek a fentiek alapján előállított védőútlevelek.

Az 1898-ban született Blum Emil túlélte a holokausztot.

Gépirat (20,5×14,5 cm), a Svéd Kir. Követség pecsétjével. Hajtás nyoma, a széleken minimális gyűrődés, pár apró szakadás. Összességében jó állapotban.

100 000.-

XV–XVI. század

27. BEALE, ROBERT

Rerum hispanicarum scriptorum. Tom. II-III.

Francofurti ad Moenum, 1579. apud And. Wechelum.

[2] + 611-1258 + [42]p.; [4] + 271 + [9]p.

A spanyol krónikákból összeállított egyik legelső szisztematikus gyűjtemény második és harmadik kötete. A második kötetet Robert Beale (latinosítva: Robertus Belus, 1541–1601) angol diplomata, humanista tudós és régiségbúvár gazdag magánkönyvtárának kéziratiból és gyűjtéséből állították össze. Ez a nagyszabású, latin nyelvű kiadvány a hispániai régió (Spanyolország és a félsziget más államai) középkori és kora újkori történelmének, krónikáinak és uralkodói genealógiáinak egyik legfontosabb enciklopédikus összefoglalása. A gyűjtemény a félsziget múltját feldolgozó legjelentősebb középkori és reneszánsz történetírók (többek között Rodrigo Jiménez de Rada toledói érsek, Lucius Marineus Siculus és Franciscus Tarapha) alapvető munkáit adja közre, feldolgozva a mór hódításokat, a reconquista időszakát és az önálló hispán királyságok felemelkedését.

Látva az első két kötet sikerét és hiánypótló szerepét, a harmadik, kiegészítő kötet 1581-ben jelent meg (De Rebus Gestis A Francisco Ximenio Cisnerio, Archiepiscopo Toletano...). A két rész önmagában is értékes bibliográfiai ritkaság; a spanyolországi közkönyvtárak ismert gyűjteményeiben fennmaradt 16 példány többségéből is hiányzik a három kötet valamelyike.

Korabeli, kopottas félbőr kötésben, gerincén bőrcímvignettával és szakadásokkal.

180 000.-

28. CONNANUS, FRANCISCUS

Francisci Connani Parisiensis ... Commentariorum iuris ciuilis libri X.

Basileae [Basel], 1557. Apud Nic. Episcopium.

[24] + 1128 + [116] p.

Argumentis tum ante singulorum librorum capita, tum cuiusque legis numero atque ordine in margine annotatis, per clariss. D. Franciscum hotomanum exornati, Bartholomaei faii, regii lutetiae consiliarii ad p. Oliuarium, Francie cancellarium praefatio: et eiusdem ad M. Hospitalem regium itidem consiliariu epistola apologetica in fine additi duo indices utilissimi.

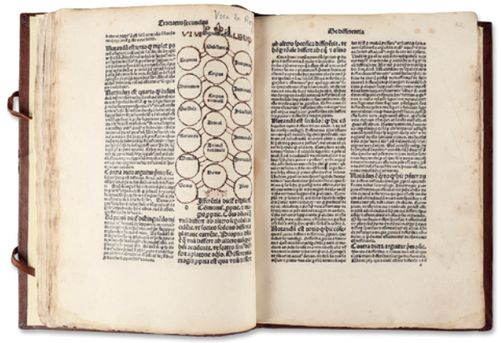
Második bővített kiadás. A szerző legismertebb műve először 1546-ban jelent meg Lyonban, amelyben a római jogot és jogelméletet elemzi.

François Connan (1508 – 1551) francia jogász, aki részt vett a történeti jogtudomány humanista irányzatának kialakításában. A Bourges-i Egyetemen Andrea Alciato tanítványa volt, ahol évfolyamtársa és barátja volt Kálvin Jánosnak. Később az egyetem egyik legkiválóbb képviselőjévé vált.

Restaurált, öt bordára fűzött, fatáblára vont egészbőr kötésben, a kötéstáblákon vaknyomásos díszítéssel, javított, bőrszíjas rézcsatokkal. Címlapján és utolsó levelén fametszetes nyomdászjelvény. Idősebb Nicolaus Episcopius (eredeti nevén Niklaus Bischoff, kb. 1501–1564) reneszánsz kori svájci nyomdász és könyvkiadó volt Bázelben. Széles margójú, megkímélt példány tiszta levelekkel, csak az első néhány kissé foltos. Folio.

USTC No. 658095

260 000.-

29. [PETRUS HISPANUS – GEORGIUS BRUXELLENSIS]

Expositio Georgii sup[er] summulis magistri Petri Hispani
[Lyon], 1489. Johannes Treschel.
176 fol. Hiányzik az első levél, azaz a címlap. Pár ív rosszul van bekötve, a pontos kolláció: a2-g8 h3-4 h-h2 h7-8 h5 i6 A-B8 C3-4 C-C2 C7-8 C5-6 F-3 F5 F4 F6-8 G-M8 N10
Páratlanul ritka, a világon eddig, jelen kötettel együtt, összesen négy példányban ismert ősnyomtatvány. Petrus Hispanus (a későbbi XXI. János pápa) Summulae logicales című művét, valamint Georgius Bruxellensis ehhez írt kommentárjait tartalmazza. Hispanus (1205–1277) logikai munkája évszázadokon át kanonizált egyetemi tankönyv, a skolasztikus filozófia logikai alapja volt. A szerző tanulmányait az arab világ egyik legjelentősebb egyetemén, Marokkóban végezte. Jelentős szerepet játszott a fejlett keleti orvostudomány európai megismertetésében. Nevéhez fűződik az első európai arab nyelvtan és szószótár, amely alapjául szolgált az ókori tudományosság és az arisztotelészi gondolkodás arab közvetítésű európai újjászületésének.
A művet a német Jean Trechsel 1488–1498 között nyomtatta Lyonban. Az impresszumadatokat a 158. levélen olvasható rejtvényszerű kolofonban rejtette el. Az ott olvasható számok összeadásával 1489-et kapunk, a nyomtatás időpontja legvalószínűbben ez év március 24-e. Azonban ha az év kezdetét húsvéttól számította, az április előtti kilencedik nap 1490. márciusára esett. Trechsel több nyomtatványát látta el hasonló, játékos kolofonnal. A mű három ma ismert példánya közül egy a müncheni Bayerische Staatsbibliothekban, egy másik a müncheni Universitätsbibliothekban, a harmadik pedig a stuttgarti Württembergische Landesbibliothekban található.
Modern, bordázott gerincű egészbőr kötésben, bőrszíjakkal. A széles margójú leveleken kéthasábos tördeléssel, az elején még pirosra festett iniciálékkal, amelyek később elmaradtak. A 11. levélen kézzel rajzolt quadratus oppositionum található. A lapokon enyhe foxing, illetve elvétve korabeli tintás bejegyzések.
ISTC ij00236370; USTC 201065; Hain 7602*; BSB-Ink G-83; GW M02569

1 600 000.-

30. KÁLVIN JÁNOS

Ioannis Calvini in omnes D. Pauli epistolas, atque etia[m] in epistola[m] ad Hebraeos commentaria luculentissima. [Két mű]
Genevae, 1551. Ioannem Gerardum.
[12] + 685 + [46]p.
Hozzákötve: Iannis Calvini Comentarii in epistolas canonicas. Secunda Editio.
Genevae, 1554. Joannis Crespini. [12] + 171 + [18] A címlapon és a végén szép fametszetes nyomdászjelvény.
Kálvin Jánosnak a Pál leveleihez írt összes kommentárját egyesítő kötet második kiadása a szerző végső átdolgozásával. A Zsidókhoz írt levél első kiadása 1549-ben jelent meg. Beza (Béza Tódor) előszava Lausanne-ban kelt 1550. október 1-jén. Az Epistolas canonicas-hoz írt kommentár először 1551-ben jelent meg.
Korabeli, vaknyomásos, fatáblára húzott disznóbőr kötésben hat bordával. A kötés kopottas, sarkainál lekopott, a táblákon kisebb hiányokkal, a gerinc alján apró beszakadással, sárgaréz csattal. A fametszetes címlapon XIX. századi tintás bejegyzésekkel. Az elülső kötéstábla versoján a kiadással szinte egykorú bejegyzés: “Der pfarrkirchen zu Meissen zugehören M.D.LVII 12 febru”, azaz a meisseni plébánia tulajdonába került 1557-ben. Mérete: 32×20 cm. Folio.
USTC 450036; USTC 450056

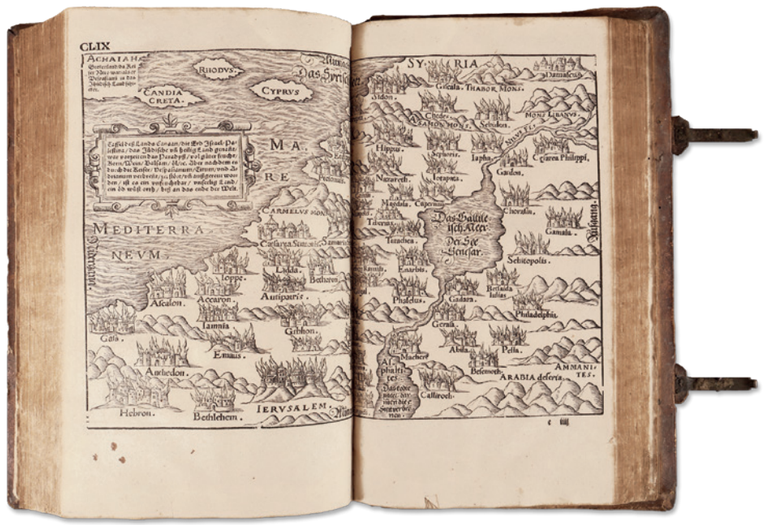
300 000.-

31. REISSNER, ADAM

Ierusalem, Die Alte Haubtstat der Jüden, wie sie vor der zerstörung auff hohem Gebirg, mitten in der Welt...[I-II. kötet, egybekötve]
Frankfurt, 1563. Georg Raben, Sigmund Feyerabend und Wengand Hanen Erben.
[16] + CLXVIII + [6] + [6] + CCXXVII + [10] fol. (77 szövegközti fametszettel, ebből 3 kétlapos, egy kihajt.)
...als das jrrdische Paradeyß, ein Vorbildt der ewigen Statt Gottes war : mit kurtzer Historia und erklärung, was Gott von anfangt mit diesem ort gehandelt, was auch diese Statt, und ein jeder Namen und Geschicht fürgebildet und bedeutet hab, Und warumb Gott diese Statt sampt gantzem Land durch seinen zorn zum Spiegel aller Welt außgetilget...
Vélhetően ez az első német kiadás; a szakirodalom számontart egy 1555-ös kiadást, azonban feltehetően ez téves adat. A kötet Jeruzsálem pusztulása előtti leírását, illetve a Szent Föld történetét tartalmazza. Gazdagon illusztrálva 77 szövegközti fametszettel, amelyek többnyire Virgil Solis és az „SHF” monogramos mester munkái. Ezenkívül 4 fametszetes tábla, ebből két darab kétlapos Jeruzsálemet ábrázoló (mindkét részben egy-egy), továbbá egy kihajtható családfával és Palesztina kétlapos térképével. Virgil Solis fametszeteit részben az 1560-ban szintén Feyerabendnél megjelent Luther-bibliából vették át. A Jeruzsálem metszet szélei pótoltak, minimális veszteséggel.
Korabeli, bordázott gerincű, kopottas, keretezett és florális vaknyomásos mintákkal díszített, fatáblákra vont disznóbőr kötésben, sárgaréz csatokkal. Az első kötet kétszínnyomású címlappal. A levelek végig enyhén barnultak, alsó szélük foltos. Stabil, jó példány.
USTC 664994; VD 16 R 1054. Tobler 209. Roehricht 708 (mindkettő – vélhetően tévesen – egy 1555-ös kiadást említ). Thieme-B. XXXI, 250.

650 000.-

32. SACROBOSCO, JOHANNES DE

Sphaera Ioannis de Sacro Bosco emendata: In eandem Francisci Iunctini Florentini, Eliae Vineti Santonis, & Alberti Heronis Scholia

Antverpiae, 1582. apud Ioannem Bellerum.

[2] + 317 p.

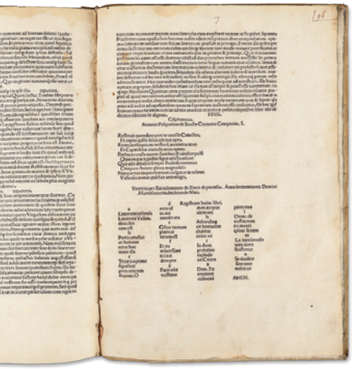
Negyedik kiadás Francesco Giuntini javításaival (megjelent először 1562-ben Lyonban), Elias Vinet és Albert Hero (Alberto Heronius) értelmezéseivel. Ez az első olyan kiadás, mely tartalmazza Pierio Valeriano (1477–1560) kommentárjait is.

Számos szövegközti metszettel, köztük több egészoldalas. Az elejére bekötött kihajtható, kivágásra szánt ábrák hiányoznak. A címlapon korabeli tintás tulajdonosi bejegyzés Mihály testvértől.

Újrakötve egy középkori pergamenkódexlap felhasználásával.

USTC 414519

180 000.-

33. VALLA, LORENZO

Laurentii Vallensis patricii romani commentariorum grammaticorum secundu[m] elegantiam linguæ latinæ Liber

Venetiis, 1488 secundo Maii. per Bartolomeum de Zanis.

[102] lev. [A6 a-c8 d-e6 f-l8 m-n6]

Lorenzo Valla latin grammatikai kézikönyvének hetedik velencei kiadása. A XV. századi humanista filológia és nyelvészet egyik legjelentősebb, legnagyobb hatású műve. A szerző fő célja a klasszikus, ókori (elsősorban cicerói és quintiliani) latin nyelvhasználat normáinak helyreállítása, valamint a középkori skolasztika által „barbárnak" és romlottnak tartott egyházi és jogi latinság megtisztítása volt. A hat könyvből álló, nyelvtant, stilisztikát és precíz szóhasználatot aprólékosan tárgyaló mű szinte azonnal az európai oktatás alapművévé vált.

Korabeli egészpergamen kötésben, a gerincen tintás címfelirat, körül festett lapélek. Első levelén név- és címbejegyzés. Levelei néhol foltosak, néhány bejegyzéssel és aláhúzással. A könyvtest fűzése laza. Folio.

USTC 990110; ISTC iv00062000; Goff V62; HR 15816; CIBN V-44; IDL 4569; IGI 10093; Kind(Göttingen) 1622; Voull(B) 4246; Bod-inc V-033; Sheppard 4161; Pr 5155; BMC V 431; GW M49325

700 000.-

Biblia-kiadások

34. BIBLIA LATINA. LIBER PRIMUS REGUM – LIBER JOB.

Venedig [Venice], 1481. VII. 31. [Johann Herbort] Johann von Köln, Johannes de Colonia, Nicolaus Jenson et Socii.

260 lev. D–N^{10}O^{12}P^{11}Q–S^{10}T^{6}V–ZaA^{10}bB^{8}cC^{10}dD^{8}eE–gG

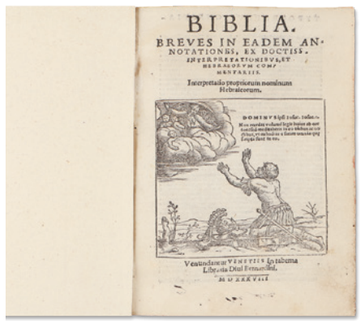
[cum postillis Nicolai de Lyra et expositionibus Guillelmi Britonis in omnes prologos S. Hieronymi et additionibus Pauli Burgensis replicisque Matthiae Doering]

Nicolaus de Lyra kommentárjaival nyomtatott első latin nyelvű Biblia, amely a Királyok Első Könyvétől Jób Könyvéig tartalmazza a Bibliát. Továbbá közli a szövegben a kísérő kommentárra utaló hivatkozási jelek magyarázatát is, amelyet Renner is átvett az 1482-es kiadásához, és amely később az 1489-es Locatellus-féle kiadásban is megjelent. Jellemzően négy kötetbe kötve, azonban egyben nagyon ritka. Jelen példány az online fellelhető példányokhoz képest szokatlanul van tagolva, ugyanis a Királyok könyveit még az első kötetbe szokták kötni. Ez a kiadás fametszetes illusztrációkat nem tartalmaz, viszont gazdag kézzel festett, aranyozott, filigránokkal is díszített iniciálékban, piros és kék színezésű tagolással.

Későbbi, archaizáló keménytáblás kötésben. Levelei csak helyenként foltosak, egyébként tiszták, az iniciálék színezése erős.

USTC No. 999283; HC *3164; GW 4286; Goff B-611; BMC V, 301 (IB. 21542); Pellechet 2343; IDL 835; IGI 1683 (4)

900 000.-

35. BIBLIA. BREVES IN EADEM ANNOTATIONES, EX DOCTISS. INTERPRETATIONIBUS, ET HEBRAEORUM COMMENTARIIS. INTERPRETATIO PROPRIORUM NOMINUM HEBRAICORUM.

Venetiis [Venice], 1534. per D. Bernardinum Stagninum.

[8] + 471 + 115 + [45] lev.

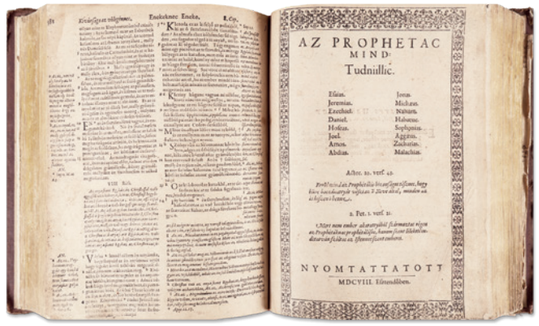
Ritka bibliakiadás, amely tartalmazza azt az előszót (Haec Docent Sacra Bibliorum Scripta), amelyet a megjelenés után néhány évvel betiltottak, mert erőteljes protestáns teológiai hatásokat – sok esetben egyenesen lutheri tanításokat – tükrözött, annak ellenére, hogy látszólag egy semleges, latin nyelvű katolikus bibliakiadásban kapott helyet. Az ellenreformáció kibontakozásával az egyház szigorúan fellépett a teológiailag „fertőzöttnek" ítélt bibliakiadások ellen. A kifogásolt bevezetőket és jegyzeteket felvették az Index Librorum Prohibitorum (Tiltott könyvek jegyzéke) listájára. Az egyházi hatóságok elrendelték, hogy a forgalomban lévő példányokból az eretneknek minősített előszót ki kell vágni, el kell égetni, vagy a szöveget tintával olvashatatlanná kell tenni (expurgáció). Ez az oka annak, hogy a korszakból származó Bibliák többségéből ez a rész fizikailag hiányzik. Példányunk teljes. Szép metszetek a két (Ó- és Újszövetség) címlapon, néhány ábrás iniciáléval. A végén a következő kolofonnal: Venctiis per D. Bernardinum Stagnium. 1538.

Az Új Testamentum, külön címlappal hozzá kötve: NOVUM TESTAMENTUM BREVES in eodem annotatones, ex doctis, interpretationibus, et hebraeorum commentariis.

Egész pergamenkötésben újrakötve. Gerincén bőr címvignetta. 8°

USTC 802817.

360 000.-

36. SZENT BIBLIA, AZ AZ ISTENNEC Ó ES UY TESTAMENTOMANAC PROPHETAC ES APASTALOC ÁLTAL MEGIRATOTT SZENT KÖNYVEI.

Hanoviaban, 1608. Nyomtattatott Halbejus Janos által.
588 + 224 + 194 + 254 p.
Magyar nyelvre forditatott egészszen, az Istennec Magyarorszagban valo anya szent Egyházának epülésére. Caroli Caspar Elöljarobeszédével. Ez masodic kinyomtatast igazgatta, néhol megis jobbitotta Szenci Molnar Albert. Hanoviaban, 1608. Nyomtattatott Halbejus Janos által, Levinus Hulszius örökösinec költségével.
A példány sajnos nem teljes, hiányzik a címlapja, és azt követő első számozatlan 12 oldal, a 23. és 24. oldal, az 55-58. old., az Új Testamentum címlapja, illetve a teljes Zsoltárok könyve. Számos levél sérült, az amatőr javítás szövegveszteséget okozott, amit az erős körbevágás fokozott. Néhány fametszetes záródísszel, a címlapokon fametszetű keretezéssel.
A Hanaui Biblia a Vizsolyi Biblia második, Szenczi Molnár Albert által javított kiadása. A Vizsolyi Bibliától nemcsak nyelvezetében tér el, hanem szerkesztésében és formájában is. Az Ó- és Újszövetség könyvei mellett megtalálhatók a Bibliában a zsoltárok, kottájukkal együtt, így a kor hívő embere egy helyen találhatta meg mindazt, ami vallására nézve a legfontosabb olvasni- és tudnivaló volt. A Bibliát 1608-ban a németországi Hanauban (Frankfurt am Main) nyomtatták ki. A Biblia az 1590-ben Károli által nyomtatott Biblia javított kiadása volt. A Vizsolyi Biblia számos fordítási, illetve nyomtatási hibával jelent meg, aminek Károli is tudatában volt, ezért kérte is a Biblia előszavában, hogy az ezekkel kapcsolatos észrevételeket az olvasók juttassák el hozzá annak érdekében, hogy a következő kiadásban kijavíthassa azokat. Károli már nem élhette meg a második kiadást. Szenczi Károli keze alá dolgozott az első Biblia elkészítésekor, ugyanis abban az időben Göncön volt diák. A Biblia javított kiadásában nemcsak a nyelvi problémák kijavításával foglalkozott, hanem azzal is, hogy egy kisebb méretű, praktikusabb és olcsóbb kiadást hozzanak létre. Az 1608-ban 1500 példányban nyomtatott példányokat négy év alatt mind megvásárolták. Mára az 1500 példányból 58-at tartanak számon. Ritka, becses darab.
XX. századi félbőr kötésben, a gerinc dombornyomott díszítéssel és aranyozott felirattal. A kötéstáblák kopottak. Hiányai és állapota ellenére is ritka, jó példány.
RMNy 971.; RMK I 411-412.

600 000.-

37. SZENT BIBLIA, MELLYET AZ EGÉSZ KERESZTYÉNSÉGBEN BE-VÖTT RÉGI DEÁK BÖTŰBŐL MAGYARRA FORDÍTOTTA A JÉSUS-ALATT VITÉZKEDŐ TÁRSASÁG-BÉLI NAGY-SZOMBATI KÁLDI GYÖRGY PAP.

Béchben, A' Kolóniai Udvarban, 1626. Formika Máté.
1t. (metszett címlap) + (2) + 1176 [recte 1196] + (32) + 44 + [2]p. Első kiadás
Az első teljes magyar nyelvű katolikus bibliafordítás első kiadása. Fordítója Káldi György jezsuita hitszónok és szentírásfordító. A bibliafordítás munkáját 1605-ben Pázmány Péter felszólítására kezdte és első kéziratát, feltehetően korábbi fordításkísérletek felhasználásával, két év alatt készítette el. A végleges változat Pázmány, Bethlen Gábor, a bécsi kincstár és mások anyagi támogatásával jelent meg. A magyar nyelvre gyakorolt hatása a Károli-féle fordításéhoz mérhető: a későbbi korokban, így a nyelvújítás korában maga Kazinczy Ferenc a lehető legnagyobb elismeréssel beszél Káldiról, és tulajdonképpen ekkor foglalja el méltó helyét a Káldi Biblia a magyar irodalmi nyelv kialakulásában. Két különböző rézmetszetes címlappal nyomtatták ki: az első, kevésbé ismert változaton még 5 jezsuita szent volt látható, a második változatban részben újrametszették a címlapot és elmaradtak a szentek képei. Példányunk címlapja az első változat. A 20. század közepéig használták, több kiadást megélt. Végére kötve a lajstrom és az oktató intés.
Korabeli bordázott gerincű, javított egészbőr kötésben. A díszcímlap és az első négy levél kisebb szöveghiánnyal javítva. A címlapon korabeli tulajdonosi névbejegyzés, vesroján 1720-as possessori rájegyzés: Fratre Verasztó Bányai. Stabil és jó példány tiszta levelekkel.
RMNY 1352., RMK I. 551.

500 000.-

38. SZENT BIBLIA. AZ-AZ ISTENNEK Ó ÉS UJ TESTAMENTOMABAN FOGLALTATOTT EGÉSZ SZENT IRAS...ES MOSTAN HATODSZOR E KIS FORMÁBAN KIBOTSATTATOTT A' BELGYIOMI ACADÉMIÁKBAN TANÚLÓ MAGYAROKNAK FORGOLÓDÁSOK ÁLTAL.

Nyomtattatott Amstelodámban, 1700. Ny. n.
1t. (rézm. díszcímlap) + [6] + 1200 + 118 + [2] + 238p.
A végére kötve az apokrifusok könyvei és Szenczi Molnár Albert Szent David kiralynak és profetanak sz. az-ötven soltari. A mű Károlyi Gáspár bibliafordítását használta, alapjául Tótfalusi Kis Miklós 1685-ös amszterdami kiadása szolgált, amely családi Bibliaként rendkívül népszerű és kelendő volt. A kötetet még Misztótfalusi rendezte sajtó alá, a szöveget két barátjával, Csécsi János és Kaposi Juhász Sámuel segítségével gondozta. A XIX. század második feléig ez a kiadás jelentette a magyar nyelvű kiadások alapját. A címlapon szereplő 1700-as év és a hatodik kiadás jelzése megtévesztés volt. Ezzel próbálták megkerülni a protestáns Bibliákat sújtó korabeli törvényi tilalmakat és a cenzúrát. Valójában később, körülbelül 1725 körül nyomtatott kötet.
Korabeli négy bordára fűzött egész bőrkötésben, körül festett lapszélekkel. A táblákon florális mintázatú aranyozott keretdísszel. A gerincen, a táblákon és a széleken kisebb kopással. Az előzéklap verzóján Dr. Nicolaus Béla bajai főügyész és hasonló nevű fia beragasztott ex libris vignettája. A repülő előzéken Nickolaus János építész újabbkori tulajdonosi bélyegzője, valamint 1826-os tintás beírás. A verson egy 1841-es és egy, a szabadságharcra vonatkozó, 1849-es megjegyzés található. A címlapon tintás névbeírás, a hátsó előzéken Franz Schnetzer bajai kereskedő szárazbélyegzője. Szépen megőrzött, ritkábban előforduló családi Biblia provenienciákkal. Komplett példányát nem találtuk aukción.
RMK 1549. 1550

300 000.-

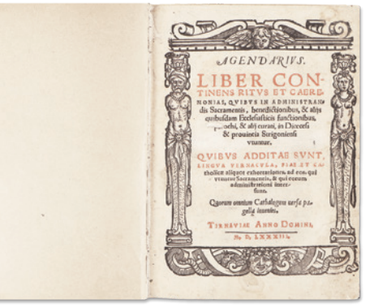

39. SZENT BIBLIA, AZ-AZ: ISTENNEK Ó ÉS ÚJJ TESTAMENTOMÁBAN FOGLALTATOTT EGÉSZ SZENT ÍRÁS. MELLY MAGYAR-NYELVRE FORDITTATOTT KÁROLI GÁSPÁR ALTAL. ES MOSTAN TIZEN-ÖTÖDSZÖR E' KIS FORMÁBAN KIBOTSÁTTATOTT.

[Utrecht] Ultrajectumban, 1765. W. Reers János.
1t. (rézmetszetű díszcímlap) [2] + 1197 + [1] + 104 + [6]p.
Hozzákötve: Szent Dávid királynak és prófétának száz ötven sóltári, A Frantziai Nótáknak és Verseknek módjokra, Magyar Versekre fordittattak és rendeltettek Szentzi Mólnár Albert által'. Ultrajectomban.
Gyönyörű korabeli egészbőr kötésben. Hatmezőre osztott, dúsan aranyozott és bordázott gerincen aranyozott bőrcímkével. A táblákon aranyozott léniás keretezéssel, festett előzéklapokkal. A lapélek körben aranyozottak, a sarkokon poncolt stilizált virágmintával. Levelei néhol rozsdafoltosak, egyébként tiszták. Az előzékeken számos possessori és családtörténeti bejegyzés: Sipos József szentesi prédikátor és fia, Sipos József könyvkötő 1840; Hajnal Albert újkígyósi orvos 1940; Karácson András lelkipásztor 1946; Az első táblaversón a debreceni kötésekre jellemző aranyozott tulajdonosi szívecske ragasztva: Sipos József 1797. Kivételes példány.

360 000.-

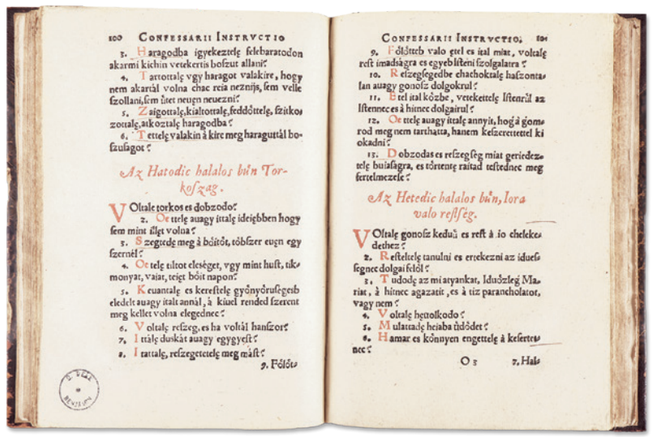
Régi magyar könyvtár – Hungarica

AGENDARIVS.
LIBER CON
TINENS RITVS ET CAERE
MONIAS, QVIBVS IN ADMINISTRATIO
dis Sacramentis, benedictionibus, & aliis
ecclesiasticis Ecclesiastica functionibus,
...ochi, & alij curati, in Dioecesi
& prouincia Strigoniensi
vtuntur.
QVIBVS ADDITAS SVNT,
...
Quorum omnium Catholicorum vsvs pa-
...
TIRNAVIAE ANNO DOMINI
M. D. LXXXIII.

40. AGENDARIUS. LIBER CONTINENS RITUS ET CAEREMONIAS, ...

Tirnaviae [Nagyszombat], 1583. [Typ. Telegdi.].
[8] + 219p.
Magyar-latin kétnyelvű nyomtatvány. A Rituale Strigoniense előképének tekinthető Agendarius a kora újkori magyarországi katolikus megújulás és konfesszionalizáció egyik legjelentősebb liturgikus mérföldköve, amely az egyetemes tridenti reformok és a hazai egyházmegyei szokásjog szintézisére tett kísérletet. A kötet Oláh Miklós 1560-as bécsi Ordo et ritusának Telegdi Miklós esztergomi érseki helynök és pécsi püspök utasítására átdolgozott, bővített kiadása, amely az esztergomi egyháztartomány misén kívüli szertartásrendjét rögzítette. A mű különleges kultúrtörténeti értékét a latin nyelvű liturgikus formulák mellett a jelenlévő híveknek szánt magyar nyelvű intelmek, gyónási utasítások, esketési és keresztelési szövegek adják, így egyben az első magyar nyelvű részleteket is tartalmazó hazai katolikus szertartáskönyv.
A kiadvány hátterében a protestantizmus térnyerésének ellensúlyozása és a római Szentszék liturgikus egységesítési törekvései álltak. Ezt a célt szolgálta a Telegdi által Nagyszombatban, a feloszlatott bécsi jezsuiták felszereléséből 1577-ben alapított, saját házában működtetett nyomda is, amely az első hazai katolikus tipográfusként teremtett ellenpólust a korabeli protestáns nyomdaiparnak. Bár a műhely Telegdi 1586-os halála után az esztergomi káptalan felügyelete alá került, és csupán 1609-ig működött, az itt kiadott Agendarius tartós tudománytörténeti hatást gyakorolt.
Rainer Lajos mértékadó liturgiatörténeti joggal határozza meg a kötetet egyfajta „reform-rituáléként". Telegdi ugyanis a tridenti zsinat szentségkiszolgáltatási dekrétumait nem gépiesen kényszerítette rá a hazai gyakorlatra, hanem a római elvárásokat tudatosan harmonizálta a több évszázados esztergomi egyházmegyei hagyományokkal. Ez a kompromisszumos, hagyományőrző adaptáció megóvta a mélyen gyökerező magyarországi liturgikus örökséget a túlzott szentszéki uniformizációtól, miközben teológiailag szilárd, gyakorlati kézikönyvet adott a katolikus papság kezébe. (Rajner Lajos: Cím: A nagyszombati Agendarius. Hittudományi Folyóirat, 1902 (XIII. évfolyam), 3. füzet, pp. 321–339.)
A kötet keresztelési szertartást taglaló részénél (p.13. és 34.) egy-egy kéziratos korabeli német és latin szöveget ragasztottak be, amelyek a keresztszülők keresztelési kérdéseit és válaszait tartalmazzák.
Későbbi (XX.sz.) enyhén kopottas, bordázott és aranyozott gerincű félbőr kötésben, címfelirattal. Kétszínnyomású, szakszerűen javított fametszetes címlappal. Levelein kisebb fametszetes iniciálék, az alcímek, a kezdőbetűk egy része és a kiemelt szövegek piros színnel nyomtatva. Kifejezetten szép nyomdai és tördelési munka. Tiszta belívekkel, néhol korabeli tintás aláhúzással és pár jegyzettel. Címlapversón tulajdonosi bélyegző: II. Deák Benjamin. Hozzá modern szövetborítású kartontok. Remek példány. Igen ritka.
RMNy 528.; RMK I 204.; RMK II 178.

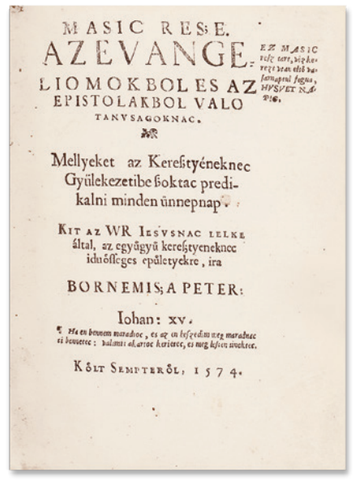
1 400 000.-

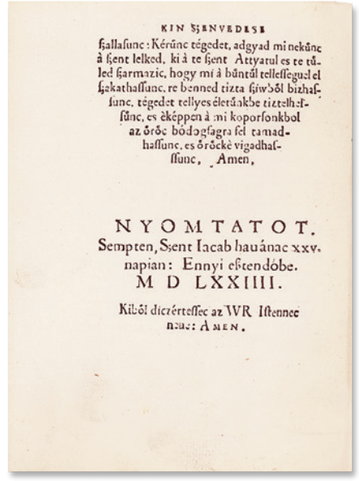

100 CONFESSARII INSTRVCTIO
7. Haragodba igyekeztelȩ felebaratodon akarmi kichin vetekertis bofzut allanil?
8. Tartottalȩ vgy haragot valakire, hogy nem akartál volna chac reia neznijs, fem velle fzollani, fem ötet neuen neuezni?
9. Zigonyalȩ, kiáltonalȩ, feddöttelȩ, fzitkozonalȩ, atkoztalȩ haragodba?
10. Tettelȩ valakin á kire meg haragottál bofzufagot?
Az Hatodic halalos bün Torkofzag.
VOltalȩ torkos es dobzodo?
2. Ortelȩ auagy ittalȩ ideiében hogy fem mint illet volna?
3. Segetedȩ meg á bóltól, többzer euen egy fzertül?
4. Ortelȩ eltot eleséget, vgy mint huft, tikmonyat, vaiat, teigt bóit napon?
5. Keuantalȩ es kereftelȩ gyönyörufegeb eledelt auagy italt annál, á kiuel rended fzerent meg kellet volna elegednee?
6. Voltalȩ reftzeg, es ha voltál hanfzot?
7. Ittalȩ duskát auagy egygyeft?
8. Ittatalȩ, reftzegtetelȩ meg mást?
9. Fölöt-
CONFESSARII INSTRVCTIO. 101
9. Fölötteb valo gtel es ital mint, voltalȩ reft inadságra es egyebliteni fzolgalatra?
10. Kefzegfegedbe elhathoztalȩ hafzontas fan auagy gonofz dolgokrul?
11. Ittel ital közbe, vetekeztelȩ lftenül az lftennee es á hitnee dolgairul?
12. Ortelȩ auagy italȩ annyát, hogá gomorod meg nem tarthatta, hanem kelzeretettel kiokadni?
13. Dobzodas es reftzegfég miat gerjedeztelȩ bufafagra, es történtȩ raitad teftednee megfertelmezefe?
Az Hetedic halalos bün, Iora valo reftfeg.
VOltalȩ gonofz kedue es reft á io chelekezdethez?
2. Refteltelȩ tanulni es erzekezni az idues fegnee dolgai felöl?
3. Tudodȩ az mi aryankat, Idueßeleg Mariat, á hitnee agazatit, es á tiz parancholatot, vagy nem?
4. Voltalȩ hetuskodo?
5. Mulatadȩ heiaba tüdödet?
6. Hamar es könnyen engettelȩ á kefertetnee?
Or 7. Hal-

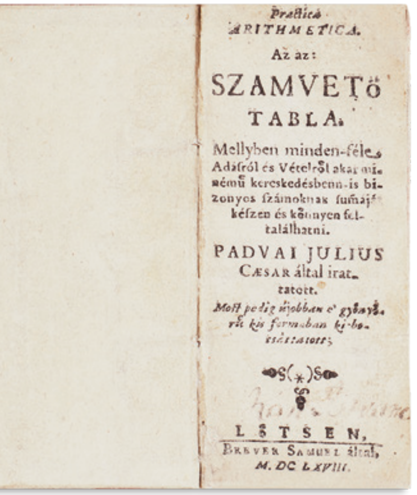
41. [BORNEMISSZA PÉTER]

Masic resze az evangeliomokbol es az epistolakbol valo tanvsagoknac, mellyeket az keresztyeneknec gyülekezetibe szoktac predikalni minden ünnepnap, kit az Wr Iesvsnac lelke által az együgyü keresztyéneknec iduösseges epületyekre ira Bornemisza Peter;
költ Sempteröl [Sempte], 1574. [typ. Bornemisza].
[12] + 718 lev.
A híres evangélikus postilláskönyv-sorozat második darabja. A teljes egyházi évet felölelő öt kötet 1573 és 1577 között jelent meg.
Bornemisza Péter (1535–1584) teológiai munkássága, a magyar irodalmi nyelv kialakulásában betöltött szerepe és nyomdászati tevékenysége a magyar művelődéstörténet kiemelkedő alakjává emelik. Tanulmányait külföldi egyetemeken folytatta, Wittenbergben Melanchton tanítványa volt. Bécsi diákként adta ki Szophoklész Élektrájának átdolgozott fordítását 1558-ban. A Balassa család udvari lelkésze lett, Balassa János zólyomi várában Balassi Bálint nevelőjeként is működött, később Mátyusföld superintendenseként szolgált. Szenvedélyes hitvitázó volt, a katolikus Telegdi Miklóssal folytatott polémiájának több mű őrzi nyomát. Az először 1578-ban, a negyedik postillakötet függelékeként, majd a következő évben önállóan is napvilágot látott Ördögi kísértetek miatt egyházi bíróság elé állították, börtönben is ült. A császár személyét, több főurat és a katolikus egyházat is sértő írás miatt addigi pártfogója, Julius Salm gróf is elfordult tőle, ezért Balassa István detrekői várába költözött.
A postillák negyedrét alakú kiadásához a kor másik jelentős prédikátor-nyomdászával, Huszár Gállal (akivel még Bécsben ismerkedett meg) közösen kezdtek hozzá a Komjátiban működő nyomdában, az első kötet vége azonban már Semptén készült el. Bornemisza önállóvá válása után itt folytatta a munkát, majd az üldözés elöl menekülve a biztonságosabb Detrekőn fejezte be az ötödik kötetet. Halála után egyik nyomdászlegénye, Mantskovit Bálint vezette tovább a műhelyt, amelynek egyik legjelentősebb teljesítménye a Vizsolyi Biblia kinyomtatása volt.
Korabeli három bordára fűzött, egész disznóbőr kötésben, vaknyomásos táblákkal és bőrszíjas rézcsatokkal. Az utolsó levél másolattal pótolva. Belül széles margójú szép, tiszta példány. Ritka.
RMK I. 115.

2 600 000.-

MASIC RESE.
AZEVANGE-
LIOMOKBOL ES AZ
EPISTOLAKBOL VALO
TANVSAGOKNAC.
EZ MASIC
resze az, vagyis
részben első ha-
szonvétel fogva,
HVSVÉT SZE-
RINT.
Mellyeket az Keresztyéneknec
Gyülekezetibe ſoktac predi-
kalni minden ünnepnap.
KIT AZ WR IESVSNAC LELKE
által, az együgyü keresztyeneknec
idueſſeges epületyekre, ira
BORNEMISA PETER:
Iohan: xv.
¶ Ha en bennem maradtoc, es az en beſedeim ottmaradnac
ti bennetec: kalmati el, arrocc kerieztec, es meg lſzen tiuektec.
KÖLT SEMPTERÖL, 1574.

KIN SJENVEDESE
ſjallaſunc: Kérünc tégedet, adgyad mi nekünc
á ſjent lelked, ki á te ſjent Attyatul es te tüled ſjarmazic, hogy mi á büntül telleſſeguel el
ſjakathaſſunc, re benned tizta ſjiwöl bizhaſſunc, tégedet tellyes életünkbe tiztelhetſſünc, es ékképpen á mi koporſonkbol
az örök bódogſagra fel tamadhaſſunc, es örökké vigadhaſſunc, Amen.
NYOMTATOT.
Sempten, Sjent Iacab hauának xxv.
napian: Ennyi eſtendőbe.
M D LXXIIII.
Kiből dicsértеſſec az WR Iſtennec
nagi: AMEN.

42. [CAESAR, JULIUS PATAVINUS]

Practica arithmetica, az-az számvető tábla, Mellyben mindenféle Adásról és Vételről, akárminémű Kereskedésben- is bizonyos Számoknak Summája készen és könnyen fel-találtathatik. Paduai Julius Cæsar által irattatott, Most pedig újobban e' gyönyörű formában ki botsáttatott.
Lötsen, 1668. Brever Samuel altal. [224]p.
A legkorábbi 1577-ben Debrecenben megjelent magyar nyelvű számtankönyv csupán tekintélyi hivatkozásként tüntette fel a 16. századi orvos-matematikus, Gemma Frisius nevét, ám ezt az ismeretlen szerzőjű munkát a 17. század elejétől felváltotta egy újabb összefoglalás, a Practica arithmetica. E két részből álló, szorzó- és kamattáblákat tartalmazó kézikönyv szerzőjét – a páduai filozófus-matematikust, Julius Caesar Patavinust (1582–1624) – először csak az 1653-as váradi kiadás címlapja nevezte meg, noha a mű első magyar változata már 1614-ben elhagyta a nyomdát. Az európai hírű, több nyelvre lefordított praktikus számtan hazánkban rendkívül keresett használati irodalomnak bizonyult: a formátumban és szövegben folyamatosan bővülő, kereskedelmi célokat is szolgáló kötet számos magyar, német és latin nyelvű kiadást ért meg a 18. század végéig, s népszerűségét a későbbi, nem táblázatos rendszerű magyar nyelvű aritmetikák, így például Tolvaj Menyői Ferenc több kiadásban ismert számtanának és Onadi János Practici algorithmi erotemata methodicájának megjelenése sem tudták kiszorítani.
A címben az "[...] e gyönyörü kis formában elsöben ki-botsáttatott" kifejezés felhívja a figyelmet a korábbi magyarországi kiadások tizenkettedrét formátumának keskeny tizenhatodrét alakra történt változtatására. Az összeállítás a szokásos szorzó- és kamatszámító táblákat tartalmazza. Az ezekhez kapcsolódó szövegrész azonban jelentősen bővebb az előző kiadásokban megjelenteknél. A kötet a Tabula Cebetis című táblával fejeződik be. A jellegzetes, nyújtott alakú könyvecskék példányai általában elhasználódtak, tönkrementek. Így szinte minden egyes hazai kiadásából csak igen kevés példány maradt fent, a nemzeti bibliográfia szerint az 1668-as kiadásból csupán egyetlenegy.
Modern márványozott keménykarton kötésben. Sokat forgatott, de remek állapotban lévő példány.
RMNy 3460.

240 000.-

43. [CZEGLÉDI ZOLTÁN]

Már minden épületivel s-fegyveres Házaival edgyütt, el-készült, Sion Vára, Mellyet a Néhai Boldog emlékezetű J. C. Hűséges Tanubizonyság-tévője, a Cassai Reformata Ecclesia, Munkás Tanitója idvezült Czegledi Istvan...
Sárospatak, 1671. Rozsnyai János.
548 p. A-Aaaa4 leveleket tartalmazó ívek.
...Mostan penig, holta után, a Méltóságos Erdélyi Fejedelem...akarattyából ki-bocsáttatott, Köleséri Sámuel, a Debreczeni K.G. edgyik alázatos Tanitójának forgolódása által. Kezdetett Nyomtatása Saros-patakon, s' elvégeztetet Colosvarat Rozsnyai Jan. által exiliumában.
Tételünk a szerző utolsó munkája volt. Könyvét négy évvel halála után Köleséri Sámuel adta ki – aki az előszót is megírta –, Apafi Mihály erdélyi fejedelem költségén. A Sion vára a magyar polemikus irodalom utolsó terméke. Méltó lezárása annak a másfél százados korszaknak, melyben a hitelvi ellentétek lelki gyötrődéseket, híres szó- és tollcsatákat okoztak.
A könyv nyomtatása a sárospataki nyomdában – az ellenreformáció teljes győzelmét követően – 1671-ben félbemaradt, így ez a csonka mű lett a sárospataki nyomda utolsó terméke.
Miután a császári katonaság 1671-ben elfoglalta a várost és a kollégiumot, a tanárok és a diákok elhagyni kényszerültek Sárospatakot. Könyvtáruk egy részét és nyomdájukat szekerekre rakva először Debrecenbe menekültek, majd Bornemissza Anna erdélyi fejedelemasszony (I. Apafi Mihály felesége) és férje oltalma alatt találtak menedéket.
A szerző utolsó munkáját végül négy évvel halála után Köleséri Sámuel adta ki – aki az előszót is megírta –, Apafi Mihály erdélyi fejedelem költségén 1675-ben. A könyvről a kutatás megállapította, hogy a címlapot és a bevezető rész 16 levelét, valamint az 525. laptól kezdődő 68 levelet, Rozsnyai Kolozsváron nyomtatta Veresegyházi Szentyel Mihály betűivel 1675-ben. Patakon az 1-524. lap készült el 1670-71-ben. /Takács Béla: A sárospataki nyomda tört..1978. Spatak/
Ecsedy Judit könyvszemlében megjelent tanulmánya szerint a könyv az 533. lapig készült el Patakon.

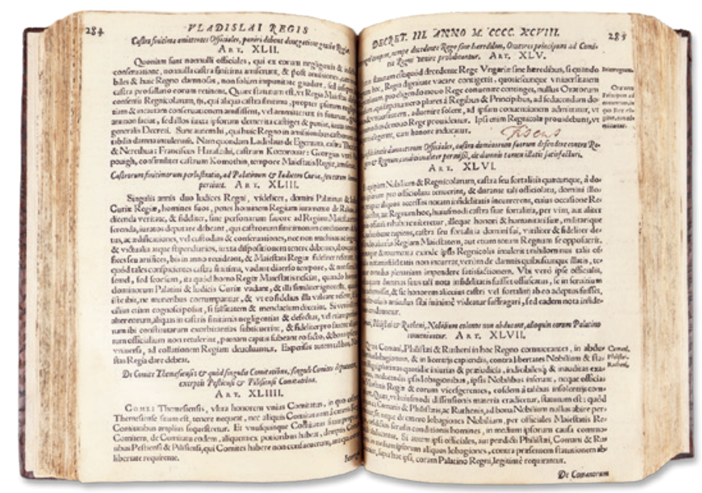
Példányunk ezen állításokkal szemben 548 levelet tartalmaz, és ezek mindegyikét a sárospataki nyomdában nyomtatták! Összehasonlítva az OSZK „teljes" példányával, megállapíthatjuk, a befejezett kötetek Yyy- Aaaa4 ivjelzésú leveleit Rozsnyay Kolozsvárott újraszedte. Vélhetően ezek nem készültek el minden kötethez Sárospatakon, vagy talán a mentés során megsérülhettek.
Példányuk rendkívül becses kötet, Bornemissza Anna saját példánya, melyet 1671-es január 29-én datált posszeszorbejegyzése igazol; tartalmazza a Sárospatakon nyomtatott és frissen mentett oldalakat a korábbi kutatás által ismertenél teljesebb terjedelmében, ráadásul a fejedelmi udvar mellett működő kolozsvári könyvkötőműhely jellegzetes kötésében.
Nem kevésbé érdekesek a későbbi possessorok:
A szennylapon található bejegyzés szerint: „Birom ezt a könyvet Kedves Édes Aszonyom Anyam Arva Vay Judith Aszony edes Anyai graniajabol 1743 6 Martzi Wass Anna".
Vajai Vay Judit (1688–1770), Vay Ádám (1657–1719) kuruc szenátornak, II. Rákóczi Ferenc udvari főkapitányának és Fekete Erzsébet gyermeke, gróf czegei Wass Dániel dobokai ispánhoz ment férjül. Az ő kettejük közös gyermeke a bejegyzést szerző Wass Anna grófnő, aki később Vay Ábrahám királyi tanácsosnak, a tiszáninneni református egyházkerület világi főgondnokának a felesége lett. Kötetünket majd Wass Anna unokája, báró Vay Miklós (1802–1894) főispán, az MTA tagja, örökölte, ahogy azt bélyegzője a másik előzéklapon tanúsítja.
Korabeli, hárombordára fűzött poncolt egészbőr kötésben, kopottas, a hátsó táblán szúnyom, a gerincén alul felül minimális hiány. A gerincre ragasztva egykorú szív alakú könyvtári címke.
RMNY 4012 RMK I. 1187.

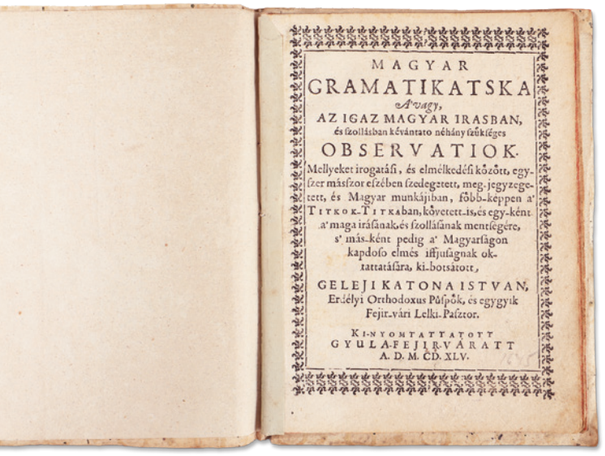
300 000.-

44. DECRETA, CONSTITUTIONES ET ARTICULI REGUM INCLYTI REGNI UNGARIAE

Tirnaviae [Nagyszombat], 1584. [Telegdi ny.]
[12] + 792 [recte 752] + [48]p. Az első 7 levél, valamint a 229-230p. másolattal pótolva.
A Corpus Juris Hungarici címen ismertté vált törvénygyűjtemény első kiadása, amely évszázadokon át a magyarországi jogrend egyik alappillérének számított. Mossóczy Zakariás nyitrai és Telegdi Miklós nagyszombati püspök a gyakorlatban is foglalkozott jogi kérdésekkel, a hazai jogbizonytalanság megszüntetése érdekében határozták el a törvények összegyűjtését. Munkájukhoz a Quadripartitumon kívül kéziratos forrásokat is felhasználtak. A rendeleteket, határozatokat, országgyűlési törvénycikkeket időrendbe szedték Szent Istvántól 1583-ig. A bevezető után uralkodónkként történt meg az egyes dekrétumok leírása, továbbá mindegyik uralkodóról található egy-egy rövid életrajz is. Az elsősorban Mossóczy nevéhez kapcsolódó munka legfőbb érdeme, hogy a korszak legbővebb törvénygyűjteményét jelentette, a mű felépítése és kronológiája az addigi munkák leglogikusabb szerkesztését mutatta. A Telegdi által biztosított nagyszombati műhely alaposan felkészült a nagy terjedelmű kötet méltó kivitelezésére: több új betűtípus ekkor jelent meg először, a régebbieket pedig felfrissítették. A kiadvány példányszáma nem ismert; 1586-ban Telegdi hagyatékában még 400 példányt találtak. A munka iránti nagy érdeklődést mutatta, hogy a következő évben ebből már csupán 20 kötet volt fellelhető.
Restaurált, korabeli vaknyomásos, kopott bőrkötésben. Néhány levél javítva, és néhol, némi szövegveszteséget okozva erősen körülvágva. A végén ázásnyomokkal.
RMNY 549., RMK II/ 183.

400 000.-

MAGYAR
GRAMATIKATSKA
Avagy,
AZ IGAZ MAGYAR IRASBAN,
és szollásban kévántato néhány szükséges
OBSERVATIOK.
Mellyeket irogatási, és elmélkedési között, egyszer másszor eszében szedegetett, meg-jegyzegetett, és Magyar munkájiban, főbb-képpen a Titkok-Titkaban, követett-is, és egy-ként a' maga irásának, és szollásának mentségére, s' más-ként pedig a' Magyarságon kapdoso elmés iffjuságnak oktattatására, ki-botsátott,
GELEJI KATONA ISTVAN,
Erdélyi Orthodoxus Püspök, és eggyik Fejir-vári Lelki-Pásztor.
KI-NYOMTATTATOTT
GYULA-FEJIRVÁRATT
A. D. M. CD. XLV.

45. GELEJI KATONA ISTVÁN

Magyar gramatikatska A'vagy az igaz magyar irasban, és szollásban kévántato néhány szükséges Observatiok ...
Gyulafejirváratt [Gyulafehérvár], 1645. Ny. n. 12 lev.
... Mellyeket irogatási, és elmélkedési között, egyszer, másszor eszében szedegetett, meg-jegyzegetett, és Magyar munkájiban, főbb-képpen a Titkok Titkaban, követett is, és egyként a maga irásának, és szollássának mentségére, s más-ként pedig a Magyarságon kapdoso elmés iffjuságnak oktattatására, ki-botsátott --.
Geleji Katona István (1589–1649) református lelkész, az erdélyi református egyházkerület püspöke Magyar Grammatikatska című munkája – amely először függelékeként önálló, impresszummal is ellátott címlappal és újrakezdődő ívjelzéssel a Titkok Titka című kötetéhez csatolva látott napvilágot, és amelynek gondolati előképe már az 1636-os Öreg Graduál előszavában megjelent – a kora újkori nyelvművelés és a nyelvi belső felfedezés kiemelkedő dokumentuma. A XVI–XVII. századi nyelvtanírók többsége – köztük Sylvester János, Szenczi Molnár Albert, vagy a későbbi utódok közül Pereszlényi Pál – döntően a latin nyelv szerkezeti mintáit követte, és elsősorban gyakorlati, oktatási célokat szolgált. Ezzel szemben Geleji nem egy latin mintára építkező, leíró rendszert alkotott, hanem a magyar nyelv sajátosságaiból kiindulva jutott el annak belső feltárásáig. Saját irodalmi és egyházi gyakorlatát alapul véve, elsőként fogalmazta meg és foglalta szabályokba az etimológikus, szóelemző írásmódot, és vált a magyar nyelvészet első – elméletben és gyakorlatban is tudatos – nyelvújítójává.
Korabeli jelentőségét a református egyházi és iskolai kontextus adta: az erdélyi és északkeleti nyelvjárási alapokra épülő helyesírási és alaktani standardizációs törekvés a nemzeti nyelv kimővelését a teológiai és kulturális autonómia feltételeként határozta meg. A mű alapos és részletes helyesírási rendszert vázolt fel, amelyhez értékes nyelvhelyességi és stilisztikai megjegyzéseket fűzött. Geleji foglalkozott a magyar nyelv eredetével is; felismerte annak alapvető eltérését az általa ismert más nyelvek szerkezetétől, miközben az érintkező nyelvekből (például a héberből, a görögből, a németből és a szláv nyelvekből) származó kölcsönszavakat is számba vette. A műben megnyilvánuló értékelő és purista attitűd a nyelvi formák helyességét a felekezeti presztízzsel kapcsolta össze, ezzel évszázadokkal megelőlegezve a későbbi felvilágosodás kori nyelvművelő mozgalmakat. Geleji munkája a korabeli nyelvtanok közül egyedülállóan telített explicit metanyelvi reflexiókkal és nyelvi ideológiákkal: a szerző a helyes–helytelen éles dichotómiájára építve esztétikai és morális minősítésekkel („rútság", „ocsmányság") bírálta a fonetikus írásmódot, a töltelékszavakat (izé, dolog), a túlzó szerkezeteket és az élőbeszéd „elparasztosodását", miközben helyenként meglepő toleranciát tanúsított a regionalizmusok (pl. székely, szász nyelvjárási alakok) iránt.
A mai történeti szociolingvisztikai és nyelvtörténeti kutatások tükrében a munka már nem csupán normatív nyelvtanként, hanem a XVII. századi nyelvi ideológiák, nyelvhasználati viták, helyesbítési törekvések és társadalmi elvárások pótolhatatlan forrásaként értékelődik át. Előíró jellegű szabályai és hibaigazító megjegyzései közvetve a XVII. századi nyelvi variabilitást, a nyelvhasználati rétegeket és az alakuló normákat tükrözik. Így Geleji munkássága szerves hidat képez a korai magyar grammatikaírás, a kora újkori nyelvi egységesítés és a nyelv időbeli változásait vizsgáló mai tudományos elemzések között. (Szabó Gergely: Nyelvi ideológiák Geleji Katona István Magyar Grammatikatskájában. In: Bagyinszki Szilvia, P Kocsis Réka (szerk.): Anyanyelvünk évszázadai 2. Budapest: ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszék. 61–68.)
Későbbi, növényi ornamentikával díszített papírkötésben. Az utolsó két levél javítva, ebből a második kisebb szövegveszteséggel a levél alján. Pár lapon korból fakadó foltosodással. Hiánytalan. A 17. és a 22. oldal között néhány bekezdés sorrendje felcserélődött. Összességében jó példány. Rendkívül ritka.
RMNy 2103., RMK I. 773.

800 000.-

CHRONOLOGIA
PANNONIÆ
Ein Kurtze beschrei-
bung deß Königreichs Ungern/ für-
nemlicher Theil/ Was sich alles darinn zu-
getragen/ Von
Gedruckt zu Nürnberg/ durch
Christoff Lochner.
M. D. XCVI.

46. HULSIUS, LEVINUS

Chronologia Pannoniae: Ein kurtze Beschreibung deß Königreichs Ungern...
Nürnberg, 1596. Christoff Lochner.
[8] + 35p.
Második kiadás, az 1596-os év eseményeivel bővítve, az első kiadás egy évvel korábban, 1595-ben jelent meg. A szerző Magyaróváron is megfordult és megmagyarázza Tihany addigi téves elhelyezését, amely Bonfini félreértésén alapult.
A térkép (Szántai: Hulsius 1b),) "[...] amely ma már majd az összes Chronologiából hiányzik" (Szathmáry 94), ebben a példányban sem található meg. A címlapon Magyarország fametszetű koronás kiscímerével.
Borító nélkül. Végig piros és fekete tollal aláhúzások.
VD16 H 5873., App. H. 592.

120 000.-

NICOLAI
ISTHVANFI
PANNONI
HISTORIARVM
DE REBVS VNGARICIS
LIBRI XXXIV.
Coloniæ Agrippinæ,
Sumptibus Antonij Hierati.
Anno M. DC. XXII.

47. ISTHVANFI, NICOLAI [ISTVÁNFFY MIKLÓS]

Historiarum de rebus Ungaricis Libri XXXIV. Nunc primum in lucem editi
Coloniae Agrippinae, 1622. Sumptibus Antonij Hierati.
1 rézm. t. (díszcímlap) + [6] + 852 + [36] p. Első kiadás
A magyar történések harmincnégy könyve Istvánffy Miklós humanista történetíró legfontosabb, latin nyelven írt fő műve. A historiográfia Magyarország 1490 és 1606 közötti történelmét dolgozza fel részletesen. Hosszú ideig ez volt az utolsó olyan történeti mű, amely hazánkat egységes országként tárgyalta, és a 16. századi magyar történelem alapvető, elsődleges forrása. Nemzetközi népszerűségét jelzi, hogy további három kiadása látott napvilágot külföldön. A kiadványnak két variánsa ismert, amelyek a Pázmány Péternek szóló ajánlásban különböznek. Eltér a fejlécdísz, valamint apró különbség található az érseknek szóló címzésben is. Az utolsó levélen a magyar királyok nevével és uralkodási idejével, versóján akkori vármegyéink felsorolása.
Az eredeti, aranyozott címfeliratos bőrgerinc felhasználásával készült modern félbőr kötésben. Nagyon szép, tiszta példány, a leveleken néhány ceruzás beírással. Számára készült kartontokban.
RMK III/1350., Makkai–Horváth 1293. VD17 23:230761F

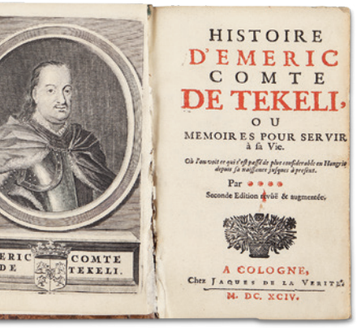
360 000.-

GVSINA.
GYVLA.
GRAN.

48. KRE[C]KWITZ, GEORG

Totius Regni Hungariae superioris & inferioris accurata Descriptio...
Franckfurt und Nürnberg, 1686. Verlegts Leonh. Loschge / Druckts Joh. Ph. Andreae.
1 rézm. t. (allegorikus címkép) + [2] + 1074 + [10] p. + 66 t.
Az először egy évvel korábban megjelent munka második, nyolc táblával bővített kiadása. A rövid történeti áttekintés után az egyes városok és várak leírása következik ábécérendben. A végén található függelék az első kiadás lezárása óta történt hadi eseményekkel egészíti ki a művet. A nagyrészt kétosztatú rézmetszeteken a 47 magyar város és vár mellett 50 Duna-menti német és osztrák város, déli végvárak (Belgrád, Szabács, Petrinja, stb.), valamint Drinápoly és Konstantinápoly látható. A metszetek szépen kidolgozottak, pontosak. Figyelemre méltó, hogy a gyakran ábrázolt, jelentős helyek (Buda, Esztergom, Tokaj, stb.) mellett néhány kisebb erősség képe is helyet kapott a kötetben (pl. Németújvár, Rohonc és Nagybánya).
Apponyi csak az első kiadást ismerte (1180). Hiányzik a kihajtható térkép!
Sérült gerincű, korabeli pergamenkötésben újrakötve. Karton védődobozzal. Amatőr javítások pár oldalon.
Apponyi: 0; Rózsa: 18; VD 17 3:311059X; Nebehay-W. 318; RMK III 3396

500 000.-

HISTOIRE
D'EMERIC
COMTE
DE TEKELI,
OU
MEMOIRES POUR SERVIR
à sa Vie.
Par ****
Seconde Edition revûë & augmentée.
A COLOGNE,
Chez JAQUES DE LA VERITÉ.
M. DC. XCIV.

49. [LE CLERC, JEAN]

Histoire d' Emeric comte de Tekeli, ou memoires pour servir à sa vie...
Cologne, 1694. Jaques de la Verité.
1 rézm. címkép (Thököly Imre portréja) + 1 kétszínnyomású címlap + 1 kihajtható rézm. térkép + 1 rézm. t. + 292 + [12]p.
Thököly Imre legrészletesebb korabeli életrajza, s egyben a magyarországi események európai megítélésének kulcsfontosságú dokumentuma. Példányunkban a metszet és a térkép is megtalálhatók.
Zsámár József ex libris-ével és gyűjteményi bélyegzőjével.
Korabeli, enyhén kopottas, bordázott gerincű egészbőr kötésben. Körül pettyezett lapélekkel.
Tiszta belívek, nagyon jó példány.
RMK III. 7025. Apponyi 1447.

80 000.-

MEMOIRES
de la guerre de
TRANSILVANIE
& de
HONGRIE,
TOME I.
A AMSTERDAM,
Chez DANIEL ELSEVIER.
M.DC.LXXX.

50. [MARAVIGLIA, GIUSEPPE MARIA]

Memoires de la guerre de Transilvanie & de Hongrie, Entre l'Empereur Leopold I. & le Grand Seigneur Mehemet IV. Georges Ragotski & les autres successeurs Princes de Transilvanie. Tome 1–2. [egybekötve]
Amsterdam, 1680. Chez Daniel Elsevier.
[4] + 130 + [2] p.; 150 + [2] p.
II. Rákóczi György lengyelországi hadjáratát, annak Erdélyre nézve gyászos következményeit, valamint az 1663–1664-es magyarországi törökellenes harcokat leíró munka.
Korabeli egész pergamenben. Szép, tiszta levelekkel. Címlapversón intézményi bélyegzővel.
RMK III. 6775., 7758. Apponyi 992.

120 000.-

THALASSIO NUPTIALIS.
GABRIELI
D. G. Sac. Rom. Imperij,
Transylvaniæq; Principi, Partiũ
Regni Hungariæ Domino, & Siculorum
Comiti, Oppuliæ, Ratiboriæque Duci, &c. &c.
Domino Dño, Comi suo Clementissimo
SPONSO,
CATHARINÆ.
Marchionissæ, Brandeburgicæ, Prussiæ,
Iuliæ, Clviæ, Montium Sedinorum, Veneranorũ,
Votis Iteris, faustisq; acclamat.
CASSOVIÆ, Excudebat Georgius Schultz.

51. MARUSI [MARUSSY] ANDRÁS

Thalassio nuptialis... Gabrieli D. G. Sac. Rom. Imperii Transylvaniaeque; Principi, Partium Regni Hungariae Domino, & Siculorum Comiti, Oppuliae, Ratiboriaeque; Duci... sponso, & Serenissimae Principi Dominae Dominae Catharinae ...
Cassoviae, 1626. Ex Officina Typ. Danielis Schultz.
12 lev.
A címlap versoján a szerző címerének fametszetű képe. Az RMNY bibliográfia mindössze egyetlen teljes és egy címlap nélküli, csonka példányát ismeri.
Későbbi papírborítóban. Pár lapon a korból fakadó enyhe foxing, illetve ázás nyoma, a kilencedik lapon a szöveget nem érintő apró szakadással. A levelek közepén futó foltosodás pár levélen néhány betűveszteséget okozott. Páratlanul ritka.
RMNY 1363.

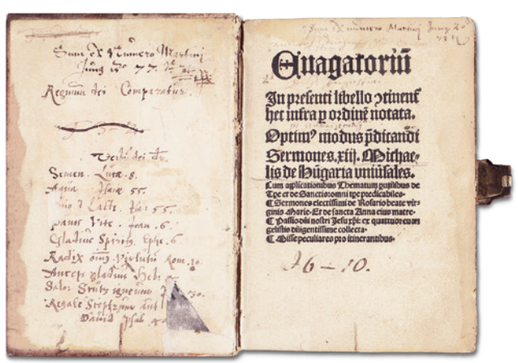
500 000.-

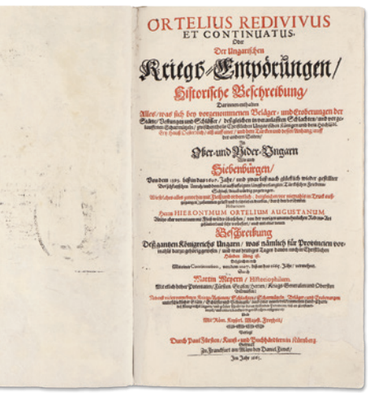
52. MICHAEL DE HUNGARIA

Evagatoriu[m]
Impressi Argentine [Strassburg], M.vc.iij. Vicesimo octavo die Marcij [1503.03.28.]. [Johann Knobloch d. Ä.].
156 fol. [A8-Z8] 16°
A XV. század végén virágzó prédikációs irodalom kiemelkedő jelentőségű kézikönyve. A műről és szerzőjéről a legteljesebb képet Borsa Gedeon Michael de Hungaria című művéből kaphatjuk (Budapest, 1997. Borda Antikvárium). Annak ellenére, hogy számos kiadást ért meg, és rendkívüli népszerűségre tett szert, magával a művel, illetve szerzőjének személyével kapcsolatban számos probléma vetődik fel: jóformán még azt sem tudjuk, hogy a nevében szereplő országmegjelölés az ő magyarországi születésére, vagy éppen apjáéra utal-e, neve alapján csupán hosszabb külföldi tartózkodásában lehetünk biztosak. A mű azon részei, amelyekben angliai helyi utalások találhatók, illetve a latin szövegben fellelhető anglicizmusok a könyv keletkezési helyéül Angliát valószínűsítik. Az Evagatorium jelenlegi ismereteink szerint Michael de Hungaria egyetlen műve, jóllehet korábban több más művet is tévesen neki tulajdonítottak. Azonban a könyv, mint az a tartalomjegyzék funkcióját is betöltő címlapból is kiderül, jelen formájában több olyan szöveget is tartalmaz, melyek más szerzőktől származnak: éppen népszerűsége folytán csatoltak hozzá olyan részeket, amelyek többé-kevésbé harmonizálnak a szerző szándékával. Az első beszéd előtt közölt „Intentio magistri Michaelis de Hungaria" című szakaszból kiderül, hogy művét azzal a céllal írta, hogy gyakorlati segítséget nyújtson prédikációk szerkesztésében azoknak a papoknak, akiknek erre nincsen módjuk. Michael de Hungaria tehát egy rendkívül jól használható, gyakorlati kézikönyvet hozott létre, amely a könyvnyomtatás elterjedésével együtt lett igen hamar népszerű. Eredeti címe „Sermones xiii universales" arra utal, hogy szerzője egyetemesen használható művet akart létrehozni. Keletkezésének ideje valószínűleg a XIV. század első felében kereshető, ez is magyarázná a tényt, hogy mire a könyv nyomtatásban is megjelenhetett, addigra szerzőjének személye már feledésbe merült. Mielőtt nyomtatásra került volna a Michael de Hungaria által írt eredeti szöveg, egy angliai szerzetes átdolgozta: 2 beszéddel toldotta meg a Sermonest, majd a mű végéhez még további 3 beszédet fűzött. Ezzel megbomlott a Tabula számainak rendszere, ami teljesen csak az 1496-os kölni kiadásban állt helyre. Az 1499-es, minden korábbi módosításnál jelentősebben átalakított kölni kiadásnál a mű címét is módosították „Evagatorium Benemii"-re (benemiumi zarándokút), majd mikor értelmezhetetlennek találták a Benemii szót, csupán „Evagatorium"-ra. Ezt a címet vették át a későbbi kiadások (az 1501-es párizsi kivételével). A Sermonese első kiadásban Leuvenben jelent meg, 1480-ban, Johannes de Westphalia műhelyében, de már az első strasbourgi kiadás 1482-ben a piacon volt. A könyv iránti kereslet okozhatta, hogy Strasbourgban 1494-ig további három, majd a XVI. század elején még két kiadás látott napvilágot. Jelen példány tehát az ötödik strasbourgi kiadás (ugyanebben az évben Kölnben és Nürnbergben is megjelent). Apponyi a saját gyűjteményében lévő példány leírásakor külön kiemeli: ebben az 1503-as strasbourgi kiadásban (valamint az ugyanebben az évben megjelent kölni kiadásban) az angol mondatokat kihagyták. A német nyelvterületen dolgozó szerkesztő tudatosan gyomlálta ki a helyi papság számára érthetetlen angol passzusokat.
Korabeli, két bordára fűzött, vaknyomásos florális díszítésekkel, fatáblákra vont félbőr kötésben. Működő rézcsattal. Az első tábla versóján XVI. századi possessori bejegyzések, a hátsó táblán Zsámár József modern beragasztott ex librise, belül elvétve tintás széljegyzetek.
RMK III. 117; VD16 E 4329; Apponyi I. 67.

1 200 000.-

Evagatorium
In presenti libello primo
her infra p ordinẽ notata.
Optim⁹ modus ꝑdicandi
Sermones xiii. Michaelis de hungaria vnnũsales.
Cum aggliccionibus Dominum ꝑpulibus de
Tpe et de Sanctis nomi ipe predicabiles.
Et Sermones electillos de Rosario beate virginis Marie Et de sancta Anna eius matre.
Et postlcois notis Jesu ꝑpe et quamuis eas
gelibo diligentissime collecta
Et desse peculiares pro itinerantibus

Passio
Dominꝰ

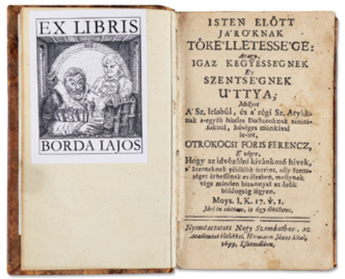
53. ORTELIUS, HIERONYMUS – MEYER, MARTIN

Ortelius redivivus et continuatus, oder der ungarischen Kriegs-Empörungen / Historische Beschreibung / ... I-II. [egybekötve]
Frankfurt am Main, 1665. Daniel Fivet.
1 kihajt. rézm. térkép + 1 rézm. t. (szerző) + 1 rézmetszetű díszcímlap + [10] + 431 + [13] p. + 30 rézm. t. (portré, 1 duplaoldalas) + 27 rézm. térkép/látkép + 2 egyéb rézm. t.; [10] + 362 + [20] p. + XXI rézm. t. (13 portré és 8 látkép) + 22 rézm. t. (térkép/látkép, 1 jelenetes, 1 kétosztatú) + 6 rézm. t. (portré)
A török háborúk Magyarország területén lezajló eseményei élénken érdekelték a külföldi, elsősorban a német, az olasz és a francia kortársakat. A tőlünk nyugatabbra elterülő országokban a töröktől való félelem indokolta a megszámlálhatatlan magyar vonatkozású röplap és könyv kiadását. Hieronymus Ortelius német nyelvű krónikája, amely 1602-ben jelent meg először Nürnbergben, 1395-től tárgyalja az eseményeket, de a régebbi történelemre vonatkozóan egyszerűen átveszi más szerzők megállapításait. Az 1590-es évektől kezdve elbeszélése részletezőbbé válik, hivatalos jelentésekre támaszkodó szövege az egykorú események tekintetében forrásértékű. A török háborúk iránti nagy érdeklődés kielégítésére a könyvet különféle bővítésekkel többször is kiadták. Az aukción szereplő példány a legutolsó, legterjedelmesebb változat, amelyet Martin Meyer szerkesztett és látott el bővítésekkel. A műben szereplő illusztrációkat Ortelius sógora, Sibmacher Johann nürnbergi festő és rézkarcoló készítette. Az illusztrációk a XVII. századi magyarországi látképek (veduták) jobb darabjai közé tartoznak. A XVII–XVIII. századi látképek perspektivikus következetlenségeit az Ortelius-krónika lapjain is megfigyelhetjük. Ami ezt a kiadást egyedivé és pótolhatatlanná teszi, az a könyv második kötete, Martin Meyer munkája, amely az 1663–1664. évi török háborút dolgozza fel, Zrínyi Miklós szerepét kellően hangsúlyozva. A munkát Schnitzer autentikus metszetei illusztrálják, többek között egy Zrínyiújvár ostromát ábrázoló veduta, valamint egy ovális keretben lévő Zrínyi Miklós-portré. A két kötetben összesen 51 egész oldalas látkép található. Az első kötet 28 városképéből 25 magyar várost ábrázol – szinte az összes jelentős erődítménnyel ellátott települést, ahol 1552 és 1602 között magyar–török harcok zajlottak. Többek között: Szolnok, Tokaj, Gyula, Szigetvár, Sziszek, Palota, Fülek, Győr, Komárom, Esztergom, Visegrád, Temesvár, Hatvan, Eger, Tata, Pápa, Vác, Nagyvárad, Buda, Pest, Tolna, Székesfehérvár, Kanizsa, Belgrád, Târgoviște (Tergovist) és Petrinja (Petrina). A második kötet pedig 12 városképet (Németújvár, Szádvár, Kassa, Érsekújvár, Kálló, Pozsony, Szatmárnémeti, Pécs, Kanizsa, Nyitra, Léva, egy dupla méretű pozsonyi látkép stb.), egy napfogyatkozást ábrázoló rajzot, valamint egy csataképet (Szentgotthárd) tartalmaz. A metszetek mindkét kötetben pontosan megfelelnek a metszetjegyzékben leírtaknak.
Modern pergamenkötésben, új előzéklapokkal. Szerző portréja, díszcímlapja és címlapja, első levelei megerősítve és pótolva. Jó állapotú, jól lapozható példány. A metszetek erős, jó nyomatok. Folio.
RMK III. 7685. Apponyi o. Rózsa 7., 42a. Szántai, Fürst 2. Nebehay-W. 464. Németh H. 1540. Sturminger 300. Hampe, Fürst 123. p. Lipperheide 891.

1 100 000.-

54. OTROKOCSI FORIS FERENC

Isten előtt járóknak tökéletessége; Avagy, igaz kegyességnek és szentségnek úttya;...
Nagyszombat, 1699. Académiai bőtükkel, Hörman János által.
[27] + 531 + [17]p.
Otrokocsi Fóris Ferenc (1648–1718) a XVII. századi magyar protestáns értelmiség egyik jelentős alakja volt: református lelkész, teológus és író, gályarab prédikátor és emlékíró. Megjárta Angliát, Németországot és Olaszországot. Később fokozatosan az irénizmus felé hajlott, és ennek szellemében 1694-ben katolizált. Kempis Tamás Krisztus követése című műve ihlette meg, amelyet 1694-es utazása során olvasott. Az isteni szeretet és a világi hívságoktól való elfordulás gondolata olyannyira megragadta, hogy 1695-ben elkezdte írni saját, a kegyesség és lelki tökéletesség gyakorlására ösztönző munkáját, melyet egy római útja után, 1698-ban fejezett be. A szerző arra buzdítja olvasóit, hogy vonuljanak vissza a világ zajától, vizsgálják meg szívüket, és keressék az Istennel való belső, csendes egyesülést, felismerve saját gyengeségüket. Emellett a mű nyíltan megszólítja a katolikus egyházon kívüllállókat is, azzal érvelve, hogy a valódi kegyesség és szentség útja teljes egészében a katolikus egyház tanításaiban található meg, ezáltal lelki egységre hívva őket. A munkát Eszterházy Pál nádornak és nejének, Tököli Évának ajánlotta.
Valamivel későbbi egészbőr kötésben, vaknyomásos díszítéssel a kötéstáblákon és a gerincen. Körül aranyozott lapélekkel, illetve gyönyörű virágmintás poncolással. Csirmaz Pál és Borda Lajos ex libris matricájával. Ritka. Az elöljáró beszéd utolsó két lapja másolattal pótolva.
RMK I. 1547

240 000.-

55. SCHAD, JOHANNES ADAMUS

Effigies Ducum et Regum Hungariae. In applausu[m] oblatae. Dum Josephus Coronatus Hungariae rex laetatur
[Bécs], 1687. [Nádasdy Ferenc pottendorfi birtokán].
1 rézm.t. (díszcímlap) + 63 lev. + 61 rézm. t. (királyportrék)
Johann Adam Xavier Schad 1687-ben Bécsben megjelent, rézmetszetekkel illusztrált történelmi kiadványa, amely a magyar vezéreket és királyokat mutatja be I. József (a későbbi I. József császár) 1687. decemberi pozsonyi magyar királlyá koronázása alkalmából készült. Schad, a császári gondnok, Nádasdy Ferenc pottendorfi birtokán hozzáférhetett a korábbi Mausoleum kiadványhoz és annak lemezeihez. A Nádasdy-féle Mausoleum eredeti dúcáról készült levonatok, melyet Sigmund Schott rajza nyomán Elias Nessenthaler augsburgi rézmetsző készített, az eredeti Mausoleum motívumaiból kialakított, széles, allegorikus alakokkal díszített keretbe nyomtattak. Mivel a Mausoleum csak III. Ferdinándig tárgyalta a történelmet, ezért Schad I. Lipót és I. József képmásának elkészítésével szintén Nessenthaler augsburgi rézmetszőt kérte fel. A portrék időrendben hátrafelé haladnak József királytól Keve vezérig.
A levelek 33×45, az illusztrációk 23×33 centisek.
Modern keménytáblás egészpergamen kötésben. Gyönyörű, tisztított levelekkel, erős metszetekkel. Hiánytalan példány. Atlasfolio.

850 000.-

56. [TERENTIUS, AFER PUBLIUS]

Pub. Terentii Comoediae sex. Ex recensione Heinsiana.
[Lőcse] Leutschoviae, 1685. Apud Samuelem Brewer.
[2] + 314 + [5] p.
A címlapon Mercuriust ábrázoló fametszettel. Ritka iskolai használatra szánt tankönyv, mely Terentius 6 komédiáját tartalmazza, valamint az író életrajzát Daniel Heinsius (1580–1655) németalföldi klasszika-filológus kritikai szöveggondozása alapján. Első megjelenése a leideni Elzevír nyomdából került ki 1618-ban.
Korabeli viseltes félbőr kötésben, a gerince fent hiányos. Címlapja jobb szélén kisebb hiány. Levelein számos tintás aláhúzás. Utolsó levelén satírozott tulajdonosi névbeírás és viaszpecsétmaradvány, betühiányt eredményező lyuk.
RMNY 4616, RMK II. 1572. Caplovic 1545

80 000.-

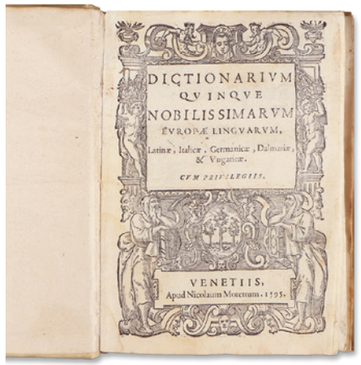

57. [ULLOA, ALFONSO DE]

Beschreibung des letsten ungerischen Zugs, oder Kriegs, so im Jhar M.D.LXV. und M.D.LXVI. ...
Basel, [1578]. Sebastian Henrichpetri.
[8] + CXXVI + [2]p.
... wider den Erbfeind christliches Namens und Glaubens, den Türcken, durch den allerdurchleuchtigsten, großmächtigsten Fürsten und Herrn, Herrn Maximilian den Andern, Römischen Keyser [...] geführet. ...
A Sebastian Henricpetri bázeli nyomdájában 1578-ban megjelent német nyelvű krónika a XVI. századi magyar történelem egyik legfontosabb európai forrása. A mű az 1565–1566-os osztrák–török háború és a Magyar Királyság területén zajló végvári harcok részletes krónikája, gerincét és legfőbb történeti magvát Szigetvár ostroma alkotja.
A kötet háttere rendkívül kalandos és politikai szálakkal átszőtt. A könyv eredeti szerzője Alfonso de Ulloa (1529–1570), Velencében alkotó spanyol történetíró és a francia király kéme volt, akit végül börtönbe vetettek, és ott is halt meg. Ulloa olasz nyelvű munkáját a híres németalföldi államférfi és diplomata, Philips van Marnix fordította németre, aki a leírásokat politikai és mozgósító célzattal terjesztette Nyugat-Európában, hogy a keresztény nemességet harcra buzdítsa.
A kutatások és a Carl Göllner-féle Turcica-bibliográfia rámutatnak arra is, hogy a bázeli kiadás valójában egy korabeli „plágium-kompiláció”: Henricpetri nyomdája a jobb eladhatóság érdekében Ulloa szövegét jelentősen kibővítette és számos részt szó szerint átemelt Pietro Bizzarri Pannonicum bellum (Pannon háború) című, szintén Bázelben nyomtatott művéből.
Ez a ritka, negyedrét formátumú kiadvány nemcsak szöveges forrásként kiemelkedő, hanem művészeti szempontból is értékes, a csatákat, várostromokat és a korszak kulcsfiguráit ábrázoló finom metszeteinek köszönhetően. A könyv legfőbb vizuális éke egy részletes, kihajtható fametszetes Szigetvár-térkép, amely madártávlatból, rendkívül aprólékosan mutatja be a mocsárvidékből kiemelkedő várat, a sátras török tábort és a tüzérségi állásokat. Mellette a kötet számos vezérportrét, haditaktikát és ostromgépet ábrázoló metszetet tartalmaz oldalszámozáson belül, melyeknek része a nyomda hatékonysága érdekében Sebastian Münster híres Cosmographia című művének újrahasznosított, sablonos dúcai közül került ki. Megtalálható benne még Gyula, Tokaj.
A könyv így a bázeli humanista eszmei-politikai diskurzus egyik mintapéldája lett, amely a szöveg olvasása nélkül, a drámai képek és térkép által is alapjaiban formálta meg a nyugat-európai olvasóközönség Szigetvárról és a magyarországi törökellenes védelmi harcokról alkotott képét. (Kelenik József: Sziget ostroma 1566-ban. In: Fodor Pál (szerk.): Szigetvár 1566. évi ostromának igaz története. Budapest, MTA BTK, 2019. 13–110.)
Későbbi, kopottas aranyozott gerincű keménykarton kötésben, a gerincen aranyozott címvignettával. A gerinc alján kisebb sérülés. Pár levélen minimális foxing, összességében tiszta belívekkel. Jó példány. Igen ritka.

600 000.-

58. VERANCSICS FAUSTUS

Dictionarium quinque nobilissimarum Europae linguarum, Latinae, Italicae, Germanicae, Dalmatiae, & Ungaricae
Venetiis, 1595. Apud Nicolaum Morettum.
[16] + 9-128p.
Dekoratív fametszetű keretdíszes címlappal. Magyar értelmezéssel ellátott ötnyelvű szótár. A dalmát-horvát szerző a munkát Báthori Zsigmond fejedelem jezsuita tanácsadójának, Alfonso Carillonak ajánlotta. A mű fő része 5400 latin szót és megfelelőit tartalmazza öt oszlopban. Ezt dalmát-magyar „Vocabula” követi, majd a Tízparancsolat, a Hiszekegy, a Miatyánk, valamint az Üdvözlégy szövege olvasható öt nyelven. Verancsics az ajánlásban azt írja, hogy az anyagot sok évvel azelőtt, de rövid idő alatt gyűjtötte össze. Fő forrása Calepinus tíznyelvű szótára volt. A szerző (1551–1617) nagybátyja, Verancsics Antal esztergomi érsek támogatásával Padovában tanult. Volt veszprémi várkapitány és udvari tanácsos is. 1594-ben pappá szentelték, majd 1598-tól csanádi püspök. Visszavonulása után Velencébe költözött, itt jelentette meg építészeti, technikai és haditechnikai kérdésekkel foglalkozó „Machinae Novae” című munkáját (1616), amely azóta világhírűvé vált. A Dictionarium a magyar szótárirodalom egyik legkorábbi, rendkívül ritka, becses darabja.
Valamivel későbbi pergamen kötésben, a táblákon keretezett aranyozott léniával, a gerincen tintás címfelirattal. Az elején a levelek foltosak, a végén kissé megnyílik a kötés.
RMNy: 767., RMK I/ 279., Apponyi: 567. ustc 762465

800 000.-

59. WERBŐCZI ISTVÁN

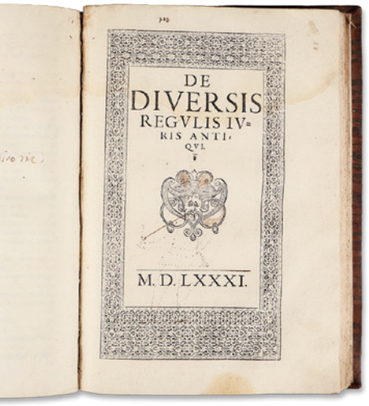
Decretum Latino-Hungaricum. Sive Tripartitum opus juris consuetudinarii... Regni Hungariae et Transilvaniae, ac Partium Eidem Subjectarum... Az az, Magyar és Erdély Országnak három részre osztott törvény könyve
Kolosváratt, 1698. M. Tótfalusi Kis Miklós.
[24] + 44 + 225 [recte 425] + [35]p. Negyedrét.
Kétnyelvű munka. Az első kiadása 1517-ben Bécsben jelent meg, magyar nyelvre először 1565-ben fordította le Veres Balázs Debrecenben. A Decretum függelékeként lévő Index 1579-ig dolgozza fel a decretumokat és a constitutio-kat, azaz a rendeleteket és határozatokat.
Korabeli vaknyomásos kolozsvári bőrkötésben, a bordázott gerinc pótolva, vaknyomásos címfelirattal, pótolt csatokkal. Erősen vízfoltos példány. Számos levele, főleg a kötet elején és a végén, restaurálva.
RMK I. 1529

400 000.-

60. WERBŐCZY, ISTVÁN

Tripartitvm Opvs Ivris Consvetvdinarii Inclyti Regni Hvngariae
Viennae Avstriae, 1581. Nassinger.
[16] + CXXXVI + [12] + [15] + [6] + 75 lev. Hiányzik a címlap és az első levél, továbbá az enchiridion utolsó két levele kézírásos másolattal pótolva.
A magyarországi szokásjog kézikönyve. Külön címlappal és lapszámozással: Index seu Enchiridon, De Diversis Regulis iuris Antiqui.
Az 1581-es bécsi Tripartitum-kiadás (amelyet a neves humanista tudós, Zsámboky János [Johannes Sambucus] gondozott és Nassinger nyomdájában jelent meg) korszakalkotó volt. Ez a kötet fektette le a későbbi egységes magyar törvénytár, a Corpus Juris Hungarici alapjait.
Zsámboky korábbi 1572-es kiadása megtisztította Werbőczy szövegét a nyomdahibáktól. Ezen második kiadáshoz a Hármaskönyv után olyan alapvető fontosságú függelékeket és kiegészítéseket csatolt a kötethez, amelyek korábban sosem szerepeltek benne:

1. Index seu Enchiridion omnium decretorum (A törvények jegyzéke)
Zsámboky a Tripartitum függelékeként megjelentette a korábbi magyar királyi decretumok rendszerezett jegyzékét. Ez a mutató és törvény-összefoglaló (amely tartalmazta többek között I. Lajos, Luxemburgi Zsigmond és II. Albert királyok intézkedéseit) segített a jogászoknak eligazodni a Hármaskönyv szokásjoga és a tényleges írott királyi törvények között. Ez a felsorolás tulajdonképpen előképe az árverésünkön szintén szerepelő Mossóczy féle Corpus Iurisnak.
2. Regulae iuris antiqui (Ókori jogszabályok / római jogi elvek)
A hazai jogalkalmazás hiányosságainak és joghézagainak kitöltésére Zsámboky a függelékbe emelte a római jogi pandekták, vagyis a Digesta legutolsó (50.) címét, amely a klasszikus ókori jogszabályokat és általános jogelveket rögzítette. Ezzel a humanista kiegészítéssel a magyar szokásjogot közvetlenebbül összekapcsolta az európai római jogi tradícióval.
3. Királyi kiváltságlevelek és függő pecsétek leírásai
Zsámboky azzal, hogy a Tripartitum mögé függelékként odatette a korábbi királyi decretumok jegyzékét és a római jogi elveket, először kovácsolta egyetlen kötetbe a teljes magyar joganyagot. Emiatt tekintik ezt az 1581-es bécsi kiadást a Corpus Juris Hungarici legelső, úttörő megvalósulásának.
A Tripartitum többi XVI. századi kiadásához hasonlóan rendkívül ritka, becses darab.
XVII. századi egészbőr kötésben, gerincen több helyen szakadás. Több helyen javítva, itt-ott kis szöveghiányokkal. Végig sűrű korabeli tollal írt bejegyzésekkel, kommentekkel. Zsámár ex librisével.
RMK III 704.; VD16 W 1968.

450 000.-

61. ZEILER [ZEILLER], MARTIN
Neue Beschreibung Des Königreichs Ungarn, und darzu gehöriger Landen, Städte, und vornehmster Oerter;...
Leipzig [Lipcse], 1664. Johann Erich Hahn – Christian Kirchner.
2 rézm. t. (díszcímlap + címkép) + [20] + 506 + [27] p. + 38 rézm t. (látképek, ebből 10 kihajtható).
E harmadik kiadásának, az újabb események leírásával alaposan kiegészített szövegét Johann Beza gondozta. Szinte minden jelentősebb magyar városhoz, erődített helyhez (összesen 38 táblán) rézmetszetes illusztráció járul. A rézmetszetes díszcímlapon egy török, egy magyar vitéz, valamint a magyar korona és a címer ábrázolása látható. A kötet elején található portré Baksay Márk kapitányt mutatja Martin Schödel Disquisitio Historico-Politica (Strassburg, 1629) című műve alapján.
Korabeli, egyszerű papírkötésben. Enyhe ázásnyomokkal, kissé barnult szedéstükrökkel, különben tiszta, teljes példány. Az elülső kötéstábla versoján névbejegyzés: Jungfrau Johanna Margaretha Schreiberin; Georg Schreiber 1700.
Apponyi 892.

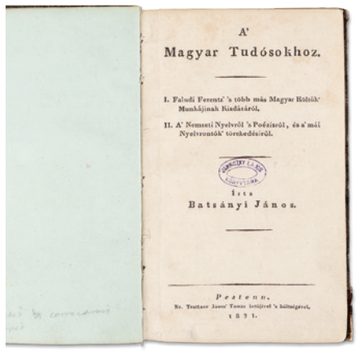
400 000.-

Régi magyar könyvek a reformkorig

62. BIBLIOTHECAE SAMUELIS COM. TELEKI DE SZÉK. PARS I-IV.
Viennae, 1796-1819. Typis per. Sam. Falka Bikfalvensem Transilvanum sculptis in Typographeo Baumeister; Mathiae Andreae Schmidt; Antonii Pichler.
1 rézm. t. (Teleki portréja) + 1 rézm. t. (díszcímlap) + XXXVII + [11] + 313 p. (tévesen 213 p.) + [25] p.; XXXVI + [14] + 436 + [41] p.; [2] + IV + [4] + 285 + [24] + 290-672 + [30] p.; [4] + 158 p. 8vo
Teljes első kiadás!
Egységes korabeli kartonkötésben, a gerinceken feliratozott bőrcímke. Kiváló állapotú, rendkívül ritka bibliográfiai sorozat. Példányunk tartalmazza Teleki igen ritka és tetszetős arcképét, amely rendszerint hiányzik a kötetekből. Két mű táblaversoján és a címlapokon Hinka beragasztott ex libris és tulajdonosi bélyegző. Hinka József (1815–1883) az MTA ügyésze volt.

300 000.-

63. BATSÁNYI JÁNOS
A' Magyar Tudósokhoz. I. Faludi Ferentz' 's több más Magyar Költők' Munkájinak Kiadásáról. II. A' Nemzeti Nyelvről 's Poézisről, és a' mái Nyelvrontók' törekedésiről.
Pestenn, 1821. Trattner János Tamás.
75 + [1]p. Első kiadás.
A szerző tanulmánya a nyelvújítás korának fontos munkája, mely a Tudományos Gyűjtemény mellékleteként jelent meg a Szépliteratúrai Ajándékban. A szerző korábban megállapodott Trattner Mátyással Faludi Ferenc verseinek kiadásáról, a mű első felében e tervéről tájékoztatja a közönséget. A folytatásban a régieket, Faludi Ferencet és Gyöngyösi Istvánt dícséri, a nyelvújítókat – elsősorban Kazinczy "Orthologus és neologus" című értekezését viszont – támadja.
Valamivel későbbi kartonkötésben, a gerincen címke. A leveleken pár korabeli tintás jegyzet és satírozás. A címlapon Jamniczky Lajos gyűjteményi bélyegzője, a verson közgyűjteményi pecsét. Kissé kopott példány.
Szüry: 418.

70 000.-

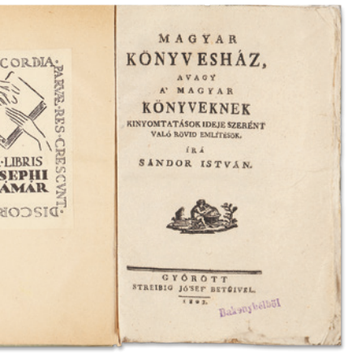

64. [BESSENYEI GYÖRGY]
A holmi
Béts, 1779. Ny. n.
378 [recte 386]p. Első kiadás.
Bessenyei György (1747–1811) egyik legfontosabb műve, vegyes tartalmú kötete. A filozófiai és irodalmi írásokat tartalmazó esszégyűjtemény a magyar felvilágosodás egyik alapműve. A filozófia és az írói hivatás mellett, a nevelésnek (felvilágosító munkának), a társadalomelméletnek, a történettudománynak és az irodalomnak, sőt az irodalmi kritikának témái sorakoznak egymás mellett, gazdag képet adva az érett szerző műveltségéről és írói tehetségéről.
"Mikor fognak tiszta magyar akadémiát csinálni ? Vagy oly tudós társaságot összeszerezni, melynek más kötelessége, hivatala szerint ne lenne, hanem hogy magyarul írjon."
Modern, bordázott gerincű félbőr kötésben, felirattal. Megkímélt ritka mű.
Szüry: 586., Borda: 603.

240 000.-

RONTÓ PÁLNAK
egy Magyar lovas Köz-Katonának
ÉS
GRÓF
BENYOVSZKI
MÓRITZNAK
ÉLETEK,
Földön, Tengereken álmélkodásra méltó Történettyeinknek, 's véghez vitt Dolgaiknak
LE-IRÁSA,
a' mellyet Hazánk Dámáinak kedvekért
Versekbe foglalt
Gróf GVADANYI JOZSEF
Magyar Lovas Generális.
Pozsonban és Komáromban,
Wéber Simon Péter költségével és betűivel,
1793.

A' VILÁGNAK
KÖZÖNSÉGES
HISTORIÁJA.
A' mellyet
MAGYAR HAZÁJÁHOZ
viseltető szeretettől
ösztönöztetvén,
és néhány jeles, és hiteles Authorokból
ki-szedegetvén
ugyan ezen Hazájának élő nyelvén bátorkodik
nékie, mint igaz fiúi szeretetnek áldozattyát
bé-mutatni
Gróf GVADANYI JÓZSEF,
Magyar Lovas Generális.
Jam mea fanit populo cantata patronia fuga,
Mufa modi Patriæ verba jubete cano.
ELSŐ KÖTET.
Pozsonban,
Wéber Simon Péter költségével és betűivel,
1796

MAGYAR
KÖNYVESHÁZ,
AVAGY
A' MAGYAR
KÖNYVEKNEK
KINYOMTATÁSOK IDEJE SZERÉNT
VALÓ RÖVID EMLÍTÉSEK.
ÍRÁ
SÁNDOR ISTVÁN.
GYŐRÖTT
STREIBIG JÓSEF BETŰIVEL.
1803.

65. GVADÁNYI JÓZSEF, [GRÓF]

Rontó Pálnak egy Magyar lovas Köz-Katonának és Gróf Benyovszki Móritznak életek',...
Pozsonban és Komáromban, 1793. Wéber Simon Péter.
XX + 548 p. Első kiadás
... Földön, Tengereken álmélkodásra méltó Történettyeiknek, 's véghez vitt Dolgaiknak le-írása, a' mellyet Hazánk Dámáinak kedvekért Versekbe foglalt -.- Magyar Lovas Generális.
A címlapon rézmetszetű vignettával: "ahová a sors visz minket". A Benyovszky emlékirata alapján írt elbeszélő költemény első kiadása.
Korabeli viseltes kartonkötésben, töredezett gerincén címke. Előzéklapjai hiányoznak, levelei tiszták, fűzése tart.

120 000.-

66. GVADÁNYI JÓZSEF, GRÓF

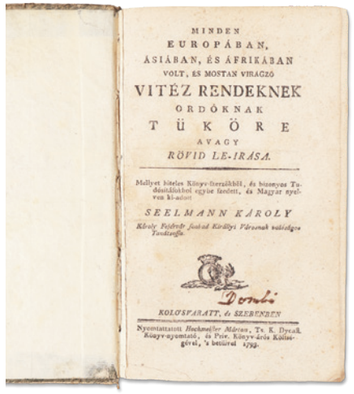
A' világnak közönséges históriája. A' mellyet Magyar Hazájához viseltető szeretettül ösztönöztetvén, néhány jeles, és hiteles Authorokból ki-szedegetvén...I-IX. kötet. [Teljes]
Pozsonban, 1796-1811. Wéber Simon Péter.
1 rézm.t. (szerző) + [10] + 422 p. - 1 rézm.t. + [10] + 376 p. - 1 rézm. t. + 325 + [3] p. 1 rézm. t. + [10] + 360 p. 1 rézm. t. + [14] + 339 + p. 1 rézm. t. + [10] + 360 p. 1 rézm. t. + [6] + 360 p. - 1 rézm. t. + [6] + 296 p. - [8] + 268 p.
.....ugyan ezen Hazájának élő nyelvén bátorkodik nékie, mint igaz fiúi szeretetnek áldozattyát bé-mutatni gróf Gvadányi József, Magyar Lovas Generális.
A szerző arcképét Johann Mansfeld, a címképmetszeteket Gottfried Prixner (2-6. köt.) és Seipp Károly Keresztély (7-8. köt.) metszették. A francia Millet nyomán írt munkát Gvadányi 1801-ben bekövetkezett halála után Kis János folytatta a 7. és 8. kötettel, majd Sikos István fejezte be az 1811-ben megjelent 9. kötettel.
Egységes, korabeli kopott félbőr kötésben, a gerinceken címkével és régebbi közgyűjteményi papír-címkékkel. A táblák szélei egyes köteteknél erősen kopottak, hiányosak. A címlapokon és az előzékeken a Pécsi Polgári Casino bélyegzője. A levelek kissé foltosak, a 8. mű egy levele hiányos, az utolsó mű címlapja kijár. Komplett.

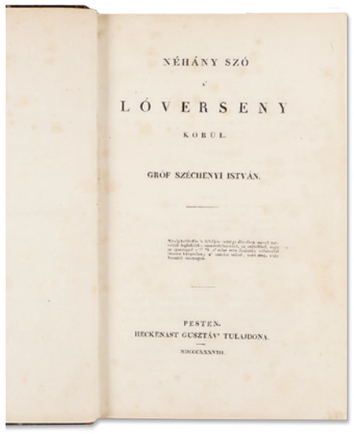
380 000.-

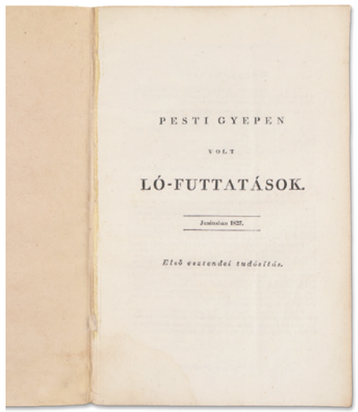
67. SÁNDOR ISTVÁN

Magyar könyvesház, avagy a' magyar könyveknek kinyomtatások ideje szerént való rövid említések.
Győrött, 1803. Streibig Jó'sef' betüivel. [10] + 285p.
A magyar könyvészeti irodalom egyik alapműve, amelyben a szerző elsőként kísérelte meg a koráig megjelent magyar nyelvű könyvanyag retrospektív összegyűjtését. A nyelvművelés korának nemzeti irodalomkutatása – a felvilágosodás eszméitől fűtve – kiemelt feladatának tekintette a hazai nyelvű nyomtatványok számbavételét; e törekvés legelső jeles képviselője a nemzeti bibliográfia megalapozásán fáradozó Sándor István volt. Míg korábban, Sokféle című munkájának harmadik kötetében a 16. századi nyomtatványokat dolgozta fel, e művében már a 17. századi könyvtermést is közzétette saját kutatásai és korabeli lajstromok alapján – teljesítve saját óhaját, miszerint e kor anyagát is „valaki sorral előhozza". A bibliográfia a 16. századból mintegy 200, 1711-ig pedig több mint 1000 tételt ír le, amelyet a kötet végén egy közel 50 oldalas szerzői biográfiai adattár egészít ki. Úttörő munkásságáért Sándor Istvánt az első magyar bibliográfusként tartja számon a szakirodalom.
Zsámár József ex libris-ével és gyűjteményi pecsétjével. A címlapon "Bakonybélből" pecsét.
Korabeli karton kötésben, a gerincen címfelirattal. Az első pár lapon ázás minimális nyoma, azt követően tiszta belívek. Felvágatlan, körülvágatlan. Jó példány.
Szüry: 0

120 000.-

MINDEN
EUROPÁBAN,
ÁSIÁBAN, ÉS ÁFRIKÁBAN
VOLT, ÉS MOSTAN VIRÁGZÓ
VITÉZ RENDEKNEK
ORDÓKNAK
TÜKÖRE
AVAGY
RÖVID LE-IRÁSA.
SEELMANN KÁROLY
Kolosvaratt, és Szebenben

NÉHÁNY SZÓ
A'
LÓVERSENY
KÖRÜL
GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN.
PESTEN.
HECKENAST GUSZTÁV' TULAJDONA.
MDCCCXXXVIII.

PESTI GYEPEN
VOLT
LÓ-FUTTATÁSOK.
Junius'ban 1827.
Első esztendei tudósítás.

68. SEELMANN KÁROLY

Minden Európában, Ásiában, és Áfrikában volt, és mostan virágzó vitéz rendeknek, ordóknak tüköre avagy rövid le-irása.
Kolo'sváratt, és Szebenben, 1793. Nyomatott Hochmeister Márton költségével, 's betűivel.
XVI + 460 + [4]p.
... Mellyet hiteles Könyv-szerzökből, és bizonyos Tudósításokbol egybe szedett, és Magyar nyelven ki-adott ~ ~, Károly Fejérvár Szabad Királlyi Városnak valóságos Tanátsossa.
A lovagrendek történetével foglalkozó magyar nyelvű irodalom egyik legkorábbi, ritka darabja. Az erdélyi származású író életéről jószerével annyit tudunk, amennyit könyvei címoldalán elárul magáról: Gyulafehérvár tanácsosa. Leginkább színműfordítóként jeleskedett, úttörő színtársulataink számára divatos német szerzők szomorú- és vígjátékait ültette át magyarra, amelyek közül nyolc nyomtatásban is megjelent az 1790-es évek elején.
Korabeli kartonkötésben, a gerincen papírcímke. Első előzéke hiányzik, a hátsón féloldalas jegyzet.

80 000.-

69. SZÉCHENYI ISTVÁN, GRÓF

Néhány szó a' lóverseny körül
Pest, 1838. Heckenast.
[4] + errata + 240p. Első kiadás.
Az első hazai lóversenyt 1827-ben rendezték. A következő években a fejlődésnek indult magyar lósport számos lekicsinylő külföldi kritikát kapott. Ezekre válaszul született meg e munka, különös tekintettel a Marmont herceg "Reise durch Ungarn, Siebenbürgen" című művében megfogalmazottakra, illetve az Orosz József szerkesztette Hírnök című újságban Pesti Lajos tollából megjelent cikkre, melyben a szerző a hazai lóversenyzésről, lótenyésztésről írta meg gondolatait.
Valamivel későbbi, kopottas félbőr kötésben, a gerinc sérült, javításokkal. Márványozott lapélekkel és előzéklapokkal. Lapokon enyhe foxinggal.
Szentkirályi: 123.

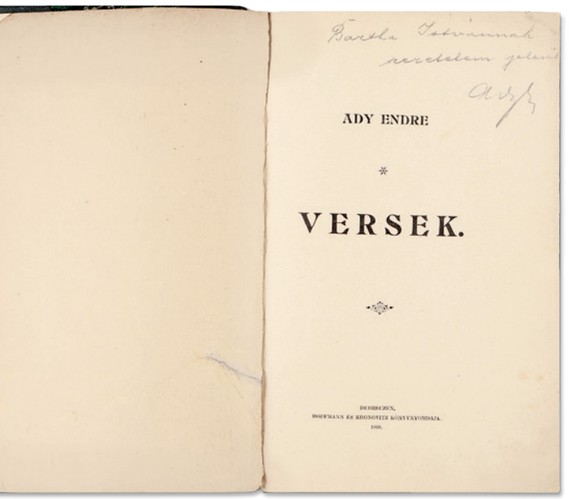
300 000.-

70. SZÉCHENYI ISTVÁN, GRÓF

Pesti gyepen volt ló-futtatások. Juniusban 1827. Első esztendei tudósítás
[Pesten], [1827]. [Petrózai Trattner Mátyás betűivel].
24 p. Első kiadás
A borítón: Pesti ló-futtatás. 1. A szerző egyik első nyomtatásban megjelent, páratlanul ritka műve. Gróf Széchenyi István (akkor huszárszázados) már első – 1815-ös – angliai tanulmányútjáról is 16 lóval tért haza, de második és harmadik utazásának célja már kifejezetten a lóvásárlás volt. 1818 novemberében már közzé is tette az „Erneuerte Vaterländische Blätter für den österreichischen Kaiserstaat" című folyóiratban a nemzetgazdaság, de a honvédelem szempontjából is különös jelentőséggel bíró hazai lótenyésztés fejlesztésével, és ezzel együtt a lóversenyek rendezésével kapcsolatos elképzeléseit. 1821 áprilisában angol minta alapján összeállított egy 30 pontból álló versenyszabály-tervezetet, „Projektuma A' Magyar Országonn felállítandó Lovas-pályázás Törvénnyeinek" címmel (ez volt első önálló, nyomtatásban megjelent műve). Bár már 1822 januárjában kérelmet intézett a királyhoz ez ügyben, majd' öt évet kellett várni az engedélyre. 1825-ben megalakult az Első Lótenyésztő Egyesület, majd 1826-ban Pozsonyban – az éppen zajló országgyűlés idején – megrendezték az első hazai lófuttatást, de ez Széchenyi szerint „gyarló külsőségek között" történt. Ennek köszönhető, hogy az első igazi magyarországi lóversenyként a következő évi pesti rendezvényt emlegetik. Tételünk az erről szóló beszámoló, amelyet Széchenyi utasításai nyomán Döbrentei Gábor fogalmazott meg. A következő évben látott napvilágot első nagyobb terjedelmű munkája, a „Lovakrul" is. /Központi 159-162./
Kiadói papírborítóban. Szép, tiszta példány.
Szentkirályi: 105.

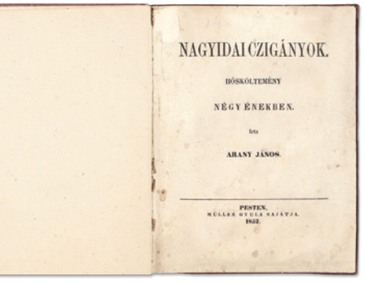
1 000 000.-

Magyar irodalom

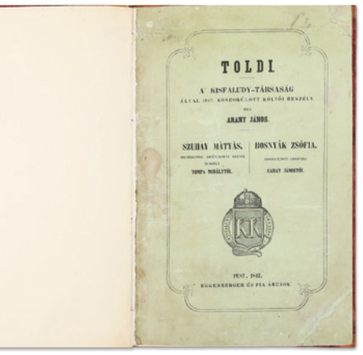
71. ADY ENDRE
Versek.
Debreczen, 1899. Hoffmann és Kronovitz ny.
VII + 68p.
A legritkább Ady-kötet!
A költő első megjelent verseskötete, a címlapon ceruzás dedikációjával: „Bartha Istvánnak / szeretetem jeléül / Ady Endre”.
A címzett valószínűleg Bartha István (1869–1939) színész lehet. Az előszót Ábrányi Emil írta. Az eredeti papírborító bekötve, az első borító a ragasztás mentén felül kissé szakadt. Vélhetően Ballai Károly – pszichológus, vendéglátóipari szakíró – könyvtárából származik (lásd: Krisztina 33/12.).
Korabeli, bordázott és aranyozott gerincű félbőr kötésben. 23,4 cm. Szép példány.

1 000 000.-

72. ARANY JÁNOS
Nagyidai czigányok. Hősköltemény négy énekben.
Pest, 1852. Müller Gyula.
120p. Első kiadás.
A költő negyedik, nyomtatásban megjelent munkája, a magyar irodalomtörténet egyik legvitatottabb és legösszetettebb alkotása.
Korabeli enyhén kopottas, foltos vaknyomásos vászonkötésben, a gerincen aranyozott címvignettával. A címlap javítva, pár oldal alsó széle rövidebb. A címlap utáni levél hiányzik. Az első pár oldalt leszámítva tiszta belívekkel. Összességében jó példány.
Szüry: 169.

80 000.-

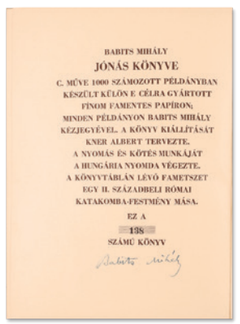
73. ARANY JÁNOS
Toldi, koszorúzott költői beszély XII énekben --tól. – Szuhay Mátyás, dicsérettel kitüntetetett költői beszély Tompa Mihálytól. – Bosnyák Zsófia, koszorúzott legenda Garay Jánostól.
Pesten, 1847. Beimel nyomtatása.
[4] + 120p. Első kiadás, kiadói kolligátum.
Költői pályaművek mellyeket 1847-ben koszorúzott és kitüntetett a' Kisfaludy Társaság.
Modern, keménytáblás félbőr kötésben, címkével. Az eredeti papírborítók bekötve. Az első három levél javítva, levelei enyhén foltosak. Címlapon Borbély poss. beírás, hátul ÁKV aukciós vignetta: 72/13.
Szüry: 183.

300 000.-

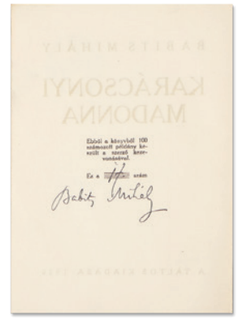
74. BABITS MIHÁLY
Az istenek halnak, az ember él. Versek
Budapest, [1929]. Athenaeum.
61 + [3]p. Első kiadás.
A szennycímlapon a szerző „Zilahy Ferencnek szívesen ajánlja Babits Mihály” tintás dedikációval, jobbra felül „Zilahy” ex libris poss. bélyegzővel.
József Attila 1930 januárjában, A Toll c. folyóiratban publikálta kritikáját a kötetről: „Ha kezdő költő volna Babits Mihály s ez volna az első könyve, akkor meg azt írnám, hogy néhány sora kétségtelenül tehetségre vall. De a könyv egésze mégis kétségessé teszi e tehetség kifejlődhetését. Sokat kell még tanulnia. Verseit pedig tartsa hét esztendeig az asztalfiában és ne adja ki barátai unszolására sem. Hogy hozzáértőkkel való érintkezése mégis legyen, egyik-egyik kísérletét be-beküldheti módjával valamilyen kisebb igényű lapnak.”
Kiadói papírborítóban. Körülvágatlan példány. Tiszta belívekkel. Jó állapotban.

200 000.-

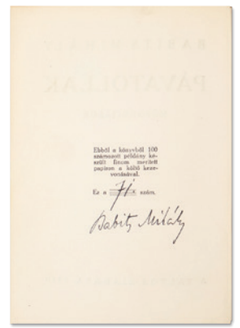
75. BABITS MIHÁLY
Jónás könyve
Budapest, [1939]. Nyugat [Hungária ny.].
20 sztl lev. Első kiadás. Aláírt, számozott.
Készült külön e célra gyártott, finom famentes papíron. 1000 számozott példányban, melyből ez a 138. számú, Babits Mihály aláírásával.
A kötetet Kner Albert tervezte.
Kiadói, illusztrált táblás félvászon kötésben. Szép példány.

150 000.-

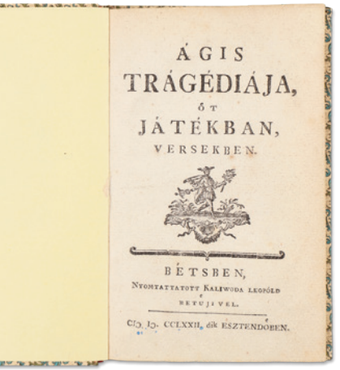
76. BABITS MIHÁLY
Karácsonyi Madonna
Budapest, 1920. Táltos.
246 + [1]p. Első kiadás. Aláírt, számozott.
A címlap hátoldalán a szerző tollal beírt, jól olvasható aláírásával. Számozott: 17./100.
A mű Regényes legenda alcímmel jelent meg a Nyugat folyóiratban, 1909-ben, folytatásokban. A misztikus elbeszélésben a valóság elemei és a látomásos, szimbolikus elemek keverednek.
Korabeli félvászon kötésben, feliratozatlan márványmintás címfedéllel és hátlappal, aranyozott feliratos könyvgerinccel, mintás előzéklapokkal, tiszta belívekkel, hiánytalan állapotban.

200 000.-

77. BABITS MIHÁLY
Pávatollak. Műfordítások
Budapest, 1920. Táltos kiadása [Helios ny.].
134 + [2]p. Első kiadás. Aláírt, számozott.
Ebből a könyvből 100 számozott példány készült finom merített papíron a költő kezevonásával. Ez a 71. szám, Babits Mihály tintás autográfjával.
Korabeli félbőr kötésben, a gerincen aranyozott címke. Enyhén kopott példány.

160 000.-

ÁGIS
TRÁGÉDIÁJA,
ÖT
JÁTÉKBAN,
VERSEKBEN.
BÉTSBEN,
NYOMTATTATOTT KALEWODA LEOPÓLD
ÁLTAL.

78. [BESSENYEI GYÖRGY]

Ágis tragédiája, öt játékban, versekben
Bétsben, 1772. Kaliwoda Leopóld betüjivel. 158 p. Első kiadás.
A Bécsben élő testőríró, Bessenyei György (1742–1711), drámai alkotásától számítjuk a magyar felvilágosodás kezdőpontját. A mű – nehézkes alexandrinusai ellenére – gondolati gazdagsága miatt a hazai irodalom egyik legtöbbet értelmezett alkotása.
Történeti és politikai dimenzióját tekintve, a darab a felvilágosult abszolutizmus és a szárnyait bontogató nemesi reformmozgalom viszonyának lenyomata. Bessenyei az antik spártai történetet Plutarkhosz nyomán – feltételezhetően Gottsched, de még inkább Guérin de Bouscal drámájának közvetítésével – alkalmazta saját kora politikai dilemmáira. A műben a köznemesi reformer nemcsak elfogadja, hanem maga kezdeményezi a társadalmi bajok orvoslását, miközben a monarchia kereteit és a rendi társadalmat alapjaiban nem kívánja felbontani.
A dráma így egyfajta politikai szertartásként értelmezhető, amellyel a fiatal szerző mintegy alkut kínál Mária Teréziának: a hazai nemesség magáévá teszi a felvilágosult monarchia „közjó" fogalmát, cserébe viszont igényli a törvényhozásban való részvételt – megvetve ezzel a felvilágosult rendiség elvi alapjait.
XX. századi, finom, levélmintás kartonkötésben, a gerincen ráragasztott címmel. Tiszta belívekkel. Szép példány. Szüry 573.; Makkai–Horváth: 302.; Borda 7318.

550 000.-

A
HÁRMAS VITÉZEK
VAGY.
TRIUM-VIRÁTUS
BESSENYEI GYORGY
ÁLTAL.
VOLTÉR SZERINT.
BÉTS 1779.

79. BESSENYEI GYÖRGY [FORD.]

A hármas vitézek vagy. Trium-virátus -- által. Voltér szerint.
Béts, 1779. ny. n. 112p. Első kiadás
François Voltaire Le triumvirat című munkája után készült, de nem szó szerinti fordítás. Bessenyei maga írja: „Ha gondolod, hogy magyarba nem lehet elég erővel, méltósággal, mélységgel írni, végy időt e kis munkának megolvasására. Ez a darab pedig fordítás is, nem is Voltaire Trium Virátusából."
Körülvágatlan lapszélekkel, remek példány.
Újabb keménytáblás papírborítóban.
Szüry: 5091.

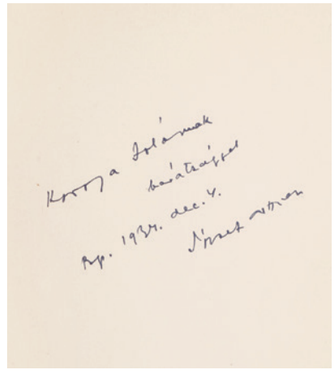
260 000.-

GALATÉA.
Szerzette
METASZTÁZIÓ PÉTER
TSÁSZÁRI POÉTA.
Fordíttatott Olaszból
CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY
által.
NAGY-VÁRADON,
Máramarosi Gottlib Antal betüivel.
1806.

80. CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY [FORD.]

Galatéa. Szerzette Metasztázió Péter tsászári poéta. Fordíttatott Olaszból -- által.
Nagy-Váradon, 1806. Máramarosi Gottlib Antal betűivel.
22p. Első kiadás - önálló füzet-variáns.
A Galatéa első ízben 1806-ban jelent meg Nagyváradon, Máramarosi Gottlib Antal műhelyében. A hazai könyvészeti szakirodalom a kiadásnak két eltérő ívterjedelmű nyomdai variánsát - egy 36 és egy 22 oldalas változatot - tartja számon. A szellősebb szedéstükörrel és tágabb sorközökkel rendelkező, 36 oldalas verzió elsődlegesen kolligátumokba, azaz a költő más színműveivel közös, gyűjteményes kötetekbe szánt kiadói változat volt. Ezzel szemben a 22 oldalas variáns egy önálló füzetként forgalmazott nyomtatvány, amelyet a papírral való gazdaságos gazdálkodás jegyében sűrűbb szedéssel és tömörített tipográfiával alakítottak ki a korabeli vásári terjesztés számára. Míg a védőkötésbe foglalt példányokat az évszázadok jobban megóvták, addig a mindennapi használatra szánt, puha borítású füzetvariánsok a fokozott mechanikai igénybevétel miatt szinte teljesen megsemmisültek. Ez az eredeti ortográfiájú füzetvariáns így a magyar textológia és könyvtörténet kiemelkedő muzeális értékű, páratlan bibliográfiai ritkasága.
Valamivel későbbi festett papír felhasználásával készült keménykarton borítóban. A lapokon enyhe foxing, az utolsó javítva. Nagyon szép példány.

100 000.-

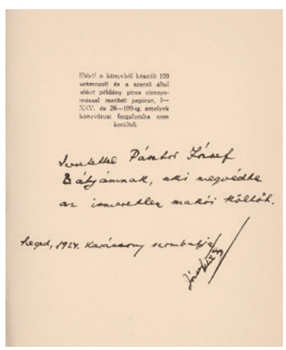
81. JÓZSEF ATTILA

Medvetánc [Válogatott költemények 1922-1934]
[Budapest], [1934]. Révai ny.
108 + [4]p. Első kiadás!

Az előzéklapon tintával írt dedikáció: „Koronya Jolánnak barátsággal Bp. 1934. dec. 4. József Attila"
Koronya Jolán (1890–1960) az MSzDP parlamenti frakciójának titkárságán dolgozott és a párt gazdasági ügyeit intézte, később Mónus Illés szociáldemokrata politikus és szerkesztő második felesége lett. A költő és a politikus barátsága is közismert: Mónus a költő temetésén a szociáldemokrata párt hivatalos képviselőjeként és a József Attila búcsúztatójaként mondott beszédet.
Kiadói, gerincén kissé hiányos, enyhén foltos papírkötésben. Széles margójú, körülvágatlan példány Schiffer Pál filmrendező, forgatókönyvíró, producer hagyatékából, aki anyai nagyapjától, Szakasits Árpádtól örökölte.

900 000.-

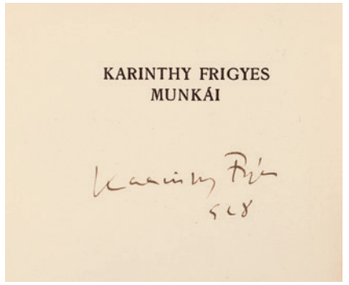

JÓZSEF
ATTILA
NEM ÉN
KIÁLTOK

82. JÓZSEF ATTILA

Nem én kiáltok.
Szeged, 1925. Koroknay.
(10)-110 + [1]p. Dedikált első kiadás.
„Szeretettel Pásztor József Bátyámnak, aki megvédte az ismeretlen makói költőt. Szeged, 1924. Karácsony szombatja József Attila"
Kiadástörténeti szempontból is páratlan fontosságú dedikáció, ugyanis a Nem én kiáltok megjelenési körülményei kissé bizonytalanok. A kritikai kiadás szerint a kötet 1925 januárjában hagyta el a nyomdát, a címlapon is az 1925-ös évszám szerepel, és a költő legtöbb ismert dedikációja is 1925 februárjából való. Azonban ennek ellentmond két adat: a Színház és Társaság folyóirat november 17-i száma a Miért mondottál rosszat nékem című verset mutatóként adja „a szerzőnek december közepén megjelenő verseskötetéből", a december 29-i szám pedig már úgy közli az Igaz, őszinte búcsú-t, hogy a "most megjelent" kötetre hivatkozik.
A másik adat a jelen kötetben olvasható dedikáció. Két olyan példányról tudunk, amelyek dedikációja ugyanazt a keltezést támasztja alá, mint amiről a Színház és Társaság többszörösen tudósít: ezek a Szeged két munkatársának, Pásztor Józsefnek és Magyar Lászlónak dedikált kötetek.
Az első kiadásból 100 számozott, a szerző által aláírt, piros címnyomással és merített papírra nyomott példány készült (I–XXV. és 26–100.), amelyek könyvárusi forgalomba nem kerültek.
A Szeged 1924. november 23-i száma beharangozó hírt közölt a készülő verseskötetről és közzétett egy benne szereplő verset is (Férfiszóval). A költő egyetemi tanulmányainak megkezdése után ismerkedett meg a Szeged szerkesztőségének tagjaival, közöttük Pásztor Józseffel (1884–1962), aki ekkor az erősen baloldali, többször államilag megkövetett Délmagyarország Rt. ügyvezető főigazgatójaként működött. Bár József Attila szegedi életmódjáról keveset tudunk, annyi kiderül nővérének írt leveleiből, hogy gyakran volt hivatalos irodalomkedvelő szegediek, barátok ebédjeire (amikre a szűkölködő költő, büszkeségétől függően, vagy elment, vagy nem). Ilyen baráttá és mecénássá vált Pásztor József is, akinek jelen példányának címlapján tintás sorokkal nyilvánít köszönetet a költő.
Restaurált példány. A kiadói, színes, illusztrált, könyomatos, de hiányos borítók újabb papírra kasírozva. Ez az expresszionista borítóváltozat sokkal ritkább, mint a jól ismert, egyszerűbb, szedett szöveges. Piros címnyomással, a belívek körülvágatlanok, tiszták, kifogástalan állapotúak. Átlátszó védőborítóban és papírtokban.
Szarvasy Mihály gyűjteményéből.

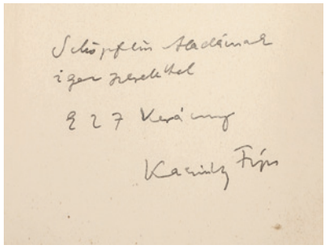
1 000 000.-

83. KARINTHY FRIGYES MUNKÁI. GYŰJTEMÉNYES KIADÁS. I-X. KÖTET

Budapest, [1928]. Dick Manó [Athenaeum].
373p.; XXXX + 161 + [1]p.; 138 + [1]p. Aláírt!; 178 + [1] p.; 156p.; 208p.; 259 + [1]p.; 321 + [2] p.; 151 + [1]p.; 1911 + [1]p.
I. kötet: Így írtok ti. (Első kiadás) II. kötet: Capillária. (Negyedik kiadás.) III. kötet: Tanár úr kérem. Képek a középiskolából. Vértes Marcel rajzaival. Előzéklapján aláírt példány. (Negyedik kiadás) IV. kötet: Gyilkosok. Novellák. (Második kiadás.) V. kötet: Krisztus vagy Barabbás. (Háború és béke.) (Első kiadás) VI. kötet: Harun al Rasid. (Második, bővített kiadás.) VII. kötet: Új görbe tükör. (Első kiadás) VIII. kötet: Színház. (Második kiadás) IX. kötet: Esik a hó. Novellák. (Második, bővített kiadás.) X. kötet: Két hajó. (Második, bővített kiadás.)
Együtt, kiadói egészvászon sorozatkötésben. Jó állapotban.

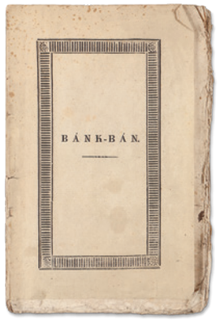
100 000.-

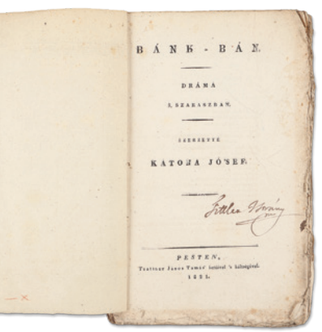

84. KARINTHY FRIGYES

Lepketánc. Fantasztikum egy felvonásban
Budapest, [1927]. Athenaeum.
56p. Első kiadás.
A szennycímlapon Karinthy Frigyes ceruzás dedikációja Schöpflin Aladárnak: „Schöpflin Aladárnak // igaz szeretettel // 927 Karácsony // Karinthy Frigyes”.
A szennycímlapon és a címlapon intézményi bélyegző.
Korabeli, aranyozott, bordázott gerincű félbőr kötésben, az eredeti papírborítók bekötve.

160 000.-

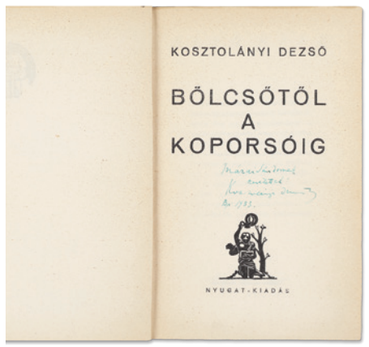

85. KATONA JÓZSEF

Bánk-Bán. Dráma 5 szakaszban.
Pest, 1821. Trattner.
VIII + 141p. Első kiadás.
Katona József (1791–1830) fő művét 1815. július 30-án fejezte be, és még ugyanebben az évben benyújtotta az Erdélyi Múzeum pályázatára. Ennek eredményét Döbrentei Gábor 1818-ban tette közzé, azonban a zsűri ekkor még nem ismerte fel a mű értékeit, a drámát meg sem említették. A színpad számára Udvarhelyi Miklós mentette meg a művet, akinek a szerző már 1816-ban megmutatta a kéziratot (az ő jutalomjátékaként mutatták be először, Kassán 1833. február 15-én). Bárány Boldizsár Rostájának kritikai észrevételeit felhasználva Katona kicsit átdolgozta a szöveget, amivel 1819. július 2-ra lett készen. Ezt követően megpróbálta engedélyeztetni kiadását és színpadra állítását. A cenzúra nem járult hozzá, így végleges szövegét csak nyomtatásban tudta megjelentetni. Trattner vállalta el, hogy saját költségén kinyomtatja a drámát. A kötet 1820. november 15-én jelent meg, de 1821-es évszámmal. Máig is a legjobbnak, legjelentősebbnek tartott magyar tragédia, nemzeti drámairodalmunk alapműve. Páratlanul ritka és becses darab.
Kiadói papírkötésben, körülvágatlan példány! Enyhe foxing, a címlapon névbeírás. Ilyen állapotban szinte unikális példány!
Szüry: 2367.

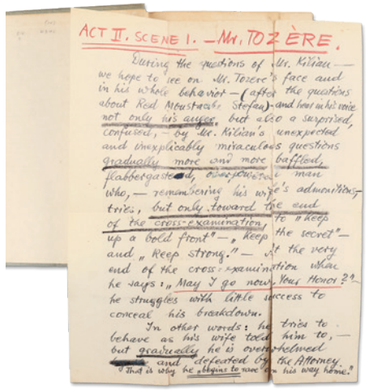
900 000.-

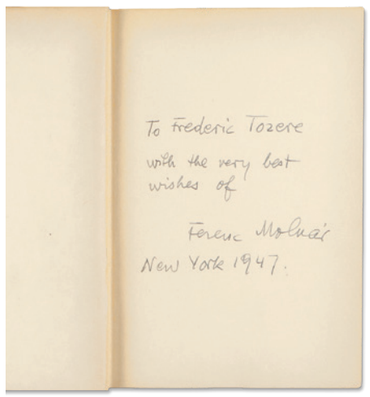

86. KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

Bölcsőtől a koporsóig. [Márai Sándornak dedikált példány]
[Budapest], [1933]. Nyugat-kiadás (Viktória Nyomda).
189 p. + [1]p. Első kiadás.
A címlapon Kosztolányi Dezső zöld tintával írt dedikációja Márai Sándornak: „Márai Sándornak // szeretettel // Kosztolányi Dezső Bp. 1933.”
Prov.: ÁKV XIII. árv. A kötéstábla versoján bélyegzett ex librissel.
Kiadói egészvászon kötésben lévő példány feliratozatlan, a Nyugat aranyozott emblémájával díszített címfedéllel, aranyozott feliratos könyvgerinccel, hiánytalan állapotban.
VÉDETT!

400 000.-

87. MOLNAR, FRANZ [MOLNÁR FERENC]

Liliom. [Frederic Tozerének szóló ajándéksorokkal, és kéziratos rendezői utasításokkal.]
New York, 1940. Liveright.
XIV + 185 + 7p.
Benjamin F. Glazer fordításának negyedik angol nyelvű kiadása.
A szennylapon Frederic Tozerének (1901–1972) szóló, tollal írt szerzői ajánlás: „To Frederic Tozere // with the very best // wishes of // Ferenc Molnár // New York 1947.”
Frederic Tozere amerikai színpadi, filmes és rádiós színész volt, akinek virágzó karrierje az 1930-as évektől az 1960-as évekig ívelt. Ismert és tekintélyt parancsoló jelenség volt a Broadwayn, élete során számos produkcióban feltűnt, köztük Maxwell Anderson Key Largo című darabjának eredeti, 1939-es előadásában is. Tozere alakította Molnár Csoda a hegyekben (Miracle in the Mountains) című Broadway-darabjában az egyik főszerepet, a polgármestert.
A történet egy kárpátokbeli kisvárosban játszódik. A polgármester nem hajlandó elismerni a Cicely nevű szolgálólánytól (Julie Haydon) született törvénytelen fiát. A cselekmény tragikus fordulatot vesz, amikor a polgármester véletlenül megöli a gyermeket, majd megpróbálja a szolgálólányra fogni a bűntényt. Egy közeli kolostor szent életű alakja (Victor Kilian) azonban közbelép, és megidézi a fiú szellemét, hogy kísértse a bűnös polgármestert.
A Tozerének ajándékozott kötetet azonban az az előzéklapra beragasztott, összehajtogatott kéziratos lap teszi szenzációvá, melyen a második felvonás első jelenetéhez fűződő, Tozerének szánt rendezői utasítások szerepelnek Molnártól: „During the questions of Mr Kilian – we hope to see on Mr Tozere's face and in his whole behaviour – (...) not only his anger, but also a surprised, confused, (...) more and more baffled, flabbergasted, overpowered man.”
A tintával írt szövegben számos fekete, illetve vörös ceruzás aláhúzás látható, valószínűleg a színész, vagy éppen Molnár jelölhette így az igazán fontos instrukciókat. A lap verzóján – Tozere kézírásával (?) – „Mr. Molnar's notes on scene in Miracle in the Mountains” felirat, alatta pedig egy későbbi ceruzás megjegyzés olvasható. Feltételezhetően a lapot vagy Tozere, vagy Molnár ragaszthatta az ajándékkötetbe.
A darabot 1947. április 25-én mutatták be a Playhouse Theatre-ben. Az előadást maga Molnár rendezte, és ez lett a legutolsó maga által rendezett Broadway-produkciója. A jelen példányban olvasható ajánlás datálása is erre az évre szól; feltehetően a közös munka során ajándékozta a kötetet Molnár Tozerének. Árverésre bocsátott tételünk egyedülálló módon foglalja magában nemcsak Molnár korai és kései színírói munkásságát, valamint az 1939-ben kezdődő amerikai kényszeremigrációjának emlékét, hanem betekintést enged egy Broadway-darab megrendezésének kulisszatitkaiba is. Páratlan darab.
Kiadói aranyozott egészvászon kötésben, átlátszó védőborítóban. A kéziratos papírlap szakszerűen javítva.

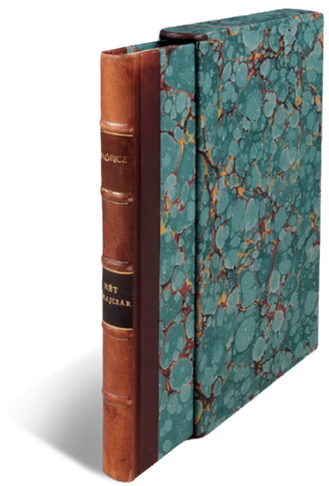
280 000.-

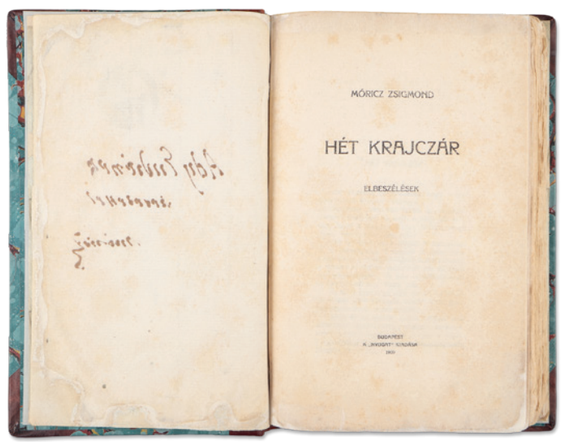

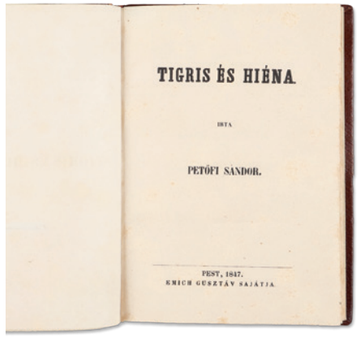
88. MÓRICZ ZSIGMOND

Hét krajcár. Elbeszélések. [Ady Endrének dedikált példány.]
Budapest, 1909. Nyugat [Jókai ny.].
142 + [1]p. Első kiadás.
Az előzéklapon a Nyugat emblémája alatt Móricz Zsigmond saját kezű, Ady Endrének szóló dedikációja: „Ady Endrének szeretettel Móricz."
A harmincéves Móricz évekig tartó, kilátástalan újságírói robot és küszködés után írta meg Hét krajcár c. novelláját 1908-ban, amely a frissen, ugyanezen évben indult Nyugat 20. számában, majd 1909-ben, szintén a Nyugat kiadásában, kötetben is megjelent. Móricz egyenesen berobbant a magyar irodalmi köztudatba: a mintegy 130 oldalas, tizenkét novellát tartalmazó füzetkének mind a nagyérdemű közönség, mind a pályatársak körében óriási sikere volt. Ady ekkor már a magyar irodalmi modernség és megújulás vezéralakja volt. Rögtön látta, hogy Móriczcal a magyar ugar sarából egy új, elemi erejű prózaíró emelkedett fel. A Nyugat 1909/16. számában nagy szavakkal dicséri Móricz elbeszéléseit és az új kötetet:
„Hej, Uramisten, hej Móricz Zsigmond, drága, nagyszívű kenyeres pajtásom, milyen egyszerű és milyen egyetlenül nagy dolgot műveltél te. Meglelted a magyarságot, melyről már azt kezdtük hinni, hogy nincs is. [...] Csak egyetlen egy ujjongásomat bocsátom szabadon: ez a mi fajtánk, újra itt van egy ragyogó, kis ember belőle, tehát minket akar a jövendő s reánk van szüksége."
Móricz rajongó tisztelettel nézett fel a költőre: „Aki nem ismerte őt, nem érti, mit mondok, de aki sose látta, sose beszélt vele, nagyon sajnálhatja, mert egy páratlan szuggesztív egyéniség ismeretétől van megfosztva. Én legelőször Debrecenben találkoztam a hatásával, egy pillanatra láttam őt, s míg élek, nem feledem el..." – írta róla.
Kettejük barátsága kultúrtörténetileg is jelentős: Ady lett a magyar költészet, Móricz a magyar próza megújítója, Ady pedig később verset is írt Móriczhoz (Levél-féle Móricz Zsigmondhoz).
Modern félbőr kötésben, márványozott táblákkal és előzéklapokkal, bordázott gerinccel, barna és fekete bőr szerző- és címjelző mezőkkel. Hozzátartozó, márványozott karton védőtokban. Az eredeti papírborítók és a gerinc bekötve. Körülvágatlan lapjai erősen rozsdafoltosak, elől és hátul pár javítva, pótolva. Páratlan irodalomtörténeti értékű darab.

1 600 000.-

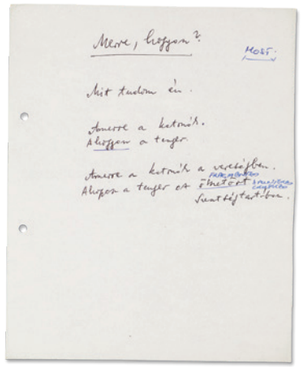

89. PETŐFI SÁNDOR

Tigris és hiéna.
Pest, 1847. Emich Gusztáv [Nyom. Beimelnél].
[6] + 106p. Első kiadás!
Az ún. Felhők-korszak utolsó darabja, a szerző egyetlen, teljes szövegében fennmaradt színműve. Első drámai próbálkozásának, a „Zöld Marci" címet viselő népszínműnek a kéziratát a bíráló vélemények miatt 1845-ben megsemmisítette. E munkáját kedvezőbben fogadták, a Nemzeti Színház 1846 márciusára bemutatót is tervezett. Miután azonban ezt a nagyobb bevétel reményében egy későbbi – kedvezőtlenebb – időpontra tolták, Petőfi sértettségében visszavonta, és decemberig nem is folytatta megírását. Ez az oka, hogy a kötet csak 1847 januárjában látott napvilágot nyomtatásban. (Hereditas 7/7)
Bibliofil, modern, bordázott gerincű egészbőr kötésben, a gerincen aranyozott felirattal. Enyhén foltos levelekkel. A számára készült karton védőtokban. Szép példány.
Szüry: 3631.

200 000.-

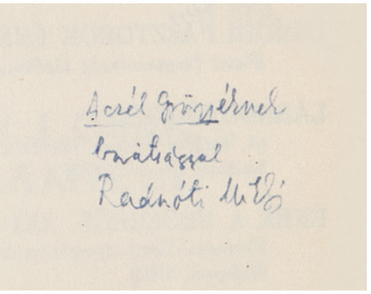

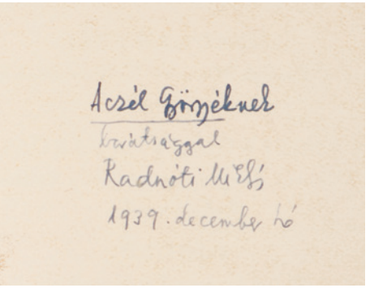
90. PILINSZKY JÁNOS „MERRE, HOGYAN?" CÍMŰ VERSÉNEK AUTOGRÁF KÉZIRATA.

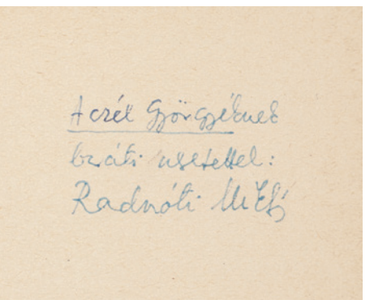
ca. 1960.
1 tollal beírt lap.
Pilinszky „Merre, hogyan?" című verse a „Nagyvárosi ikonok. Összegyűjtött versek 1959–1970" (Szépirodalmi, Budapest, 1970) kötetben megjelent ciklus utolsó előtti darabja. Először az Élet és Irodalom 1969. január 11-i számában jelent meg, azonban ismert egy 1960-ra datált kézirat, amely a költő Czjek Évához 1960 januárjában írt levelében maradt fenn. Ugyan, a költemény nem egy „fő verse" Pilinszkynek, nem hangzott el estjein és hanglemezén sem szerepel, továbbá a kritikától sem kapott nagyobb figyelmet, mégis sok tekintetben kulcsversnek tekinthető. Tüskés Tibor megfogalmazásában: „A költő ekkor már megízlelte a teljes elhallgatás kockázatát, de még nem lépett át a bő megszólalás, a versek kiáradásának időszakába. A vers lezárása egy korszaknak, a korábbi, még pontosan körülhatárolható élményeket rögzítő, asszociációkat jól követhető, áttekinthető szerkezetű, nyitott verseknek, s már előlegezi a Szálkák (s az azt követő évek) szikár, egyre szűkszavúbb, egyre tömörebb és zártabb, egyre elvontabb verseit, amelyeknek hangja objektívvé, tárgyiassá lesz, eszközei redukálódnak, a vers anyaga megsűrűsödik, a sorok már csak jelzik a verskiváltó élményt, s annak csak párlatát, kivonatát adják vissza. A költő egy út végére ért, s a folytatást kutatja: Merre, hogyan?" (Tasi József szerk.: „Merre? Hogyan?" Tanulmányok Pilinszky Jánosról [A Petőfi Irodalmi Múzeum könyvei 6. Budapest, 1997] Tüskés Tibor: „Merre, hogyan?" [Kísérlet egy Pilinszky-vers értelmezésére]).
Jelen példányon, illetve a fenti levelen kívül, a versnek egy további kézirata ismert (MS 5932/33). Pilinszky fekete tintájú golyóstolla mellett egy további kék tollas aláhúzás és angol nyelvű beírás nyoma látható. Talán Ted Hughes vagy Csokits János, Pilinszky fordítóinak bejegyzése, de a betoldások szerzőjét sajnos nem sikerült teljes bizonyossággal azonosítani.
Egy gépírópapír, középen félbehajtva. Méret: 20,2 × 25 cm.

60 000.-

91. RADNÓTI MIKLÓS

Radnóti Miklós hét verses kötete egybekötve
Budapest, 1930-1940.
48p.; 48 + [8]p.; 64p.; 47 + [5]p.; 45 + [2]p.; 59 + [4]p.; 62 + [2]p. Első kiadások.
Ez a konvolut Radnóti Miklós költői pályájának szinte hiánytalan dokumentuma, amely az 1930-as debütálástól 1940-ig tartalmazza a költő valamennyi verseskötetét, az 1934-es Ének a négerről, aki a városba ment kivételével. A rendkívüli együttes bibliophil értékét fokozza, hogy a modern magyar líra e nyomdatörténetileg is ritka első kiadásai között dedikált (Aczél Györgynek) és számozott példányok is szerepelnek.

Radnóti Miklós: Pogány köszöntő
Budapest, 1930. Kortárs [Budapesti ny.] 48 + [1]p. Első kiadás.
Géppel számozott: 256/500. példány.
Az errata külön lapon beragasztva.

Újmódi pásztorok éneke. Radnóti Miklós versei
Budapest, 1931. Fiatal Magyarország 48 + [8]p. Első kiadás.
Kolofon: „Ebből a könyvből 500 számozott példány készült ...". Jelen példány számozatlan.

Radnóti Miklós uj versei. Lábadozó szél
Szeged, 1933. Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiuma VI. 64p. Első kiadás.

Radnóti Miklós: Újhold. Versek. Budai György fametszeteivel
Szeged, 1935. Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiuma XV. 47 + [5]p. Első kiadás.
Az utolsó lapon Radnóti dedikációja: „Aczél Györgynek / barátsággal / Radnóti Miklós"

Radnóti Miklós: Járkálj csak halálraitélt! Versek
Budapest, 1936. Nyugat. 45 + [2]p. Első kiadás.
A hátulsó borítón a költő dedikációja: „Aczél Györgynek / barátsággal / Radnóti Miklós / 1939. december hó"

Radnóti Miklós: Meredek út. Versek.
Budapest, 1938. Cserépfalvi. 59 + [4]p. Első kiadás.

Radnóti Miklós: Válogatott versek (1930-1940)
Budapest, 1940. Almanach-Kiadó. 62 + [2]p.
A szennycímlapon a költő dedikációja: „Aczél Györgyéknek / baráti szeretettel: / Radnóti Miklós"

A költő és Aczél Györgynek (1917–1991), a későbbi kádári kultúrpolitika első emberének, kapcsolata az előadóművészi instruálás révén indult amatőr versmondó és költő viszonyaként.
Kapcsolatuk kezdete nem mondható kiegyensúlyozottnak, mert Radnóti nem szerette Aczélt, idővel azonban egyfajta mester-tanítvány viszony alakult ki köztük, ami ennél is mélyebbé érett. Ráadásul később Aczél az (illegális) kommunista pártbeli összeköttetései révén igyekezett megmenteni Radnótit a zsidóüldözéstől. Hamis iratokat is felkínált neki, próbálta elbújtatni, ám a költő nem élt ezzel a lehetőséggel.
Radnóti Miklósné Gyarmati Fanni naplójában nyomon követhető, hogyan alakult át Aczél az „ellenszenves zsidó ripacsból" „Miklós megmentőjévé". Bizonyosan ennek a következménye, hogy amikor Aczél György (eredeti nevén Appel Henrik) kikeresztelkedett, Radnóti lett a keresztapja. A költő és Aczél Györgynek (1917–1991), a későbbi kádári kultúrpolitika első emberének, kapcsolata az előadóművészi instruálás révén indult amatőr versmondó és költő viszonyaként.
Korabeli viseltes félvászon kötésben. A felül szakadt gerincen aranyozott címfelirattal „ Radnóti Miklós összes versei". Tiszta belívekkel. Unikális.

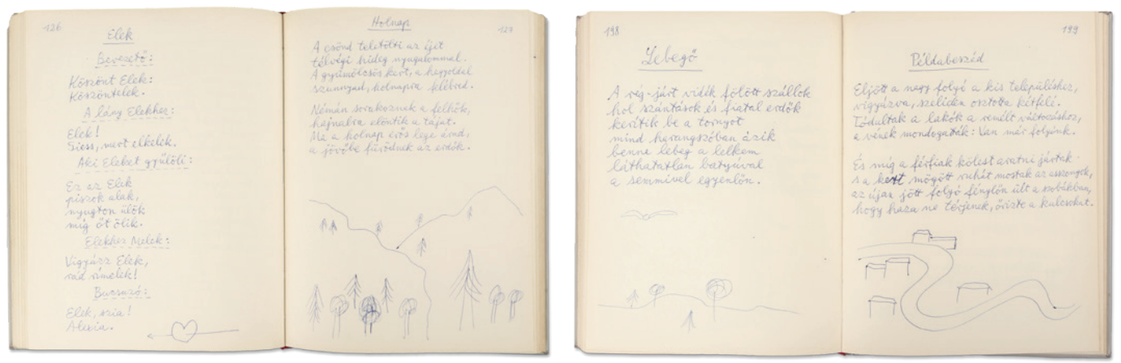
1 200 000.-

92. WEÖRES SÁNDOR

Szántó Tibor-codex. „Weöres Sándor kézírásos könyvének" eredeti kézirata
Tételünk igazi irodalmi szenzáció, árverésen korábban nem szereplő Weöres-kézirat, melynek hasonmás kiadása a Szépirodalmi Könyvkiadónál jelent meg 1981-ben, Szántó Tibor tervezésében, „Weöres Sándor kéziratos könyve" címmel.
„A szépen kötött, ritka jó papírú, beíratlan könyvvel" (ahogy Lengyel Balázs író, Weöres jó barátja fogalmaz „Mindig Weöres. Weöres Sándor Kézírásos könyve" c. írásában) eredetileg Szántó Tibor ajándékozta meg Weörest. A mű későbbi, változatlan formában napvilágot látott hasonmás kiadásának előszavában Kovács Sándor Iván rávilágít: az ajándék Weöres számára nem egyszerű tisztázati füzet volt. Úgy tekintett az üres lapokra, mint egy ihletadó felkérésre: adott volt a keret és a terjedelem, amelyet az elsőtől az utolsó oldalig versekkel és rajzokkal kellett benépesítenie.
A költő – egyfajta középkori kódexmásolókat idéző játékossággal – a füzet ajándékozójáról „Szántó Tibor codex"-nek nevezte el a füzetet. A munkát, ahogy azt maga Weöres is jegyzi a lapokon, 1979. december 28-án kezdte meg és 1980. május 14-én fejezte be. A kötetben 240 számozott vers szerepel hozzájuk tartozó illusztrációkkal, melyek szintén a költő munkái. Ez a négy és fél hónap páratlanul termékeny időszak volt, Weöres átlagosan napi két verset vetett papírra. Ezek a darabok lenyűgöző módon tükrözik a költő kettős zsenialitását: az ösztönös, könnyed improvizációt és a hajszálpontosan felépített koncepciókat egyaránt.
Szántó Tibor (1912–2001) Kossuth-díjas könyvtervező, tipográfus, a XX. századi magyar könyvművészet egyik legkiemelkedőbb alakja volt. Kettejük munkakapcsolata a hazai könyvkiadás történetének egyik legizgalmasabb találkozása: a költői és a tipográfiai géniusz fonódott össze benne. Szántó nem egyszerűen „tördelte" Weöres könyveit, hanem vizuálisan is értelmezte azokat; társalkotóként vett részt például az „Egysoros versek" című kötet megformálásában is.
Kézirat, 244 fol. Eredeti vászonkötésben, a kötéstáblán és a gerincen „Weöres Sándor újabb versei" felirattal, helyenként kopásnyomokkal, védőfóliában és kartonált védőtokban.

1 500 000.-

Történelem

93. GOLTZIUS, HUBERT

Icones Imperatorum Romanorum, Ex Pricis Numismatibus ad Viuum Delineatae, & Breui Narratione Historica Illustratae per --
Antverpiae, 1645. Ex Officina Plantiniana Balthasaris Moreti.
XIV (ebből 1 rézm. t.) + [2] + 423 + [4]p.
Ez a második antwerpeni kiadás, az első 1557-ben jelent meg. Egészoldalas díszcímlappal, Rubens nyomán Cornelius Galle által készített jelenetes rézmetszettel, az utolsó levélen a kiadó fametszetes nyomdászjelvényével. A római császárok érmék és medallionok alapján készült 144 db kerek, chiaroscuro fametszetes portréjával, amelyeket barna tónussal és fekete színnel nyomtattak. Ez tízzel több portré, mint ami az első kiadásban szerepel. 16 levélen üresen hagyott hellyel, ahová a kiadó számára nem állt rendelkezésre kép. A fametszeteket C. Segher készítette.
Korabeli egészpergamen kötésben, körül festett lapélekkel. Gerincén tintás címfelirat. Levelein rozsdafoltok. A táblaverzón jegyzetelés és néhány apró szújárat. Jó példány. Folio. M:37,5 x 24 cm.
Russell 5453; Lipsius 153; Cicognara 2868; Funck 324; Burch 28; Graesse III, 113; Watt 424f; Ladvocat II, 60

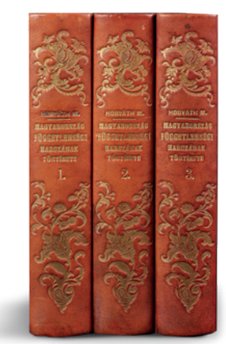
300 000.-

94. HORVÁTH MIHÁLY

Huszonöt év Magyarország történelméből 1823-tól 1848-ig. I-II. kötet.
Genfben, 1864. Puky Miklósnál.
XVI + 630 + [1] p.; XI + 709 + [2]p. Első kiadás.
Horváth Mihály (1809-1878) címzetes csanádi püspök, a szabadságharc vallás- és közoktatásügyi miniszterhelyettese, emigráns történész alapvető reformkori történelmi áttekintése először még svájci száműzetésében jelent meg, majd emigrációja 1867. évi befejezése előtt megjelent Pesten is. A nemzeti szabadelvű szellemben megírt dolgozat döntően politikatörténeti munka, első kötete a reformkor előtti évtized általános közállapotainak felmérése után tárgyalja a reformországgyűléseket, az 1839-1840. évi országgyűlésig.
Egységes, korabeli, dúsan aranyozott gerincű, enyhén kopott félbőr kötés.

40 000.-

95. HORVÁTH MIHÁLY

Magyarország függetlenségi harczának története 1848 és 1849-ben. I-III. köt. [Teljes]
Genfben, 1865. Puky Miklósnál.
XIX + [1] + 615 p. - XI + [1] + 616 p. - XI + [1] + 605 + [2] p. Első kiadás
Első emigráns kiadás. Első hazai megjelenés 1871-72-ben.
Egységes, korabeli dúsan aranyozott gerincű félbőr kötésben. Megkímélt példány.

60 000.-

96. RONCAGLIA, CONSTANTINO

Admirables efectos de la providencia sucedidos en la vida, e imperio de Leopoldo primero invictissimo emperador de Romanos...Tomo I-III. [kettőbe kötve]
En Milan [Milano], 1734. Imprenta Real, por Marcos Bousquet y Comp.
1 rézm t. címkép (I. Leopold) + [12] + 190 + [2]p. + 6 rézm. t. (ostrom) - 1 rézm. t. (címkép) +[6] + 331 + [1] p. + 7 rézm. t. (várostrom, csatakép); 1 rézm. t. (címkép) + [6] + 353 + [1] p. + 9 rézm. t. (ostrom, csatakép, hadállás)
Új kiadás, javítva és a császár 1705-ben bekövetkezett haláláig terjedő eseményekkel kiegészítve. A háromkötetes mű I. Lipót uralkodása alatti hadjáratokról számol be, összesen 26 egészoldalas rézmetszettel. I. Lipót (1657–1705) német-római császár és magyar király, közel fél évszázados uralkodását szinte folyamatos háborúskodás és nagyszabású hadjáratok jellemezték.
A három rész három korszakra bontja az eseményeket. A részletgazdag metszetek az uralkodót, feleségét, allegorikus jeleneteket, várostromokat, hadállásokat és városokat mutat be, számos rézmetsző művész közreműködésével: Andreas Reinhardt, Jacob Müller, Ulrich Kraus, Joanna Sybilla Krausen, Joseph Waldman. A mű harmadik kötete (Tomo Tercero) az 1682 és 1687 közötti évek eseményeit tárgyalja. Magyar szempontból ez egy rendkívül fontos korszak, hiszen erre az időszakra esik Bécs 1683-as török ostroma, a Szent Liga megalakulása, valamint Buda 1686-os visszafoglalása a török uralom alól. A metszetek, jelenetek közül számos magyar vonatkozású: Szentgotthárdi csata; Buda és Pest látképe a hadállásokkal a visszafoglalás előtt; Kaposvár, Simontornya, Siklós, Szeged és Pécs vára; Erdély visszafoglalása angyalos térképpel; Érsekújvár ostroma; Visegrád bevétele; az 1687-es nagyharsányi csata; I. József koronázási ünnepsége. A történelmi események részletes leírásán kívül, a képeknél betűvel és számmal jelzett magyarázatok.
A három rész két kötetbe kötve, korabeli bordázott gerincű egészbőr kötésben, címkével és festett lapélekkel. A gerinc mindkettőnél kissé hiányos. A kétszínnyomású címlapok, a levelek és a metszetek tiszták. Hiánytalan. Folio.
Apponyi 2338.

400 000.-

Magyarország lakosaihoz!

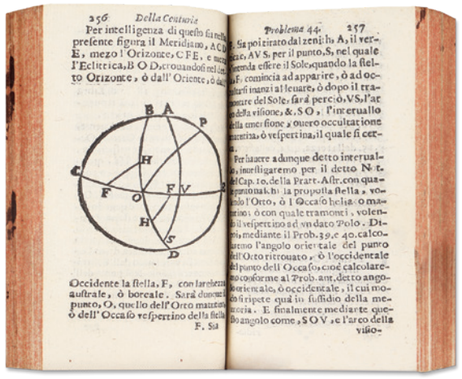
Az ügy, melyért a' pártütők küzdenek, sem az ország, sem a' nemzetiség.
A' pártütők nyiltan a' főlforgatás és communismus bajnokai.
'S ezért oly emberek harczolnak, kik Európának minden országaiból származtatnak.
Az emberi nemnek ezen szeprehézkét a' pártütő Kossuth a' haza áldott földjére gyüjtötte.
A' főváros, egynehányat kivéve, mind kitűlöleték. Sinz fogoly kétt legalább 60 különféle nemzetből való egyenl, a' többi 40 magyar nyelvtörökök legalább fele erőltetve szolgal.
A' munkás földmüvelő, a' szorgalmas polgár, 's a' nemességnek többsége mit sem akar tudni a' pártütéseid.
Magyarország lakosi! A' pártütőknek fejei nem csak Magyarországot, hanem czélcsoportjaik szivetségében, ha lehetséges, egész Európát, annyelhalás okaiját dönteni. Szabadságot, egyenlőséget, testvériséget hirdetnek, holott tetteig az emberiségnek legszentebb jogait, az erkölcsiséget, minden tulajdont, a' nép minden osztályát 's minden tulajdont lábbal tiporni.
Erőtlegen intézkedéseikre vm szükség. Ez azokat fogamtasitandóm. A' ki működésemnek ellene szegülend meg fog semmisíttetni.
Fontolja meg kiki, hogy én a' hűségét vivok, és ez által érezze magát önzőtlenül maga körében erejének képest az én munkám- és fáradságomból hasznot részesíteni.
Gróf Szirmay István, már is egy önkénytes zászlóaljat vezete a' cs. kir. hadseregnek. Melly hazafiui tettért Ő Felsége őt cs. kir. őrnagygyá és zászlóalj parancsnokává lett kinevezésével által méltóztatott megjutalmazni. Itt e' példa Magyarország minden részeiben szintsen utánzásra talál.
Kelt Budai főhadiszállásomon Martius 11-kén 1849.
Herczeg Windischgratz Alfred s. k.
császári királyi Tábornagy.

97. WINDISCHGRÄTZ ALFRED HERCEG MAGYARORSZÁG LAKOSAIHOZ CÍMZETT KIÁLTVÁNYA. KELT BUDAI FŐHADISZÁLLÁSOMON MARTIUS 11-KÉN 1849.

Buda, 1849. ny. n.
1 nyomtatott levél, tintás rájegyzéssel
Windischgrätz az 1848–49-es magyar szabadságharc idején a császári-királyi csapatok fővezére 1848 decemberétől. Elfoglalta Budát és Pestet, megnyerte a kápolnai csatát, de 1849 áprilisában – az isaszegi vereség és a magyar tavaszi hadjárat sikerei után – I. Ferenc József felmentette a parancsnokság alól. 1849. március 11-én két egymással párhuzamos, kiemelkedő esemény történt, amelyek közvetlenül befolyásolták Alfred Windisch-Grätz herceg főparancsnoki helyzetét és a császári hadvezetés stratégiáját: ezen a napon a Bem tábornok vezette magyar fősereg briliáns hadművelettel elfoglalta Nagyszebent; a herceg tévesen mérte fel a honvédsereg erejét, március első felében elmulasztotta az aktív fellépést, csapatait szétszórva hagyta, ami megteremtette a lehetőséget a dicsőséges tavaszi hadjárat előkészítésére. A nyomtatvány célja a szabadságharcért küzdők demoralizálása és a lakosság megfélemlítése volt. A szöveg megfogalmazása is a tábornagy túlzott elbizakodását és fenyegetését mutatja.
Balra lent pár soros tintás rájegyzés 1890. január 31. dátummal. Mely szerint Szirmay György lánya, Jenny, Amerikába ment és New Yorkban kéjhölgy lett....a Nemezis átka 10-ért...megtanulja a bűnt. A kiáltvány szerint Gróf Szirmay István csapatával átállt az osztrákok oldalára és az orosz betöréskor „muszkavezetőnek" nevezték ki. Érdekes, hogy a nyomtatványon az eredeti keresztnév felül lett ragasztva és tintával is fölé írták az István nevet. Egy korábbi aukcionált példánynál ezt nem láttuk.
Többször hajtott, viseltes, lábnál kisebb szakadással. M: 25×39 cm. A levél szélén Kmetti József kék ceruzás tulajdonosi bejegyzése.

40 000.-

Természettudomány

98. CAVALIERI, BONAVENTURA

Centuria di varii problemi per dimostrare l'uso, e la facilità de' logaritmi nella gnomica, astronomia, geografia, altimetria, planimetria, stereometria, e aritmetica prattica.
Bologna, 1639. Giacomo Monti e Carlo Zenero.
526 + [1] p. 12º. Számos fametszetű diagrammal, köztük több egészoldalas. Jelen tételünk Bonaventura Cavalieri (kb. 1598–1647) rendkívül ritka és matematikatörténetileg kiemelkedő Centuria című művének első kiadása. A könyv legeredetibb felvetése két szám logaritmusából az összegük vagy különbségük logaritmusának levezetési módszere. A munkát Galilei is nagy elismeréssel méltatta. Modern, archaizáló pergamenkötésben, új előzéklapokkal, körül festett lapszélekkel. A címlapon nemesi címeres bélyegző. Pár levél szélén tintafolt. Nagyon jó példány. Ritka mű. Gamba 1849; Riccardi I, 526; BL Ø.

2 000 000.-

99. GEDDE, JOHN

Ángliai méhes kert, mely A' Méhekkel való bánásnak mesterségét, és titkait szemünk elejbe terjeszti Azokat, mellyeket a' régi, és új Irók e' dologrúl írtak, meg-jobbítva, rövid summába foglallja, ...
Egerben, 1768. a' Püspöki Oskola betöivel.
1 rézm. t. (címkép) + 197p. + 3 rézm. t.
Tételünk egy ritka kolligátum Szathmáry Király György (1703–1775) két úttörő fordításából. Első darabja John Gedde munkájának saját megfigyelésekkel bővített változata, amely az első nyomtatott magyar méhészeti szakkönyv (jelen példány a második kiadás).
Hozzákötve szerepel az első hazai állatorvosi műnek tekintett, marhavész elleni A barmokrúl Austriában tett rendelések... Eger, 1760. Bauer Károl Jóseff 120 [recte: 130] + [12]p. Első kiadás. Korabeli, viseltes, bordázott, aranyozott gerincű félbőr kötésben, körül piros lapélekkel. A gerinc alján szúrágás nyoma, az első tábla papírborítása levált. Az első pár levélen ázás nyoma, a többi lap tiszta. Összességében jó példány. BOEH I. 564..

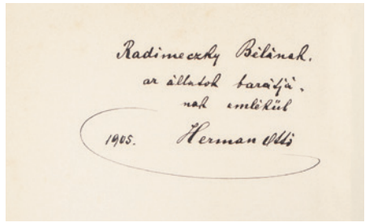
140 000.-

100. HAINLIN, JOHANN JACOB

Joh. Jacobi Heinlini Synopsis mathematica universalis. Nunc secundum longe emendatius et auctius edita.
Tubingae, 1663. Typis & Impensis Johann-Heinrici Reissii.
[30] + 837 p. + 2t. + [22] + 20 p.
Johann Jacob Hainlin német teológus és matematikus rendkívül népszerű latin nyelvű tankönyvének, a Synopsis mathematica universalis-nak a második kiadása. Hozzákötve: Abdias Trew: Manuale Geometriae Practicae... Nürnberg, 1636. Wolfgang Endter. 2 t. (díszcímlapok) + [6] + 86 + [1] p. + 4 kihajtható t. A ritka – közgyűjteményekben mindössze nyolc példányban ismert – kézikönyv a geometria sokrétű gyakorlati alkalmazásait (többek között csillagászat, földmérés, építészet, zene, festészet) tárgyalja. Korabeli, gazdagon aranyozott gerincű, bőrcímkés félbőr kötésben. A kötés kissé kopottas, apróbb szakadásokkal. USTC 2584481; VD17 23:276283W; USTC 2074223; VD17 23:270895Z

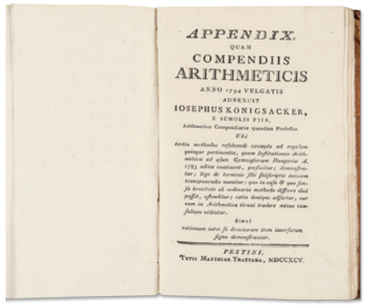
300 000.-

101. HERMAN OTTÓ

A madarak hasznáról és káráról. [Dedikált!]
Budapest, 1901. M. kir. földműv. min. [Franklin T.]. 279 + [1]p.
Darányi Ignácz M. Kir. Földmivelésügyi minister megbízásából írta --. Képekkel ellátta Csörgey Titusz. 100 képpel. Első kiadás.
Az előzéklapon a szerző autográf dedikációja: „Radimeczky Bélának az állatok barátjának emlékül Herman Ottó 1905." A címzett pestmegyei jegyző volt.
Kiadói festett, megkímélt állapotú egészvászon kötésben, körül aranyozott lapélekkel.

300 000.-

102. KÖNIGSACKER, [JÓZSEF] JOSEPHUS

Compendia arithmetica minus apud nos vulgata methodo scientifica proposuit et ad partium nostratum usum accommodavit; modum facilem terminos in proportione... pro gymnasiis Hungariae Pestini, 1794. Typis Matthiae Trattner. 542 + [24] + 1 kihajt. mell. + 80 p.
A piarista tanár (1733-1797) tudományos módszertani alapon tárgyalja az arisztotelészi és XVIII. századi matematikai ismereteket. Foglalkozik az arányokkal, az egyszerű és összetett arányok rendezésével, valamint láncszabályokkal (concatenatio). Kritikusan és szemléltetően reflektál az 1783-ban a magyarországi gimnáziumok számára kiadott hivatalos tannyelvekre és számtani alapelvekre.
A kötet végén, az 1795-ös Appendix részben harmadik módszert mutat be az ötös szabály (regula quinque) példáinak megoldásához.
Korabeli kartonkötésben, a gerincen papírcímke. Megkímélt állapotban.

80 000.-

103. NAGY, JOSEF [JÓZSEF] - LÁNG, ADOLF FRANZ [FERENC] (SZERK.)

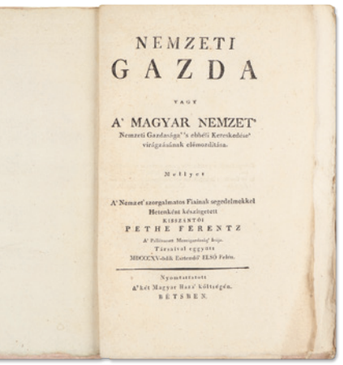
Der Naturfreund Ungars. Redigirt und Herausgegeben von --. I-IV. [egybekötve]
Neutra (Komorn), 1856-1857. Gebrüder Siegler.
114p. + 10 t. (kétnyelvű, fekete-fehér, illetve színes lith.) + [6]p.
A „Der Naturfreund Ungarns" a Bach-korszak viszonyai között született ritka, vidéki szellemi műhelykiadvány első évfolyamának első négy száma, a végén tíz gyönyörű kétnyelvű litográfiával, köztük természettudományos színes illusztrációkkal, fekete-fehér látképekkel, illetve Selmecbánya és környékének földtani térképével és a jászói barlang (Gömör) homlokrajzával.
A Nyitrán megjelent rövid életű (1856–1858) német nyelvű természetrajzi folyóiratot Láng Adolf Ferenc, botanikus, és Nagy József, orvos-akadémikus, szerkesztették. A kéthavonta kiadott lap a Bach-korszak elnyomó politikai légkörében született, amikor a német nyelven megjelenő természettudományos művek könnyebben átmentek a cenzúrán, miközben a szerkesztők célja az volt, hogy a hazai flórát, faunát és ásványtani értékeket a szélesebb, birodalmi közönség számára is közérthetően felmutassák.
Korabeli félvászon kötésben, a gerincen aranyozott címfelirattal. A lapokon enyhe foxing. Az eredeti borítók bekötve (a II-IV. számoké a kötet végén). Néhány lapon enyhe foxing. Igen ritka.
Busa II 345, Réz 304.

120 000.-

104. NAGY LEOPOLD

A levegőnek rövid ismértetése
Vátzott, 1815. Nyomt. Máramarossi Gotlib Antalnál. [6] + 119 p.
A könyv a korabeli természettudományi ismereteket foglalta össze a nagyközönség számára, bemutatva a légköri jelenségeket. A korai magyar ismeretterjesztő irodalom fontos darabja, amely a fizika és a meteorológia alapjait magyarázta el közérthető, XIX. század eleji magyar nyelven.
Korabeli papírkötésben, a hátsó borítója nélkül. Tulajdonosi névbejegyzéssel és az utolsó levélen pár soros jegyzeteléssel.

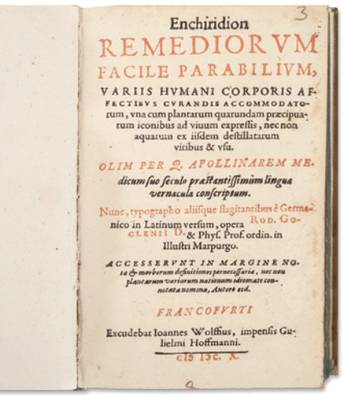
60 000.-

NEMZETI
GAZDA
VAGY
A' MAGYAR NEMZET'
Nemzeti Gazdasága's ebbéli Kereskedése'
virágzásának előmozdítása.
Írtt
A' Nemzet' szorgalmatos Fiainak segedelmekkel
Hetenként készségtett
KISSZÁNTÓI
PETHE FERENTZ
A' Pallérosan Mezgazdaság' hejjs
Társaitól egygyes
MDCCCXV-tődik Esztendő' ELSŐ Fele.
Nyomtattatott
A' Lét Magyar Haza' költségén.
BÉTSBEN.

105. PETHE FERENTZ, KISSZÁNTÓI

Nemzeti Gazda vagy a' magyar nemzet' Nemzeti Gazdasága' ,s ebbéli Kereskedése' virágzásának előmozdítása. ... I-II. kötet.
Bétsben, 1815. A' két Magyar Haza' költségén.
400p.; 328p. + 1 kihajtható mell.
Pethe Ferenc (1763–1832) lapja (1814–1818) az első magyar nyelvű mezőgazdasági szakfolyóirat volt; célja a korszerű agrárismeretek és technológiai újítások elterjesztése volt. A lap nemcsak gyakorlati tanácsokkal látta el a gazdákat a növénytermesztéstől az állattenyésztésig, hanem úttörő szerepet játszott a magyar gazdasági szakszókincs megteremtésében és a racionális birtokvezetés népszerűsítésében is. Teljes: az első kötet XXV számot tartalmaz 1815. január 3-tól június 20-ig, míg a második kötet XXI számot július 15-től december végéig.
Az I. kötet kiadói kissé szakadt papírkötésben, a gerinc hiányzik, a kötése laza. A II. kötet korabeli, minimálisan gyűrött, foltos papírkötésben, a gerincen kézírásos címvignettával. Mindkét kötetben foxing. Felvágatlan példányok.

120 000.-

Enchiridion
REMEDIORVM
FACILE PARABILIVM,
VARIIS HVMANI CORPORIS AF-
FECTIBVS CVRANDIS ACCOMMODATO-
rum, vna cum plantarum quarundam præcipuas-
rum iconibus ad viuum expressis, nec non
aquarum ex iisdem destillatarum
viribus & vsu.
OLIM PER Q. APOLLINAREM ME-
dicum suo seculo præstantissimum lingua
vernacula conscriptum.
Nunc, typographo aliisque flagitantibus è Germa-
nico in Latinum versum, opera RVD. GO-
CLENII D. & Phys. Prof. ordin. in
Illustri Marpurgo.
ACCESSERVNT IN MARGINE NO-
ta & morborum definitiones perneccessariæ, nec non
plantarum variarum nationum idiomata con-
notata omnia, Autore eod.
FRANCOFVRTI
Excudebat Ioannes Wolffius, impensis Gu-
lielmi Hoffmanni.
CIↃ IↃC. X.

106. RYFF, WALTHER HERMANN

Enchiridion remediorum facile parabilium ... una cum plantarum quarundam iconibus nec non aquarum ex iisdem destillatarum usu...
Francofurti, 1610. Ioannes Wolffius – Gulielmi Hoffmanni. 277p.
Ez a kora újkori gyakorlati orvosi és gyógyszerészeti gyűjtemény, amely a korszak legfontosabb gyógymódjait, receptjeit és terápiás eljárásait foglalja össze. Az ilyen típusú zsebkönyvek (enchiridionok) célja az volt, hogy a mindennapi orvosi gyakorlatban gyorsan fellapozható, könnyen használható referenciaként szolgáljanak az orvosok és patikusok számára. Walther Hermann Ryff (kb. 1500–1548) német orvos, sebész és a XVI. század egyik legtermékenyebb, egyben legvitatottabb tudományos írója. Főként Strassburgban és Nürnbergben tevékenykedett.
Modern bőrkötésben, számos szövegközti metszettel, piros-fekete címlappal. Ritka.
USTC 2067795; VD17 14:693542F

150 000.-

DOMA
ANGELI SALÆ
Vicentini Veneti Chymia-
tri celeberrimi
CHRYSOLOGIA,
SIVE
EXAMEN AURI
CHYMICUM
In quo demonstratur, aurum non esse
substantiam aliquam peculiarem
sibi arte ingenita transmutare
posse in substantiam aurum, alio-
quin sibi solum; & quid propriè
intelligatur per aurum potabile.
Adiecta sunt in fine eiusdem
APHORISMI CHYMIATRICI
recogniti
HAMBURGI, impensis Henr. Carstens,
Anno M. DC. XXII

107. SALA, ANGELO

D.O.M.A. Angeli Salæ Vicentini Veneti chymiatri celeberrimi Chrysologia...
Hamburg, 1622. Carstens, Heinrich
[144] + 103 p.
Angelo Sala kora újkori iatrokémiai (orvoskémiai) alapművének első és egyetlen kiadása. A könyv a korszakban csodaszerként kezelt „iható arany" (aurum potabile) kémiáját és orvosi alkalmazását vizsgálja. Sala elveti az alkimista misztikumot és babonákat: racionális, gyakorlatias megközelítéssel tisztázza az anyag valós mibenlétét, előállítási módjait és terápiás hatásait. Az A kötet végén helyet kapott az Aphorismi Chymiatrici (Kémiai-orvosi aforizmák) című függelék átdolgozott kiadása is, amely rövid, tömör pontokban foglalja össze a kémiai gyógyszerkészítés alapelveit.
Modern bőrkötésben, rézmetszetű címlappal.
USTC 2058251; VD17 39:139793C

120 000.-

108. SCHÖNBAUER, JOSEPH ANTON

Geschichte der Schadlichen Kolumbatzer Mücken im Bannat, als ein beytrag zur naturgeschichte von Ungarn
Wien, 1795. Alb. Ant. Patzowsky. [8] + 100 p. + 1 színes lith. t.
A kolumbácsi légy (németül: Kolumbatzer Mücke, tudományos nevén: Simulium colombaschense) egy történelmileg hírhedt rovarfaj, amely a púpos szúnyogok családjába tartozik. Nevét a Duna-parti Galambóc (szerbül Golubac, németül Kolumbacs) váráról és a közelében található barlangról kapta. A XVIII. és XIX. században a fojtogató rajok miatt fellépő allergiás reakciók, gyulladások, fulladások és a vérveszteség következtében állatok ezrei pusztultak el a Bánságban és a Duna menti területeken. Korabeli bőrkötésben, aranyozott gerinccel. Megkímélt példány, a címlapon halvány possessori bejegyzés.

100 000.-

109. STURM, JOHANN CHRISTOPH

Collegium Experimentale, Sive Curiosum...
Norimbergae [Nürnberg], 1676. Wolfgang Mauritius Endter.
[24] + 168p. + 4 t. (kihajtható tábla) + 122 + [12] p.
Első kiadás. Johann Christoph Sturm, az Altdorfi Egyetem matematika- és fizikakaprofesszora, ebben a művében hidrosztatikai, pneumatikai, optikai és mágnesességi kísérleteit mutatja be.
A munka második része 1685-ben jelent meg, a két kötetet gyakran egybekötve találjuk. Példányunk csak az első kötetet, illetve az appendixet tartalmazza.
Korabeli, egyszerű egészbőr kötésben.
Krivatsy 11539.

90 000.-

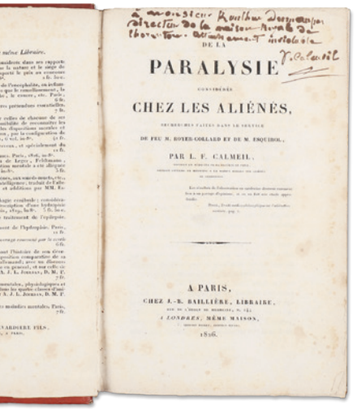

Von den Kräuteren

110. ZWINGER, THEODOR

Theatrum Botanicum, das ist: Neu vollkommenes Kräuter-Buch...
Basel, 1696. Jacob Bertsche.
2 rézm. t. (díszcímlap, szerző portréja) + [4] + 995 + [37]p.
Öt könyv egy kötetben. Mattioli füveskönyvének Theodor Zwinger által átdolgozott első kiadása. Mattioli (1500–1577) népszerű füveskönyve a Verzascha-féle kiadás alapján, amely először 1678-ban jelent meg a bázeli Deckernél. Kötetünk Theodor Zwinger (1658–1724) bázeli fizika-, anatómia-, botanika- és orvosprofesszor átdolgozott és bővített, 1696-os kiadása. Ezt a változatot, sok más kiadáshoz hasonlóan, a C. Gessner hagyatékából származó fametszetekkel illusztrálták, amelyek a Valgrisi-féle kiadásokban is szerepeltek. Az első rész a fákról és cserjékről szól, majd ezt öt, gyógynövényekkel foglalkozó könyv követi. A műben való eligazodást egy felnémet nyelvű növénymutató, két gyógyszermutató, valamint latin, francia, görög, spanyol, olasz, angol, dán és holland nyelvű mutatók segítik. A legtöbb füveskönyvhöz hasonlóan ez is értékes kultúrtörténeti adatokat tartalmaz, többek között olyan élvezeti cikkekről, mint a tea, a kávé és a csokoládé.
Korabeli félbőr kötésben, aranyozott gerinccel. Belül szép, tiszta levelekkel. Fekete és vörös nyomású címlappal, rézmetszetes címképpel és kihajtható rézmetszettel, köztük a szerző portréjával, valamint kb. 1200 szövegközti fametszettel.
Nissen (BBI) 1311. – Pritzel 10532. – Ferchl S. 599

450 000.-

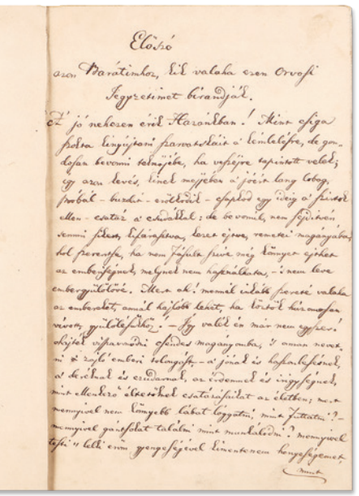
Orvostörténet, állatorvoslás

111. CALMEIL, LOUIS-FLORENTIN

De la paralysie considérée chez les aliénés, recherches faites dans le service de feu M. Royer-Collard et de M. Esquirol.
Paris-London, 1826. J.-B. Baillière.
[4] + II + VI + 446p. Első kiadás.
A szennycímlapon a szerző dedikációjával: „á monsieur Roulhac du Maupas, directeur de la Maison Royale de Charenton. Autrement inviolable / L. Calmeil""
Louis-Florentin Calmeil (1798–1895) Charentonban Royer-Collard segédorvosaként kezdte pályáját, majd később az intézet főorvosa lett. 1826-ban megjelent alapműve a neuropszichiátria történetének mérföldköve: a pszichiátriában itt írták le először pontosan a klinikai tünetek és a kórbonctani elváltozások közötti összefüggést. Calmeil 60 részletes esettanulmányon keresztül adta meg az elmebetegek általános bénulásának klasszikus leírását, a kórképet az agy krónikus gyulladásával kapcsolva össze.
Az elülső borító versoján Noël-François-Odon Guéneau de Mussy (1813–1885), neves francia orvos ex librise. Alatta a Librairie Médicale et Scientifique Em. Le François, a történelmi párizsi orvosi és tudományos könyvesbolt és kiadó vignettája.
Korabeli, aranyozott keménykarton kötésben. A gerincen hiány, a széleken és a sarkokon kopás. Az első pár oldalon erősebb foxing, a többin elszórva. Ritka.
Garrison-Morton 4797.; Norman 389.; Zilboorg & Henry, p. 529., 305.

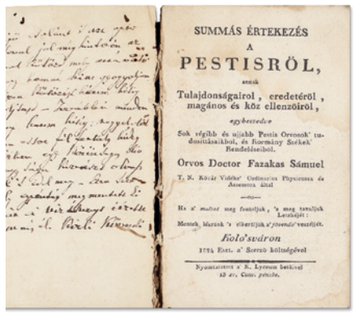
100 000.-

112. ORVOSI HÁZI-JEGYZETEK, - MELLYEKET A' HAZÁBAN GYŰJTÖGETETT FÁY ANDRÁS. 1826 - VETERIANIÁRA TARTOZÓ VAGY HÁZI BAROM-ORVOSLÁSI JEGYZETEK - HÁZI JEGYZETEK [HÁROM KÉZIRATOS MŰ EGYÜTT]

54 + 19 + 7 lev.
A XIX. század első harmadában egy kéz által, magyar nyelven lejegyzett három különböző népi orvoslási és állatorvosi szakkönyvi jegyzet egy füzetben.
Az Orvosi Házi-Jegyzetek Fáy András: Hasznos házi jegyzetek című 1826-ban megjelent kötetének 54 levélre kijegyzetelt másolata összesen 247 tanácsot tartalmaz. A kötet emberek gyógyítására alkalmas megoldásokat, praktikákat közöl, főként a népi gyógyászatból átvett, bevált megoldásokat. A mű népszerűségét jellemzi, hogy rövid időn belül háromszor is kiadták, és kéziratos másolatai is közkézen forogtak.
Veterináriára tartozó, vagyis a korabeli magyar nyelvhasználatban az állatorvostani jegyzetekben, általánosan a haszonállatokat (szarvasmarha, ló, sertés, juh stb.), és nem kizárólag a mai értelemben vett szárnyas baromfit jelölték. Eredete egy 1783-ból származó ismeretlen szerzőségű, magyar állatorvosi kézirat, amely a korabeli népi állatgyógyászat és a korai magyar állatorvosi szaknyelv egyik legfontosabb emléke. A harmadik legrövidebb jegyzet bír a legérdekesebb tartalommal. Vegyesen tartalmaz házi praktikákat mindenféle bajok ellen (hangya, poloska, tintafolt, stb) és jó tanácsokat számos, a korban még nem annyira elterjedt terményről és termékről: Például a champagner (pezsgő) készítésének módjáról; Hollandiai theát csinálni; Jegyzés a kávéról; Ha a dohány száraz, stb. A Champagner Bor készitésére való Út mutatás szövege először a Tudományos Gyűjtemény 1820-as évfolyamában jelent meg. A szövegek között 1832-es dátumot olvashatunk és az utolsó jegyzet a Magyar Gazda 18. számából lett kimásolva. Ez a periodika 1841–1848 között jelent meg, tehát a kézirat befejezésének dátumát is ehhez köthetjük.
Korabeli fűzött füzetben, kissé viseltes papírkötésben, számos üres levéllel a beírt oldalak között és a végén. Töredékes könyvtári vignettával az első borítón. Érdekes példány
Gamba 1849; Riccardi I, 526; BL Ø.

80 000.-

113. FAZAKAS SÁMUEL

Summás értekezés a pestisröl, annak Tulajdonságairol, eredetéröl, magános és köz ellenzöiröl, egybeszedve Sok régibb és újabb Pestis Orvosok tudosittásaikból, és Kormány Székek Rendeléseiből. Orvos doctor -- által.
Kolo'sváron, 1824. Szerzö költségével - K. Lyceum betüivel.
29 lev.
Kolozsvárott megjelent orvosi és járványügyi munka a korabeli magyar közegészségügy fontos dokumentumaként részletesen tárgyalja a pestis természetét, eredetét, valamint az egyéni és hatósági védekezés szabályait. A kötet a korábbi pestisorvosok tapasztalataira és a kormányszékek rendeleteire támaszkodva szolgáltatta a lakosság és a hatóságok felvilágosítását.
Korabeli viseltes papírkötésben. Táblái majdnem leszakadva számos szújárattal, levelei végig foltosak. Az első üres levélen tintás, 1867-es gyógymód-praktika a Székely Néplapból átvéve. Hátul három üres levél. Újrakötésre szorul.

120 000.-

114. PÁPAI PÁRIZ FERENTZ

Pax corporis. Az-az: Az emberi Test Nyavalyáinak Okairól, Fészkeiről, ,s azoknak Orvoslásának Módgyáról való Tracta. Mellyet... öszve-szedett... ,s... Magyar nyelven ki-adott. -.-.
Kolosváratt, 1774. Akadémai Betükkel.
410 + [5]p.
Az először 1690-ben megjelent, első magyar nyelvű orvosi könyv tizenegyedik kiadása.
Hozzá kötve: [Juhász Máté]: Házi különös orvosságok mellyek Az Orvosok nélkül szükölködö betegeskedöknek vigasztalásokra következö-képpen a' betük rende szerént külön Nyomtatásokból, és Irásokból szedettek egybe. Ötötször nyomtattatott. Kolosváratt, 1773. Az Jesus Társasága Akadémiájának Betüivel. 148 + [15]p.
Győry: 60.p.
Korabeli egészbőr kötésben, gerinc aranyozott és címvignettával. Poss.: Lipscsey Sámuel, Lipcsey Péter, Glitzke Károly.

320 000.-

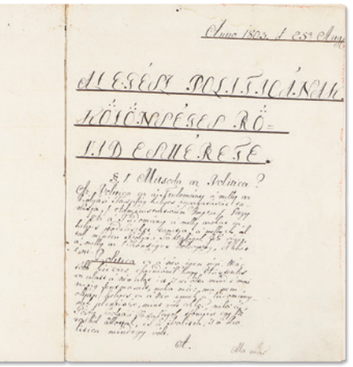

115. WESZPRÉMI ISTVÁN

Succinta medicorum Hungariae et Transilvaniae biographia. Centuria prima. Excerpta ex adversariis auctoris
Lipsiae, 1774. Ex officina Sommeria.
1 kihajt. rézm. t. + [16] + 208 + [2] p. Dedikált!
A címlap alján Josephus Molnár orvosnak dedikált példány.
A mű négy kötetben teljes, példányunk az első rész. A szerző orvos (1723–1799), a kor egyik kiemelkedő tudású polihisztora volt. Egy 1755-ben Londonban megjelent munkájában a világon az elsők között szorgalmazta a pestis elleni védőoltás bevezetését. Főműve ez az életrajzgyűjtemény, amely a magyar orvostörténeti irodalom kiemelkedő darabja. Létrejötte évtizedes adatgyűjtés eredménye, összeállításában a legnevesebb tudósok segítettek, köztük Bod Péter, Katona István, Pray György és Cornides Dániel is. A mű páratlan jelentőségét felismerve, a kor egyik legnagyobb mecénása, gróf Ráday Gedeon is támogatta a szerzőt. A művelődéstörténeti szempontból gazdag anyagban számos olyan név szerepel, amelynek ez a mű egyetlen lelőhelye. Egykorú források szerint az első kötetet Lipcsében 400 példányban nyomtatták ki Bél Károly András (Bél Mátyás fia) előszavával.
Korabeli kopottas kartonkötésben, enyhén barnult levelekkel. Az előzéken Molnár János ref. lelkész bélyegzője.

200 000.-

Jogtörténet

116. [REVICZKY JÓZSEF:] AZ EGÉSZ POLITICÁNAK KÖZÖNSÉGES RÖVID ESMÉRETE

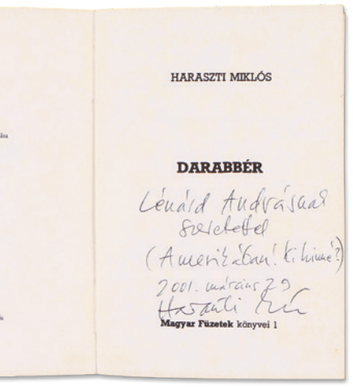
1803 augusztus–október

Magyar nyelvű kéziratos államtudományi értekezés, 226 számozott oldal. Írásképe egységes, láthatóan tisztázati példányról van szó: az első és utolsó oldalon olvasható feljegyzések szerint névtelenségbe burkolózó szerzője a munkát 1803. augusztus 25-én kezdte és bő egy hónappal később, október 1-jén fejezte be. A mű két nagyobb egységre tagolódik: egy cím nélküli első (1–95. p.), és egy, „A Polgári Társaság tagjainak positiva boldogságokról" című második részről (96–226. p.), amelynek harmadik szakasza („az Ország jövedelmeiről, mint az ország boldogsága előmozdításáról", 208–226. p.) tárgyalja az egységes állami költségvetés szükségességét.

Bár a kézirat nem tünteti fel szerzőjét, témája, nyelvezete, valamint az íráskép alapján az értekezés Reviczky József egy eddig ismeretlen, kéziratban maradt munkája. Reviczky a kameralizmus (scientia politico-cameralis) legjelentősebb hazai képviselője volt, Introductio ad politica regni Hungariae című munkája 1790-ben jelent meg nyomtatásban, ugyancsak név nélkül, több más értekezése pedig jelen tételhez hasonlóan kéziratban maradt, amelyeket az Országos Széchényi Könyvtár Kézirattára őriz. (Köszönjük Dr. Koi Gyulának a leírásban nyújtott szíves segítségét.)

Kopottas papírkötésben, egyébként jó állapotban.

60 000.-

117. HARASZTI MIKLÓS

Darabbér. Dedikált.

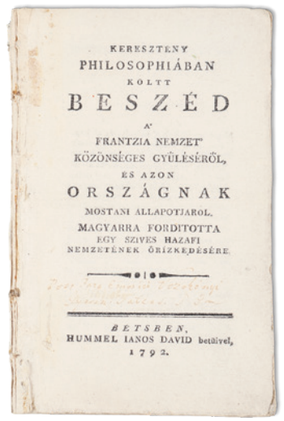
Párizs, 1980. Haraszti Miklós. 128p.

A címlapon Haraszti Miklós, a hazai demokratikus ellenzék és a hazai szamizdat-mozgalom egyik megalapítójának tollal írt dedikációja Lénárd András részére: „Lénárd Andrásnak szeretettel (Amerikában! Ki hinné?) 2001. március 29. Haraszti Miklós"

A „Magyar Füzetek" az 1956-os forradalmat követően emigrációba kényszerült, illetve a hazai cenzúra által elhallgattatott szerzők szamizdat írásainak legfontosabb fóruma volt.

Kiadói papírborítóban. Enyhén foltos.

200 000.-

118. KERESZTÉNY PHILOSOPHIÁBAN KÖLTT BESZÉD A' FRANTZIA NEMZET KÖZÖNSÉGES GYŰLÉSÉRŐL, ÉS AZON ORSZÁGNAK MOSTANI ÁLLAPOTJÁRÓL. MAGYARRA FORDITOTTA EGY SZIVES HAZAFI NEMZETÉNEK ŐRIZKEDÉSÉRE

Bétsben, 1792. Hummel Ianos David.

47 + [1]p.

Magyar nyelvű politikai-filozófiai munka vagy fordítás, amely a kibontakozó francia forradalom eseményeit, az Alkotmányozó Nemzetgyűlést és Franciaország akkori válságos állapotát értelmezte keresztény erkölcsi és filozófiai szemszögből. Az 1789-ben indult francia forradalom (és a nemzetgyűlési változások, mint a labdaházi eskü és az abszolutizmus felszámolása) az európai értelmiséget és egyházi köröket mély vitákra késztette a rendi társadalom, a népfelség és a keresztény államböl-cselet viszonyáról.

A címlapon Emerici Vezekényi korabeli possessori bejegyzésével. Fűzve, kötés nélkül jelent meg. Megkímélt állapotban.

80 000.-

119. MONTESQUIEU, [CHARLES-LOUIS DE SECONDAT]

A' törvények' lelkéről. Fordíttatott a' párisi 1816-odik esztendei kiadás szerint. I–III. kötet.

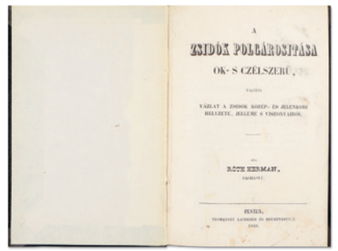
Posonyban, 1833. Belnay örököseinek betűivel.

[2] + XXIV + 366 [recte 356]p.; 376 + [2]p.; 336 + [2]p. Első magyar nyelvű kiadás.

A fordító nevének feltüntetése nélkül megjelent mű. A fordítás szerzősége bizonytalan: egyes kutatók Rédly Károly uradalmi főszámvevőnek, a Világirodalmi lexikon Csécsy Imrének és Sebestyén Pálnak tulajdonítja, míg Toldy Ferenc adatai alapján a fordítás Kovács Pál munkája.

Korabeli, egységes, minimálisan kopottas egészvászon kötésben, a gerincen aranyozott, bőr címvignettával. Tiszta belívekkel. A Debreczeni Királyi Itélőtábla – mely az 1890-es évek bírósági reformjait követően, 1891-ben kezdte meg működését – ritka possessori pecsétjével. Jó példány.

200 000.-

120. RÓTH HERMAN

A zsidók polgárositása ok- s czélszerü, vagyis vázlat a zsidók közép- és jelenkori helyzete, jeleme s viszonyairól. Írta -- papjelölt

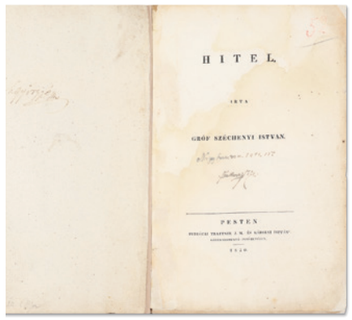
Pesten, 1848. Landerer és Heckenast.

58 + [2] p.

A szerző műve a zsidóság polgári és vallási egyenjogúsítását szorgalmazza, amellett érvel, hogy minden állam alapvető kötelessége a benne élő eltérő csoportok asszimilációja.

Korabeli félvászonkötésben. Címlapja enyhén piszkos, egyébként jó példány.

80 000.-

121. SZÉCHENYI ISTVÁN

Hitel

Pesten, 1830. Petrózai Trattner J. M. és Károlyi István.

XX + (21)–270 + [1]p. Második kiadás

A szerző leghíresebb munkája, az 1830-as években induló reformmozgalom programadó műve a magyar gazdasági irodalom egyik legfontosabb darabja. Az azonnali nagy érdeklődésre tekintettel egy éven belül három magyar és három német kiadás is készült. Az első kiadás az ugyanebben az évben megjelent másodiktól csak néhány nyomdai eltérés alapján különböztethető meg: az oldalszámozásnál a 29. lapszám a második kiadásban félrenyomva 92-ként szerepel, valamint a Végszó negyedik sorában a „közönségre" szó a második kiadásban nagybetűvel „Közönségre"-ként nyomtatatott. Számos levél sarka szakszerűen pótolva, szöveghiány nincs. A korábbi tulajdonos ceruzás jelzeteivel. A címlapon és az előzéken tulajdonosi névbeírások.

Szentkirályi: 116.

150 000.-

122. WERBŐCZ, STEPHANO DE

Corpus juris Hungarici seu decretum generale inclyti regni Hungariae partiumque eidem annexarum tomus primus....Tomus secundus. I-II. kötet

Budae, 1822. Typis et sumptibus typographiae regiae universitatis Hungaricae.

XII + 110 + [8] + 119-834 p.; [2] + 496 + 220 p.

Második budai nyomtatás, nem tartalmazza a királyportrékat. A második kötet előzéklapjának tetején kivételes proveniencia: Teleki József gróf, Erdély kormányzója, könyvtáralapító, történetíró, ekkor az udvari kancellária tanácsosa kézjegyével.

Egységes korabeli egészbőr kötésben, az aranyozott gerincen címfeliratokkal. A táblák élein aranyos lénia fut körbe. Az első táblákon piros, gazdagon aranyozott bőr címke: Cancellaria Regia Hungarico aul. Depart: Nro. 80. A Bécsben működő Magyar Udvari Kancellária díszes könyvtári címkéje. A címlapokon szintén a kancellária bélyegzője. A kötés kissé kopott, belül nagyon szép, tiszta példány.

400 000.-

Helytörténet, topográfia

123. BÉL MÁTYÁS

Notitia Hungariae novae historico geographica, divisa in partes quator... elaboravit Matthias Bel. Accedunt Samuelis Mikovini. Tomus primus

Viennae-Austriae, 1735. Impensis Paulli Straubii Bibliopole, typis Johannis Petri van Ghelen.

1 kihajt. rézm. t. (allegorikus címkép Magyarországot ábrázoló nőalakkal és térképpel) + [26] + 696p. + 1 kihajt. rézm. t. (kétosztatú, Pozsony) + 1 kihajt. rézm. térkép (Pozsony vármegye) + 2 kihajt. mell. (a Pálffyak és az Erdődyek családfái)

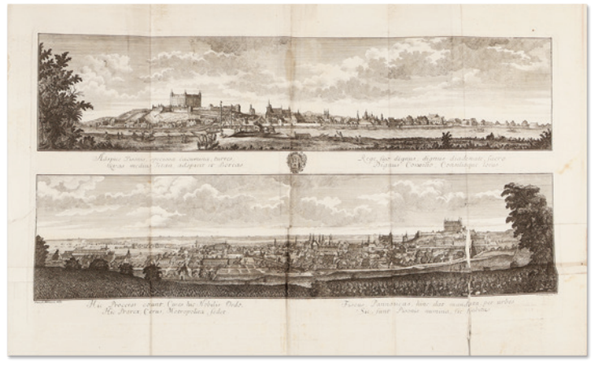
A monumentális sorozat első kötete Pozsonnyal és a vármegyével foglalkozik. Kétszínnyomású címlappal, a szöveg közé szedett rézmetszettel. A kötetben számos rézmetszetű nyitó és záróvignetta és iniciálé található. A térképeket és a metszeteket Mikoviny Sámuel után a bécsi Andreas és Joseph Schmuzer metszette lemezre.

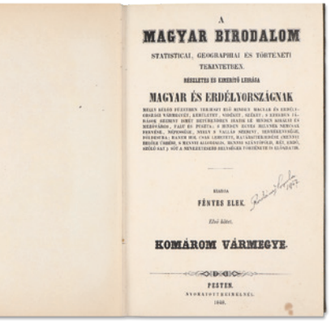
Bél Mátyás történetíró, tudós monumentális munkájában a teljes Magyarország történeti-topográfiai leírását kísérelte meg vármegyék szerinti felosztásban. A négyrészesre tervezett műből nyomtatásban az első rész négy kötete jelent meg. Zichy Jenő 150 évvel később, 1892-ben kiadta még a második rész első kötetének szövegét, a többi kéziratban maradt. Az első rész a Felvidék nyugati és középső megyéit, illetve Pest, Pilis és Solt vármegyéket, a második a Dunántúlt, a harmadik a Duna-Tisza közét, a negyedik a Tiszántúlt foglalja magában. Térképeit a magyar tudományos térképírás úttörője, a szerző tanítványa, majd közeli barátja, Mikoviny Sámuel készítette, akinek két, térképkészítésről szóló tanulmánya is megjelent a mű első, illetve harmadik kötetében. Látképei igen dekoratívak.

A kötet díszesen aranyozott, korabeli, bordázott gerincű bőrkötésben. A gerinc aranyozása megkopott, egyik címkéje hiányzik, alul és felül kisebb sérüléssel. Táblái is kopottak, az elsőn repesz okozta hasadás. A lapok élei pirosra festettek, belül szép tiszták. Pozsony város metszete kis, de javítható szakadással. Stabil, jó kötésű, megbecsült példány. Folio.

Fodor: 87-94. old., Makkai – Horváth: 239.

450 000.-

124. FÉNYES ELEK

A Magyar Birodalom statisticai, geographiai és történeti tekintetben. Részletes és kimeritő leirása Magyar és Erdélyországnak melly külön füzetben... I. kötet. Komárom vármegye. [unicus]

Pesten, 1848. Nyomatott Beimelnél.

195 + [4]p.

Ritka mű, több kötete nem jelent meg.

Valamivel későbbi egészvászon kötésben, erezett lapszélekkel a gerincen aranyozott felirattal. Címlapon névbeírás. Megkímélt példány.

50 000.-

125. FÉNYES ELEK

Magyar Országnak, ‚s a' hozzá kapcsolt tartományoknak mostani állapotja statistikai és geographiai tekintetben. I-VI. kötet. [teljes]

Pesten, 1840-1844. Trattner-Károlyi.

IV + [2] + 498p.; 568p.; 455 + [1]p.; 479 + [1]p.; 261 + [1] p.; VIII + 420 + [2]p.

Az 1-3. kötet második kiadás, a többi első kiadás. Fényes Elek első és terjedelmében legnagyobb munkája mérföldkő a Magyarországot leíró statisztikák történetében. Terjedelmében közel 3000 oldalt tesz ki, az országot kerületek szerint tárgyalja. A 200 oldalas névjegyzék mintegy 19000 településnevet tartalmaz.

A hat kötet egységes, aranyozott gerincű, korabeli félvászon-kötésben, körül márványozott lapélekkel. A 4. kötet restaurált és a levelein végig korabeli tintás jegyzetelés.

150 000.-

126. GEBHARDI, LUDWIG ALBRECHT

Geschichte aller Wendisch-Slavischen Staaten. I-II. köt. [egybekötve]

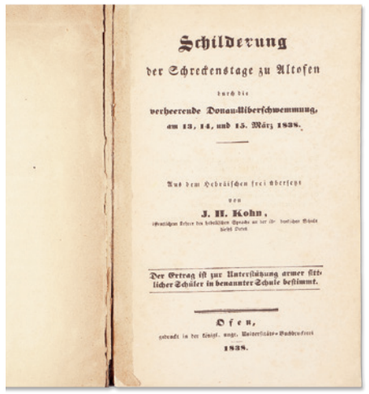
Halle, 1790-1793. Johann Jacob Gebauer.

XXXII + 446 p. + 1 rézm. kihajt. térkép; 540 p. + 1 kihajt. mell.

Ludwig Albrecht Gebhardi (1735–1802) német történész nagyszabású történelmi művének 1790-ben, illetve 1793-ban a halléi Gebauer kiadónál megjelent első két kötete a nyugati szláv népek korai történetének egyik legjelentősebb XVIII. század végi, felvilágosodás kori összefoglalása. Az eredetileg a korszak hatalmas egyetemes történeti sorozata, az Allgemeine Welthistorie részeként is napvilágot látott, enciklopédikus igényű munka a középkori Közép-Európa etnikai és állami viszonyait igyekezett forrásokra támaszkodva rendszerezni. A térség kihajtható rézmetszetű tréképével és a pommériai királyok családfáival.

Korabeli, kopottas, félpergamen kötésben, gerincén bőrcímvignetta. Pirosra színezett lapszélekkel, amelyek belül végig tiszták..

120 000.-

127. KOHN, [JÓZSEF] J. H.

Schilderung der Schreckenstage zu Altofen durch die verheerende Donau-Ueberschwemmung am 13, 14, 15. März 1838

Ofen, 1838. königl. ungr. Universitats Buchdruckerei.

6 + [22] p.

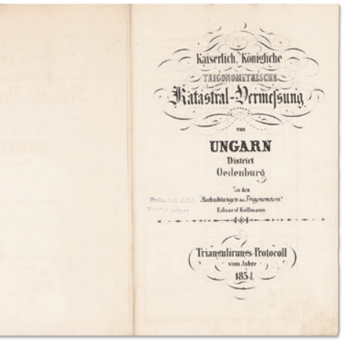
Beszámoló az Óbudán 1838. március 13-án, 14-én és 15-én pusztító dunai árvíz okozta szörnyű napokról. Bevezető fraktúr betűs német majd héber nyelvű szöveggel.

Az 1838. márciusi jeges árvíz a mai Budapest történetének egyik legtragikusabb természeti katasztrófája volt, amely Pestet, Budát és Óbudát egyaránt sújtotta. A rendkívül kemény tél után a hirtelen jött felmelegedés miatt a Duna jege elindult, ám a folyó délebbi szakaszain (például a Soroksári-ágban) hatalmas jégtorlaszok alakultak ki, amelyek visszaduzzasztották a vizet.

Óbuda sík fekvése és a Duna közelsége miatt különösen kiszolgáltatott volt a medréből kilépő folyamnak. A vízszint helyenként a 2,6 méteres magasságot is elérte. A házak többsége ekkor még vályogból vagy kedvezőtlenebb minőségű anyagokból épült, így a fagyos víz és a jégtáblák nyomásának nem tudtak ellenállni. Óbudán, különösen a zsidó negyedben, egész utcasorok dőltek romba, rengeteg család maradt teljesen hajléktalanná és hunyt el.

Korabeli kissé viseltes félvászonkötésben, enyhén foltos levelekkel. Ritka mű.

200 000.-

128. KOLLMAN, EDUARD

Kaiserlich Königliche Trigonometrische Katastral-Vermessung von Ungarn District Oedenburg zu den Beobachtungen des Trigonometers Eduard Kollman
1854. [2] + 159 lev.
Külön címlappal mögékötve: Topographische-Beschreibung der im Jahre 1854 von Ungarn District Oedenburg durch den Trigonometer Eduard Kollmann trigonometrisch bestimmten Puncte. 49. lev.
A császári-királyi trigonometriai kataszteri felmérés (Ferenc-féle kataszter, itthon második katonai felmérés) az 1854–55. év során a magyarországi Sopron kerületben végrehajtott kéziratos dokumentációja. Jelen munka a felmérés Sopron vármegyére vonatkozó trigonometriai, kézzel jegyzetelt adatait tartalmazza. Az előre nyomtatott táblázatokba kézzel írták be a háromszögek pontjait jelző koordinátákat és a településneveket. Az ezt követő, külön címlappal rendelkező, szintén kéziratos munkában ezeknek a pontoknak a topográfiai jellegzetességeit írták le. A felmérést végrehajtó Eduard Kollmann a bécsi Finanzministerium General-Direktion des Grundsteuer-Katasters osztályának második rangú trigonometreusa volt; a kézirat az ő kéznyoma; a felmérés végén megtalálható aláírása és datálása („Wien, im 27. Januar 1855"). Unikális mű, Sopron és környékének korabeli legpontosabb leírásával, a magyarországi térképészet egyik alapvető forrása. Hasonló példánynak nyomát nem láttuk árverésen.
Kopottas korabeli félbőr kötésben, aranyozott, címfeliratos gerinccel.

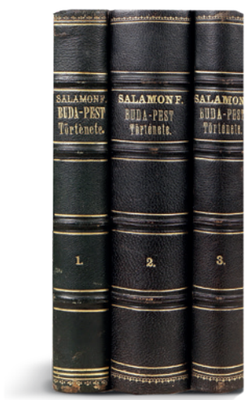
360 000.-

129. KORABINSKY, JOHANN MATTHIAS

Geographisch-historisches und Produkten Lexikon von Ungarn...mit einer Postkarte.
Pressburg [Pozsony], 1786. Weber und Korabinskyschen Verlag.
[24] + 858 + [38] p. + 1 kihajt. rézm. térkép
A helységnévtár összeállítója és szerkesztője, Korabinszky János Mátyás (Eperjes, 1740 – Pozsony, 1811) német származású magyar könyvkereskedő, tanár, térképész, nyomdatulajdonos.
A kihajtható, rézmetszetes, színezett térképet - A Magyar Királyság térképe a postahivatalok szerint - rajzolta Korabinszky in Preszburg, metszette (gestochen) Ch. Junker. Méret: 42×35 cm.
Korabeli kartonkötésben, feliratozott gerinccímkével ellátott könyvgerinccel, körül festett lapélekkel. Tiszta belívekkel, gyönyörű térképpel, hiánytalan állapotban. A táblán minimális kopás.

120 000.-

130. NÉMETH BÉLA

Szigetvár ostroma. Biedermann Rezső báró megbízásából és nagylelkűségéből irta --.
Pécs, 1903. Pécsi irodalmi ny.
391 + [1] + 6 + XXVp. + 29 t.
Korabeli bibliofil jellegű félbőr kötésben, címkével, körül festett lapélekkel. A számára készült vászonnal bevont karton védőtokban. Enyhén kopott példány.

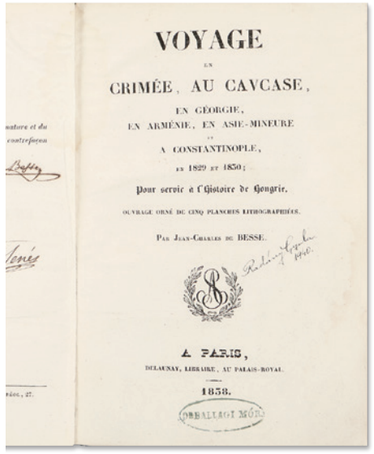
25 000.-

131. SALAMON FERENCZ

Buda-Pest története. I-III. kötet.: I.: Buda-Pest az Ó-korban. II.: Budapest a középkorban. III.: Kútfő birálatok. (Melléklet a Budapest története második részéhez.)
Budapest, 1878-1885. Nyomatott Kocsi Sándornál - Athenaeum.
VIII + 366 + [1] p. -1 t. + [2] + VIII + 615 + [1] p. - 1 ff. térkép (Homolka J.) + [4] + 381 + [2] p.
Dedikált!
Az első kötet előzéklapján Szilády Áronnak dedikált példány. A címzett (1837–1922) református lelkész, irodalomtörténész, nyelvész, orientalista, az MTA tagja volt.
Korabeli, egységes, aranyozott gerincű félbőr kötésben, körül erezett lapszélekkel. Megkímélt sorozat.

80 000.-

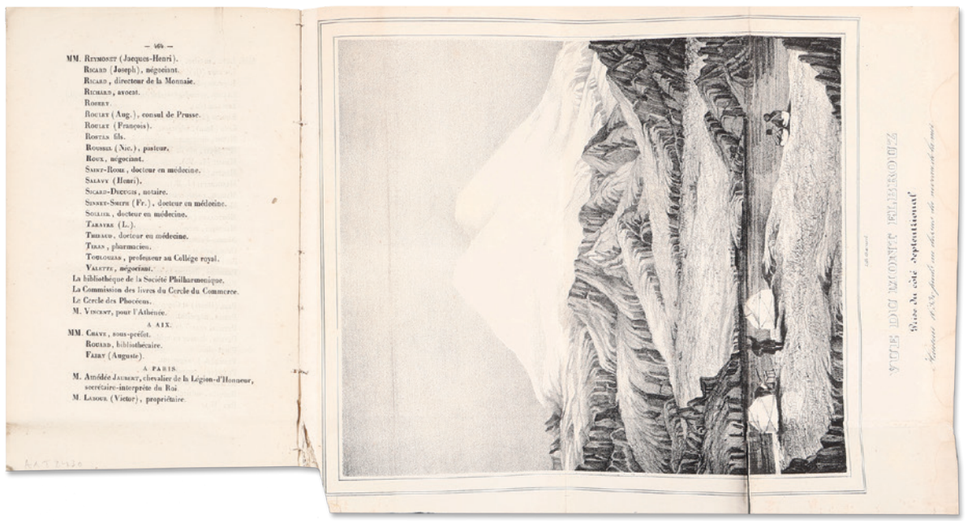
Útleírás

132. BESSE, JEAN-CHARLES [JÁNOS KÁROLY] DE

Voyage en Crimée, au Caucase, en Géorgie, en Arménie, en Asie-Mineure et à Constantinople, en 1829 et 1830; pour servir à l'Histoire de Hongrie.
Paris, 1838. Delaunay [Imp. Senès, Marseille].
[8] + V + [1] + 464 p. + 4t. (ebből két kihajtható térkép) Első kiadás.
A kötet 4 szövegen kívüli táblát tartalmaz (ebből 3 kihajtható litográfiát, amelyek Jean-Baptiste Charavel Marseille-i metsző munkái: Az Elbrusz hegy lábánál lévő tábor rajza, Az Elbrusz hegy látképe, Orosz nyelvű felirat, Magyaron talált két fehér márványon lévő felirat (Blackmer 131, Atabey 105) A Hun-szkíta ábécét ábrázoló tábla hiányzik.
Besse János Károly (1765–1841) magyar utazó, a Kaukázus és Kelet-Ázsia kutatója egy 1790-es Habsburg-ellenes megmozdulás miatt emigrált, s több évtizedes nyugat-európai tartózkodás után, 1829–1830-ban indult kaukázusi, krími és örményországi expedíciójára. Fő célja a magyar őshaza nyelvösszehasonlító azonosítása volt, melyben Alexander von Humboldt is támogatta. Mivel eredményei Magyarországon érdektelenségbe ütköztek, a csalódott tudós végül Párizsban adta ki művét, amely ma is alapvető hivatkozási pont a keleti és kaukázusi bibliográfiákban.
Korabeli kissé viseltes félvászon kötésben, a sarkoknál apró gyűrődésekkel. A gerincen kézírással feliratozott címvignetta. A kihajható térképek szélén apró szakadás. Pár lapon enyhe foxing, ezt leszámítva, jó példány. A szennycímlap versoján a szerző és a kiadó aláírásával és pecsétjével. A címlapon Radvány Gyula gyűjtő possessori bejegyzésével.

220 000.-

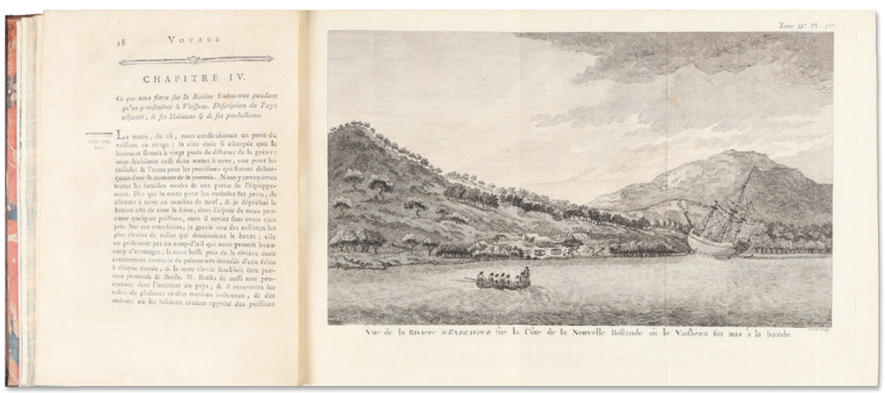

133. [COOK, JAMES] – JOHN HAWKESWORTH

Relation Des Voyages Entrepris Par Ordre De Sa Majesté Britannique, Actuellement Regnante; Pour Faire Des Découvertes Dans L'Hémisphère Méridional, Et successivement exécutés par le Commodore Byron, le Capitaine Carteret, le Capitaine Wallis & le Capitaine Cook, dans les Vaisseaux le Dauphin, le Swallow et l'Endeavour. I-IV. Tom.
A Paris, 1774. Chez Saillant et Nyon; Panckoucke.
Tom. 1: [4] +iv + [3] vj-xvj + [2] + xxxij + 388p., 1-16 számozott kihajt. rézmetszetű t.;
Tom 2.: [6] + 536p., 1-16 számozott (5 egész oldalas és 11 kihajt.) rézmetszetű t.;
Tom 3.: [6] + 394 + [2]p., 1-17 számozott (4 egész oldalas és 13 kihajt.) rézmetszetű t.;
Tom 4.: viij, 367, [3]p., 1-3 számozott (1 egész oldalas és 2 kihajt.) rézmetszetű t.
John Hawkesworth híres, a brit csendes-óceáni felfedezőutakat összegző hivatalos beszámolójának (különös tekintettel James Cook kapitány első utazására) négy kötetes francia kiadása. A Robert Bénard (1734–1777) irányítása alatt készült metszetanyag 52 számozott táblával teljes, példányunk hiánytalan.
A gazdag rézmetszet-anyag tartalmaz kihajtható térképeket, tengerészeti vázlatokat, tájképeket, valamint a déltengeri őslakosok életét, kultúráját és szokásait bemutató illusztrációkat, melyek a korszak neves francia metszőinek (Benard, R. de Launay, Godefroy, Le Veau, Demonchy, Patas, and Duret) munkái.
Az első kötet 10. tábláján elhanyagolható, a képmezőt nem érintő szakadás az illesztésnél.
A második kötet első számozatlan oldalának jobb sarkán kis szakadás, szövegveszteség nélkül. A 6. táblán elhanyagolható, a képmezőt nem érintő szakadás az illesztésnél. A 13. tábla a 12 tábla elé kötve.
A harmadik és tizenhatodik táblákon elhanyagolható, a képmezőt nem érintő szakadás az illesztésnél.
A negyedik kötetben a XIV. fejezet a folyószövegben tévesen XII-ként van számozva, de a tartalomjegyzékben helyesen szerepel.
A címlapokon Zichy Jenő gróf könyvtári bélyegzője és Radányi Gyula gyűjtő 1938-as, tintás poss. bejegyzése.
A mű, amely 1774-ben, röviddel az angol eredeti után jelent meg, a déli féltekén tett monumentális tizennyolcadik századi tengeri expedíciók első hivatalos leírásaként szolgál. Mivel Cook saját naplói meglehetősen szárazak és technikai jellegűek voltak, a brit admiralitás megbízta Hawkesworth-öt, hogy a különböző kapitányok és Joseph Banks természettudós hajónaplóit a nagyközönség számára is élvezetes, olvasmányos történetté dolgozza át, amelyet aztán Jean-Baptiste-Antoine Suard fordított franciára. A kötetek szisztematikusan dokumentálják négy jelentős felfedező expedícióit. Bemutatják John Byron parancsnok világkörüli útját a Dolphin fedélzetén és találkozását a patagóniaiakkal, Samuel Wallis kapitány utazását, amely Tahiti európai felfedezését eredményezte, valamint Philip Carteret kapitány kimerítő útját a Swallow-n, amely a Pitcairn-sziget felfedezéséhez vezetett. A gyűjtemény központi eleme James Cook kapitány első, az Endeavour fedélzetén tett utazása. Ez a rész alaposan bemutatja a Vénusz átvonulásának sikeres megfigyelését Tahitin, Új-Zéland partvonalainak feltérképezését, valamint az első feljegyzett európai kapcsolatfelvételt Ausztrália keleti partvidékével.
A négy kötet egységes, kiadói, márványozott borjúbőr kötésben, a táblákon aranyozott kerettel, a bordázott gerincen aranyozott florális díszítéssel, vörös és és sárga bőr cím- és kötetjelző mezőkkel. Márványozott előzéklapokkal és körben márványozott lapélekkel. Az első kötet elülső táblájának belső oldalán könyvkötői matrica: „À Strasbourg, chez les Fr. GAY". Tiszta, szép plédány.
OCLC: 8681264; BV003975729.

900 000.-

18 VOYAGE

CHAPITRE IV.

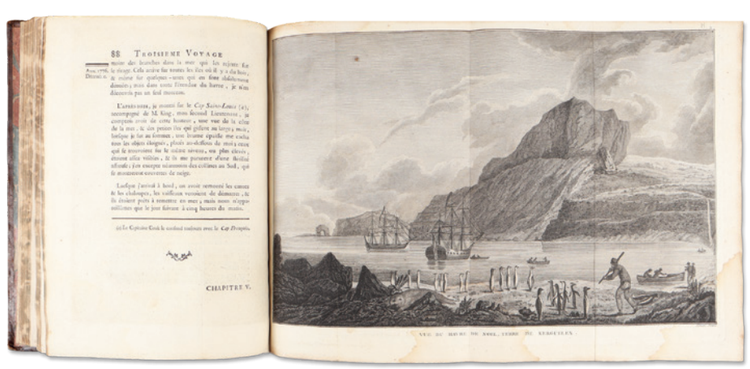
Vue de la Riviere d'Endeavour sur la Côte de la Nouvelle Hollande où le Vaisseau fut mis à la bande.

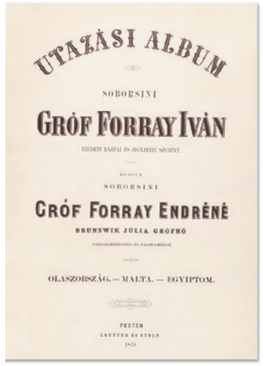
134. COOK, JAMES - KING, JAMES

Troisième voyage de Cook, ou voyage a l'océan Pacifique... pour faire des decouvertes dans l'hemisphere nord...Traduit de l'anglois par M.D[emeunier].
Paris, 1785. Hôtel de Thou.
Tom. 1: [8] + cxxxij + 437 + [3]p., 7 egész oldalas és 15 kihajt. rézmetszetű t.;
Tom 2.: [4] + 422p. + 4 egész oldalas és 9 kihajt., (a 23. tábla hiányzik) rézmetszetű t.;
Tom 3.: [4] + 488p. + 9 egész oldalas és 23 kihajt., 1 számozott kihajt. „Mort de Cook' rézmetszetű t.
Tom 4.: [4] + 552 + [2]p. 7 egész oldalas és 12 kihajt.
A James Cook kapitány harmadik útját részletező sorozat rendkívül keresett első francia kiadása. Ezzel egy időben egy kisebb, oktávó formátumú kiadás is megjelent, mely a metszetanyagot nem tartalmazta; magának a negyedrét kiadásnak is van egy metszetek nélküli változata, ehhez egy külön atlasz is tartozott. A Robert Bénard (1734–1777) irányítása alatt készült metszetanyag 88 számozott táblával teljes (példányunkban 87 tábla szerepel), és az utazás hivatalos művészének, John Webber rajzainak képanyagát dolgozza fel. Webber Csendes-óceánról készített romantikus ábrázolásai a régió legkifejezőbb illusztrációi közé tartoznak.
Az első kötet első, „Carte Generale offrant les decouvertes faites par le Capitaine Jacques Cook dans ce voyage et dans les deux voyages precedens, ansi que la route des vaisseaux qu'il commandoit" c. táblájának Amerikát ábrázoló fele hiányzik, a tábla a verzón több helyütt javítva, az illesztés mellett kisebb szakadással. A második táblán kis javítás. A Cook halálát ábrázoló tábla („Mort de Cook") a harmadik kötet 426. oldalához kötve, az első kötet tartalomjegyzéke is itt hozza. A kép nem található meg a francia negyedrét kiadás minden példányában! A második kötetből hiányzik a 23. tábla („Portrait d'une femme d'Eaooo ou d'Eoaa"). A harmadik kötetben végig nagyobb ázásnyom a kötés mentén. A 36. tábla a középső hajtás mentén javítva. 37-es táblánál az illesztés mentén a térképmezőt kissé érintő szakadás. 51. tábla 52-nek számozva. A negyedik kötetben a 69. táblán térképmezőt alig érintő kis szakadás. 70-es táblán apró lyuk és javítás a verzón. A kötet továbbá tartalmazza mind a hét függeléket, valamint a kihajtható szótártáblázatot.
Három egymást követő utazása során (1768, 1772, 1776) Cook és tudóscsapata pontos és teljes körű megfigyeléseket végzett a polinéz szigetvilágban. Cook monumentális harmadik útjának – és a korábban általa felfedezett Hawaii-szigetekre való visszatérésekor bekövetkezett meggyilkolásának – teljes beszámolóját az európai közönség ugyanolyan hevesen várta, mint az angliai. 1800 előtt közel negyven kiadás látott napvilágot, többek között francia, holland, német, orosz, svéd és olasz nyelven. Ezek közül jelen francia változat emelkedik ki, mint a hivatalos angol beszámolón kívüli legszebb kivitelezésű kiadás.
Cook harmadik, a Resolution és a Discovery fedélzetén tett utazásának (1776–1780) fő célja az Atlanti- és a Csendes-óceánt északon összekötő északnyugati átjáró megtalálása volt. A Plymouthból induló expedíció Afrika megkerülésével jutott el Polinéziába, majd 1778 januárjában felfedezték a Hawaii- (Sandwich-) szigeteket. Amerika északnyugati partvidékét követve átkeltek a Bering-szoroson, de az áthatolhatatlan jégmezők miatt kénytelenek voltak visszatérni Hawaii-ra telelni. Bár kezdetben rendkívül szívélyesen fogadták őket, a Resolution sérülése miatti kényszerű visszatérésük végzetesnek bizonyult. Érkezésük egybeesett a polinéz Lono isten ünnepeivel, és a növekvő feszültség közepette 1779. február 14-én a Kealakekua-öbölben rátámadtak a britekre; az összecsapásban Cook és négy tengerészgyalogos életét vesztette. A küldetést a Discovery kapitánya, Charles Clerke, majd halála után John Gore folytatta. A hajók végül 1780 augusztusában tértek vissza Angliába, a hatalmas érdeklődéssel kísért hivatalos útleírást pedig James King fejezte be (London, 1784).
A címlapokon Radányi Gyula gyűjtő 1938-as, tintás poss. bejegyzése.
Korabeli márványozott borjúbőr kötésben, bordázott gerinc aranyozott díszítéssel, sárga és zöld bőr cím- és kötetjelző mezőkkel. Több helyütt enyhén foltos, helyenként ázásnyomok. Az első kötet gerincén alul kis sérülés.
Beddie, 1556; Forbes, ‚Hawaiian National Bibliography', 90; O'Reilly-Reitman, 436. Sabin 16261.

1 200 000.-

88 TROISIEME VOYAGE

CHAPITRE V.

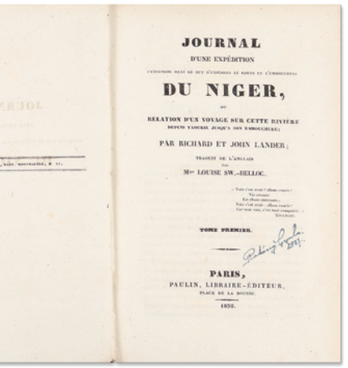

135. FORRAY IVÁN, GRÓF

Utazási album soborsini gróf Forray Iván eredeti rajzai és jegyzetei szerint. Kiadta soborsini gróf Forray Endréné Brunswik Julia grófnő. Olaszország, Malta, Egyiptom. [Komplett példány!]
Pesten, 1859. Lauffer és Stolp [Reiffenstein és Rösch műintézet].
1 lith. t. (szerző) + [2] + 84 p. + 1 lith. t. + 40 t. színes kőnyomat [teljes!]
A XIX. századi magyar útirajz-irodalom és könyvművészet legkiemelkedőbb, legritkább és legértékesebb díszműve. Nagyméretű litográfiákat tartalmazó, monumentális fólió (21×27 hüvelyk nagyságú, úgynevezett ívrét) díszalbum összesen száz példányban készült. Lapméret: kb. 44 cm, a litográfiák képmérete átlagosan 32,5 × 46 cm vagy 31 × 46 cm. Az eredeti példányok pompás, vaknyomásos egészbőr kötésben jelentek meg, gyakran díszes fémsarkokkal és veretekkel ellátva. A kötet 40 darab színes (színnyomatú/színezett) litografált táj- és néprajzi képet, 2 kőnyomatú arcképet, valamint a szöveg közé nyomott számos fametszetet tartalmaz. A mű elején a szerző lithografált állóképével (Josef Kriehuber rajza után), amihez Császár Ferenc költő, szerkesztő írta Forray Iván életrajzát. A 86 oldalnyi szöveges leírás hűen mutatja be a korabeli Kelet egzotikus világát, a Nílus-menti tájakat, beduinokat, máltai és olasz kikötőket az arisztokrácia szemével. Az elején a szerzőnek az édesanyjához írt – a kor divatja szerinti – útileveleivel. A keretdíszes oldalakat számos fametszetes jelenet illusztrálja. A leírásokhoz tartoznak a két-két részletgazdag, csodálatos színvilágú kőnyomatok. A kötet végén gróf Nádasdy Tamásról készült kőnyomatú állókép (Barabás Miklós rajza után) és egy kétoldalas megemlékezés olvasható, amit Batizfalvi Samu sebész-orvos írt. Az ifjú Nádasdy Forray unokatestvére volt és szintén fiatalon, 19 évesen hunyt el.
Soborsini gróf Forray Iván (1817–1852) a magyar reformkor egyik legműveltebb arisztokratája volt. A legendás Brunswick Júlia fiaként magas szintű oktatásban részesült, és nemcsak a nyelvek, valamint a klasszikus műveltség terén jeleskedett, hanem kivételes tehetségű amatőr tájkép- és életképfestőként is professzionális szinten alkotott. Bár a hazai közéletben is részt vett, igazi szenvedélyét az utazás jelentette. Alig 35 évesen bekövetkezett tragikus halála után édesanyja a hagyatékában maradt útinaplókból és vázlatokból 1859-ben posztumusz, reprezentatív albumot adott ki, melynek bevezetőjét Császár Ferenc írta.
Életművének csúcspontja az 1842-es keleti expedíció volt, amely a hagyományos „Grand Tour” és a tudományos felfedezőút ötvözete. Nádasdy Tamás, Batthyány Artúr és Zichy Edmund grófok társaságában Olaszország (Róma és Nápoly) érintésével, majd a máltai állomás után jutottak el az út fénypontját jelentő Egyiptomba. Alexandriából a Níluson felhajózva Forray lenyűgöző részletességgel dokumentálta mind a fáraók kori emlékeket, mind a kortárs arab világ hétköznapjait. Az út viszontagságait és páratlan vizuális élményeit a családjának folyamatosan hazaküldött 22 levél örökítette meg.
Az 1859-ben Pesten megjelent Olaszország. Malta, Egyptom. című album a XIX századi hazai és osztrák litográfiai művészet csúcsteljesítménye. A hatalmas, közel félméteres lapokon Forray helyszíni vízfestményeit és ceruzarajzait Joseph Heicke kiváló bécsi mester rajzolta kőre. A nemzetközi orientalisztikai kiadványokkal is egyenrangú, prémium papírra nyomtatott album vizuális anyaga kronológiai és földrajzi sorrendben követi az expedíciót, teljessé téve és méltóképpen megőrizve a fiatalon elhunyt gróf felfedezői örökségét.
Az album legfőbb vonzerejét és művészettörténeti jelentőségét az egyiptomi jelenetek adják. Forray rajzai túllépnek a puszta egzotikum bemutatásán; etnográfiai hitelességre törekedett. A Közel-Kelet lenyűgöző világát tárja a néző elé. Életképek és etnográfia: Az egyik leghíresebb, nagyméretű, jelzés nélküli litográfia a „Tevék hajcsárral”. A kompozíció mesterien érzékelteti a sivatagi állatok és gazdáik elválaszthatatlan szimbiózisát, a poros sivatagi levegőt és a kelet lassú, monoton ritmusát. A ruházatok, fegyverek, lószerszámok és tevenyeregek aprólékos ábrázolása a kordokumentum értékét emeli. Építészeti emlékművek: Forray lencsevégre (illetve ceruzavégre) kapta Kairó forgalmas bazárjait, a karcsú minareteket és a hatalmas mecseteket. A fény és árnyék játéka a szűk utcákban a korabeli romantikus látásmód sajátja. A Nílus-menti utazás során a gízai piramisok monumentális tömbjei mellett megörökítette a luxori és karnaki templomromokat is. Ezek a lapok az antik dicsőség és a jelenkori pusztulás melankolikus szembeállításával operálnak.A litográfiákat eredetileg hártyapapírokkal védték, melyek mellé a fent említett 22 levélből szerkesztett kísérőszövegeket tördelték, ezáltal a kép és a szöveg szerves, elválaszthatatlan egységet alkotott.
Ez az album a magyar orientalisztika és utazási irodalom vizuális sarokköve, páratlanul értékes, mára extrém ritkaságú dokumentuma. A metszetek az 1850-es évek magyar könyv- és képzőművészetének legmagasabb minőségű, arisztokratikus eleganciával kivitelezett darabjai közé tartoznak, melyek a korabeli olvasót és a mai műgyűjtőt egyaránt elvarázsolják. Unikális, komplett példány.
Modern, igényes félbőrkötésben, gerincén címvignetta. Az élmetszés laparannyal. A kötés Gönczi Péter munkája, a szignójával. Nagyon szép állapotban.

14 000 000.-

JOURNAL
D'UNE EXPÉDITION
DU NIGER,
RELATION D'UN VOYAGE SUR CETTE RIVIÈRE
PAR RICHARD ET JOHN LANDER;
TRADUIT DE L'ANGLAIS
PAR
Mme LOUISE SW.-BELLOC.
TOME PREMIER.
PARIS,
PAULIN, LIBRAIRE-ÉDITEUR.

136. LANDER, RICHARD – LANDER, JOHN

Journal d'une expédition entreprise dans le but d'explorer le cours et l'embouchure du Niger, ou relation d'un voyage sur cette rivière depuis Yaourie jusqu'à son embouchure. I-III.
Paris, 1832. Paulin, Libraire-Éditeur.
354p. + 2t. (térkép, egyik kihajtható); 1t. + 348p. + 2t.; 1t. + 395p. + 1t. Első francia nyelvű kiadás. A fordítás Louise Swanton Belloc munkája. Két térképpel, szövegközti rajzokkal és öt acélmetszettel, amelyek Auguste Fauchery (1798–1843) francia festő és metsző munkái.
Richard Lander (1804–1834), nyomdász végzettségű angol utazó, miután részt vett Hugh Clapperton utolsó afrikai expedíciójában, 1830-ban öccsével, John Landerrel indult a Niger folyó folyásának feltérképezésére a brit kormány megbízásából. A Guinea-parti Badagryból indulva felkeresték Boussát – Mungo Park végzetes tragédiájának helyszínét –, majd a Nigeren (helyi nevén Quorra) lefelé hajózva érintették Rabba és Eboe városait. Expedíciójuk kulcsfontosságú földrajzi eredménye a Niger torkolatrendszerének azonosítása volt: igazolták, hogy a folyó több ágra oszolva a Benini-öbölbe ömlik. A testvérek Fernando Po és Rio de Janeiro érintésével 1831-ben tértek vissza Angliába. A borító versoján Nagykárolyi gróf Károlyi György (1802–1877) főispán, politikus, mecénás ex librise. A címlapon Radvány Gyula possessori bejegyzése.
Korabeli, egységes, bordázott, aranyozott gerincű félbőr kötésben. A minimálisan kopott gerincen fekete és zöld címvignettával. Színezett lapélekkel. Tiszta belívekkel.
Chadenat 2669; Gay 2777; Loaudre & Bourquelot IV, 594.

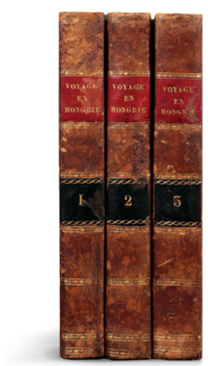
160 000.-

A tipoja harcban.

137. MAGYAR LÁSZLÓ

-- délafrikai utazásai 1849-57. években. A Magy. Tudom. Akademia megbízásából sajtó alá egyengette és jegyzésekkel ellátta Hunfalvy János. Első kötet [unicus]
Pest, 1859. [Emich Gusztáv].
XVI [recte XVIII] + 464 p. + 8 t. (kőnyomatok) + 1 színes, kihajt. lith. térkép
A Magyar László által rajzolt tónusos térképet és a lithográfiákat Rohn Antal pesti kőnyomdája készítette.
A magyar Afrika-kutatás első jelentős alkotása. Értékét a néprajzi-antropológiai adatok, a földrajzi mérések és az élővilág leírása adják.
Korabeli félvászon kötésben, a gerincen aranyozott címmel, körül festett lapszélekkel. A térkép előre kötve. A leveleken és a kőnyomatokon is kisebb rozsdafoltok, egyébként jó példány. Címlapon tulajdonosi névbejegyzés.

120 000.-

VOYAGE EN HONGRIE
1
VOYAGE EN HONGRIE
2
VOYAGE EN HONGRIE
3

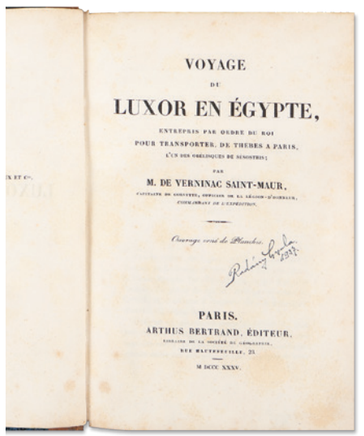
138. TOWNSON, ROBERT

Voyage en Hongrie; précédé d'une description de la ville de Vienne et des jardins impériaux de Schoenbrun ... Traduit de l'anglais par Cantwel [André Samuel, Michel]. I-III. kötet
Paris, An XI. (1803). Dentu.
1t. (címképmetsz.) + [4] + LXXII + 273p. + 1 térk. mell. (Nouvelle Carte de la Hongrie; rézmetsz., Math. Korabinsky; kihajtható, 60×48 cm.) + 1t. (Vue de l'ancien Chateau de Vissegrade; rézmetszet, kihajtható); [4] + 333p. + 5t. (rézmetsz., ebből 4 kihajtható látkép); 338p. + 10t. (rézmetszet, kihajtható)
Robert Townson (1762–1827), angol polihisztor, természettudós, az Edinburghi Királyi Társaság tagja, 1793-ban látogatott Bécsen keresztül Magyarországra. Szűk fél év alatt mintegy kétezer kilométert tett meg (nagyrészt gyalog): a Dunántúl északi része (Széchenyi, Esterházy, Festetics főúri családok, Rába-menti városok, Győr, Komárom, Esztergom, Visegrád), Buda, a Mátra vidéke (Gyöngyös, Hatvan, Parád, Felsőtárkány, Eger), a Hortobágy, Debrecen, Nagyvárad, a Tokaj-hegység, a felvidéki bányavárosok (Kassa, Rozsnyó, Lőcse) és a Tátra érintésével Pozsonyon át tért vissza az osztrák fővárosba, miközben a wieliczkai sóbányákhoz is kitérőt tett. Útja során vizsgálta Magyarország történetét, politikáját, gazdaságát, társadalmát, föld- és néprajzát, meglátogatta az aggteleki (ahol eltévedt) és a szilicei barlangot, Lőcsén pedig jakobinus kémnek nézve feltartóztatták. Értékelte

Vue de l'Arc de Triomphe, près de la Porte

az egri és a tokaj-hegyaljai borokat (számba véve 19 bortermelő falut és a szőlőművelést), valamint kőzet-, ásvány-, növény- és állattani adatokat gyűjtött; tátrai leírásai a Tátra-kutatás alapműveivé váltak. Tapasztalatait az 1797-ben Londonban megjelent Travels in Hungary című kötetben publikálta. Műve – amely az XVIII. század végi Magyarország egyik legátfogóbb leírása – óriási sikert aratott, így hamarosan francia (1799, 1803) és holland (1800) kiadása is megjelent. A kortársak közül Teleki Domokos gróf már 1798-ban kerestette a kötetet, míg Csokonai, Kazinczy és Dessewffy József az 1800-as évek elején elismeréssel olvasták. Később főként természettudósok használták a művet, amelyben Townson a nemes és vendégszerető magyar nép iránti mély tiszteletének is hangot adott.
A kötet Deny Comar (1937–2021) világhírű gyűjteményéből származik, mely főként utazási irodalomra szakosodott. A bibliofil Comar szisztematikusan és mesteri tudással gyűjtötte össze az alapműveket éppúgy, mint a kuriózumokat, miként a fő gyűjtőterülethez kapcsolódó különféle diszciplínákat is – ily módon a gyűjtemény szinte enciklopédikus jellegűvé vált. Gyűjteményéből az Artcurial aukciós ház gondozásában katalógus is született. (2026.06.10. 74. tétel)
Korabeli, egységes, félbőr kötésben, az aranyozott díszítésű gerincen, piros cím vignettával és zöld kötetszámozással. Körül sárga lapélekkel. A gerincek enyhén kopottasak. Néhány levélen minimális foxing. Az I. kötetben néhány levél sarka hiányos, az utolsó lapokon a hiányok javítva. Szép példány.
Szántai: Korabinszky 4., Papp-Váry Árpád: Mo. története térképekben, pp. 160-161.

160 000.-

VOYAGE
DE
LUXOR EN ÉGYPTE,
ENTREPRIS PAR ORDRE DU ROI
POUR TRANSPORTER, DE THÈBES À PARIS,
L'UN DES OBÉLISQUES DE SÉSOSTRIS;
PAR
M. DE VERNINAC SAINT-MAUR,
PARIS.
ARTHUS BERTRAND, ÉDITEUR.

139. VERNINAC DE SAINT-MAUR, RAIMOND-JEAN-BAPTISTE DE

Voyage de Luxor en Egypte, entrepris par ordre du Roi pour transporter, de Thèbes à Paris, l'un des Obélisques de Sésostris.
Paris, 1835. Arthus Bertrand.
[4] + 467+ [4]p. + 7t. (egy színes, két ff. egészoldalas, 4 kihajtható). Első kiadás.
Raymond-Jean-Baptiste de Verninac Saint-Maur (1794–1873), francia tengerésztiszt, későbbi tengerészeti és gyarmatügyi miniszter irányította a Mohamed Ali, egyiptomi alkirály által Franciaországnak ajándékozott, 230 tonnás II. Ramszesz korabeli luxori obeliszk Európába szállítását 1829 és 1836 között. A Jean-François Champollion ajánlására kinevezett Verninac és Apollinaire Lebas tengerészeti mérnök egy speciális technológiai eljárást dolgoztak ki: egy félbevágott, majd az obeliszk behelyezése után újjáépített lapos fenekű uszállyal juttatták el a monolitot Franciaországba. A műtárgyat végül 1836. október 25-én állították fel a párizsi Concorde téren. A logisztikai művelet történetét maga Verninac dokumentálta kötetében.
A kötéstábla versóján Nagykárolyi gróf Károlyi György (1802–1877), főispán, politikus, mecénás, ex librise. A címlapon Radvány Gyula gyűjtő possessori bejegyzése.
Korabeli, vaknyomásos, aranyozott gerincű félbőr kötésben, a rakoknál minimális kopással. Fekete bőr címvignettával. Márványozott előzéklapokkal. Pár lapon enyhe foxing. Ezt leszámítva szép példány.
Hilmy II, 307.

120 000.-

Kossuth-fotográfiák

140. KOSSUTH LAJOS DEDIKÁLT, EREDETI MŰTERMI JELZETES VIZITKÁRTYA FOTÓJA

[Torino], [1883-1884].

Kossuth Lajos dedikált, eredeti műtermi jelzetes vizitkártya-fotója: „To Major General F. Seigle U.S. / Louis Kossuth / 1890”

A pöttyös nyakkendőt viselő Kossuth arcképe 1883–1884-ben készült Giuseppe Ambrosetti (1869–1890) torinói műtermében. Ambrosetti a korszak elismert, kiállításokon is díjazott fotográfusa volt, aki torinói stúdiója mellett nizzai fiókműtermet is működtetett. A felvétel a ritkább Kossuth-portrék sorát gazdagítja: a kormányzóelnök – a rá jellemző, távolba tekintő beállításokkal ellentétben – itt közvetlenül a fényképezőgép lencséjébe néz. Az ún. pöttyös nyakkendős felvételből sorozat készült, melyekből Kossuth szívesen ajándékozott látogatóinak. (Kossuth Lajos életének képei Szabad György tanulmányával). Budapest, 1994. HG & T. Kiadó)

Méret: 6,5×10,4 cm

A fotón Kossuth fekete tintás autográf dedikációja Franz Seigle vezérőrnagynak, aláírásával és 1890-es keltezéssel. A recton Szarvasy Mihály ex libris-e. A bal felső sarokban az aranyozáson minimális kopás. Remek példány.

(Szabad No. 47)

Hozzá:

Ph[ilip] Figyelmesy levele Francis Seigle [Franz Sigel] vezérőrnagyhoz. Turin, 1890. január 1.

Figyelmesy Fülöp, 1848–49-es honvédőrnagy, Garibaldi ezredese, majd az amerikai polgárháború északi lovassági ezredese és amerikai diplomata, levelében azzal a kéréssel fordul Franz Sigel (1824–1902) német születésű amerikai vezérőrnagyhoz, hogy járjon közben a három gyermekével magára maradt Ruttkay Laura hadiözvegyi nyugdíjának ügyében. A küldeményt személyesen átadó özvegy férje, a polgárháborúban az északiak oldalán három évig szolgáló Ruttkay Albert őrnagy, Kossuth Lajos unokaöccse volt, édesanyja, Kossuth Lujza révén. Figyelmessy megemlíti azt is, hogy útja során meglátogatta a „nyolcvanhét évét csodálatosan jól viselő” Kossuth Lajost, aki ekkor egyetlen még élő testvérével, Ruttkay Albert édesanyjával, lakott együtt.

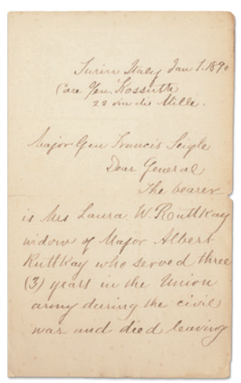
2 fol., 3 beírt oldal. Dombornyomott fejléces papír, Figyelmesy autográf aláírásával. A hajtásoknál jelentős, a szélnél minimális szakadással. Az írás tisztán olvasható.

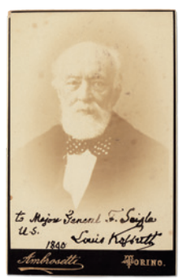
A levél átirata:

„Turin Italy Jan 1. 1890 / Case Gen. Kossuth / 22 via di Mille)

Major Gen Francis Seigle / Dear General / The bearer is Mrs Laura W. Ruttkay widow of Major Albert Ruttkay who served three (3) years in the Union army during the civil war and died leaving his widow with three children. She wishes if possible to get a pension and as you know the necessary forms to be observed I send her to you for information. Any thing you can do for her will greatly oblige me. I am at present on a visit in Turin where I have seen Gen Kossuth who carries his eightly seven years wonderfully well. His last surviving sister the mother of Major Ruttkay lives with him. I am sure you will greatly oblige both of them if you can do any thing for the widow of her son. / Hoping you are in good health / I remain yours very truly / Ph. Figyelmesy”

400 000.-

141. KOSSUTH LAJOS DÍSZMAGYAROS VIZITKÁRTYÁJA

Kossuth Lajos idealizált ábrázolása jelzés nélküli fénynyomaton, vizitkártya-formátumban. Az amerikai körút során készülhetett litográfia feltehetően dagerrotípia alapján születhetett meg, amelynek alkotója ismeretlen. Hazafias ruhaviselete miatt népszerű Kossuth-ábrázolásról van szó.

Méret: 10,4×6,2 cm

Kartonra kasirozva. A kép jobb felső részén minimális foltosodás, ezt leszámítva jó példány. A recton Szarvasy Mihály ex libris-e.

50 000.-

142. KÉPES LEVELEZŐLAP KOSSUTH LAJOS ISMERETLEN FÉNYKÉPÉVEL

[1877-1905].

A szakirodalom és az ismert Kossuth-fotográfiákat számba vevő bibliográfiák körében jelen felvétel eddig nem szerepelt. A portré alapjául szolgáló eredeti felvétel a torinói stúdiója mellett nizzai fiókműtermet is fenntartó, elismert és kiállításokon díjazott fotográfus, Giuseppe Ambrosetti (aktív: 1869–1890) műtermében készült 1877-ben. A kiegyezést követően a Torino melletti Baraccone di Collegno-i villájában egyre magányosabban élő egykori kormányzóelnök ezt megelőzően tíz éven át nem állt kamerák elé. Ambrosetti ezen ismert felvételével (Szabad No. 34) – amelyet 1877. január 24-én az őt felkereső, százfős ceglédi küldöttség tagjainak is ajándékozott – a jelen tételen látható portré tökéletes egyezést mutat: a kor, a fekete öltöny és nyakkendő, valamint a haj- és szakállviselet is azonos, így minden kétséget kizáróan az említett műtermi felvétel sorozatot alkotó másik darabjának korabeli reprodukciójáról van szó. Mi több, az ábrázolás a ritkább arcképek sorába tartozik: a forradalmárra jellemző, távolba tekintő beállításokkal ellentétben itt közvetlenül a fényképezőgép lencséjébe néz.

A fotó hordozója, a képes levelezőlap osztatlan hátoldalú; korszaka a hivatalos kibocsátások kezdetétől, az 1870-es évektől 1905. januárjáig, az osztott hátoldal bevezetéséig tartott.

A fotómechanikai nyomat szélein kisebb kopás. Ezt leszámítva jó állapotban. Szarvasy Mihály gyűjteményéből.

120 000.-

143. KOSSUTH LAJOS ÉS IHÁSZ DÁNIEL SZTEREOFOTÓJA

Kossuth Lajost és hűséges emigrációs társát, a függetlenségi harcok után mellette mindvégig kitartó, s az utókor által „Kossuth Mikes Kelemenjeként” tisztelt Ihász Dániel (1813–1881) honvédezredest ábrázoló sztereofotó.

A sztereotípia eredetijét a neves skót fotográfus, John Moffat (1819–1894) készítette edinburghi műtermében (Princes Street 19.). A jelzett példányok alapján a sztereoképet Moffat szomszédja, a Princes Street 46. szám alatt 1856-tól tevékenykedő optikus, John Lennie – az Edinburgh-i Fotográfiai Társaság tagja – forgalmazta.

Méret: 8,2×16,6 cm

Albumin fotó kartonra kasirozva. A kép rectoján korabeli nyomatú Kossuth és Ihász aláírások láthatóak, szárazbélyegző nem található rajta. Szarvasy Mihály ex libris-ével. Nagyon jó példány.

MNM 73.680

150 000.-

144. KOSSUTH LAJOS SZTEREOFOTÓJA JOHN MOFFAT FÉNYKÉPE NYOMÁN

Kossuth Lajos sztereofotója műtermi jelzet nélkül. A Kossuth skóciai felolvasókörútja során készült felvétel 1855–57 körül ábrázolja a legendás forradalmárt. A sztereotípia eredetije a neves skót fotográfus John Moffat (1819–1894) híres edinburghi (Princes Street 19.) műtermében készült, amelyet a jelzett példányok tanulsága szerint szomszédja, a Princes Street 46. alatt 1856-tól működő John Lennie optikus, az Edinburgh-i Fotográfiai Társaság tagja, forgalmazott. Az erősen átszínezett változat valószínűleg egy sztereotípia példányáról készült korabeli reprodukció, készítője ismeretlen.
Méret: 8,5×17,6 cm. Jó példány.
Albumin fotó kartonra kasírozva. A sarkoknál minimális kopás. Jó példány. Szarvasy Mihály gyűjteményéből.

60 000.-

145. ÉTIENNE NEURDEIN MŰTERMÉBEN KÉSZÜLT KOSSUTH LAJOS FOTÓREPRODUKCIÓ

Az egyik legnépszerűbb Kossuth-portré eredetije August Prinzhoffer (1817–1885) osztrák festő litográfiája volt, amely 1848 első hónapjában készült. E kőrajz a pozsonyi országgyűlésen készült Wagner műkereskedő megrendelésére. Számos másolat és több változat is készült róla. Jelen példány Étienne Neurdein párizsi műtermében készült vizitkártya méretű reprodukció. A Neurdein Frères néven ismert Étienne és Louis-Antonin Neurdein a 19. századi francia fotóművészet és -kereskedelem kiemelkedő alakjai voltak. Párizsi műtermük a dokumentatív fényképezést magas művészi szintre emelte.
Méret: 10,5×6,3 cm
Albumin fotó Neurdein kiadói kartonján. Kossuth portréja elegáns fehér keretben, melynek alján a forradalmár nyomtatott, piros betűs neve szerepel. Remek példány. Szarvasy Mihály gyűjteményéből.

50 000.-

146. KOSSUTH LAJOS FOTÓREPRODUKCIÓJA JOHN MOFFAT EREDETIJE NYOMÁN

A Kossuth skóciai felolvasókörútja során készült felvétel 1856-ban ábrázolja a legendás forradalmárt. Nagy valószínűséggel jelen reprodukció eredetije a neves skót fotográfus, John Moffat (1819–1894) edinburghi műtermében (Princes Street 19.) készült. Vizitkártya kivitelben eredeti műtermi jelzetes példányt egyetlen egyet ismerünk magángyűjteményben. Műtermi jelzet nélkül.
Méret: 10,5×6,3 cm
Kartonra kasirozott albumin fotó, a fénykép körül fehér szegéllyel. A recton Szarvasy Mihály ex libris-e, valamint possessori rájegyzések. Remek példány.

70 000.-

147. HENRI LE LIEUR MŰHELYÉBEN KÉSZÜLT KOSSUTH LAJOS VIZIT-KÁRTYA-FOTÓREPRODUKCIÓ

Az eredetileg Le Lieure műtermében 1867-ben készült fotó egy több darabból álló sorozat része, amelyet megelőzően, felesége és lánya halála érzett mély gyásza folytán, Kossuth hosszú éveken át nem állt a fényképezőgép lencséje elé. Az államférfi itt már megőszült szakállal néz szembe az 1867-es kiegyezés okozta közjogi kihívásokkal. A felvétel a ritkább Kossuth-ábrázolások közé tartozik: a máskor távolba tekintő kormányzóelnök itt közvetlenül a kamerába néz.
Henri Le Lieur (1831–1914) francia fotográfus és műgyűjtő, 1859-ben Torinóban nyitotta meg műtermét, ahol udvari fényképész lett. Később székhelyét áttette Rómába. Munkásságában központi szerepet játszott a sztereófényképezés. Árverésünk darabján nem szerepel a műterem jelzete.
Méret: 10,4×6,1 cm
Albumin fotó fehér kartonra kasirozva, Kossuth arcképe ovális keretben. Alatta kézírásos felirattal: „Kossuth, Ungar. Wien, 1877”. A bel felső saroknál apró hiány. Szarvasy Mihály gyűjteményéből.

80 000.-

148. KOSSUTH LAJOS VIZITKÁRTYA FOTÓREPRODUKCIÓJA DAGERROTÍPIÁRÓL

Az eredeti, 1851-ben készült dagerrotípiát Antony Edwardnak, illetve Frederick de Bourg Richardnak tulajdonítják, amellyel egyidőben több oldalra néző Kossuth-dagerrotípiát is készítettek. Ezen dagerrotípiának, mely csak másolatban ismert, vizitkártya-fotóreprodukcióját Charles DeForest Fredricks (1823–1894) New York-i fotográfus készítette el 1862–65 körül. A fotós az elsők között volt az Egyesült Államokban, akik meghonosították a vizitkártya-portrék készítését.
Méret: 10,2×6,7 cm
Albumin fotó Charles D. Fredricks kiadói kartonján. A recton Szarvasy Mihály ex libris-e. A kép jobb sarkánál foltosodás, ezt leszámítva jó példány.

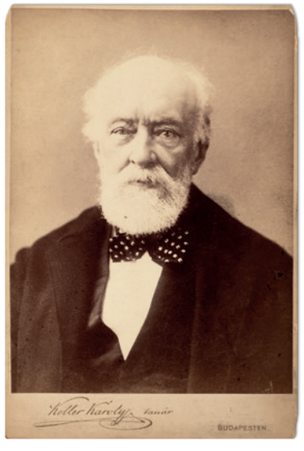
120 000.-

149. E. & H. T. ANTHONY MŰTERMÉBEN KÉSZÜLT KOSSUTH LAJOS VIZIT-KÁRTYA-FOTÓREPRODUKCIÓ

Az egyik legelterjedtebb Kossuth-ábrázolás eredetije August Prinzhoffer (1817–1885) osztrák festőművész azon kőrajza, amelyet 1848 legelején, a pozsonyi országgyűlés idején készített Wagner műkereskedő felkérésére. A képmás rendkívüli népszerűségét jelzi, hogy a litográfia nyomán az évtizedek során számos másolat és változat látott napvilágot. Jelen példány Edward and Henry T. Anthony New York-i műtermében készült vizitkártya méretű reprodukciója.
Méret: 10,1×6,2 cm
Albumin fotó E. and H.T. Anthony kiadói kartonján. A forradalmár portréja fehér háttérrel, szegélyén kétszeres aranyozott vonalazással. A recton Szarvasy Mihály ex libris-e. Nagyon jó példány.

60 000.-

150. KOSSUTH LAJOS KABINET MÉRETŰ FOTÓREPRODUKCÓJA KOLLER KÁROLY MŰTERMÉBŐL

A tétel a híres torinói felvétel budapesti reprodukciója: a kromofotográfia hazai úttörője, Koller Károly (1823–1889) fotózta le az eredeti képet, majd a portré széles körű terjesztése céljából saját cégjelzéses kartonján adta ki. A felvétel az úgynevezett „pöttyös nyakkendős” sorozat része, amelynek eredetijét a kiállításokon is díjazott Giuseppe Ambrosetti (1869–1890) készítette torinói műtermében 1883–1884 körül. A sorozat a ritkább Kossuth-ábrázolások közé tartozik, mivel a kormányzóelnök – a rá jellemző, távolba tekintő beállításokkal ellentétben – itt közvetlenül a kamerába néz. E népszerű portrékból Kossuth szívesen ajándékozott a nála megforduló látogatóknak. (Kossuth Lajos életének képei. Szabad György tanulmányával. Bp., 1994, HG & T. Kiadó)
Méret: 16,7×11,2 cm
Albumin fotó Koller Károly kiadói kartonján, fehér szegéllyel, a portré alatt Koller Károly nyomatos aláírásával. A recton Szarvasy Mihály ex libris-e. A sarkoknál vágás apró nyomai. Jó példány.
(Szabad No. 47)

80 000.-

151. MASON MŰTERMÉBEN KÉSZÜLT KOSSUTH VIZITKÁRTYA-FOTÓREPRODUKCIÓ

A Kossuth skóciai felolvasókörútja során készült felvétel 1855–57 körül ábrázolja a legendás forradalmárt. Nagy valószínűség szerint jelen reprodukció eredetije a neves skót fotográfus John Moffat (1819–1894) híres edinburghi (Princes Street 19.) műtermében készült sztereotípia változatban. Vizitkártya-fotóreprodukcióját Robert Hindry Mason fotográfus készítette, akinek stúdiója 1865 és 1874 között az Old Bond Street 28. szám alatt, Londonban, valamint a St Giles Street 20. szám alatt Norwichban működött.
Méret: 9,9×6,2 cm
Albumin fotó Mason & Co kiadói kartonján. A recton Szarvasy Mihály ex libris-e. Remek példány.

80 000.-

152. KOSSUTH LAJOS ÉS PULSZKY FERENC DAGERROTÍPIÁJÁNAK FOTÓREPRODUKCIÓJA

[1893].

A felvételt eredetileg az 1843 és 1863 között működő bostoni Southworth & Hawes műterem két tulajdonosa – az amerikai fotóművészet első nagy mestereiként számon tartott Albert Sands Southworth (1811–1894) és Josiah Johnson Hawes (1808–1901) – készítette 1852-ben, dagerrotípia lemezre örökítve meg a két forradalmárt. A Kossuth mellett álló Pulszky Ferenc a reformkori magyar köznemesség kiemelkedő műveltségű és politikai képességű tagja volt, aki a londoni emigráció ügyeit szervező önkéntes diplomataként az amerikai körúton Kossuth egyik legjelesebb munkatársa volt. A nemzetközi kapcsolatrendszerének köszönhetően az angol társadalom pozitív képet kapott a magyar szabadságharc ügyéről a napilapokon keresztül. A Pennsylvania Avenue-n 1882-ben önálló stúdiót nyitott Ketskeméthy Mihály, bő másfél évtizeden keresztül az amerikai főváros egyik sikeres, elismert fényképésze által készített celloidin másolatnak köszönhetően a dagerrotípia oxidációjától mentesen nézhetünk e remekbe szabott felvételre mind a mai napig.

A hátoldali bélyegző: Kts Keméthy. 1109 & 1111 Pennsylvania Ave., Washington. D. C.

Szarvasy Mihály gyűjteményéből.

MNM 1235/1961. FK.

400 000.-

153. MUNCK, JOHANN KOSSUTH GRAND MARCH

New York, 1851. Jaques & Brother

A Johann Munck által szerzett, Kossuth Lajos 1851-es New York-i érkezésére komponált Kossuth Grand March című ünnepi zongoradarab kottaborítóját díszítő litográfiát a lengyel származású Edward Kurowski készítette, és a rangos Endicott & Co. nyomda sokszorosította. Az ábrázolás közvetlen mintájául August Prinzhofer (1817–1885) 1848-as ikonikus bécsi kőnyomata szolgált, amely díszmagyarban, egy asztalon fekvő térképre támaszkodva jeleníti meg Kossuthot mint céltudatos, államférfit.

Kiadói papírborítóban. Apró gyűrődésekkel. Jó példány.

Szarvasy Mihály gyűjteményéből.

120 000.-

154. GORIA, ALEXANDRE ÉDOUARD - MCNAUGHTON, JOHN HUGH THE HUNGARIAN BATTLE

Boston, [1852.] Goria, Oliver Ditson

A zenemű az 1848–49-es szabadságharc és Kossuth Lajos amerikai körútjának kiemelkedő kordokumentuma. Alexandre Édouard Goria (1823–1860) dallamára épül, amelyet John Hugh McNaughton (1829–1891) látott el angol verssel és zongorakísérettel. A borító ismeretlen alkotójú Kossuth-portréja August Prinzhofer (1817–1885) 1848 elején, készült, sokszorosan feldolgozott litográfiáját veszi alapul. A céltudatos, hősies államférfit ábrázoló portré jól illusztrálja Kossuth tudatos imázsépítését és a vizuális propaganda iránti érzékét.

Hozzá: „Kossuth's March in Hungary or Remembrance of the Years 1848-1849" című zenedarab borítója

Philadelphia, [1852.] Gouenhoven, Scull & Co.

A Kossuth-indulót zongorára átdolgozta: Gustave Blessner, német származású amerikai zeneszerző, zongoraművész.

1 fol. a széleken apró szakadások, gyűrődések. Szarvasy Mihály gyűjteményéből.

120 000.-

Grafika

155. DÜRER, ALBRECHT

Große Passion: Beweinung Christi / A Nagy Passió: Krisztus siratása
[Nuremberg], [1511]. [Hieronymus Höltzel].
1 fol. Fametszet

A Krisztus siratása Albrecht Dürer (1471–1528) 1511-ben megjelent, tizenkét lapból álló Die Große Passion (Nagy Passió) sorozat kilencedik fametszete. Példányunk ezen „Passio domini nostri Jesu, ex Hieronymo Paduano, Dominico Mancino, Sedulio, et Baptista Mantuano, per fratrem Chelidonium collecta, cum figuris Alberti Dureri Norici Pictoris" címmel kiadott műből való - a kiadványt a lapok hátoldalára nyomtatott latin nyelvű verses kísérőszöveg tette teljessé („Christus sepelitur"), amelyet a kor neves nürnbergi humanistája és költője, Benedictus Chelidonius (Benedikt Schwalbe, a bécsi Schottenstift későbbi apátja) írt, és amely jelen metszet versoján is megtalálható. Példányunk további egyedi azonosítójegye a bal szélső nőalak fejénél húzódó függőleges, vékony, jellegzetes nyomdai karc, valamint a vízjel hiánya.

A Krisztus szenvedéstörténetét feldolgozó ciklus az északi reneszánsz grafika egyik legnagyobb remekműve, amely virtuóz technikai kivitelezéssel, anatómiai és perspektivikus pontossággal, valamint mély emberi drámaisággal jeleníti meg a bibliai eseményeket. A metszet Dürer narratív erényeinek és mély pszichológiai érzékenységének páratlan dokumentuma. A megfeszített, élettelen test feletti gyászt nemcsak a követők fájdalmas arcvonásai és kétségbeesett mozdulatai jelenítik meg, hanem az visszhangra talál a természetben is – a halott fa görcsös ágai és a lecsapó madarak a belső megrendültség képi metaforáivá válnak, miközben a háttérben kirajzolódó, észak-európai architektúrájú városképpel Dürer saját korának vizuális világába ágyazza a bibliai tragédiát. Az 1496 és 1498 között metszett első hét kompozíciót – köztük a Krisztus siratása jelenetét – a késő gótikus formakincsből táplálkozó, dinamikus és nyugtalanabb vonalvezetés, valamint a képtér sűrű, szinte túlzsúfolt alakformálása jellemzi, ami felerősíti a feszítő drámaiságot és az elkerülhetetlenség érzetét. A második itáliai útját (1505–1507) követően, 1510-ben Dürer négy újabb lappal, majd 1511-ben a címlappal tette teljessé a sorozatot. Az itáliai tanulmányút során Giovanni Bellini és Leonardo da Vinci munkásságának mélyebb megismerése, valamint az anatómia és a perspektíva szigorú szabályainak elsajátítása gyökeres stílusfordulatot hozott a művész grafikájában. A későbbi lapok kompozíciója kiegyensúlyozottabbá, a térszerkezet és a mélységábrázolás egyértelműbbé vált. Technikai kivitelezésükben a fegyelmezett párhuzamos és keresztvonalkázás nagyobb felületen, finomabb tónusfokozatokkal érvényesül, ami a figuráknak plasztikus, szoborszerű jelleget ad, miközben hűen tükrözi magának a fadúcnak a természetes textúráját.

Méret: 38,6×27cm

Papír, fametszet, paszpartuban. Körülvágva a határvonalnál. Az alsó rész közepe táján apró folt, ezt leszámítva tiszta, élénk. Remek példány.
Bartsch 13; Dodgson 20; Hollstein 122; Meder 122 vélhetőleg II a.; Schoch 162.

850 000.-

156. A MODIANO S. D. SZIVARKAPAPIRGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG REKLÁMRAJZAI

Budapest, 1928. Rigler József Ede.
117p.
A 114 rajzból álló album a Modiano cég legnevesebb magyar és olasz alkotóinak 1928-ban készített plakátrajzait tartalmazza. A kötetnek sem aukciókon, sem közgyűjteményi katalógusokban nem találtuk nyomát. A kiadvány feltehetően belső forgalmazásra, alacsony példányszámban jelent meg, így egyszerre számít műtárgypiaci ritkaságnak és kiemelkedő grafikatörténeti forrásnak.
A Modiano-plakátok a kezdetektől fogva kiállításokon arattak sikert, és magas művészi értékük miatt a modernista grafika gyűjtők által máig keresett remekműveivé, a plakátkereskedelemben pedig valóságos fogalommá váltak. A diadal mögött Szokratesz Sztavropulosz magyarországi cégvezető 1922-től bevezetett, szokatlan stratégiája állt: ahelyett, hogy egységes arculatot kényszerített volna a márkára, teljesen szabad kezet adott az alkotóknak.
Kiadói papírkötésben, zöld zsinórral átfűzve. A szennycímlap kitépve. Tiszta belívekkel, remek példány.

120 000.-

157. QUAD VON KINCKELBACH, MATTHIAS

Avreolvs Philippvs Theophrastvs Paracelsvs [Paracelsust ábrázoló röplap]
[Nürnberg], cc. 1606. [Balthasar Caymox].
Rézmetszetű röplap. 1 fol. Méret: 25 × 19.8 cm.
Paracelsus félalakos portréja folio méretű lapon, szőrmegalléros köntösben és fodros nyakú zekében, amint két kezével híres kardjának markolatát fogja. A kardgomb az AZOTH feliratot viseli, ami a korabeli hagyomány szerint a bölcsek kövére utal. A központi alakot gazdag szimbolikus és szöveges keret övezi: megjelenik rajta a családi címer, a mózesi és kabbalisztikus bölcsességre utaló „Mosh” és „Cabala” feliratú pajzs, egy „Was ist das?” szalagfeliratú gyermekfej, valamint Paracelsus híres jelmondata („Alterius non sit qui suus esse potest” – „Ne legyen másé az, aki a maga ura lehet”). A képet Paracelsus 1541-es salzburgi sírfelirata, valamint az őt a „német Hermész Triszmegisztoszként” dicsőítő, eredetileg a francia paracelsista Pierre Morel és Gilles Pinaut által írt epigrammák és prózai idézetek egészítik ki. A portrétípus alapja Theodor Birckmann kölni paracelsista kiadványaiban (1567-ben, többek között a Philosophia magna és az Astronomica et Astrologica kötetekben) jelent meg először fametszetként, amelyet Balthasar (Balz) Jenichen dolgozott tovább. Ezt vette át Mathias Quad, a földrajztudós és rézmetsző. A XIX–XX. századi szakirodalom ezt a képtípust a szimbolikája miatt sokáig tévesen „rózsakeresztes Paracelsus-portrénak” (Rosenkreuzer-Bildnis) nevezte; bár az ábrázolás valójában évtizedekkel a rózsakeresztes kiáltványok előtt született, az 1606-os (Balthasar Caymox által Nürnbergben kiadott) Quad-féle változat közvetlenül hatott a korai rózsakeresztes mozgalom Paracelsus-kultuszára. A metszetnek több variánsa is ismert (lásd pl. a Zentralbibliothek Zürich Graphische Sammlung (GSM); Paracelsus I, 13).
Paszpartúra ragasztva, a hajtás mentén javítva. Ritka, árverésen nem leltük nyomát.

160 000.-

158. THÖKÖLY IMRE KORABELI LOVASÁBRÁZOLÁSA

[17. század].
Wahre Abbildung des Ungerischen Graffen und Kriegshelden Emericus Tököli etc etc.
A kuruc hadvezér és Erdélyi fejedelem korabeli lovasábrázolása, ismeretlen szerzőtől.
Rézmetszet. Méret: 36,5×26,5 cm
Jobb oldalt megvágva.

120 000.-

159. VASARELY, VICTOR

Origines
[Paris], 1986. [Éditions Georges Fall].
6 fol. Limitált kiadású, számozott, aláírt színes litográfia
Victor Vasarely (1906–1997) Eredetek című albuma 200 számozott és néhány művészpéldányban (Épreuve d’Artiste) kiadott, hat darab nagyméretű, eredeti színes litográfiát tartalmazó mappa. A sorozat minden egyes lapja a művész által kézzel aláírt és ceruzával számozott. Jelen példány a 177. számú.
A portfólió művészeti koncepciója a mester korai, 1930-as és 1940-es évekbeli figurális és kinetikus kísérleteihez, mozgástanulmányaihoz nyúlik vissza: Vasarely a figurális vagy állati motívumokat, valamint a korai perspektíva-kutatásokat fogalmazta újra a pályája későbbi szakaszára éretté vált, színes Op-Art eszköztárával és optikai térélményt nyújtó geometrikus absztrakciójával.
A művek címei: Catch III-B, Étude de perspective, Étude de mouvement – Zoo, Étude de mouvement, Fille-fleur, valamint Étude de mouvement – Jouets.
Méret: 76 x 57 cm
Vízjeles BFK Rives merített papíron, széles margóval, különállóan, Vasarely autográf aláírásával. Kiadói, vászonnal bevont mappában. Remek példány.
Benavides 416-422.

450 000.-

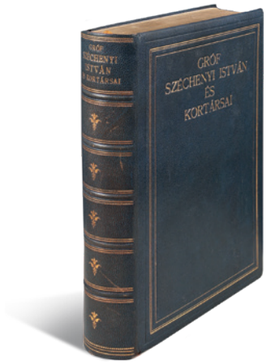

160. VER SACRUM. ORGAN DER VEREINIGUNG BILDENDER KÜNSTLER ÖSTERREICHS I. JAHRE, HEFT 1-12. + SONDERHEFT.

[egybekötve, komplett]
Wien, 1898. Verlag Gerlach & Schenk.
30p.+1lith.mell. + 28+[4]p. + 24p. + 30p. + 60p. + 32p. + 36p. + 28p. + 32+[4]p. + 24+[2]p. + 22+[2]p. + 36p.
A Ver Sacrum (Szent Tavasz) a bécsi szecesszió (Wiener Secession) hivatalos művészeti és irodalmi folyóirata volt, amely 1898 és 1903 között jelent meg. Alapítók: Gustav Klimt és Max Kurzweil voltak. Fő tervező és művészeti vezető: Koloman Moser. Az Osztrák Képzőművészek Egyesületének célkitűzése e folyóirattal a modern művészet terjesztése és a képzőművészet, valamint az irodalom egyesítése (Gesamtkunstwerk) volt.
A május–júniusi szám összevonva. A végére az ehhez az évhez tartozó különszám kötve. Az eredeti színes-grafikus papírborítók végig bekötve. Kétfajta papírtípusra nyomtatva, a leveleken színes, tónusos és felragasztott illusztrációkkal. A legendás művészeti periodika lapszámainak minden levelén elképesztően gazdag grafikai megjelenésekkel, a kor azóta világhírűvé vált művészeinek alkotásaival. Képzőművészet: Gustav Klimt, Kolo Moser, Josef Hoffmann, Alfons Mucha, Fernand Khnopff és más szecessziós művészek grafikái, rajzai, fametszetei. Az építészek közül Josef Hoffmann, Josef Olbrich és Adolf Loos tervei. Az illusztrációk között olyan neves európai írók és költők írásai szerepelnek, mint Rainer Maria Rilke, Hugo von Hofmannsthal, Knut Hamsun vagy Maurice Maeterlinck. A márciusi szám Gustav Klimt művészetéről számol be. Az augusztusi számban Hevesi Lajos kritikája is olvasható Burne-Jones és Hans Schwaiger munkáiról. A decemberi lapszám az elhunyt Fernand Khnopff munkásságát mutatja be.
Kiadói, első tábláján festett és aranyozott illusztrációval. Egyedi, radikális négyzet alakú (kvadrát formátumú) szerkesztés, amely hordozható kiállításként is funkcionálhatott. A tábla a gerincnél feslik és enyhén piszkos. A levelek és táblák tiszták. Nemzetközi szinten kiemelkedő művészeti folyóirat első évfolyamának teljes és hiánytalan példánya. Az első előzéken kitűnő magyar proveniencia: Szablya Frischauf Ferenc festő- és iparművész, művészeti író, az Iparművészeti Főiskola tanára és igazgatójának beragasztott ex librise.
Schlawe I, 59-60. Schauer I, 40 und II, 7. Kirchner 2350.

800 000.-

Bibliofília, könyvművészet

161. BÁRTFAI SZABÓ LÁSZLÓ

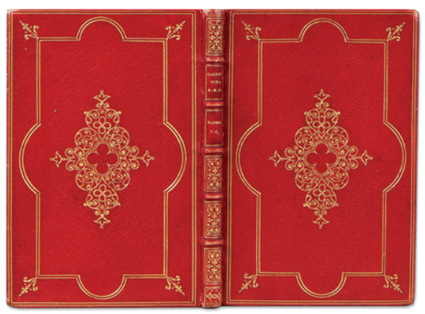
Gróf Széchenyi István és kortársai
Budapest, [1926]. Egyetemi ny.
2 színes t. + 599 + [1]p. + 32 t. + 1 kihajt. mell. (nemzedékrend)
Lapszámozáson belül számos egészoldalas táblával és szövegközti illusztrációkkal.
Díszesen aranyozott, enyhén kopott kiadói bőrkötésben. Felül aranymetszéssel díszítve.
Szentkirályi: B-40.2.

50 000.-

162. CALLOT, JACQUES

Vita et Historia Beatae Mariae Virginis Matris Dei
H. n., É. n., Ny. n.
14 + 12 rézmetszetű tábla. Elől és hátul két üres levél bekötve. 16°
Keletkezési ideje és nyomdahelye nem ismert. 14 + 12 rézmetszetű tábla. Elöl és hátul két üres levél bekötve. 16°
Táblaméret: kb. 7,4 x 5,1 cm.
Meaume és Lieure több példányt ismer a sorozatból. (Meaume 76-89, Lieure 1357-1370) Nincs konkrét bizonyíték arra vonatkozóan, hogy mikor készültek. Az első sorozat metszeteihez vésett felirat tartozik: az eredetiben a felirat egy sorban van, a mi példányunkon a 3. táblánál két sorra van elosztva. Az első sorozat után kötve a 12 rézlemezből álló sorozat ismeretlen metszőtől. Ez a mű könyvészetekben kifejezetten hamisnak jelölt példány, kalózkiadás. Az eredetiben az aláírás mindig „Callot f.", a példányunkon a táblák aláírása „Callot in.", „J. Callot in." vagy „Ja. Callot in."
Jacques Callot (1592-1635) francia grafikus, rézmetsző Itáliában tanult. Képzeletben gazdag művészete már kortársaira is hatott. Egymás után adta ki híres sorozatait, a Kis és Nagy Passiókat, a Púposokat, a Koldusokat, a Cigányokat, és két leghíresebb sorozatát a háború borzalmairól, melyeket formátumuk szerint megkülönböztetve Les Grandes és Les Petites Misères de la guerre néven említenek. Képzeletben gazdag, pikareszk művészete és bohém életvitele kortársaira is hatott. Metszeteinek pontos jegyzékét adja Meaume: Recherches sur la vie et les ouvrages de Jacques Callot. (Nancy, 1860)
Vörös, bordázott gerincű maroquin kötés a 18. század stílusában. A táblák, a gerinc és belső táblaperemek gazdag aranyozással és pillangós festésű előzéklapokkal. Az első táblaverzón beragasztott ex libris: P. Desq.
Az első levélen tintás ajándékozási bejegyzés: „Gustave Millescamps a Henri Gallice mai 1879" Millescamps (1827-91) francia történész, régész, Henri Gallice-nak (1853-1930), a Perrier-Jouët pezsgőgyár felvirágoztatójának adta, aki 1878-ban testvérével megörökölte a gyárat. Átellenben „Patris memento!", (Emlékezz atyádra!) felirat. Gyönyörű bibliofil példány. (11,2 x 7,6 cm)

340 000.-

163. KOZMA LAJOS

Zsuzsa Bergengóciában. Álompanoráma huszonkét képben. Elbeszéli -- huszonkét betűre. Versbeszedte Karinthy Frigyes.
Budapest, 1921. Sacelláry [Kner-Korvin ny.].
26 sztl. lev. + 22t. (színes, felragasztott ill.). Első kiadás!
A szenny- és a címlapon is Kozma Lajos könyvdíszeivel. A színes nyomás Gyomán, Kner Izidor műhelyében készült. Megjelent összesen 500 példányban: ez a 60. kézzel számozott példány. A meseképeket Kozma Lajos 1917-1918 telén, a román harctéren, a gyimesi szoroson túli állásokban, Trotusu völgyében rajzolta, kisleánya, Kozma Zsuzsika számára. A 22 kép eredeti rajzai az 1922. évben a Magyar Bibliofil Társaság nemzetközi mesekönyv- és illusztrációkiállításán az első díjat nyerték. (Magyar Klenodiumok I.) 1924-ben németül is kiadták Münchenben.
Kiadói bibliofil pergamenkötésben, a kötéstáblán Kozma Lajos díszes, aranyozott szignetjével. Az első tábla enyhén homorú, ettől eltekintve szép példány. A legszebb magyar mesekönyvek egyike. Ritka.

120 000.-

164. NEWER UND ALTER SCHREIBCALENDER AUFFS JAHR NACH DER HEILSAMEN GEBURT UNSERS HERRN UND HEILANDES JESU CHRISTI. M.DC.XXXXVI.

Nüremberg, 1646. Wolfgang Endter.
[39] lev. (ebből 23 üres) + [14] lev.
Az írókalendáriumok a korabeli Európa rendkívül népszerű és praktikus kiadványai voltak. Fő jellemzőjük, hogy a nyomtatott naptári adatok és előrejelzések mellett üres sorokat vagy bekötött üres lapokat tartalmaztak, ahová a tulajdonos feljegyezhette személyes teendőit, gazdasági kiadásait vagy naplóbejegyzéseit.
Hozzákötve: Herlit, David: Groß Prognosticon Astrologicum, Oder Practica/ auff das Jahr ... M. DC. XLVI. Nüremberg, 1646. Wolfgang Endter. [14] lev.
Korabeli díszes vaknyomásos egészbőr kötésben. A táblákon florális keretdíszben, a Német-római Birodalom címere, illetve bibliai jelenetek. A gerinc sérült. A szennylapokon, illetve a hónapok közé kötött üres lapokon korabeli bejegyzések. Ritka.

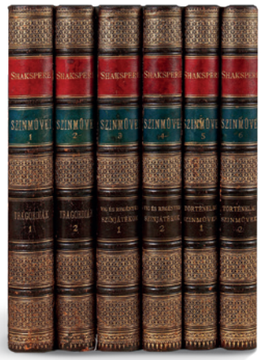
60 000.-

165. NODIER, CHARLES

Bibliographie entomologique, ou catalogue raisonné des Ouvrages relatifs à l'entomologie et aux insectes, avec des notes critiques et l'exposition des méthodes par --.
Paris, An IX [1801]. Moutardier. VIII + 64p. Első kiadás.
Charles Nodier (1780–1844), a francia romantika kiemelkedő alakja, mindössze tizennégy évesen kezdte összeállítani első, saját nevével fémjelzett önálló művét, amely a rovartan legelső általános bibliográfiájának számít. A mű kiemelkedő tudománytörténeti értékét a leíró és a filozófiai rovartan úttörő szétválasztása adja; Nodier ezzel mintaszerűen hidalta át a természettudományos osztályozás, a könyvészeti rendszerezés, valamint a szépirodalom közötti szakadékot.
A kötet könyvritkaságként is rendkívül figyelemreméltó: bár maga Nodier az 1827-es kiadás előszavában úgy nyilatkozott, hogy a mű saját kezű elpusztítása miatt legfeljebb négy kötet maradhatott fenn, a mai gyűjtemények (pl. Bibliothèque nationale de France, British Library) tanúsága szerint ez a mítoszépítő becslés túlzó, noha a mű első kiadása valóban rendkívül ritka.
Későbbi, bibliofil, dúsan aranyozott és bordázott gerincű egészbőr kötésben felirattal. A táblákon keretezett, a belső szegélyen aranyozott sormintával, márványos előzéklapokkal. Körülvágatlan levelekkel. Elől és hátul jegyzetelésre szánt és a kötés tartását is biztosító üres levelekkel. Gyönyörű, makulátlan példány.
Clouzot, 224.; Hagen, 16.; Besterman 2030.

450 000.-

166. [SHAKESPEARE, WILLIAM]

Shakspere színművei. Fordítják többen. Bevezetésekkel és jegyzetekkel ellátta Csiky Gergely. Javított kiadás. Közel 600 illustrátióval. I-VI. köt. [komplett]
Budapest, [1886-1891]. Ráth Mór [Prochaska Károly udvari kny.].
I/1. Tragoediák. II/2. Tragoediák. III/1. Víg és regényes színjátékok. IV/2. Víg és regényes színjátékok. V/1. Történelmi színművek. VI/2. Történelmi színművek.
Fordították: Arany János, Arany László, Ács Zsigmond, Fejes István, Greguss Ágost, Győri Vilmos, Lévay József, Lőrinczi Zsigmond, Petőfi Sándor, Rákosi Jenő, Szász Károly, Szigligeti Ede.
A 282 egészoldalas táblán kívül még számos szövegközti illusztrációval. A magyar nyelvű összkiadás a Cassell kiadó által megjelentetett Cassell's Illustrated Shakespeare (vagy The Plays of William Shakespeare, 1864–1868 körül) köteteinek Henry Courtland Selous által csodálatosan rajzolt munkáit használta fel.
Egységes korabeli bibliofil félbőr kötésben. A dúsan aranyozott gerinceken piros és zöld feliratozott címkékkel. A táblákon és táblaversókon színes, márványozott levelekkel. A lapélek körben azonos színű márványozott festéssel. Tiszta levelekkel. Gyönyörű példány. (32×24 cm.)

300 000.-

167. TOMPA MIHÁLY [SIC]

A fingó szekrény.
16 kézzel számozott + 2 számozatlan levél
Szerzője ismeretlen, se a grafikus, se a költő nincs nevesítve. A művet az alkotó Tompa Mihály neve alatt hozza. Tompának azonban nincs ilyen című verse vagy prózai műve. Az ismeretlen szerző szándékosan pajzán és abszurd kontextusban használta a költő nevét. A XIX. századi neves magyar költő hazafias költeményeiről, vallásos műveiről és népies elbeszéléseiről ismert. A népi-nemzeti irányzat követőjeként előszeretettel írt könnyed, szerelmi témájú, enyhén dévaj népdalokat. Költőtársaival (Arany, Petőfi) egymás közötti leveleikben, baráti összejöveteleiken néhol szabadszájúak, ironikusak és humorosak is tudtak lenni. De a tételünkben használt vulgáris nyelvezet – vagy félszázaddal későbbi – semmiképpen sem köthető az ő klasszikus életművéhez, pláne nem egy falusi lelkész világához. Az „alanyi költő" szókincse és sántító rímei, de még inkább a témája – a tiltott vágy, a modern, nagyvárosi erotika, a kéj, az elemi erejű testi szenvedély – sokkal inkább a századforduló két költőjéhez, Vajda János és Reviczky Gyula költeményeihez állnak közelebb. Vajda hatvanévesen vette el 40 évvel fiatalabb feleségét, Reviczky pedig Baudelaire Romlás virágait ültette át magyarra. Az egyedi mű szerzősége valószínűleg kideríthetetlen marad. Minden levélen a kézzel írt versek körül, egyedien kivitelezett, gyönyörűen színezett szecessziós jellegű virágmotívumok, iniciálékkal és kisebb rajzokkal ékesítve. Grafikai megoldása az 1903-ban megjelent Koroghi Lippich Elek verskötethez hasonlít, amelyet Nagy Sándor és Kriesch Aladár illusztráltak. A mű keletkezési idejét a XX. századfordulójára tesszük. Egész Európában, így hazánkban is, ekkortól virágzott fel az erotikus témájú irodalom és a pajzán képekkel, rajzokkal illusztrált könyvek (lásd meztelen képeslapok), melyek többsége – nem véletlenül – névtelenül vagy álnéven jelent meg.
Különleges, egyedi példány. VÉDETT!

300 000.-

168. [URSINUS ZACHARIAS]

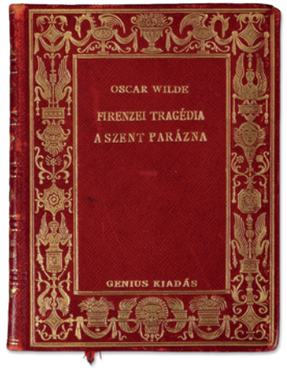
Keresztyén Catechismus, Az-az: A' Keresztyéni Hitnek Ágazatira Kérdések és Feleletek által való Rövid Tanitás.
Basileában [(Bázel], 1760. Im-Hof Rodolf János és fia bet.
[8] + 215 + [8] p. Kétszínnyomású címlappal.
Könyvünk a debreceni könyvkötőművészet példás darabja. A kötés elő- és háttáblája azonos. A tábla szélén csipkekeret, majd dupla aranyozott léniákból kialakított keretben virág alakú könyvkötővasakkal formált keretdísz. A középső idomot zöldre festette a könyvkötő mester, benne vázából kihajló stilizált gránátalmavirág látható. A bordázott gerincen további kopottas virágmotívumok, és egy bőr címvignetta. A könyvnek poncolt, mértékkel díszített aranymetszése van, kézzel festett előzéklapokkal. Az elülső tábla versoján egy szív alaku bemetszés található, kihajtható fülekkel, mögötte piros alapon ezüstkeretes virágmintás keretű szív, benne felirat: „L. J. ANNO 1778." Továbbá Konkoly Jenő „Köz és Váltó Ügyvéd Békésen" bélyegzője, a szenylap versóján beragasztott papír, rajta rajzolt, színes virágokból álló kereszt „Hit, Remény és Szeretet" felirattal, illetve szárított levelekből készült koszorú, amely kiszakította a szennylapot, a címlapot és azt követő levelet. A címlap kijár. Ugyanezen impresszumadatokkal, de eltérő szedéssel és lapszámozással megjelent egy koholt nyomdahelyű kiadás is, 1780-ban Győrött, (Ecsedy :?) ez az eredeti bázeli kiadás.
Hozzákötve: [Hatvani István]: Az Fiúi és Leányi Oskolákban tanuló Gyermekek számára iratott rövid Könyörgések... Ismét Könyörgések azok számára, kik az Úri Szent Vatsorával akarnak élni.
(Debretzenben, 1768). ny. n. [72] p.
Drescher 214. Szarvasy Mihály gyűjteményéből.

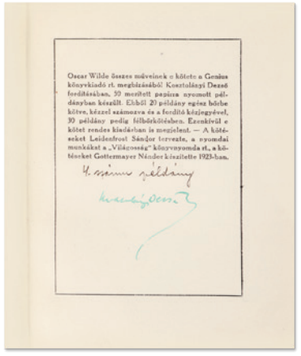
240 000.-

169. WILDE, OSCAR

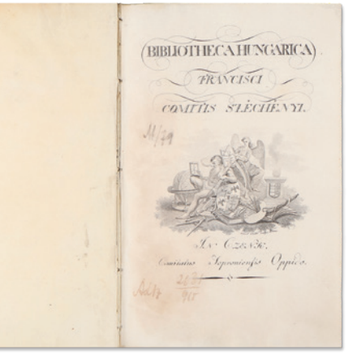
Firenzei tragédia. A szent parázna. Fordította Kosztolányi Dezső
Budapest, [1923]. Genius kiadás [Világosság könyvny.].
75 p. A fordító által dedikált példány.
„Az 50 merített papírra nyomott példányból 20 példány egész bőrbe kötve, kézzel számozva és a fordító kézjegyével ellátva jelent meg. Ez a 4. számú példány Kosztolányi Dezső zöld tintás autográf aláírásával. A kötéseket Leidenfrost Sándor tervezte, a nyomdai munkákat a Világosság könyvnyomda rt., a kötéseket Gottermayer Nándor készítette 1923-ban."
Kosztolányi Dezső zseniális műfordításai hűen visszaadják Oscar Wilde dekadens és szimbolista stílusát. A magyar nyelv legszebb szavaival ültette át Wilde dallamos, képekben gazdag és sokszor provokatív prózáját, illetve verses sorait.
Kiadói piros, egészbőr kötésben, az első táblán gazdagon aranyozott, keretezett mintákkal, a hátsón a kiadó vaknyomásos nevével.
Nagyon szép bibliofil kötet. Ebből a kiadásváltozatból aukción még nem szerepelt példány.

150 000.-

Varia

170. CATALOGUS NUMORUM HUNGARIAE AC TRANSILVANIAE INSTITUTI NATIONALIS SZÉCHÉNYIANI [10 KÖTETBEN, KOMPLETT]

Sopronii – Posonii – Pestini, 1799-1815. Siessianis – Belnayanis – Matthias Trattner.
1 rézm. címlap + XVI + 695 +[2]p. - 612 + [1]p. - [6] + 494p. - 1 rézm. címlap + XXXII + 646 + 210 +[6]p. - 1 rézm. címlap + 615 +[232 + [5]p. - 1 rézm. címlap +[14] + 749 p. - [2] + 607 p. - [2] + 489 + LXIIIp. - 1 rézm. címlap + VI + (7)-492 + [11] + 109 + [3]p. - 399 + [8] + 252 + [8]p.
A tíz kötet egységes korabeli félvászonkötésben, szép állapotban.
Hozzá tartozik:
Tabulae numismaticae pro Catalogo numorum Hungariae ac Transilvaniae Instituti Nationalis Széchényiani. I-III. par(te)s [egybekötve]
1 rézm. címlap + 79 + 20 + 8 rézmetszetes tábla.
Schönwiesner István (Stephan Schönwiesner) numizmatikai művének, az Országos Széchényi Könyvtár éremgyűjteményét bemutató katalógusnak a táblakötete. A magyar numizmatikai irodalom egyik alapműve. A címlapot Karacs metszette, a numizmatikai táblákat Rénard bécsi rézmetsző készítette.
Modern, keménytáblás, bordázott gerincű félbőr kötésben. Pár levél restaurálva. A címlapon régebbi közgyűjteményi bélyegzők. Tintával: „Csaplovics 268." Valószínűleg a híres bibliofil Csaplovics Lőrinc alsókubini könyvtárából. Megkímélt, komplett példány. Haránt folio. (22×37 cm)

260 000.-

171. HARLEY-DAVIDSON MOTORKERÉKPÁROK KEZELÉSI UTASÍTÁSA AZ ÖSSZES MODELLEKRŐL

[Gyoma], [1929]. [Kner Izidor].
54 + [2]p. (utolsó 3 levél kihajtható ill.)
„Célunk nem az, hogy szerelőket képezzünk ki, hanem arra törekszünk, hogy H.D. gépe sok éven át a legteljesebb üzembiztonságot nyújtsa." Számos szövegközti fényképpel és rajzos illusztrációval. Nagyon ritka füzet a Kner nyomdából.
Kiadói fűzött illusztrált papírkötésben. Olvasott, de jól karbantartott példány.

250 000.-

172. JOBBÁGYI KASZAP JÁNOS

A parlagi lovas önmaga általi gyors kiképzése, tapasztalaton alapult elvek szerint. 15 ábrával
Pest, 1865. Kertész József.
[4] + 62 + [2]p. + 12 t.
A mellékleteken a szerző kedvesen kezdetleges rajzai után készült 15 fametszettel. Jobbágyi Kaszap János műve a „Campagne" lovaglásnak, amint ő nevezi, a „parlagi lovaglásnak" egyszerű abc-je, a magyar lovassportirodalom első reális oktatókönyve. A rajzokon jól megfigyelhető a kor lovaglósportjának magyaros-huszáros viselete is: kurta zeke, kecsegeorrú bőrcsizma, az arab származású ménen magyaros kantár, szügyellő, nyereg és csabrak, azaz nyeregtakaró látszik.
Korabeli félbőr kötésben, márványozott előzéklapokkal, a gerincen aranyozott címfelirattal. Az eredeti rajzos papírborító bekötve: „Az önkiképzett parlagi lovas" címfelirattal. A gerinc felső része enyhén repedt, két centis hiánnyal. Ettől eltekintve nagyon ritka munka, szép állapotban. Nyolcadrét formátum.

80 000.-

173. KÉT NAGYMÉRETŰ, NEMZETISZÍN EMLÉKSZALAG A JÓKAI-JUBILEUMRÓL

1903. február 19.
Két nemzeti színű, piros-fehér-zöld selyem szalag a Jókai-ünnepségről, mindkettőn aranyozott réz- és ezüstszállal varrott felirattal: „Dr. Jókai Mórnak", illetve „Dr. Jókai Mórnak – A Lipótvárosi Casino, 1903. feb. 19.". Amint arról számos korabeli lap beszámolt, 1903. február 19-én este a Nemzeti Színházban kettős ünnepet ültek: egyfelől hetvennyolcadik születésnapja alkalmából köszöntötték Jókai Mórt, másfelől aznap este mutatták be 100. alkalommal Az aranyember színházi változatát.
Az eseményről érzékletesen tudósított – más sajtóorgánumok mellett – a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzet is február 23-i lapszámában: „Az előadás előtt a színház, az irodalmi és társadalmi egyesületek, az egyetemi és középiskolai ifjúság üdvözölte a színpadon az ősz költőt. Somló igazgató költői beszéde után Herczeg Ferencz, a Petőfi-társaság alelnöke szólt az irodalmi társaság nagynevű alapítójához s elnökéhez, az epigonok gyermeki szeretetét tolmácsolva az utolérhetetlen mester iránt. Majd Cziklay Lajos, az Újságírók Egyesületének szónoka, dr. Lichtenberg Kornél, a Lipótvárosi Kaszinó megbízottja, az ifjúság küldöttei nyújtották át babérkoszorúikat. Mély meghatottság rezegte át Jókai hangját, mikor a kiáradó, büszke szeretet virágzó jeleit megköszönte. Aztán megkezdődött az előadás, fehér ruhába öltözött hölgyek, ünnepi díszben megjelent férfiközönség tapsolta, élvezte a halhatatlan költő bűbájos, romantikus alkotását. A színház megtelt a nagy esték feszült villamosságával s a mint Jókai Mór az, első kép után megjelent a színpadon, művészektől s hódolóktól övezve, átéreztük mind, hogy ritka irodalomtörténeti jelentőségű pillanat szerencsés részesei vagyunk."
Az egyik szalag tehát alighanem az említett koszorúhoz tartozott, amelyet az is megerősít, hogy a feliratok egymáshoz képest fejjel lefelé vannak, tehát nem egyetlen, kifeszített szalagról (molinóról) van szó. Az 1883-ban alapított Lipótvárosi Kaszinó a rangos budapesti kerületi kaszinók egyike, a képviseletében eljáró Dr. Lichtenberg Kornél (1848–1933) pedig a kor elismert orvosa, fül-orr-gégész volt. Foltos, hátulján sérülésekkel, 46×270 cm. A másik szalag vélhetően az ünnepség (egyik) molinójaként szolgált. Foltos, 48×466 cm.

800 000.-

174. NEMZETI SZÍNHÁZ BÉRLETKÁRTYA

[Budapest], XIX. század vége.

A „Nemzeti Színház Földszinti zártszék Balra 34 szám” feliratú kártya egy 19. század végi - 20. század eleji színházi ülésazonosító bárca vagy bérletkártya. A felirat terminológiája és grafikai elemei segítenek meghatározni a műtárgy korát: a „zártszék” kifejezés a 19. század közepétől a 20. század elejéig jelölte a nézőtér számozott, támlás helyeit a hazai kőszínházakban; használata a 20. század első évtizedeire fokozatosan átadta a helyét a modernebb „szék”, „hely” vagy „fauteuil” szavaknak.

A kártyát díszítő historizáló-szecessziós levélmintás keret (akantusz-, borostyán- vagy tölgyfaminták) a korszak tipikus nyomdagrafikai stílusjegye. A kártya a régi, Kerepesi (ma Rákóczi) úti Nemzeti Színház épületéhez köthető, mely 1837-től 1908-as bezárásáig szolgált a társulat otthonául, s a korszak szokásának megfelelően kemény kartonra, nyomdai díszkerettel készült.

Méret: 7×10,2 cm

Kék kartonra kasírozott, enyhén foltos bérletjegy. Jó állapotú.

Szarvasy Mihály gyűjteményéből.

120 000.-

175. A NEMZETI TORNAEGYLET KINEVEZŐ OKIRATA GRÓF SZÉCHEN ANTAL SZÁMÁRA

Budapest, [1880]. Posner K. A.

1 fol. kőnyomatos, tintával kitöltött levél

A Nemzeti Tornaegylet díszes, rajzos, kőnyomatos oklevele, amelyben az egylet javára 105 forintnyi alapítványt tett gróf Széchen Antal urat alapító tagjául fogadja, akinek részére a „meghatározott alapítói jogok élvezetét ezennel biztosítja.” Kelt Budapesten 1880. október 20-ik napján. Aláírások és pecsét nélkül.

Az egyesületet 1865-ben alapították, első elnöke Széchenyi Ödön volt, a tornacsarnoka a mai Szent-királyi utcában áll. Temerini gróf Szécsen Antal (1819–1896) magyar konzervatív politikus, tárca nélküli miniszter, történész és az MTA tagja volt.

Kétszer hajtva, megkímélt, jó állapotban. M:52×42 cm.

80 000.-

176. SZAKÁTS MESTERSÉGNEK KÖNYVETSKÉJE. MELLYBEN KÜLÖMB-KÜLÖMB FÉLE VÁLOGATOTT TZIFRA, JÓ, EGÉSSÉGES, HASZNOS, TISZTA, ÉS SZAPORA ÉTKEKNEK MEG-KÉSZÍTÉSE, SÜTÉSE, ÉS FŐZÉSE, MINT EGY ÉLÉS-KAMARÁBAN, RÖVIDEDEN LE-IRATTATIK...

Kolosváratt, 1771. Az Akademiának bötüivel. [6] + 196 + [4]p.

Az első magyar nyelvű szakácskönyv először 1695-ben látott napvilágot Misztótfalusi Kis Miklós nyomdájában. A mű a XVIII. század végéig egyeduralkodó maradt a magyar gasztronómia történetében. Számos kiadást ért meg: Kolozsvárott hatot (1695, 1698, 1745, 1755, 1771, 1793), Kassán hármat (1763, 1771, 1774), Nagyszombatban pedig ötöt (1714, 1731, 1742, 1763, 1785). Némi címváltoztatással még a XIX. század elején is megjelent Landerer Mihály kiadásában, de ezt az évszázadot már Czifray István álnéven Czövek István 1816-ban kiadott szakácskönyve uralta.

A bájos kis könyvecske minden kiadása a legnagyobb könyvritkaságok közé tartozik.

A címlap az első tábla belsejére ragasztva, itt és az első levél felső margóján kisatírozott tintás poss. bejegyzés. az utolsó levél jobb alsó sarka hiányzik, kis szövegveszteséggel (Mutató tábla oldalszámai). A hátulsó előzéklap versoján tintával beírt XIX. századbeli „kakaó ...” recept.

Korabeli kartonkötésben, a gerinc alul sérült.

500 000.-

Atlaszok

177. CORONELLI, VINCENZO MARIA

Regno di Ungheria del P. Coronelli.

[Venezia], 1707. [V. M. Coronelli].

10 + [1] p. + 65 rézm. t. (címlapokkal együtt) + 5 kihajt. rézm. t.

Páratlanul ritka kötet. Coronelli utolsó magyar vonatkozású műve, a Regno del Ungheria del P. Coronelli. Valószínűsíthető kiadási dátuma 1707. A szövegoldalakon alul olvasható „Teatro della Guerra” felirat igazolja, hogy jelen mű Coronelli Teatro della Guerra tizenhat kötetes művének Magyarországra vonatkozó (tizenkettedik) kötete. Ermanno Armao számára mindössze három példány volt ismert ebből a kötetből, amelyek közül a legteljesebb, a firenzei példány, 88 lapot tartalmazott (a szöveggel együtt).

Az index szerint 66 látkép és alaprajz szerepel a kötetben (Szalai szerint Érsekújvár nagyméretű hadi térképét az index számozásán felül kötötték a könyv minden ismert példányába, de az index hozza ezt is Territorio di Najasel címmel), ebből öt kihajtható: Rosetti-féle nagyméretű Buda térkép, Komárom, Vác és Komárom, Eszék délfelől, Esztergom, Érsekújvár környékének hadi térképe. Ezen felül még 4 rézmetszetes tábla: metszett főcímlap, allegorikus címképmetszet, I. József császár metszett portréja, címeres metszetlap, két magyaros öltözetű vitéz. A kötet továbbá 10 számozott levél nyomtatott szöveget és 1 számozatlan levél mutatót tartalmaz. Szalai szerint a könyv minden ismert példányába továbbá bekötötték Coronelli 6 részes nagy Duna-térképét is. Példányunk kötése követi a mutatót (indexet), ám az ott feltüntetett „Leopoldstat” alaprajza magán a táblán „Carlstadt” megnevezéssel szerepel.

Példányunkból hiányzik az allegorikus címképmetszet, Buda két önálló (egy kis és a nagy méretű) vedutája, Belgrád két látképéből az egyik, illetve a más példányokban szereplő hat részes Duna-térkép.

A Territorio di Najasel c. térképen az Esztergom, Érsekújvár és Komárom közötti területet láthatjuk, részletes magyarázattal a térkép a császári hadsereg hadmozdulatait és táborait tünteti fel az 1685. évi hadjárat kezdetétől az esztergomi csatáig és Érsekújvár elfoglalásáig. A kétoszlopos nyomtatott szöveg a vármegyék leírását és a folyók betűrendes listáját tartalmazza. A térképet Coronelli 1689-ben Velencében rajzolta, és Giovanni Gasparonak, Cobenzl grófjának, Őfelsége, a császár aranykulcsos kamarásának ajánlotta.

A példányon némi foxing, a lapszéleken ázásnyomok és szennyeződések, valamint a köteten végig apró szúrágás nyoma látható, amely részben a metszetek bal alsó sarkát is érinti. A szöveges részeken néhol barnulás, lapszéli vízfoltok, gyűrődések. A hetedik levélen két kisebb, margót érintő beszakadás. A főcímlap sarokhiánya javítva (hiányzik a „C” a Coronelliből), a kihajtható térképen a képet érintő papírhiba látható, a külső keret kissé megvágva, az utolsó táblán pedig javított lapszéli hiány.

Quarto, harántformátum, korabeli pergamenkötésben, új gerinccel, a kötéstáblák némileg vetemedettek.

Szalai III, 131 ff.; Apponyi IV, 2358; Armao 71.

2 800 000.-

178. CLÜVERI, PHILIPPI

Introductio In Universam Geographiam tam Veterem, quàm Novam Libri VI...
Amstelaedami, 1682. Apud Janssoni Waesbergios.
[8] + 143 + 42 + [34] p. + 46 kihajtható rézm. térkép
Tabulis aeneis iilustrati & gemino Indice aucti.a prioribus locupletior & correctior... Accesit Petri Bertio - Breviarium Totius Orbis Terrarum, una cum serie Romanorum Imperatorum. Első amszterdami kiadás.
Példányunk 45 kihajtható térképlapot tartalmaz a 46-ból, azonban a Natolia sive Asia Minor kétszer van bekötve. A címképmetszettel és a 123–126. oldalakkal együtt hiányzik Kína térképe. A szövegen kívüli táblákból a szélrózsákat bemutató tábla található meg még benne.
Philipp Clüver (1580–1622) német humanista, a történeti földrajz egyik megalapítója. Az Amerikát ábrázoló térképen Kalifornia még szigetként jelenik meg, míg a nyitó, földgömböt ábrázoló térképen Ausztrália „Terra incognita”-ként szerepel, csupán vázlatosan jelölve, mint a még feltáratlan déli területek egyike.
Függelékként, külön lapszámozással a végén Petrus Bertius breviáriumával a Római Birodalomról.
Korabeli javított és pótolt, bordázott egészbőr kötésben, aranyozott címkével és új előzéklapokkal. Kétszínnyomású címlappal. Egy levele javított, a térképek tiszták.

200 000.-

179. GÖRÖG [DEMETER]

Magyar Átlás az az Magyar, Horvát, és Tót országok Vármegyéji, ‚s Szabad Kerületei és a’ határ-őrző Katonaság Vidékinek közönséges és különös tábláji...
Viennae, 1802–1811. Görög Demeter. [2 rézm. t.] + 60 színes térk. + [36]p. Első kiadás.
Példányunk teljes: 59 darab kézzel határszínezett rézmetszetű vármegyei térképlapot, egy Karacs Ferenc által metszett Magyarország-térképet, valamint kettő Baradla-barlangot ábrázoló lapot tartalmaz.
Görög Demeter (1760–1833) 1788-ban kezdte meg a magyar vármegyék térképeinek és földrajzi adatainak gyűjtését. Első munkatársával, Kerekes Sámuellel (1757 k.–1800) közösen szervezték meg az egyes megyéket felmérő mérnökök munkáját, így egységes szempontok alapján, a kor földrajzi és térképészeti elvárásainak megfelelő atlaszt állítottak össze. Az atlasz lapjai 1792-től kezdődően, eltérő méretarányokban jelentek meg. Kerekes korai halála után Görög egyedül folytatta a munkát, amelyet végül Márton József (1771–1840) fejezett be. A térképek metszői között találjuk Bernhard Billert, Karacs Ferencet, Hieronymus Benedictit és Berken Jánost, a címlapot és a jelmagyarázatot pedig Christian Junker készítette. Az Atlas Hungaricus megbízhatósága miatt rendkívül hosszú ideig maradt használatban: a későbbi (1839, 1848, 1860) kiadások is forgalomban voltak, egészen a Gönczy-féle atlasz megjelenéséig (1890).
A lapok mérete: 40,5×27,5 cm.
A borító versoján Rakovszky Antal címeres ex librise. Az 1926-os rézmetszetű könyvjegy Lino Lipinsky (1908–1988) munkája.
Korabeli egészvászon kötésben, a gerincén piros bőr címvignettával. Nagyon jó állapotban. Folio.
Lásd: Nagy Júlia: A „Magyar Átlás”. (Földrajzi Értesítő XXVI. évf. 1977. 3–4. füzet, 403–438. p.)
Fodor: 161-168. old.

800 000.-

180. GUTHRIE, WILLIAM

A new system of modern geography : or, a geographical historical, and commercial grammar; and present state of the several kingdoms of the world...
London, 1792. for Charles Dilly and G.G. and J. Robinson.
1t. (díszcímlap) + IX + [2] + 1049 + [26]p. + 24 kihajt. rézm. térkép
William Guthrie a XVIII. század közepén széles körben ismert volt a világtörténelemről szóló részletes és alapos könyvei révén. Skót történészként ő adta ki a XVIII. század egyik legjobb és legnépszerűbb földrajzi művét. A történeti források szerint a mű valódi összeállítója feltehetően a könyvkereskedő John Knox volt. A kötet legelőször 1770-ben látott napvilágot, és óriási sikerének köszönhetően az elkövetkező évtizedekben számos, folyamatosan bővített kiadást ért meg. 24 kihajtható, határszínezett, rézmetszetes, jó állapotú térképpel: Világtérkép; Európa; Afrika; Orosz birodalom Ázsiával; India és Óceánia; Észak- és Délamerika valamint európai országok. A címképmetszeten egy armilláris gömb, a hajózás géniusza által támogatott Bölcsesség, a világ négy táját jelképező alakok gyűrűjében, amint feltárja Britanniának a világegyetem földrajzi rendszerét. William Marshall Craig festményét W. Swift karcolta lemezre.
Modern félbőr kötésben, aranyozott gerincfelirattal és új előzéklapokkal. Néhány levelén foltosodással. Egyébként stabil, jó példány. Az előzéken tintás possessori bejegyzés 1833-ból, a végén a tulajdonosi név alatt egyoldalas vers angol nyelven. Ez a példány John Tregerthen Short (1785–1873), a cornwalli St Ives lakosának tulajdona volt.
Lowndes 960; Sabin 29327; ESTC T 1381855

240 000.-

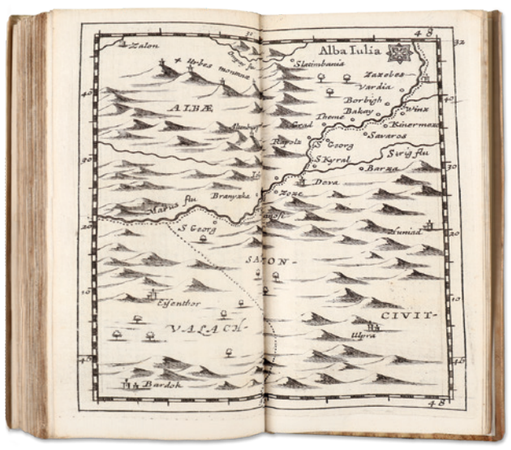

181. HEVENESI, [GÁBOR] GABRIEL

Parvus Atlas Hungariæ Sive Geographica Hungariae In 40. Tabellas Divisae Descriptio, Qvam Sub Auspiciis Serenissimi Hungariae Regis Josephi Primi, In Antiquissima & Celeberrima Universitate Viennensi Mathematicæ
Viennae Austriae, 1689. Typis Leopoldi Voigt.
[24] p. + 1 kétlapos és 1 kihajtható rézm. térkép. + 38 ívjelzésen belüli, rézmetszetű, kétlapos térkép (verzójukon helynévmutatóval).
Az első Magyarország-atlasz, amely világviszonylatban is egyike a legkorábbi zsebatlaszoknak. Keskeny, hosszúkás formátumával és praktikus méretével elegánsan kirí a kor nehézkes, nagyméretű térképészeti alkotásai közül. Bár a címlapon Anton Colloredo őrgrófot jelölik meg a kötet szerzőjeként, a mű valójában az ő tanára, a jezsuita Hevenesi Gábor (a bécsi Pázmáneum rektora) vezetésével készült a bécsi egyetemen. Hevenesi Kollonich Lipót esztergomi érsek kifejezett felkérésére kezdett el térképészettel foglalkozni. A cél egy olyan hordozható, praktikus segédeszköz létrehozása volt, amely a török uralom alól felszabadult ország közigazgatásának és gazdaságának újjászervezése során a mindennapokban is jól használható.
A kötet egy térképkészítési és -használati útmutatóval kezdődik, amelyet Magyarország rövid földrajzi bemutatása és egy részletes helynévmutató követ. A szerző röviden leírja az országot és tartományait – elsősorban Wolfgang Lazius és Petrus Ransanus (Ranzanus) munkáira hivatkozva –, majd 50 magyar vármegyét sorol fel a Szerémséggel együtt, de Erdély nélkül. Ezt a püspökségek, 31 szabad királyi város, a prépostságok és apátságok alapos számbavétele követi. A hazai geográfia történetében Hevenesi ad elsőként részletes kartográfiai indexet: a 2605 helynevet felsoroló mutató nemcsak azt tünteti fel, hogy az adott település melyik térképlapon található, hanem megadja a pontos földrajzi szélességi és hosszúsági koordinátákat is, ami a maga korában kiemelkedő újításnak számított. Az egyes lapok rajzolata rendkívül finom és letisztult, a metszetek feliratozása pedig kifogástalan. A domborzatot finoman árnyékolt, ritkásan elhelyezett halmokkal érzékelteti. Az egyszerűbb településeket kis karikákkal, a városokat apró vár-szimbólumokkal, a jelentősebb erődítményeket sokszögű alaprajzokkal jelöli. A vízrajz is aprólékos: a kisebb folyókat vékony, a nagyobbakat kettős, míg a jelentős folyamokat több hajszálvonalból álló sávval rajzolja meg; a vármegyék határait pedig pontozott vonalak jelzik. Az ívjelzésen kívüli két térkép egyike egy részletes jelmagyarázatot tartalmazó lap, a másik pedig egy áttekintő térkép, utóbbi két oldalán az ország címereivel gazdagon díszítve. Az atlasz térképének szerkesztéséhez fő forrásként N. Visscher: Exactissima Danubii fluvii pars media... és F. de Wit: Regnum Hungaria in omnes suos comitatus accurate divisum et editum c. műveket használták.
A kötetben található 38 résztérkép 1:150 000-es méretarányban készült. A mű számos erénye és úttörő jellege mellett hátrányaként legfeljebb az róható fel, hogy az ábrázolt földrajzi állapotok sok esetben nem a kiadás korának viszonyait, hanem egy korábbi, leginkább a tizenöt éves háború utáni helyzetet tükröznek. Új pergamenkötésben. Papír védőtokkal. 17,1×7,2 cm. Jó, hiánytalan példány. Rendkívül ritka, becses darab.
RMK III.: 3549. , Szántai: Hevenesi 1b. , Fodor: 59–74.p.

1 200 000.-

182. KÖHLER, JOHANN DAVID

Kurze und gründliche Anleitung zu der Alten und Mittlern Geographie, nebst XIII. Land-Kärtgen. Andere vermehrt und verbesserte Auflage.
Nürnberg, 1772. Paul Jonathan Felsecker f. C. Weigels.
1t. (rézm. címkép) + [5 lev.] + 148p. + 13t., 122p. + 12t. + [20]p., [4 lev.] + 156p. + 12t. + [24]p.
Johann David Köhler (1684–1755) Rövid és alapos útmutató az ókori és középkori földrajzhoz című művének egybekötött három kiadása (1772, 1771, 1778). A címképmetszeten Atlasz a földgömbbel. Kétszínnyomású címlapokkal és összesen harminchét színes, kihajtható rézmetszetű térképpel, köztük egy Orbis terrarummal.
Térképek mérete: cca. 21×18 cm.
Korabeli, kissé viseltes keménykarton kötésben, a gerincen bőr címvignettával. A kötés kissé laza. Körül festett lapélekkel. Jó példány. Ritka. A Budapesti Kegyestanitórendi Ház gyűjteményi pecsétjével.

220 000.-

183. LA PÉROUSE, JEAN-FRANÇOIS DE GALAUP, COMTE DE

Charts and plates to La Pérouse's voyage.
London, 1798. G. G. & J. Robinson.
1 t. (szerző rézmetszetű portréja) + 1 t. (díszcímlap) + 68 t. (ebből 20 kihajtható)
La Pérouse híres föld körüli utazásáról szóló jelentés angol kiadásának atlaszkötete. Az első angol kiadás két szövegkötetét kísérte. Számozott lapok, rézmetszetű előlapi portré és rézmetszetű címlap, illetve 68 szép rézmetszetű tábla, melyből 30 térkép, hajózási térkép és látkép (ebből 20 kétoldalas) található benne: a térképek Amerika egyes részeit ábrázolják, többek között Chilét, Észak-Amerika északnyugati partvidékét, San Francisco kikötőjét és még sok mást. Más térképek Kína és Japán egyes részeit, valamint a Csendes-óceán Kalifornia és a Fülöp-szigetek közötti részét mutatják be. A további 38 metszet a növény- és állatvilágot, valamint a helyi szokásokat illusztrálja. A táblák 2–69-ig vannak számozva, tehát egy tábla, a világtérkép, hiányzik; a táblák állapota nagyon jótól a kiválóig terjed.
A La Pérouse-expedíció az egyik legjelentősebb tudományos felfedezőút volt, amelyet valaha a Csendes-óceánhoz és Észak-Amerika északnyugati partjaihoz indítottak. Az atlasz impresszumában az 1798-as évszám szerepel, ám a két szövegkötettel együtt 1799-ben adták ki.
Korabeli egészbőr kötésben, gazdagon aranyozott gerinccel. Folio. 43 x 27 cm.
Boucher i, p. 149-54; Cox i, 67; Sabin 3896

300 000.-

184. MERULA, PAULLUS

-- Cosmographiae generalis libri tres: item geographiae particvlaris libri qvatvor: quibus Evropa in genere; speciatim Hispania, Gallia, Italia, describuntur ...
Amsterdam, 1621. apud Henricum Hondium.
1 rézm. t. (díszcímlap) + [12] + 1075 (recte 1065) p. + 57 szövegközti rézmetszetű térképpel + 1 fametszet.
Jelen második kiadás elhagyja az 1605-ös első kiadás nagyméretű térképeit, de megtartja a szövegben található kisméretű térképeket. A kisméretű metszetek Bertius Tabularum Geographicarum című művén alapulnak, és jelen kiadásban Jodocus Hondius javította őket. Ezek közé tartozik egy világtérkép (Shirley 291), egy Európa-térkép, tizenkét térkép Spanyolországról és Portugáliáról, huszonnégy Franciaországról és tizenkilenc Olaszországról (mind 9,5 x 13,5 cm méretűek). Továbbá egy fametszet a madridi Escorialt ábrázolja.
Hol erősebben, hol enyhébben barna foltos levelekkel. Mintegy 200 oldalon kisebb szúrágásnyomok az alsó széleken, illetve az előzékeken és az első leveleken a kötés mentén is kisebb féregnyomok, Az utolsó leveleken enyhe vízfolt, a címlap előoldalán korabeli kézírásos tulajdonosi bejegyzés, hátoldalán bélyegző. Az első táblaverson beragasztott ex libris, címlapon névbeírás. A szennycímlap hiányzik.
Korabeli, bordázott gerincű tábláin vaknyomásos (többek között egy C. Horneffer-féle, 1562-re datált görgetős bélyegzőjű) disznóbőr kötésben, kézzel írt gerinccímmel; poros, kopott, kissé megviselt és foltos, néhány féreglyukkal, a kötőszalagok hiányoznak. Folio.
Shirley T.MERU-2a; Koeman III, S. 1 (K.-van der Krogt III, 375); Willems 188; Tooley, Mapmakers 435.

800 000.-

185. [MOLL, HERMAN]

Geographia Classica: The geography of the Ancients so far describ'd as it is contain'd in the Greek and Latin Classicks. ...
London, 1712. printed for Christopher Brown and Benj. Tooke.
[2] + V + [1] + 29 rézm. t. (kétoldalas térképek, egy kihajt.) Első kiadás.
... Twenty nine Maps of the Old World, and its several Kingdoms and Provinces: Wherein the chief Places mention'd in Homer, Virgil, Ovid, Lucan, Eutropius, Cornelius Nepos, Justin, Quintus Curtius, Sallust, Livy, Cæsar, Plutarch, Xenophon, Herodotus, and many other Ancient Authors are describ'd. To which is added, a Map of the Places mention'd in the Old and New Testaments. A Collection long wanted, and now Publish'd for the Use of Schools.
Herman Moll (1654–1732) német vagy flamand származású brit rézmetsző és kartográfus, aki 1678-as londoni letelepedése után részletgazdag, egyedi esztétikájú térképeivel, ritka glóbuszaival és irodalmi illusztrációival szerzett nemzetközi hírnevet. Az 1712-ben megjelentetett Geographia Classica című atlasza a felvilágosodás kori térképészet mérföldkőnek számító alkotása, amely szervesen beépítette a történeti és bibliai földrajzot a nyugati oktatási rendszerbe. A 29 dupla oldalas rézmetszetes táblát tartalmazó mű a kortárs mérések helyett szigorúan klasszikus antik szerzők és szentírási szövegek alapján rekonstruálja az ókori Mediterráneum és a Közel-Kelet változó határait. Moll az ókori térszerkezet vizualizálásával sikeresen kereskedelmesítette a történeti földrajzot, elengedhetetlen segédeszközt nyújtva a klasszikus műveket tanulmányozó és a Grand Tourra készülő brit elit számára. A térképek feliratanyaga és hivatkozási rendszere közvetlen átjárást teremtettek a klasszikus filológiai elemzés és a térképészeti vizualizáció között. Az ókori birodalmak közigazgatási és kereskedelmi hálózatainak precíz ábrázolásával az atlasz egyúttal ideológiai tükörként is szolgált, amely öntudatlanul készítette fel a jövőbeli gyarmati adminisztrátorokat a formálódó Brit Birodalom kiépítésére. Így Moll életműve a nyomtatott kultúra, a klasszikus pedagógia és a politikai törekvések találkozásának kiemelkedő dokumentuma.
Proveniencia: Sotheby's. The Wardington Library: Important Atlases & Geographies. Part 2. L-Z on 10 October 2006. Ezen a történelmi jelentőségű árverésen került eladásra Christopher Henry Beaumont Pease, Wardington báró (1924–2005) világhírű térképgyűjteménye. Lord Wardington ex librisével.
Modern, bibliofil, bordázott és aranyozott gerincű egészbőr kötésben címkével. Tiszta belívekkel. Remek példány.

360 000.-

186. PFEFFEL, JOHANN ANDREAS

Parvus Atlas in duas Partes divisus, quarum prior representat Regnum Hungariae cum adjacentibus Provinciis et parte Danubii usque ad Ostia ejus, consistens in XIII Mappis Geographicis. Secunda Pars refert Regna et Provincias Haereditarias Caesareas confistens in IX Tabulis.
Augusta Vindelicorum [Augsburg], [cc. 1740]. Johann Andreas Pfeffel.
3 lev. címlap és tartalomjegyzék + 13 + 9 színezett rézm. térkép
A két részből álló atlasz első felében 13 db Magyarország területeit bemutató munka kapott helyet, míg a másodikban 9 db a Habsburg Birodalom tartományait ábrázoló lap található. Az első – akkor 11 rézmetszetből álló – részt 1737-ben Bécsben Johann van der Bruggen közreadta, hogy az így befolyó összegből finanszírozza a 13 laposra tervezett atlasz további munkálatait. A végső kiadás (bővítve egy Podoliát és Besszarábiát, valamint Magyarország valamennyi régióját bemutató átnézeti térképpel) a következő évben készült el, majd 1739-ben a második résszel kiegészítve van der Bruggen „Parvus Atlas" címmel bocsátotta közre. Példányunk az Augsburgban működő Johann Andreas Pfeffel gondozásában megjelent második kiadás. Szántai szerint ez a ritkább, nehezen felelhető kiadás.
Későbbi harántalakú papírborítóban. A térképlapok korabeli határszínezéssel díszítettek, a metszetek tiszták.
Szantai, Pfeffel 2a; Petrik I, 136.

2 400 000.-

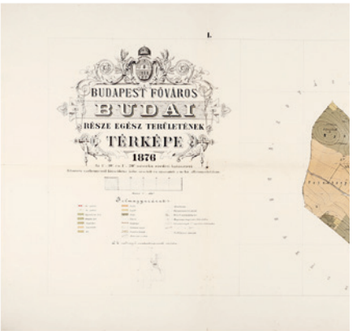
Látképek–térképek

187. OFEN UND PESTH
[BUDA ÉS PEST A GELLÉRT-HEGYRŐL.]

Richter Antal Fülöp színezett rézmetszete, Petrich András rajza nyomán.
[Bécs, 19. század vége]. Artaria & Comp.
„Imponáló méreteivel, az ábrázolás nagyszerűségével, a nagyon finom színeivel az egyik leggyönyörűbb budapesti városkép."
Lapméret: 59,7 X 84,4 cm. Képméret: 48×72,1 cm
Papír, kézzel színezett rézmetszet kartonra kasírozva. Az eredeti, 1818-es lemezről a XIX. század végén készült lenyomat. A széleken apró szakadások, a kép érintetlen, nagyon jó állapotú.
Csillag: 97.; Pataky 210. l.; Rózsa: Bp. legszebb 72.

300 000.-

188. BUDAPEST FŐVÁROS BUDAI RÉSZE EGÉSZ TERÜLETÉNEK TÉRKÉPE.

Budapest, 1876. M. Kir. Államnyomda.
Litográfia, 8 szelvénylap vászonra kasírozva.
Buda színes, kőnyomatos kataszteri jellegű térképe, az épületek alaprajzával, közlekedési hálózattal, dűlőnevekkel, út- és vízrajzzal, magassági pontokkal és hegynevekkel. Budapest Székesfőváros Mérnöki Hivatalában készítette Horváth Farkas.
Mérete: 8 szelvény, egyenként 88×66 (66×53) cm. Méretarány: 1 hüvelyk = 100 öl (1:7200). A térkép teljes mérete: 528×424 cm.
Szelvényenként négyrét hajtogatva, vászonra kasirozva. (BFL XV.16.a.201/17, 1-8)
Nagyon szép állapotban, szép színekkel. Egy-két lap a középhajtásnál kissé elszakadt.

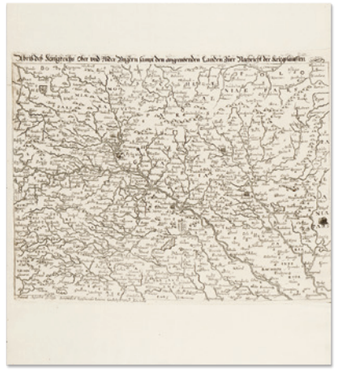
150 000.-

189. CARY JOHN – CARY WILLIAM

Cary's New and Improved Celestial Globe...
London, 1799. J. & W. Cary.
Kivételesen finom kidolgozású, 60 cm átmérőjű könyvtári éggömb. Készítette a londoni John (1754–1835) és William Cary (1759–1825). A csillagokat a 9. magnitúdóig ábrázolja, emellett ködök, ködhalmazok, csillaghalmazok és kettőscsillagok is fel vannak rajta tüntetve. A határvonalak mellett a csillagképek alakjai is láthatók. A glóbusz 18 gömbcikkből áll. Sárgaréz meridiánkörrel és órakörrel.
Antik fából készült négylábú kerekasztalba mélyesztve, az állvány pereme mesterien faragott állatövi jegyeket ábrázol. A gömb nem forgatható. A rézmetszetes lapok megsárgultak, egy kis területen a metszet lekopott. Az asztal átmérője 90 cm, az éggömbé 60 cm. Teljes magassága 100 cm. Dekoratív, látványos darab.
Az asztalon részegecselt rézdíszítményekkel.
Teljes mérete: 132 × 71 cm.

400 000.-

190. CUSTOS, DAVID

Abriss dess Königreichs Ober und Nider Ungern sampt den angrentzenden Landen Zuer Nachricht der Kriegslaeüfften
Frankfurt, [1625].
Magyarország David Custos által készített, rézmetszetű térképe az 1619. évi hadiesemények szemléltetésére.
Megjelent: Nicolaus Bellus: Osterreichischer Lorberkrantz... (Frankfurt/M. 1625(?)).
Méret: 30x38,5 cm (Hordozó papír mérete: 54,5×40,5 cm)
Jó állapotban, hordozó papírra kasírozva.
Szántai: Custos 3; Nagy J.: 19; Ulbrich: 1298.

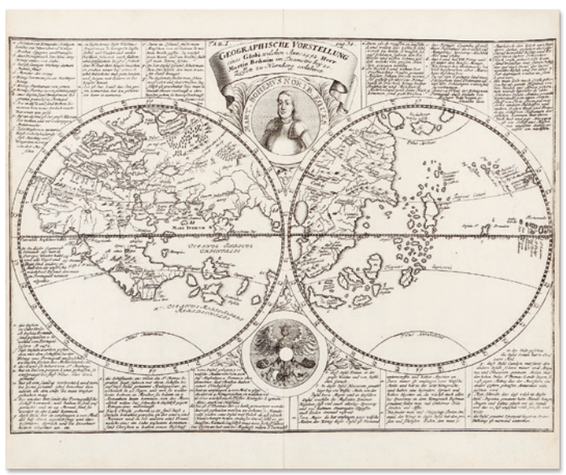
360 000.-

191. DEUTECHUM, JAN IFJ.

Vera delineatio accurataq(ue) tabula totius regni Ungarici regionumq(ue) ei adjacentium, ascriptis praecipui nominis urbibus tempore quo à Turcis capta sunt.
Amsterdam, 1653. Visscher, N.
Magyarország rézmetszetû térképe. A németalföldi Jan Van Deutechum által készített lap először 1596-ban jelent meg. Később Nicolaus Visscher többször kiadta. A sorozat lapjai ritkák, leggyakoribb az 1624-es változat.
Közepén jól tájolt szélrózsa és a korona nélküli magyar címer a kétfejű sassal. Restaurált lap, verzóján több helyütt papírcsíkkal megerősítve, felül a hajtás mentén, illetve balra lent kisebb szakadás. Középen a szélrózsában apróbb hiány. A jobb alsó kartus alatt Szántai Lajos gyűjteményi szárazpecsétje.
Fodor 297/29.; Szántai, Deutechum 1g.

240 000.-

192. DOPPELMAYR, JOHANN GABRIEL

Geograpische Vorstellung eines Globi, welchen Anno 1492.
Nürnberg, 1730.
A nagy földrajzi felfedezések küszöbén álló európai gondolkodásmód és a nyugati tengeri útba vetett hit kiemelkedő kordokumentuma.
A térkép Martin Behaim 1492-es földgömbjének síkba vetített, hű rekonstrukciója. A Kolumbusz előtti világképet rögzíti; Amerika még nem szerepel, az Atlanti-óceán túlsó partján Ázsiát jelöli. A portugál felfedezések valós eredményeit középkori ptolemaioszi tévedésekkel és legendás fantomszigetekkel ötvözi.
Lap mérete: 35,6×42 cm
Kifogástalan állapotban, a verzón a hajtás mentén megerősítve.

700 000.-

193. ERDKUGEL – I. FERENC JÓZSEF CSÁSZÁR JUBILEUMI FÖLDGÖMBJE – 1898

Druck u. Verlag v. J. FELKL & SOHN Lehrmittel-Fabrik in ROSTOK bei PRAG. é.n.
Az 1898-as földgömböt a csehországi Felkl & Sohn műhely készítette I. Ferenc József trónra lépésének ötvenedik évfordulójára, amit a Csendes-óceánon elhelyezett emlékfelirat is bizonyít.
A 30 cm átmérőjű, faállványos és sárgaréz meridiángyűrűs glóbusz üreges papírmasé testre kasírozott színes litográfiákból áll. Gazdag természet- és településrajza mellett feltünteti a tengeri áramlatokat, a gőzhajózási útvonalakat, a gyarmatbirodalmak – köztük a Brit Birodalom – határait pedig élénk színekkel emeli ki. Különlegessége a kettős történelmi idősík: bár a jubileumra készült, a kezdőmeridiánja még a Kanári-szigeteki Ferro, politikai földrajza (mint például Deutsch Wituland) pedig egy évtizeddel korábbi, 1880-as évekbeli állapotokat tükröz a felhasznált régebbi térképanyag miatt.
A földgömb kerülete körülbelül 100 cm, teljes magassága a fa állvánnyal mintegy 60 cm.
Szép állapotban.

200 000.-

194. ÉRSEKÚJVÁR OSTROMA 1663-BAN

1663.
Fametszetű látkép németnyelvű röplapon. A röplapcíme felül öt sorban: „Der weitberühmten Ungarischen Vestung Neuheusel Eigentliche Abbildung mit ihren Schantzen und Gräben und wie solche von denen Türken belagert und gestürmet wird." A képen A-L jelölések, jelmagyarázat a röplapon legalul három sorban. A kép közepén az ostromlott vár, körülvéve csapatokkal. A jobb sarokban egy török lovas, bal felé két török gyalogos katona.
Metszet mérete: 26,3x14,2 cm. Lap mérete: 27,5x39 cm
Jó állapotban, korból fakadó barnulással.
Szalai II. Érsekújvár 1663/8.

200 000.-

195. A FELDUNASOR ÉS A LÁNCHÍD LÁTKÉPE A RAKPARTTAL

Pesten, 1853. Rohn Alajos.
1 lev. tónusos litográfia
Balra lent: Rajz Rohn, Pesten 1853. Rohn Alajos (?-1870 után) 19. századi osztrák-magyar kőnyomdász (litográfus) és rajzoló volt, akinek több korabeli grafikája, metszete és térképe is megörökítette Pest-Buda épülő vagy éppen akkori történeti állapotát. A nagyméretű, csodálatosan részletgazdag látkép a Lánchíd pesti hídfőjéről, akkori nevén Kirakodó tér, majd Lánchíd térről készült. A fővárosnak ez a szakasza a klasszicista palotasorral Európa legszebbjei közé tartozott. Az előtérben elegáns polgárok búcsúztatják az éppen kihajózó, menetrendszerű gőzöst (Ferenc I.), a hajó fedélzetén szintén sokaság bámulja a hidat és a Dunát. Itt még a rakpart kiépítetlen volt, csak csónakok tudtak kikötni, de mellette az Első Dunagőzhajózási Társaság által elsőként építtetett, kövekkel kirakott hajókikötő a rakodást segítő csörlős kis darukkal. Balról az első épület az Európa szálló, az Ullmann-palota, a Libasinszky-Coburg palota, a Nákóház, a Diana Fürdő, és jobbra az oszlopsoros homlokzatával a térre néző Lloyd palota. A háttérben az Aldunasor, a szétlőtt Redoute és a görög egyház temploma, még a városház tornya is látszik. A Lánchídon jól kivehető, sétáló tömeg. Jobbra a Gellérthegy, egy kis részlet a budai oldalról, fent a már megépült Citadella.
A Vasárnapi Újság 1855. májusi lapszáma számol be az eseményekről, amelyhez Rohn fametszetű, de kicsinyített és a kőnyomattól némileg eltérő illusztrációját használták fel: „A cs. kir. szab. Duna Gőzhajózási Társulatnak épülő rakhelye Pesten. Ilyen kikötő lesz az, mellyet a pesti hidfő mellett épitnek, mellyet, minthogy még eddigelé sehol sem olvastuk magyar nevét, ezennel megpróbáljuk „rakodó-part"-nak elnevezni, s ha elfogadtatik, akkor a „Pester Donau-Quai-Bau-Bureaux" bátran lefordíthatja czimét „Pesti dunai rakodó-partépitő hival"-ra. A pesti rakodó-partot, melly mai képünkön ugy van lerajzolva, a minő lesz terv szerint, ha elkészül, a Duna gőzhajózási társulat épiti..." Rohn Alajos valószínűleg látta az eredeti terveket, mert a lapján ábrázolt rakodópart csak 1857-re épült meg teljesen.
Rozsdapöttyökkel. Balra fent egy hosszabb törés, ami a képmezőt is kissé érinti. Szakszerűen javítható. Párját ritkító, látványos kőnyomat a pesti Lánchíd, a mai Széchenyi térről. Kivételesen ritka.
Lapméret: 50×80 cm. Az ovális keretben lévő metszet mérete: 77×47 cm.

500 000.-

196. FLORIMI, MATTEO

Hungaria
Siena, cca. 1600.
Nagyon ritka rézmetszetű térkép Gerard Mercator Magyarország-térképe alapján, mely a „Germaniae tabulae geographicae" 1585-ös, duisburgi kiadásában jelent meg először. Bár az önálló lapként megjelent térképen nincs jelezve, kétséget kizáróan Matteo Florimi sienai műhelyéhez köthető, és 1600 körül Sienában adták ki. A rézlemezt valószínűleg a flamand Arnoldo di Arnoldi metszette, aki 1600 és 1602 között dolgozott együtt Florimivel.
Mérete: 35,5×44 cm (50×39 cm)
Matteo Florimi (ca. 1540– 1613) könyv- és nyomatkereskedő, valamint kiadó volt. Calabria területéről származott, és 1581-ben telepedett le Sienában, ahol a Banchi negyedben üzletet nyitott. Rézmetszői tevékenységében több jelentős metszővel dolgozott együtt, köztük Cornelis Galle-lal, Arnoldo degli Arnoldival, Pieter de Jodéval és Jan Sadelerrel. Térképkiadói tevékenysége során számos városról és országról készíttetett nyomatokat. Ezek azonban általában nem saját felmérések voltak, hanem korábbi térképek, városképek és más kiadók munkáinak átdolgozásai vagy másolatai. A XVI. század második felében egyre nagyobb érdeklődés mutatkozott a földrajz és az utazás iránt. Florimi ezt felismerve olyan városábrázolásokat és térképeket adott ki, amelyek minél pontosabb képet próbáltak adni olyan helyekről, amelyeket az emberek személyesen nehezen tudtak volna felkeresni. Florimi ebbe az új térképészeti piacba kapcsolódott be. Többek között Antonio Lafreri, Claude Duchet és Abraham Ortelius korábbi munkáiból is merített, miközben saját kiadványait később mások is másolták.
Florimi 1600-ban hívta sienai műhelyébe a flamand metszőt, Arnoldo degli Arnoldit. Arnoldi korábban Giovanni Antonio Magini műhelyében dolgozott. Florimi magasabb fizetést ígért neki, ami Maginit felháborította. Florimi és Arnoldi együttműködése mindössze két évig, 1600–1602 között tartott, de ez alatt számos jelentős térképet készítettek és adtak ki, köztük Siena államának térképét, Toszkána térképét, Lombardia új leírását, valamint Európa és Amerika térképeit.
Szakszerűen restaurált példány, hiány nélkül, a lap a verson több helyütt papírcsíkkal megerősítve.

600 000.-

197. HAPPELIUS, EVERHADUS

Eigentlicher Entwurff der grossen und kleinen Insul Schutt sampt denen umbher liegenden Christlichen und Türckischen Vestungen.
Hamburg, 1688.
A Csallóköz és a Szigetköz tágabb környékének rézmetszetű térképe, a bal felső sarokban Bécs látképével.
Megjelent: Happelius: Thesaurus Exoticum, 1688, Hamburg.
Mérete: 29×51 (32,5 x 53) cm.
Jó állapotban, hajtva.
Szántai: Happelius 3.

100 000.-

198. HONDIUS, JODOCUS

Nova Europae Descriptio
cc. 1640 után.
Európa dekoratív rézmetszetű, színezett térképe, amely Hondius 1606-ban megjelent második Európa-térképén alapul. Nagyon ritka „carte à figures" (alakos keretdíszítésű térkép), amely Pierre d'Avity (1673–1735) Les Estats, Empires, Royaumes et Principautez du Monde című művében kapott helyet a négy kontinenst ábrázoló térképsorozat egyikeként. A szerző először 1614-ben adta ki munkáját, amelyet később – még halála után is – folyamatosan bővítettek. Az 1659-es posztumusz kiadás volt az első, amely már tartalmazta a négy kontinenst bemutató térképeket.
A térkép első átdolgozását Hondius önállóan adta ki 1618-ban. Jelen példány Janssonius 1623-as térképének második állapotán (kiadásán) alapul, amelyet Jean Picart 1640 körül dolgozott át.
Szép, tiszta lenyomat, kisebb hajtásnyomokkal. Mérete: 55,5 × 42 cm.

700 000.-

199. KELLER, GEORG

Székesfehérvár 1602-es ostroma
[Frankfurt am Main], 1603. [Sigismund Latomus].
1 lev. rézmetszet
A városnak a metszeten ábrázolt, a török sereg általi visszafoglalására a tizenötéves háború idején, 1602. augusztus 29-én került sor. Amikor az oszmánok megrohamozták a városfalakat, a régi bazilika egyik tornya – amelyet lőporraktárként használtak – felrobbant, és a város jelentős részét romba döntötte. A jelenet alatt két soros, német nyelvű képmagyarázat. Jelezve balra lent.
Megjelent: Meuer, Theodor: Relation Historicae Continuatio oder Warhafftig Beschreibung ... Herbst mess 1602 und 1603 Jahrs ... Frankfurt a.M. 1603. Latomus, Sigismundus. 6-7 old.
Az alkotó Georg Keller (1568–1634) Sibmacher 1601-es ostromképét használta fel alapul.
A kép később egy korabeli időszaki hírlapban, az úgynevezett Messrelationen (vásári tudósítások) című kiadványban kapott helyet. Ezeket a füzeteket a frankfurti könyvvásárok idején adták ki, hogy tájékoztassák a nyilvánosságot a világ legfrissebb és legfontosabb eseményeiről – ebben az időszakban pedig a tizenöt éves háború magyarországi keresztény–török összecsapásai kiemelt szenzációnak számítottak.
Szép, tiszta metszet. Mérete: 31×19,5 cm. Szalai Székesfehérvár 1603/1; App. M. 133

80 000.-

200. KORABINSKY, JOHANN MATTHIAS

Vorstellung des Königreichs Ungarn nach den Poststationen für Reisende
Pozsony, 1786.
Magyarország réznyomatú úti térképe a II. József által bevezetett új közigazgatási kerülethatár színezésével.
Megjelent: Korabinszky: Geographisch-historisches und producten Lexikon von Ungarn, Pozsony, 1786.
Korabinszky főműve az egyik első magyar helységnévtár, amelyben történeti és gazdasági adatok is szerepelnek. Az ő munkája a műhöz készült lap is.
Laméret: 45×37,5 cm
Tiszta, a felső margón térképmezőt nem érintő apró szakadás.
Szántai Korabinszky 1.

80 000.-

201. KOTOR (CATTARO). ÜNNEPSÉG A SZENT TRIPUN-SZÉKESEGYHÁZ TERÉN

19. század.
Vélhetően a XIX. század elejéről származó, ismeretlen – valószínűleg olasz – alkotó által készített akvarell. A metszet a montenegrói Kotor (történelmi nevén Cattaro) legjelentősebb évenkénti kulturális és vallási eseményét, a Szent Tripun-ünnepet örökíti meg.
Lap méret: 34,7×46,5 cm Képméret: 48,5×60 cm
Papír, akvarell paszpartuban. Restaurált, a szegélynél egyenetlenül körbevágva. Impozáns kép.

300 000.-

202. MERCATOR, GERARD

Universalis Tabula Iuxta Ptolemaeum
cca. 1578.
Mercator Ptolemaiosz leírásain alapuló világtérképének első változata. A lap először Mercator „Tabulae geographicae Cl. Ptolemaei ad mentem autoris restitutae et emendatae per G. Mercatorem” című kiadásában jelent meg, 1578-ban.
A térképen az Indiai-óceánban látható hatalmas Taprobana a mai Srí Lanka. Az indiai szubkontinens erősen csonkolt, az Indiai-óceán pedig zárt tengerként jelenik meg. Afrikának csupán az északi része látható, a Nílus pedig az Egyenlítőtől délre, a Montes Lunae ikertavaiból ered. Körül szalagfonatos keretdísz és tizenkét szélfej.
Lapmérete: 49,7×42,5 cm
Finom kézi színezésű réznyomat. A verson latin nyelvű kísérőszöveggel, a hajtás mentén megerősítve, kiváló állapotban.
Shirley 139/1.

400 000.-

203. MERIAN, MATTHÄUS

Topographia Regiae Liberaeq. Civitatis Posoniensis vulgo Pressburg Hungariae Superioris ad Danubium sita cum adiacenti castro ubi sacra regni Hungariae coronoa conservatur
Frankfurt, 1638.
Pozsony rézmetszetű panorámája. Merian ezt a rézmetszetet a Frankfurtban megjelent Neuwe Archontologia Cosmica című, monumentális földrajzi és történelmi összefoglaló munkához készítette. Pozsony e nagyszabású látképe volt a kötet egyetlen, a mai Szlovákia területét ábrázoló illusztrációja.
Lap mérete: 37,7×33,5 cm
Szép, tiszta példány.
Szalai: Pozsony 1638/1.

140 000.-

204. A’ PESTI NEMZETI SZINHÁZ HOMLOKKÉPE. – HAUPT ANSICHT DES NATIONAL THEATERS IN PESTH.

cc. 1837.
Gyönyörű, éles levonatú mezzotinto, amely a hazai színjátszás történetének egyik legfontosabb mérföldkövét, az első pesti kőszínház 1837-es létrejöttét örökíti meg. A korabeli Kerepesi út (ma Rákóczi út) és az Országút (ma Múzeum körút) sarkán álló, klasszicista stílusú épületet hosszú előkészületek után Zitterbarth Mátyás építész tervei alapján valósították meg. A színház 1837 augusztusában nyitotta meg kapuit (1840-től vette fel a Nemzeti Színház nevet); ez a pesti kiadású metszet feltehetően közvetlenül az avatás után készült, így az épület egyik legelső, ha nem a legelső nyomtatott ábrázolása.
A gazdag tónusokat és finom átmeneteket biztosító mezzotinto technika hűen adja vissza a színház grandiózus tömegét. Az előtérben korabeli, pezsgő városi életkép rajzolódik ki: lovagló és korzózó polgárokkal, valamint egy elegáns hintóval. A kép alsó margóján a magyar címer és az „1837”-es évszám kapott helyet.
Dacára az ábrázolt esemény kiemelkedő történeti jelentőségének és a metsző, Perlaszka Domokos korabeli népszerűségének, a mű kivételesen ritka. A szakirodalmi forrásokban nem található nyoma.
Mérete (dúcméret): 31 × 45 cm; teljes méret: 49 × 70,5 cm. Paszpartuban.

300 000.-

205. PTOLEMAEUS, CLAUDIUS

Octava Europe tabula
Ulm, 21.VII.1486. Johann Reger – Justus de Albano.
Oroszország legelső nyomtatott, nagyon ritka, régi színezésű, XV. századi fametszetes térképe. Az első, Itálián kívül nyomtatott világatlasz második kiadásából származik. Ennek a térképnek a nyomódúcát először 1482 júliusában, Ulmban használta Lienhard Holle; a jelen példány az 1486-os második kiadásból való, amelyet a szintén ulmi nyomdával rendelkező Johann Reger adott ki.
Nagyméretű vízjellel, amely kereszttel és felirattal ellátott kígyós botot ábrázol. A hátoldalán latin nyelvű szöveg található, amelyet az ősnyomtatványok korának legnagyobb antiqua betűtípusával nyomtattak, és egy nagyméretű, színezett fametszetes iniciálé díszíti.
Mérete: 54×39 cm. Erősen körbevágott példány, képmezőt nem érintő, apróbb szövegveszteséggel. Ázásnyommal, a széleken kisebb beszakadásokkal, középen félbe hajtva.
BMC II, 540; Campbell Earliest Maps, 179-210; BSB-Ink P-860; Goff P-1084; HC *13540; The World Encompassed 37.

1 200 000.-

206. PTOLEMAEUS, CLAUDIUS

Secunda Europe Tabula [Spanyolország és Portugália térképe]
Ulm, 21.VII.1486. Johann Reger – Justus de Albano.
Spanyolország és Portugália nagyon ritka, régi színezésű, XV. századi fametszetes térképe. Klaudiosz Ptolemaiosz (i. sz. 100–160) korábbi munkáján alapul. Nagyméretű vízjellel (kereszt és felirattal ellátott kígyós bot). A hátoldalán latin nyelvű szöveg található, amelyet az ősnyomtatványok korának legnagyobb antiqua betűtípusával nyomtattak.
Mérete: 54×39 cm.
Erősen körbevágva, képmezőt is érintve, apróbb szövegveszteséggel. Ázásnyommal, a széleken kisebb beszakadásokkal, középen félbe hajtva.
BMC II, 540; Campbell Earliest Maps, 179-210; BSB-Ink P-860; Goff P-1084; HC *13540; The World Encompassed 37.

1 000 000.-

207. PTOLEMAEUS, CLAUDIUS – D'ANGELO – REGIOMONTANUS – PIRCKHEIMER

Tabula VI Asiae [Arab- és Perzsa-öböl térképe]
Strasbourg – Nürnberg, 1525. Koberger Emden Johannes.
Ptolemaiosz „Tabula VI Asiae" című, az Arab- és Perzsa-öblöt ábrázoló ritka, fametszetű térképe.
Eredetileg a Claudii Ptolemaei Geographicae Enarrationis Libri Octo nagyszabású atlaszban jelent meg 1525-ben Strasbourgban és Nürnbergben. A térkép hátoldalán gyönyörűen szedett latin nyelvű leírás és gazdag reneszánsz fametszetes keretdíszítés található.
Szép, tiszta lenyomat, középen hajtásnyommal. Méret: 50,4 × 39,1 cm.

180 000.-

208. ROSSI, GIACOMO GIOVANNI

Ungaria Occidentale [...] és Ungaria Orientale [...].
Róma, 1683-1684.
Megjelent Giacomo Giovanni Rossi: Mercurio geografico overo... (Róma, 1685.) című művében.
2 rézmetszetes térképlap. Méretük: 53,9x40,9 és 55x42,5 cm (61×47,5 cm). M.: 1:800 000.
A nyugati és keleti rész két külön lapon, egy térképpé állítható össze.
Szép, tiszta példány, a keleti rész margóján térképmezőt alig érintő, apró szakadás javítva. A nyugati térkép bal margóján térképmezőt nem érintő kisebb szakadás.
Szántai, Rossi 2-3. Phillips 515, 516. Ulbrich 1260.

300 000.-

209. RUSCELLI, GIROLAMO

Carta Marina Nuova Tavola
Velence, [1562/64]. Vincenzo Valgrisi.
Kézzel színezett rézmetszetű térkép. Megjelent Girolamo Ruscelli Geographia di Claudio Tolomeo című atlaszában, melyet 1561 és 1599 között többször kiadtak, többségében olasz nyelven, kivéve az 1562-es és az 1564-es latin nyelvű kiadásokat; a szóban forgó tétel is ezek egyikéből származik. A térkép nemcsak különösen jól szemlélteti a XVI. század közepének földrajzi elképzeléseit, hanem egyben a Kaliforniai-félsziget legkorábbi beszerezhető ábrázolása, emellett ez a legrégebbi, gyűjtők számára elérhető rézmetszetű világtérkép. Ruscelli atlasza meghatározó szerepet játszott a modern kartográfia fejlődésében egészen Abraham Ortelius Theatrum Orbis Terrarum című atlaszának 1570-es első kiadásáig.
Kiváló állapotban, a verson latin kísérő szöveggel, a hajtás mentén papírcsíkkal megerősítve.
Shirley 111.; Rumsey 113311.13.

160 000.-

210. RUSCELLI, GIROLAMO

Ptolemaei Typus
Velence, [1562/64]. Vincenzo Valgrisi.
Kézzel színezett rézmetszetű térkép.
Kiváló állapotban, a verson latin kísérő szöveggel, a hajtás mentén papírcsíkkal megerősítve.

130 000.-

211. SCHEDEL, HARTMANN

Közép- és Észak-Európa térképe
Nürnberg, 1493.
Fametszetű Észak-Európa térkép Lengyelországgal a középpontban. A szakirodalom a térképet az első modern értelemben vett Észak- és Közép-Európa-térképként tartja számon. Egyben az első nyomtatott térképnek is tekintik, amely Németországot ábrázolja.
Megjelent Hartmann Schedel „Liber Chronicarum" (Nürnberg, 1493) című munkája első latin nyelvű kiadásában.
Térképészetileg a Skandinávia-rész Claudius Clavus 1427-es kéziratos térképén (amely az 1482-es ulmi kiadásban jelent meg), míg az Európa-térkép Nicolas Cusanus (Nikolaus von Kues, Nicolaus de Cusa; eredeti nevén Nicholas Kryffts) bíboros 1460-as, Németországot ábrázoló kéziratos térképén alapul, amelyet 1491-ben Eichstättben nyomtattak ki. A térkép kiemelt jelentőséggel bír Litvánia számára, mivel ez a második olyan nyomtatott térkép, amelyen szerepel Litvánia neve. A térkép további érdekessége még, hogy ez a második nyomtatott térkép ahol nem Pannónia hanem Magyarországként vagyunk feltüntetve.
A krónika szerzője Hartmann Schedel nürnbergi bibliofil orvos volt, aki egész életében e művéhez gyűjtött adatokat. Hatalmas magán-könyvtárat halmozott fel, amely rendkívül hasznosnak bizonyult a „Liber Chronicarum" (Nürnbergi Krónika) összeállításakor. Könyvtára 370 kéziratot és 670 nyomtatott művet tartalmazott, köztük a leghíresebb olasz és német humanisták munkáit. Ez a maga korában igazán lenyűgöző méretű magángyűjteménynek számított. A fametszeteket Michael Wolgemut, Albrecht Dürer jól ismert mestere, valamint mostohafia, Wilhelm Pleydenwurff készítették. Feltehetően maga Albrecht Dürer is közreműködött a munkában. A nyomtatásra Antonius Kobergert, Nürnberg egyik legtekintélyesebb nyomdászát kérték fel, aki 1470-ben kezdte iparát egy szerény nyomda megalapításával. A krónika megjelentetését a jómódú nürnbergi kereskedő, Sebald Schreyer és veje, Sebastian Kammermeister finanszírozta.
A mű két – latin és német – kiadásban jelent meg, mindkettő nagy folio formátumban. A feltételezések szerint a latin kiadás mintegy 1500, míg a német körülbelül 1000 példányban jelenhetett meg. Ez rendkívül nagy példányszámnak számított, mivel az ősnyomtatványokat (incunabulumokat) általában csupán 100–300 példányban nyomtatták. Tudjuk, hogy 1509-ben még 571 eladatlan példány volt belőle, ebből 47 kötetlen állapotban. A „Liber Chronicarum" latin kiadásából körülbelül 400, míg a németből mintegy 300 példány maradt fenn napjainkra.
Jó állapotban, középen megerősítve. Varsoján latin szöveg és oldalszám: CCXCIX. Méret: 41,5 × 51,5 cm.

700 000.-

212. VAN DER AA, PIETER

Nova Delineatio Totius Orbis Terrarum per Petrum Van der Aa. - Nouveau Carte du Monde.
cca. 1702.
Lap mérete: 39×35,3 cm.
Kiváló állapotban, a verson a hajtás mentén papírcsíkkal megerősítve.
Shirley 417.

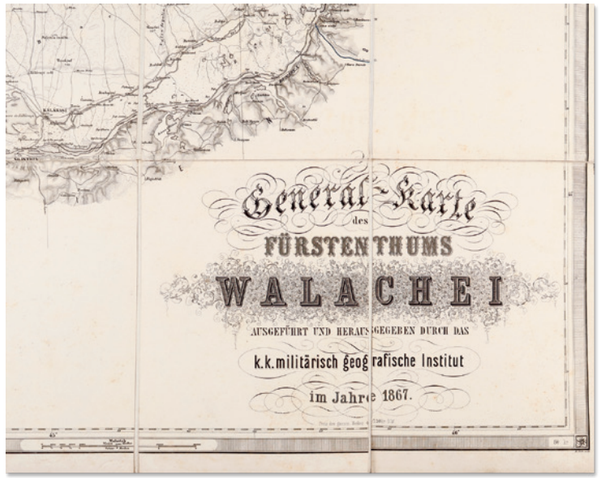
240 000.-

213. WIT, FREDERIK DE

Regni Hungariae et Regionum...
Amsterdam, 1688. ex Officina Frederic de Wit.
Megjelent: Wit: Atlas... Amszterdam, 1686.; Atlas Maior, 1687.
Lapméret: 85,5×52,7 cm
Restaurált példány, a verson több helyütt papírcsíkkal megerősítve, a hajtások mentén megerősítve, Lemnos szigetén kis hiány, szöveg-veszteséggel.
Szántai: Wit 3c.

240 000.-

214. WALACHEI. GENERAL-KARTE DES FÜRSTEN-THUMS WALACHEI, AUSGEFÜHRT UND HERAUS-GEGEBEN DURCH DAS K.K. MILITÄRISCH GEOGRAFISCHE INSTITUT IM JAHRE 1867.

Bécs, 1867. Császári-Királyi Katonai Földrajzi Intézet.
(A Havasalföldi Fejedelemség általános térképe. Felmérte, kidolgozta és kiadta a császári-királyi Katonai Földrajzi Intézet, 1867-ben.) Bécs, 1867. (Szerkesztő: M. Illich)
A XIX. századi délkelet-európai kartográfia kiemelkedő alkotása.
A monumentális, hat szelvényből álló mű a krími háborút követő, 1855 és 1859 közötti rendkívül pontos osztrák katonai terepfelmérések alapján készült.
Különleges, példányspecifikus értéke a hátoldalán megőrzött korabeli Artaria & Comp. kereskedői jegyzék, amely a Monarchia térképkereskedelmének fontos dokumentuma.
Nemcsak a Habsburg katonai térképezés tudományos csúcsteljesítménye, hanem a Szathmári Pap Károly-féle kiadáson keresztül a modern román nemzeti kartográfia alapköve is.
Mérete vászonra vonva: 95×195 cm. A számára készült félvásznas, aranyozott feliratos karton védőtokban. Jó példány.

500 000.-

215. WALDSEEMÜLLER, MARTIN

Orbis typus universalis iuxta hydrographorum traditionem – Kolombusz Kristóf Admirális térképe

1513. március 12., Strassburg. Első kiadás!

A kartográfiatörténet egyik legjelentősebb, legkülönlegesebb és legkeresettebb alkotása. E térkép annak a történelmi pillanatnak a lenyűgöző dokumentuma, amikor a földrajzi felfedezések következtében az európai ember számára az ismert világ képe néhány évtized alatt alapvetően megváltozott.

Ez a gyűjtők számára hozzáférhető egyik legkorábbi világtérkép, amely már figyelembe veszi Kolumbusz Kristóf, Vasco da Gama, Amerigo Vespucci és más nagy felfedezők utazásainak eredményeit, mindenekelőtt Amerika (újra)felfedezését. Amerika megjelenítése különösen izgalmas, hiszen a felfedezett földrész körvonalai még csak töredékesen ismertek. A Karib-térségben Kuba Isabella, Hispaniola pedig Spagnolla néven szerepel, ezek voltak azok a szigetek, ahol a spanyol gyarmatosítás a XVI. század elején megkezdődött. Észak-Amerikából mindössze egy kisebb, feltehetően Új-Fundlanddal vagy Labradorral azonosítható partvidék látható. Dél-Amerikának is csupán korlátozott része jelenik meg, alig néhány földrajzi névvel. A térkép nem egy már ismert kontinens teljes képét tárja elénk, hanem egy éppen felfedezés alatt álló világ első bizonytalan körvonalait.

Az Óvilág ábrázolása szintén figyelemre méltó változásokról tanúskodik. Afrika déli partvonalai már a portugál hajósok felfedezéseit tükrözik, India alakja közelebb kerül a valósághoz, Taprobana, a mai Srí Lankával azonosított sziget megjelenítése pedig jelentősen átalakul. Délkelet-Ázsia földrajzi képe ugyanakkor továbbra is erősen őrzi a ptolemaioszi hagyomány nyomait. A túlzottan délre nyúló félsziget és a kelet-ázsiai partvidék jellegzetesen lekerekített formája a korszak még bizonytalan földrajzi ismereteiről árulkodik. Európa ábrázolása viszonylag részletes, Skandinávia alakja azonban jelentősen eltér a valóságostól, Grönland pedig még Észak-Európához kapcsolódó szárazföldként jelenik meg.

Éppen ezek a ma már szembetűnő földrajzi tévedések teszik a térképet különösen értékes történeti dokumentummá. Nemcsak azt mutatja meg, mit tudtak az európaiak a világról 1513-ban, hanem azt is, hogy mit nem tudtak még. A térkép így a földrajzi felfedezések korának egyik leghitelesebb vizuális tanúja, egyszerre örökíti meg az új ismeretek térhódítását és a régi világkép továbbélését. A térkép 1513-ban jelent meg, Waldseemüller és Matthias Ringman korszerűsített, sok tekintetben úttörő Ptolemaiosz-atlaszában, Strassburgban, Johann Schott nyomtatásában. Az atlasz 1520-ban Strasbourgban ismét megjelent, az eredeti fametszetes dúcok felhasználásával, Ptolemaeus auctus restitutus, emaculatus, cum tabulis veteribus ac novis címen. A két kiadás térképanyaga a Helvétiát ábrázoló térkép kivételével azonos. Jelen példányról biztonsággal állíthatjuk, hogy az első 1513-as kiadásból való, melyet a lapon látható koronás-liliomos vízjel bizonyít.

A térkép címe (A világ általános ábrázolása a tengerészeti térképészek hagyománya szerint) már önmagában jelzi Waldseemüller kartográfiai szemléletének változását. Míg 1507-es világtérképe a ptolemaioszi vetületi hagyomány korszerűsített változatára épült, az 1513-as alkotáson a tengerészeti térképek gyakorlata kerül előtérbe.

Az Orbis typus universalis talán legizgalmasabb és egyben legkevésbé közismert sajátossága azonban az „Admirális térképe” (Admiral’s Map) elnevezéséhez kapcsolódik. Ennek eredete nem későbbi hagyományban, hanem magában az 1513-as atlaszban keresendő. A kötet térképjegyzéke ugyanis a világtérképet Hydrographia sive Charta marina (Hidrográfia, avagy tengeri térkép) megnevezéssel említi. A modern térképeket bevezető Ad lectorem (Az olvasóhoz) szöveg ugyancsak a Charta marina kifejezést használja, és a térkép földrajzi ismereteinek eredetét egy admirális, valamint más felfedezők utazásaira vezeti vissza: „Charta autem Marina, quam Hydrographiam vocant, per Admiralem quondam serenissi. Portugaliae regis Ferdinandi, caeteros denique lustratores verissimis peragrationibus lustrata...” (A tengeri térképet pedig, amelyet hidrográfiának neveznek, Ferdinándnak, Portugália felséges királyának egykori admirálisa, valamint más felfedezők hiteles utazásai és földrajzi felmérései alapján állították össze...). A szöveg különös érdekessége, hogy az admirálist nem nevezi meg, az uralkodó megjelölésében pedig történeti tévedést tartalmaz: Ferdinánd Aragónia királya volt, nem Portugáliáé. Az admirálist a kutatások Kolumbusz Kristóffal azonosítják, aki az „Óceán-tenger admirálisa” címet viselte.

Az 1513-as atlaszban az Orbis typus universalis világtérképet közvetlenül egy másik, szintén az Újvilágot ábrázoló térkép, a Tabula Terre Nove követi. A bibliográfiai és műkereskedelmi gyakorlatban az „Admirális térképe” elnevezést gyakran ez utóbbi alkotásra alkalmazzák, tévesen.

A két mű közötti különbség azonban az eredeti atlasz szövegei és a térképek sorrendje alapján világosan meghatározható. A Hydrographia sive Charta marina megnevezés az Orbis typus universalis című világtérképre utal, míg a Tabula Terre Nove az Újvilágot részletesebben bemutató, önálló regionális térkép.

Ezt az azonosítást a Waldseemüller-kutatás két kiemelkedő képviselője, John W. Hessler és Chet Van Duzer is megerősíti. A washingtoni Kongresszusi Könyvtárral – Waldseemüller páratlan értékű kartográfiai örökségének legjelentősebb őrzőjével – együttműködésben megjelent Seeing the World Anew (Delray Beach, 2012, 9. o.) című kötetükben egyértelműen az Orbis typus universalis világtérképet azonosítják az „Admirális térképeként”.

Ez a kevéssé ismert forrástörténeti sajátosság tovább növeli az árverésünkön szereplő térkép különlegességét. Hiszen nem csupán a nagy földrajzi felfedezések első kartográfiai megörökítésének egyik legfontosabb alkotását tartjuk a kezünkben, hanem egy olyan művet is, amelynek története közvetlenül összekapcsolódik a felfedezések egyik legnagyobb alakjával, Kolumbusz Kristóffal.

Lap mérete: 59,7×45 cm

Kifogástalan állapotú, páratlanul ritka térkép!

15 000 000.-

A jegyzékben használt rövidítések:

bet. = betűvel	n. = nélkül
é. = év	ny. = nyomda
h. = hely	p. = pagina
lev. = levél	poss. = possessor
lith. = kőnyomat	prov. = proveniencia
mell. = melléklet	0 = a mű nem ismeri
metsz. = metszet	t. = tábla
mm = milliméter	térk. = térkép

Kiadja a Központi Antikvárium
A katalógus összeállításában közreműködött:
Csontó Sándor; Derhán Kamilla; Kádár Krisztina; Kálmán Dániel; Marton Máté.
Nyomdai előkészítés: Gábor Enikő
Budapest, 2026.